ANALELE

ACADEMIEI ROMANE

SERIA II. — TOMULŬ VIII.

1885—1886.

SECȚIUNEA I.

PARTEA ADMINISTRATIVĂ ȘI DESBATERILE.

BUCURESCĬ
TIPOGRAFIA ACADEMIEĬ ROMÂNE (LABORATORIĬ ROMÂNĬ),
42. — STRADA COLȚEI, — 42.
1886.

PARTEA I.

PROCESELE VERBALE ALE ȘEDINȚELORŬ ORDINARE

DE LA

5 APRILIE 1885 PÂNĂ LA 7 MARTIE 1886.

ACADEMIA ROMANA

SUMARELE ȘEDINȚELORŬ ORDINARE DIN ANULŬ 1885—1886.

ȘEDINȚA DIN 5 APRILIE 1885.

Președința D-luĭ *Ion Ghica.*

Se comunică o scrisóre a D-luĭ *V. Alecsandri* pre lângă care presintă 17 volume de extracte din numeróse jurnale, privitóre la evenimentele petrecute în țĕrile române între aniĭ 1862—1884, colecțiune făcută de fratele sĕŭ Locotenentŭ-Colonelŭ Ioanŭ Alecsandri, și hărăzită de repausatulŭ Academieĭ.

Se comunică scrisórea Ex. Sale Sir W. A. White prin care mulțămesce pentru alegerea sa de membru onorarŭ. De asemenea se comunică scrisórea D-luĭ Dr. Z. Petrescu prin care mulțămesce pentru alegerea sa de membru corespondentŭ.

ȘEDINȚA DIN 12 APRILIE 1885.

Președința D-luĭ *Ion Ghica.*

D-lŭ *V. A. Urechiă* comunică că, într'o edițiune făcută nu de multŭ în Italia, cunoscuta scriere «Osservazioni» atribuită luĭ Raicevich, este atribuită luĭ Sestini de către editorulŭ italianŭ. D-sa are îndoielĭ asupra autoruluĭ adevĕratŭ alŭ acesteĭ scrierĭ, maĭ cu sémă fiind-că Sestini, în descrierea călătorieĭ sale la Constantinopole, promite a face o descriere asupra Țĕreĭ-Românescĭ. Cere ca Academia să mijlocéscă prin relațiunile sale óre-carĭ informațiunĭ în acéstă privință din Italia.

După esplicările și observațiunile D-luĭ *Hasdeŭ*, rĕmâne ca D-lŭ *Urechiă* să se adreseze directŭ în Italia fără mijlocirea Academieĭ.

D-lŭ Președinte *Ion Ghica* comunică Academieĭ că îndată ce a aflatŭ despre încetarea din viéță a fostuluĭ membru C. A. Rosetti, Delegațiunea s'a întrunitŭ și a decisŭ a se depune o corónă de laurĭ din partea Academieĭ, și că D-sa a făcutŭ o scurtă vorbire în numele Academieĭ pentru acéstă tristă ocasiune. Academia aprobă întru tóte cele făcute.

D-lŭ *Urechiă* dice că portretulŭ luĭ Rosetti va găsi unŭ locŭ la Academie printre ceĭ-alalțĭ membri. După explicările date de D-niĭ *Ion Ghica* și *Odobescu*, se decide ca portretulŭ luĭ Rosetti să se pue în Academie între portretele celorŭ-alalțĭ membri decedațĭ.

D-lŭ *Odobescu* spune că unŭ librarŭ din Craiova a începutŭ publicarea uneĭ bibliotecĭ populare și i-a cerutŭ ca și D-sa să-ĭ întocméscă unŭ volumŭ din acea bibliotecă. D-sa s'a gânditŭ la poetulŭ Alecu Văcărescu, din ale căruĭ poesiĭ puține sunt publicate. Intrébă dacă Academia s'ar învoi ca să se publice acele poesiĭ alŭ cărorŭ manuscrisŭ se află în biblioteca sa depusŭ de D-lŭ *Odobescu*.

D-lŭ *Hasdĕŭ* dice că D-lŭ *Odobescu* póte face acéstă lucrare și fără autorisațiunea Academieĭ, fiind-că în tóte Academiile cu deosebire membriĭ potŭ utilisa tóte materialurile de carĭ dispune biblioteca.

D-lŭ *Quintescu* crede că trebue vĕdutŭ maĭ întâĭ dacă nu cum-va Academia are de gândŭ a face publicarea acestorŭ poesiĭ.

După esplicărĭ și discuțiunĭ la carĭ ieaŭ parte D-niĭ *Ion Ghica*, *Odobescu*, *Alecsandri*, Academia autorisă pe D-lŭ *Odobescu* a scóte copiĭ de pe manuscrisele numitelorŭ poesiĭ. In câtŭ privesce propunerea de a se da manuscrisele afară din Academie, regulamentulŭ fiind positivŭ contrarŭ, ea nu se póte pune la votŭ.

ȘEDINȚA DIN 3 MAIŬ 1885.

Președința D-luĭ *B. P. Hasdeŭ*.

D-lŭ *D. A. Sturdza*, pentru sărbătorirea dileĭ de 10 Maiŭ, care va fi Vinerea viitóre, dă lectură la treĭ notițe istorice: întâia despre o scrisóre de acreditare autografă a luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ, de la 1598, dată Postelniculuĭ Grigorie Balog, care a fostŭ însărcinatŭ cu o misiune diplomatică către Principele Transilvanieĭ, către Impĕratulŭ Austrieĭ Rudolfŭ II și către fratele sĕŭ Archiducele Mateiŭ;

A dóua despre unŭ stégŭ românescŭ care se află în museulŭ de la Dresda luatŭ de la asediulŭ Vieneĭ la 1683;

A treia despre seria monedelorŭ luĭ Alexandru celŭ bunŭ și ale luĭ Stefanŭ celŭ mare și despre maĭ multe monede moldovenescĭ descoperite în timpiĭ din urmă.

Sfîrșindŭ lectura sa, D-lŭ *Sturdza* dice că, după obiceiulŭ sĕŭ de a participa în Academie la marile serbătorĭ naționale, D-sa dăruesce pentru colecțiunile Academieĭ originalulŭ scrisoriĭ autografe a luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ, o fotografie a steaguluĭ de la Dresda și o serie de 139 de monede moldovenescĭ.

Academia decide ca lucrarea D-luĭ *Sturdza* să se publice în Anale, însoţindu-se de facsimilele scrisoriĭ luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ, precum şi de ale monedelorŭ despre carĭ D-sa a vorbitŭ.

D-lŭ *Urechiă* ḑice ca să se amintéscă în procesulŭ verbalŭ că Academia se asociéză şi dînsa la serbarea mariĭ ḑile de 10 Maiŭ, ca una din cele maĭ marĭ serbătorĭ naţionale.

D-lŭ *Sturdza* comunică dóuĕ copiĭ de documente istorice de la Alexandru celŭ bunŭ şi de la Iliaşŭ Vodă, copiate în Archivele din Moscva de D-lŭ Ulianicki. D-lŭ *Sturdza* comunică apoĭ şése hrisóve dăruite de D-lŭ Constantinŭ Ghica de la Delenĭ, din aniĭ şi de la Domniĭ Moldovenĭ următorĭ:

1785 Aprilie 15, Io Alexandru Ioanŭ Mavrocordatŭ V.V.
1785 Decembre 29, acelaşĭ.
1786 Aprilie 1, acelaşĭ.
1792 Iunie 27, Io Alexandru Constantinŭ Muruzi V.V.
1792 Martie 17, Io Mihailŭ Constantinŭ Suţu V.V.
1793 Iunie 17, acelaşĭ.

Se decide a se exprime donatoruluĭ mulţămirile Academieĭ.

ŞEDINŢA DIN 17 MAIŬ 1885.

Preşedinţa D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Se comunică o scrisóre primită de la D-lŭ membru corespondentŭ Dr. Obedenaru, prin care înscinţéză că s'aŭ colaţionatŭ documentele privitóre la Românĭ din colecţiunea luĭ Theiner cu originalele lorŭ din Archivele Vaticanuluĭ, şi înaintéză caĭetele în carĭ se cuprindŭ deosebirile constatate între publicaţiunea luĭ Theiner şi originale. Trimete o colecţiune de copiĭ de pe documentele aflate în Archivulŭ din Veneţia cu privire la tractatele de Carlovitz, Passarovitz, Sistov

și Iașĭ. Trimete, pe lângă acestea, 33 documente copiate din Archivulŭ Vaticanuluĭ și privitóre la istoria Românilorŭ din secoliĭ XVI și XVII. Insciințéză apoĭ că s'a începutŭ facsimilarea litografică a numelorŭ propriĭ aflătóre în Archivulŭ Vaticanuluĭ și publicate de Theiner.

D-lŭ Secretarŭ generalŭ însciințéză că s'aŭ primitŭ la biblioteca Academieĭ cărțile dăruite de D-lŭ Generalŭ Pencovicĭ, și se află în 4 lădĭ, neputêndŭ încă fi puse în orânduială din causa strimtoriĭ localuluĭ.

ȘEDINȚA DIN 31 MAIŬ 1885

Președința D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Se comunică decisiunile luate de secțiunea sciințifică, și arătate în procesulŭ sĕŭ verbalŭ de la 24 Maiŭ : Secțiunea recomandă a se da Direcțiuniĭ Institutuluĭ meteorologicŭ alŭ Românieĭ instrumentele de observațiunĭ meteorologice carĭ se află în depositulŭ Academieĭ, precum și suma de 300 leĭ dată Academieĭ de către consiliulŭ județianŭ din Iașĭ pentru înființarea uneĭ stațiunĭ meteorologice ; cu condițiunile următóre : 1. Cu instrumentele carĭ se află în depositulŭ Academieĭ să se înființeze o stațiune la punctulŭ Buliga din județulŭ Gorjŭ, 2. Cu suma de 300 leĭ să se înființeze o stațiune în județulŭ Iașĭ.

ȘEDINȚA DIN 14 IUNIE 1885.

Președința D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Se comunică o scrisóre a D-luĭ Ioanŭ Bota, învățătorŭ românŭ în Salciva lângă Trăscăŭ în Transilvania, pre lângă care trimete în darŭ pentru biblioteca Academieĭ următórele treĭ volume manuscrise și o carte tipărită :

1. Viéța și pildele prea înțeleptuluĭ Esopŭ, manuscrisŭ de la 1797, care este copia edițiuniĭ făcută în tipografia luĭ Petru Bart în anulŭ 1795.

2. Volumŭ în 4⁰ cuprindêndŭ Troparele Trioduluĭ și a Penticostaruluĭ, scrisŭ de Popa Ioanŭ de la Știopi la anulŭ 1734.

3. Copie manuscrisă a Pravileĭ tipărită la Govora la anulŭ 1640.

4. Evangelie la toate Duminics si Szerbetorj peszte tot anul karele ku ëndemnàreâ pre Csinsztitej si szlevitej Doamnei consiliariczej Margaritej Tomeján spre limbe Remlenászke cu telmecsuir, si dirépt veszelia jéj szufleczaszké ku Ortografie Unguraszké la tipar au dat P. David Biro dela Szfënt Petru den Rëndul Piarisztilor. La Kolócza ku tiparul Piarisztilor, la anul MDCCLXIX.

Acestŭ esemplarŭ este singurulŭ până acum cunoscutŭ din acéstă carte.

ȘEDINȚA DIN 21 IUNIE 1885.

Președința D-luĭ *Dr. I. Felix.*

D lŭ *V. A. Urechiă* cere ca, în fața necesitățeĭ ce are de maĭ multe manuscrise din biblioteca Academieĭ pentru lucrarea edițiuniĭ scrie-

rilorŭ luĭ Mironŭ Costinŭ, cu care este însărcinatŭ, să i se comunice acelea manuscrise a casa la D-sa, orĭ să i se pue la disposițiune într'o altă sală din palatulŭ Universitățiĭ, fiindu-ĭ peste putință a continua lucrarea în localulŭ propriŭ alŭ Academieĭ din causa răceleĭ camerelorŭ.

In urma uneĭ discuțiunĭ urmate asupra acesteĭ cererĭ, se decide : că, în vedere că D-lŭ *Urechiă* este însărcinatŭ de Academie cu o lucrare specială, a publicăriĭ operelorŭ luĭ Mironŭ Costinŭ, și fiindŭ-că D sa din causă de bólă nu póte lucra în localulŭ Academieĭ, se decide a i se împrumuta în fie-care ḑi de lucru, numaĭ pentru órele de serviciŭ ale bibliotecei Academieĭ și în una din camerele palatuluĭ Universitățiĭ, manuscrisele de carĭ va avé trebuință, bine înțelegêndu-se că în fie-care sérâ la închiderea bibliotecei ele se vorŭ reda bibliotecaruluĭ.

ȘEDINȚA DIN 16 AUGUSTŬ 1885

Președința D-luĭ *Dr. I. Felix.*

D-lŭ Secretarŭ generalŭ comunică Academieĭ perderea ce a suferitŭ în unulŭ din membriĭ sĕĭ corespondențĭ ceĭ maĭ zeloșĭ, Ministrulŭ plenipotențiarŭ la Atena Dr. Obedenaru. D-sa aduce aminte câte scrierĭ utile a publicatŭ rĕposatulŭ, cu ce ardóre rĕposatulŭ a lucratŭ în Italia pentru culegerea de documente privitóre la istoria patrieĭ, și că luĭ îĭ datorimŭ colaționarea din noŭ în Biblioteca Vaticanuluĭ a documentelorŭ publicate de Theiner. Iubirea sa către țérâ, continuă D-lŭ *Sturdza*, a vrutŭ Dr. Obedenaru se o perpetueze, făcêndŭ donațiune Academieĭ de tótă averea sa precum și de manuscrisele sale prețióse, cu condițiune ca soția sa și unulŭ din frațiĭ sĕĭ să beneficieze de venitulŭ averiĭ pe câtŭ vorŭ trăi.

D-lŭ Secretarŭ generalŭ crede că Academia va primi cu recunoscință acéstă generósă donațiune.

Totŭ-odată D-sa comunică Academiei adresa Ministeriuluĭ de Externe, înregistrată la No. 2958, despre primirea testamentuluĭ olografŭ alŭ defunctuluĭ Dr. Obedenaru de la Ministrulŭ plenipotențiarŭ alŭ țěreĭ din Atena. După propunerea D-luĭ *Maniŭ*, se rînduesce o comisiune compusă din D sa și din D-niĭ *Maiorescu* și *Aurelianŭ* pentru a face de urgență unŭ raportŭ asupra acesteĭ cestiunĭ.

ȘEDINȚA DIN 13 SEPTEMBRE 1885

Președința D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Se primescŭ 14 documente privitóre la moșia Podraga din județulŭ Dorohoiŭ. Documentele sunt din seciliĭ XVI — XIX, și sunt dăruite pentru colecțiunile Academieĭ de D-lŭ *D. Sturdza.*

Din partea D-luĭ *D. Sturdza* se maĭ primescŭ în darŭ pentru biblioteca Academieĭ maĭ multe cărțĭ românescĭ din secululŭ XVIII și începutulŭ XIX, precum și nóue volume manuscrise cuprindêndŭ cronice moldovenescĭ și chronografe.

Se atrage atențiunea Academieĭ asupra unuĭ studiŭ de D-lŭ C. Schuchardt despre valurile romane de frontieră în Dobrogea, publicatŭ în «Archaeologisch-epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich-Ungarn» IX, 87-113. Acestŭ studiŭ, făcutŭ în urma cercetărilorŭ amănunțite la fața loculuĭ, merită tótă atențiunea Academieĭ.

Se decide a se recomanda Secțiuniĭ istorice.

ȘEDINȚA DIN 20 SEPTEMBRE 1885.

Președința D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

D-lŭ *V. A. Urechiă* cere a se întruni Secțiunea istorică în ședință, avênd a-ĭ face comunicărĭ relative la lucrările sale asupra luĭ Mironŭ Costinŭ și la alte cestiunĭ.

Se presintă relațiunea D-luĭ Bibliotecarŭ alŭ Academieĭ I. Bianu asupra uneĭ excursiunĭ făcute în Galiția, la Lemberg și Cracovia, în vacanța de vară a acestuĭ anŭ, și asupra cercetărilorŭ istorice făcute cu acéstă ocasiune.

Se decide a se recomanda relațiunea Secțiunilorŭ istorică și literară spre a avisa asupra celorŭ ce sunt de făcutŭ în urma acesteĭ relațiunĭ.

ȘEDINȚA DIN 4 OCTOBRE 1885

Președința D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

D-lŭ *V. A. Urechiă* ḑice că, deși s'a anunțatŭ pentru ședința de astă-ḑĭ citirea scrieriĭ sale dramatice «Marțialŭ,» crede totușĭ că e maĭ potrivitŭ cu lucrările Academieĭ a ceti unŭ memoriŭ asupra unorŭ părțĭ din istoria literatureĭ române. Academia, aprobândŭ acésta, se dă cuvîntulŭ D-luĭ *Urechiă* care citesce acelŭ memoriŭ.

Se presintă șése volume manuscrise, dăruite pentru biblioteca Academieĭ de D-lŭ *Sturdza.* Se primescŭ cu mulțămire,

D-lŭ *Urechiă* ḑice că manuscrisele dăruite de D-lŭ *Sturdza* în

ședința precedentă sunt de mare însemnătate, fiindŭ-că cuprindŭ fórte prețióse texte a cronicelorŭ moldovenescĭ.

Se dă cuvîntulŭ D-luĭ *Urechiă* care cetesce câte-va scene din actulŭ alŭ treilea din «Marțialŭ.»

SEDINȚA DIN 11 OCTOBRE 1885

Președința D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Se comunică scrisórea D-luĭ C. Stoicescu, înregistrată la No. 3086, prin care însciințéză că rĕposatulŭ seŭ socru G. San-Marin a lăsatŭ Academieĭ, prin testamentulŭ sĕŭ, suma de 10.000 leĭ, din venitulŭ căreia să se dee premiĭ carĭ să pórte numele sĕŭ. Academia, vĕḑêndŭ dispozițiunile testamentuluĭ prin care i se lasă deplină libertate asupra premiilorŭ ce sunt a se da din veniturile acestuĭ legatŭ, decide primirea luĭ și recomandă Delegațiuniĭ a face formalitățile necesare pentru acésta.

D-lŭ *Sturdza* comunică o scrisóre adresată D-nieĭ sale de către D-lŭ A. Montandon, pre lângă care-ĭ trimete treĭ lucrărĭ privitóre la fauna Româniel. D-lŭ *Sturdza* dăruesce aceste lucrărĭ biblioteceĭ Academieĭ care decide a se esprima D-luĭ Montandon mulțămirile sale pentru zelulŭ cu care lucréză la studiarea fauneĭ țĕriĭ.

Se iea în cercetare relațiunea D-luĭ I. Bianu despre călătoria sa în Galiția și despre cercetările istorice făcute cu acea ocasiune. Academia decide :

1. Ca acéstă relațiune să se publice în Anale.
2. Ca să se recomande Delegațiuniĭ procurarea de copiĭ de pe

documentele istorice semnalate, carĭ potŭ fi întrebuinţate pentru completarea colecţiuniĭ Hurmuzaki.

3. Să se mulţuméscă Caoniculuĭ A. S. Petruşevicz din Lemberg, pentru cărţile dăruite prin D-lŭ Bianu Academieĭ, trimiţêndu-i-se publicaţiunile Academieĭ.

4. Să se trimétă Institutuluĭ Ossolinski din Lemberg publicaţiunile Academieĭ în schimbŭ pentru ale sale.

D-lŭ *Sturdza* arată că, pentru înlesnirea acesteĭ călătoriĭ, s'a datŭ D-luĭ Bianu de către Ministeriulŭ Cultelorŭ unŭ ajutorŭ de 800 leĭ în aurŭ. Se decide a se restitui Ministeriuluĭ acéstă sumă din fondulŭ publicaţiunilorŭ Hurmuzaki, pentru carĭ se vorŭ întrebuinţa indicaţiunile procurate în acea călătorie.

D-lŭ *Sturdza* comunică că a făcutŭ descrierea monedelorŭ luĭ Alexandru celŭ bunŭ, carĭ se urcă la 68 tipurĭ, şi a fiilorŭ séĭ Iliaşŭ şi Stefanŭ. Acéstă descriere se va publica în Anale dimpreună cu acea a monedelorŭ luĭ Stefanŭ celŭ mare.

ŞEDINŢA DIN 25 OCTOBRE 1885.

Preşedinţa D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Se arată că în colecţiunile Academieĭ se află unŭ păharŭ de sticlă fostŭ alŭ luĭ Grigorie Ghica, ultimulŭ Domnŭ alŭ Moldoveĭ din acéstă familie, donatŭ de D-lŭ *V. A. Urechiă*, care dice că a fostŭ păharulŭ care a servitŭ reposatuluĭ Domnŭ în diua chiarŭ când s'a sinucisŭ. Pe păharŭ se află gravată iniţiala Domnuluĭ. D-lŭ Secretarŭ generalŭ propune ca, în considerare că Academia nu are instalărĭ pentru păstrarea obiectelorŭ de acéstă natură, să se trimétă la museulŭ de anticităţĭ. Academia aprobă.

ŞEDINŢA DIN 8 NOVEMBRE 1885.

Preşedinţa D-luĭ Dr. *I. Felix.*

D-lŭ *V. A. Urechiă* arată că, pentru lucrările sale asupra luĭ Mironŭ Costinŭ, a cercetatŭ la Tribunalulŭ din Iaşĭ şi a constatatŭ că atâtŭ la acelŭ Tribunalŭ câtŭ şi la cele-alalte din ţéră să presintă în procesele pentru proprietăţĭ immobile o mulţime de documente vechĭ de mare valóre pentru studiile istorice. D-sa propune ca Academia să intervie pe lângă Ministeriulŭ Justiţieĭ, ca să se dobândéscă copiĭ prin grefa Tribunalelorŭ după tóte documentele până la finele secolulul alŭ XVIII-lea. D-sa ḑice că chiar dacă copiile trimese arŭ fi greşite, totuşĭ s'ar atrage atenţiunea Academieĭ asupra documentelorŭ celorŭ maĭ preţióse, putêndu-se apoĭ urmări originalele.

D-lŭ *Hasdeŭ* ḑice că propunerea D-luĭ *Urechiă* este nepractică, şi realisarea eĭ nu ar puté produce resultatele la carĭ D-sa se aşteptă. Fórte adeseorĭ i se trimetŭ, la Direcţiunea Archivelorŭ Statuluĭ de către Tribunale, documente spre a se traduce, deşi ele sunt scrise în limba română chiar la începutulŭ secoluluĭ presentŭ. La Tribunale nu maĭ sunt ómenĭ carĭ să pótă ceti documentele scrise cu cirilice, din care causă este cu neputinţă a se obţiné copiile dorite de D-lŭ *Urechiă*..

D-lŭ *Urechiă*, în urma celorŭ spuse de D-lŭ *Hasdeŭ*, care cunósce din practica ḑilnică starea lucruluĭ, recunósce dificultăţile arătate. Crede însă că Grefa Tribunalelorŭ să fie însărcinată numaĭ să atragă atenţiunea Academieĭ, anunţându-ĭ intrarea la Tribunalŭ a documentelorŭ ce i s'arŭ presenta. Propunerea, astfelŭ modificată, se aprobă.

Se comunică apoĭ că în Archivele Tribunalelorŭ şi ale Curţilorŭ se află fórte multe documente depuse cu ocasiunea proceselorŭ şi ne retrase de proprietariĭ lorŭ.

D-lŭ *Hasdeŭ* propune ca să se céră prin Ministeriulŭ Justiţieĭ ca aceste documente să se trimită în depositŭ saŭ Academieĭ saŭ la

Archivele Statuluĭ, putêndŭ în acestŭ felŭ a fi întrebuinţate la cercetările istorice. Propunerea se primesce.

D-lŭ *V. A. Urechiă* comunică că a studiatŭ Archiva Sf. Spiridonŭ din Iaşĭ, în care se află unŭ numĕrŭ considerabilŭ de documente de însemnătate pentru istoria Moldoveĭ şi promite să presinte Academieĭ o relaţiune asupra acestorŭ documente.

ŞEDINŢA DIN 22 NOVEMBRE 1885.

Preşedinţa D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedec* presintă, pentru biblioteca Academieĭ, unŭ uricŭ slavonŭ de la Stefanŭ celŭ mare de pe la anulŭ 1470 cu traducere şi note de P. S. Sa; scrierile P. S. Sale «Notiţe istorice şi archeologice adunate de la 48 Mănăstirĭ şi Bisericĭ antice din Moldova», şi «Cuvîntŭ pentru scólă şi biserică ţinutŭ cu ocasiunea jubileuluĭ scólelorŭ din Iaşĭ». Din partea D-luĭ Nicu Rosetti, P. S. Sa presintă unŭ esemplarŭ din Psaltirea versificată de Ion Pralea.

ŞEDINTA DIN 29 NOVEMBRE 1885

Preşedinţa D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Ministeriulŭ Instrucţiuniĭ publice trimete dóue raporte ale directoruluĭ Museuluĭ de anticităţĭ în carĭ se descriŭ maĭ multe mănăstirĭ din ţéră. Se recomandă Secţiuniĭ istorice.

ȘEDINȚA DIN 6 DECEMBRE 1885

Președința D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

D-lŭ *Gr. Stefănescu* presintă șése foĭ din charta geologică generală a României, lucrată de membriĭ biurouluĭ geologicŭ sub direcțiunea D sale. În aceste foĭ se cuprinde charta județelorŭ Mehedințĭ, Gorjŭ, parte din Vâlcea și parte din Doljŭ.

S'a datŭ cuvîntulŭ D luĭ Gr. G. Tocilescu, care a comunicatŭ maĭ multe inscripțiunĭ găsite la Recĭca, între carĭ ultima a Împĕratuluĭ M. Iulius Philippus tatălŭ, M. Iulius Philippus fiulŭ și alŭ Ottaciliei Severa, din care resultă că Recĭca de astă-dĭ se numia în epoca romană *Colonia Romula*, și că în anulŭ 248 s'a construitŭ unŭ *valum* în giurulŭ ziduluĭ orașuluĭ ca să prolégă pe locuitoriĭ coloniei.

Apoĭ a comunicatŭ treĭ inscripțiunĭ găsite de D-luĭ la Silistra, una privitóre la unŭ Cornicularius *tribuni* alŭ legiuniĭ XI Claudia; alta la unŭ legionarŭ a căreia familie era Dacă, și a treia la unŭ *vilicus stationis Durostori.*

D-lŭ *V. A. Urechiă*, avêndŭ cuvîntulŭ, felicită pre D-lŭ Tocilescu pentru frumósa sea comunicațiune; apoĭ dice că nu șĭ-aŭ propusŭ pe diua de adĭ să citéscă vre-unŭ memoriŭ, ci să atragă atențiunea Academieĭ asupra unora din documentele ce a aflatŭ, cu ocasiuna cercetărilorŭ sale istorice, în Iașĭ, Romanŭ, etc. și în Archiva Statuluĭ. D-lŭ *Urechiă* anunță aflarea a treĭ sigiliĭ de orașe: a Iașilorŭ din 1669, a Tecuciuluĭ din 1636 și a târguluĭ Petreĭ de la aceeașĭ dată. Aceste, cu sigiliulŭ Câmpu-lunguluĭ, sunt primele ce avem în sigilografia orășănéscă. D-lŭ *Urechiă* citesce documentele pe carĭ sunt puse aceste sigiliĭ de către Șoltuzulŭ și ceĭ 12 pîrgarĭ aĭ acelorŭ orașe.

D-lŭ *Urechiă* maĭ comunică dóue documente relative la domnia în Moldova a luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ și le comentéză, cerêndu [illegible] a le adăoga către comentariulŭ ce este obligatŭ a da [illegible] facsimile de scrisorĭ de la Mihaiŭ Vitézulŭ, aflate între hărtiile repo-

satuluĭ Papiŭ Ilarianu. In fine maĭ comunică dóue documente din secoluluŭ XVI de «înfrăţire» prin jurămîntŭ în ţéra Muntenéscă.

Terminândŭ, D-lŭ *Urechiă* atrage atenţiunea D-luĭ *D. Sturdza* asupra inscripţiunilorŭ pline de greşelĭ din Mitropolia de la Iaşĭ şi-lŭ rógă să dobândéscă de la Senatŭ legea conservăriĭ monumentelorŭ, care aştéptă votarea de maĭ mulţĭ anĭ. Cu asemenea lege se vorŭ pune capĕtŭ la nelegiuirile contra sciinţeĭ denunţate de D-lŭ Tocilescu.

ŞEDINTA DIN 20 DECEMBRE 1885

Preşedinţa D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Se comunică o scrisóre de la D-lŭ Gherghel, pe lângă care dăruesce Academieĭ unŭ album compusŭ din 12 desenurĭ originale făcute de pictorulŭ francesŭ Boucquet în timpulŭ călătorieĭ sale prin Moldova.

ŞEDINTA DIN 10 IANUARIE 1886

Preşedinţa D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

D-lŭ Secretarŭ generalŭ comunică, că de la şedinţa din urmă, aŭ încetatŭ din viéţă membrulŭ onorarŭ alŭ Academieĭ G. Vegezzi-Ruscalla şi membrulŭ corespondentŭ Dr. Cuciureanu. Delegaţiunea a exprimatŭ condoleanţele sale familiilorŭ acestorŭ doĭ colegĭ rĕposaţĭ.

ŞEDINŢA DIN 24 IANUARIE 1886.

Preşedinţa D-luĭ Dr. *I. Felix.*

Se comunică scrisórea domnuluĭ *G. Bariţŭ* însoţită de unŭ studiŭ asupra oraşuluĭ Apulum.

Academia decide, ca studiulŭ D-luĭ *Bariţŭ* să se transpună Secţiuniĭ istorice.

ŞEDINŢA DIN 31 IANUARIE 1886.

Preşedinţa D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Se decide a se trimite elaboratulŭ D-luĭ *G. Bariţŭ* asupra cetăţeĭ Apulum D-luĭ membru corespondentŭ Gr. G. Tocilescu, cu rugămintea de a face unŭ raportŭ asupra luĭ.

Se decide, în fine, ca pe Vinerĭ la 7 Februarie a. c., să se ţină şedinţă publică, în care vorŭ citi D-niĭ membri : *Hasdeŭ* şi *Urechiă* şi D-lŭ membru corespondentŭ Gr. G. Tocilescu.

ŞEDINŢA DIN 7 FEBRUARIE 1886.

Preşedinţa D-luĭ Dr. *I. Felix.*

D-lŭ membru corespondentŭ Gr. G. Tocilescu întreţine publiculŭ prin raportulŭ D-sale asupra elaboratuluĭ D-luĭ *G. Bariţŭ* despre oraşulŭ Apulum.

Apoĭ D-lŭ *Hasdeŭ* citesce despre cuvintele *adormŭ* şi *aducŭ*, aşa cum s'aŭ redactatŭ în Marele Etimologicŭ.

ŞEDINŢA DIN 14 FEBRUARIE 1886.

Preşedinţa D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

D-lŭ Secretarŭ generalŭ raportéză Academieĭ că a cumpĕratŭ de la anticarulŭ Şaraga din Iaşĭ următórele obiecte : 42 monede vechĭ, 187 diverse documente domnescĭ, proclamaţiĭ şi hârtiĭ moderne, 4 peceţĭ vechĭ, 3 manuscripte, 1 zea, 7 săgeţĭ şi 1 pintenŭ, tóte la olaltă pentru suma de 1200 Leĭ.

Plata s'a făcutŭ din donaţiunea de 800 Leĭ a D-luĭ Gheorghe Cantacuzino şi restulŭ de 400 Leĭ provenitŭ din vîndarea ediţiunilorŭ Academieĭ, ce s'aŭ luatŭ de D-lŭ Şaraga cu unŭ rabatŭ de 30 $^{0}/_{0}$.

ŞEDINŢA DIN 7 MARTIE 1886.

Preşedinţa D-luĭ Dr. *I. Felix.*

D-lŭ Secretarŭ generalŭ comunică Academieĭ durerósa scire despre încetarea din viéţă a membruluĭ Academieĭ Doctorulŭ Anastasie Fĕtu întâmplată la 3 ale luneĭ curente.

D-lŭ Secretarŭ amintesce în scurtŭ meritele ce şi le-a câştigatŭ reposatulŭ prin zelulŭ şi activitatea neîntreruptă ce a desvoltatŭ pentru respândirea studiilorŭ sciinţifice în ţéră. Spre acestŭ scopŭ elŭ a fundatŭ şi întreţinutŭ cu propriele sale mijlóce o grădină botanică la Iaşĭ, a fundatŭ Societatea pentru ajutorarea tinerilorŭ carĭ făceaŭ

studiĭ în străinătate, şi a datŭ Academieĭ fondulŭ de 10,000 Leĭ care pórtă numele sĕŭ şi care este destinatŭ studieriĭ sciintifice a ţĕreĭ.

Se decide a se exprima familieĭ condoleanţele Academieĭ pentru perderea meritosuluĭ bărbatŭ.

Se comunică următórele scrisorĭ adresate Academieĭ :

D-lŭ *G. Bariţŭ* trimete o scriere a sa întitulată : *Museulŭ istoricŭ şi archeologicŭ din Temişóra*, şi Sumariulŭ câtorŭ-va rescripte religionarie din Ungaria relative la gónele religióse din véculŭ alŭ 18-lea.

Se decide a se trimete aceste lucrărĭ Secţiuniĭ istorice.

Ministeriulŭ Instrucţiuniĭ publice trimete originalulŭ raportuluĭ ce i-a adresatŭ D-lŭ *B. P. Hasdeŭ* asupra cercĕtărilorŭ D-sale în biblioteca de la St-Gall, precum şi despre 11 documente copiate de D-sa din Archivulŭ Municipalŭ din Lemberg. Aceste documente se vorŭ publica în colecţiunea Hurmuzaki.

Anexă la pag. 10.

RELAȚIUNE ASUPRA CĂLĂTORIEÏ ÎN GALIȚIA FĂCUTĂ IN VARA ANULUI 1885.

de D-lŭ I. BIANU,
Bibliotecarulŭ Academieĭ.

Domnule Președinte,

In luna luĭ Augustŭ 1686 regele Polonieĭ Ioanŭ Sobieski, conformŭ înțelegerilorŭ luate cu Papa și cu Împĕratulŭ, a intratŭ în Moldova cu o puternică armată spre a începe o campanie mare în contra oștirilorŭ Turcescĭ și Tătărescĭ. Greutățĭ de totŭ felulŭ, în mare parte neprevĕḑute, aŭ silitŭ pe gloriosulŭ rege polonŭ a se întórce fără nicĭ o ispravă în țéra luĭ, după o petrecere în Moldova nicĭ chiar de treĭ lunĭ. Dimpreună cu dînsulŭ a părăsitŭ Moldova și a plecatŭ în Polonia și Mitropolitulŭ țĕreĭ Dosofteiŭ, ducêndŭ cu sine archiva cu tóte odórele Mitropolieĭ precum și moștele S-tuluĭ Ioanŭ celŭ noŭ, numitŭ și S-tulŭ Ioanŭ de la Suciava. Acestŭ faptŭ istoricŭ este fórte cunoscutŭ; despre elŭ vorbescŭ cronicariĭ moldovenĭ Nicolae Costinŭ (Letop. II, 40 sqq. ed. 1845), Ioanŭ Neculcea (ibid. p. 257), Dimitrie Cantemir (Ist. Imp. Ottom. trad. Hodosiu, Bucurescĭ 1878, II, 541 sqq.) și alțĭ contemporanĭ. Părerile lorŭ sunt fórte deosebite și chiar contradictoriĭ în ceea ce privesce motivele plecăriĭ luĭ Dosofteiŭ și modulŭ cum elŭ șĭ-a părăsitŭ țéra. Uniĭ spunŭ că a plecatŭ de bună voie, alțiĭ, maĭ cu sémă Dimitrie Cantemir, ḑicŭ că a fostŭ ridicatŭ cu forța de ómeniĭ luĭ Sobieski, torturatŭ și dusŭ ca prinsŭ în Polonia. Părerile acestea aŭ fostŭ adunate în timpulŭ din urmă cu multă diligență și discutate într'unŭ studiŭ fórte prețiosŭ asupra viețeĭ și activitățiĭ Mitropolituluĭ Dosofteiŭ, care se publică în «Candela» de la Cernăuțĭ (No. 2 și următoriĭ din 1885.)

Asupra acestuĭ punctŭ noĭ aducemŭ aci povestirea unuĭ martorŭ,

așa dicêndŭ ocularŭ, la cele petrecute în numita campanie. Povestirea acésta este, pe câtŭ scimŭ, încă necunoscută prin tiparŭ. In *Teka Naruszewicza* pe aniĭ 1685—1687 (Mss. No. 181, din Biblioteca Czartoryski în Cracova) se află copiate părțĭ din relațiunea făcută de Stanislaŭ de Brzezie Woienski. Copia este făcută după Mss. 266 din biblioteca Corsiniană din Roma. Relațiunea este intitulată : «Compendiosa e veridica Relazione di quanto ha operato nella scorsa campagna l'armata del Rè di Polonia aprò della Santa Lega contro «quella de' Turchi e Tartari nella Podolia, Scritta dall' Ill-mo e Reverendiss. Monsignor Stanislao a Brzezie Woienski, Vescovo di Kamieniec. All' Illustrissimo Signor Giovanni Carlo Matesilani Residente «della Sacra Maestà del Rè di Polonia, dedicata... etc.» Acesta este titlulŭ generalŭ alŭ relațiuniĭ; ea este în volumulŭ luĭ Naruszewicz alŭ 61-lea documentŭ. Pentru noĭ are interesŭ a dóua relațiune care se află în acelașĭ volumŭ la No. 102, și este intitulată : «Relazione «seconda dell' armata polacca dalli 18 Agosto vicino Iassi nella Mol«davia sino alli 4 Ottobre 1686.» Acéstă relațiune pórtă data la sfârșitŭ : «dal campo Regio vicino Iassi 4 Ottobre 1686.» Extragemŭ următórele dóue alineate : Nella Città di Iassi è insorto (dicono) ac«cidentalmente un' incendio, che hà incenerito gran parte di quella «città con le superbe chiese Rutene ed altri edifizj, mà li più sen«sati stimano, che l'incendio sudetto sia seguito ad instigazione de' «nemici, per aver ricevuto con tanto applauso in essa città il no«stro Rè, e singolarmente il Patriarca Ruteno, avvendolo incontrato, «come sĭ scrisse, Pontificalmente vestito accompagnato da 200 preti «di quella nazione.

. . . .

«Risolutosi dunque la Maestà del Rè, per li motivi accennati di «ritornare con tutta l'Armata à Iassi, e di là piegare verso Sniatino, «considerando l'impossibilità di poter, dopo si grande incendio, for«tificare Iassi, come città tutta apperta col castello smaltellato, or«dinò di levar il Presidio postovi prima, e condurlo seco. Il Patri«arca Greco con gran moltitudine di quei cittadini, hanno volonta«riamente abbandonate le proprie case, e si portano in Polonia.»

Este fără îndoială că «Patriarca Ruteno» și «Patriarca Greco,» despre carĭ vorbesce Relaţiunea, este Mitropolitulŭ Moldoveĭ Dosofteiŭ. Aceste aliniate estrase din Relaţiunea Episcopuluĭ de Camenița sunt diametralŭ opuse cu cele ce povestesce Cantemir despre acestŭ faptŭ.

Mitropolitulŭ Dosofteiŭ a mersŭ cu tóte odórele luate cu sine la Zolkiew, cum spune și Neculcea : «la unŭ târgŭ a Craiuluĭ Sobieski anume Jolkfa.» In acestŭ orășelŭ, care se află la o depărtare de 29 kilometri spre miadă-nópte de la Lemberg, se afla unŭ castelŭ alŭ Regeluĭ Sobieski și o mănăstire de Basilitanĭ. Dosofteiŭ a statŭ aicĭ vr'o șése anĭ cu speranța de a se puté întórce în Moldova. Elŭ nu s'a maĭ întorsŭ însă, ci a trecutŭ în Rusia, lăsândŭ în Zolkiew póte totŭ ce dusese cu dînsulŭ. Prețiósele odóre și colecțiunĭ duse de dînsulŭ aŭ rĕmasŭ la Zolkiew, și deabia în timpulŭ domnieĭ Imperatuluĭ Iosifŭ II, după încorporarea Bucovineĭ la Austria, s'a ridicatŭ din mănăstirea Basilitanilorŭ móștele S-tuluĭ Ioanŭ și s'aŭ dusŭ la Suciava. — Repețitele cererĭ ale Moldovenilorŭ de a li se restitui totŭ ce dusese Dosofteiŭ la Zolkiew aŭ rĕmasŭ fără resultatŭ. (A se vedea datele adunate în «Candela» pe 1885 p. 406 sqq.). Nu se maĭ avea încă nicĭ o scire despre archiva mitropolieĭ și despre odórele duse de Dosofteiŭ la Zolkiew.

Cam în același timpŭ, pe când s'aŭ strămutatŭ móștele S-tuluĭ Ioanŭ la Suciava, adecă la 1783, s'a făcutŭ unŭ inventarŭ oficialŭ alŭ documentelorŭ carĭ rĕmăseseră de la Dosofteiŭ la Zolkiew. Castelulŭ luĭ Sobieski din acestŭ orașŭ devenise pe la 1740 proprietatea familieĭ Radziwil și în a lorŭ stăpânire aŭ trecutŭ și documentele Mitropolieĭ de Suciava; și așa la 1783, când s'a făcutŭ inventariulŭ, ele se aflaŭ în archivulŭ acesteĭ familiĭ principescĭ. Acestŭ inventarŭ este intitulatŭ : «Innhalt deren sämmtlich im Fürst-Radziwilli-«schen Archivo zu Zulkiew vorgefundenen, die Suczawaer Metropolie «betreffenden Urkunden,» și este făcutŭ și subscrisŭ de «Ioanŭ «Anastasiŭ Manowarda, c. r. casierŭ alŭ orașuluĭ Lemberg.» Inventariulŭ rĕmăsese și elŭ necunoscutŭ până în anulŭ trecutŭ, când s'a tipăritŭ în revista «Candela» de la Cernăuțĭ (No. 9 de la Septebre 1884 până la No. 2 din 1885) de către D-lŭ Gheorghe Popo-

vicĭ în mânile căruia se află o copie completă. Un extrasŭ fórte necompletŭ din acestŭ inventarŭ se află și în Biblioteca Ossolinski în Lemberg Mss. No. 2915.

Prețiosulŭ inventarŭ făcutŭ de Manowarda ne arată că la 1783 archiva Mitropolieĭ Moldoveĭ, care se afla încă la Zolkiew, era compusă din 396 documente de la anulŭ 1403 până la 1693. Cea maĭ mare parte din aceste documente eraŭ chrisóve domnescĭ, pe lângă carĭ se afla unŭ însemnatŭ numěrŭ de scrisorĭ private ale Mitropolituluĭ Dosofteiŭ. Aprópe pentru tóte, maĭ cu sémă pentru chrisóve, inventariulŭ luĭ Manowarda ne arată și cuprinsulŭ destulŭ de desvoltatŭ spre a da o idee despre valórea acesteĭ colecțiunĭ.

Bogăția și însemnătatea acestuĭ materialŭ istoricŭ m'aŭ hotărîtŭ a me folosi de întâia ocasiune spre a merge la fața loculuĭ și a cerceta dacă s'arŭ puté da de urma documentelorŭ acestora, cu atâtŭ maĭ multŭ cu câtŭ scrisorile privitóre în specialŭ la Dosofteiŭ arŭ adăuga o mulțime de date nóue la cunóscerea viețeĭ acestuĭ prelatŭ, care ocupă unŭ locŭ așa de însemnatŭ în istoria nóstră literară și cu studiarea lucrărilorŭ căruia mě ocupamŭ de câți-va anĭ. D-lŭ Ministru alŭ Instrucțiuniĭ publice a bine-voitŭ a mě încuragia în acéstă hotărîre, dându-mĭ o însărcinare în acestŭ sensŭ prin adresa Nr. 8850 de la 18 Iulie a. c., dându-mĭ în acelașĭ timpŭ unŭ ajutorŭ materialŭ pentru călătorie și autorisarea de a presenta Onor. Academiĭ relațiunea despre resultatulŭ cercetărilorŭ, pentru ca dînsa să le foloséscă cum va crede maĭ bine.

În călătoria întreprinsă în vacanțele de vară ale acestuĭ anŭ în Galiția, m'am silitŭ a mě folosi de puținulŭ timpŭ de care puteamŭ dispune, spre a urmări și a lua câtŭ maĭ multe informațiunĭ despre sórta lucrurilorŭ duse de Dosofteiŭ în Polonia, și pe de altă parte a vedé ce alte materiale istorice privitóre la Românĭ ar fi de culesŭ în colecțiunile principalelorŭ orașe ale Galiției, Lemberg și Cracovia.

Resultatele cercetărilorŭ făcute se cuprindŭ în următórele note.

1. Documentele Mitropoliei Suciava.

Cele 396 documente privitóre la Mitropolia Sucévei, indicate în inventariulŭ luĭ Manowarda, se aflaŭ la 1783 la Zolkiew în archivulŭ principilorŭ Radziwil. Nicĭ o indicaţiune nu avemŭ despre sórta lorŭ în urma facerii aceluĭ inventarŭ. Faptulŭ însă că inventariuluĭ acesta a fostŭ făcutŭ din ordinulŭ guvernuluĭ austriacŭ «an hohe gubernial-Anordnung» de cătră o persónă oficială, nasce bănuiala că documentele aŭ fostŭ luate din archivulŭ de la Zolkiew de către statŭ, cu atâtŭ maĭ multŭ că cam în aceeaşi vreme averea familieĭ Radziwil din Galiţia a fostŭ secuestrată din cause politice. Celŭ maĭ probabilŭ lucru este că documentele mitropolieĭ aŭ fostŭ luate pentru secularisarea averilorŭ mănăstirescĭ din Bucovina. Se scie că cu ocasiunea aceleĭ secularizărĭ documentele mănăstirilorŭ aŭ fostŭ adunate, şi s'aŭ făcutŭ de pe ele traducerĭ carĭ se află astă-dĭ în «Tabla Ţěreĭ» (Landtafel) în Cernăuţĭ; despre originale însă nu se scie încă unde se află.

Acéstă presupunere a mea s'ar puté controla, căutându-se dacă între traducerile de la Cernăuţĭ se află şi traducerĭ de pe documentele resumate de Manowarda.

Castelulŭ de la Zolkiew este astă-dĭ aprópe cu totulŭ ruinatŭ; numaĭ o mică parte maĭ este în picióre şi în ea se află instalată o judecătorie de ocolŭ. Vechiulŭ archivŭ alŭ familieĭ Radziwil a fostŭ mutatŭ de aci şi astă-dĭ se află la Nieswiz în Rusia (guberniulŭ Minsk); acestŭ archivŭ este unulŭ din cele maĭ bogate archive familiare polone, cuprindêndŭ la 600.000 documente. Este fórte probabilŭ că în acelŭ arhivŭ se vorŭ afla multe documente privitóre la istoria nóstră, considerândŭ maĭ cu sémă rolulŭ însemnatŭ ce a jucatŭ adese orĭ acéstă famile în istoria Polonieĭ şi maĭ cu sémă relaţiunile eĭ cu Moldova şi în specialŭ cu Vasilie Lupu. Este însă fórte puţinŭ probabilŭ că documentele duse de Dosofteiŭ să fie rěmasŭ şi ele în acelŭ archivŭ.

În privinţa sórteĭ acestorŭ documente, resultatele cercetărilorŭ mele

aŭ fostŭ numaĭ nisce vage informaţiunĭ. Cercetărĭ noue şi maĭ amănunţite vorŭ trebui făcute spre a le găsi, dacă cumva nu aŭ fostŭ nimicite în multele catastrófe câte aŭ trecutŭ peste colecţiunile de acéstă natură în Galiţia de la 1783 până astă-ḑĭ.

2. Odóre de ale Mitropolieĭ de Suciava.

La biserica metropolitană unită Sfântu Gheorghe a Rutenilorŭ în Lemberg şi la mănăstirea Basilitanilorŭ din Zolkiew se află o parte din odórele duse de Dosofteiŭ în Polonia.

Prin amabilitatetea Reverendissimuluĭ Canonicŭ A. S. Petruşevicĭ mi s'a arătatŭ Mitra mitropolieĭ de Suciava, despre care se află doveḑĭ scrise — după asigurarea canoniculuĭ Petruşevicĭ, — că a fostŭ dusă de Dosofteiŭ şi apoĭ prin mijlocirea Mitropolituluĭ rutênŭ de la Lemberg a trecutŭ la mitropolía din acelŭ oraşŭ. Din mitra veche se maĭ păstréză numaĭ crucile şi florile de aurŭ încărcate cu diamante şi alte pietre preţióse. Valórea acestora s'arŭ urca aprópe la 10.000 leĭ, după apreţierile făcute în timpiĭ din urmă. Totŭ fundulŭ însă a fostŭ înnoitŭ, deteriorându-se celŭ vechiŭ prin usŭ.

În aceeaşĭ biserică metropolitană se află o cruce de masă de aurŭ şi înfrumseţată cu frumóse smaragde. Ea are o inscripţie din care se vede că a fostŭ făcută pentru Radu Buzescu la anulŭ 1603 (7111). Motivulŭ pentru care nu am pututŭ copia inscripţiunea şi face o descriere maĭ amănunţită a acesteĭ crucĭ se va arăta maĭ josŭ. Ea provine asemenea de la Mitropolia Suceveĭ, fiindŭ dusă totŭ de Dosofteiŭ.

La Zolkiew am ajunsŭ într'unŭ timpŭ nepotrivitŭ. Tóte odórele vechĭ eraŭ împachetate într'o ladă spre a fi trimise la exposiţiunea istorică şi archeologică care se va deschide în acéstă lună la Lemberg. Cu multă greutate s'a deschisŭ lada şi am pututŭ vedé unŭ aerŭ care se afla chiar de asupra. Tóte cele-l'alte odóre, carĭ se aflaŭ în ladă, nu mĭ-a fostŭ cu putinţă a le vedé. Aerulŭ însă este de o fórte mare valóre. Elŭ este făcutŭ la 1428 (6936). Jurŭ împrejurŭ este cusută în firŭ o inscripţiune grecéscă în care se ḑice că s'a făcutŭ de Ioanŭ Alexandru Voevodŭ în ḑilele Mitropolituluĭ Moldovlahieĭ Macarie, pe

când Alexandru celŭ bunŭ avea, pe lângă doĭ fiĭ pomenițĭ în inscripțiunea cusută pe acestŭ aerŭ, Ilie și Marina, și pre Stefanŭ, despre care însă nu se pomenesce.

Este fórte probabilŭ că chiar între cele-l'alte odóre ale mănăstiriĭ de la Zolkiew, pe carĭ nu le-am pututŭ vedé, să se maĭ afle și altele duse de la Ĭașĭ. Ar fi de celŭ maĭ mare interesŭ a se cerceta exposițiunea istorică din Lemberg, căcĭ în ea se vorŭ afla și alte multe obiecte de interesŭ pentru noĭ, și póte nicĭ odată nu se va maĭ presenta ocasiunea ca ele să fie adunate din tótă Galiția, cum vorŭ fi în acéstă exposițiune.

3. Manuscrise duse de la Mitropolia Moldoveĭ.

Afară de documente și odóre, mitropolitulŭ Dosofteiŭ a dusŭ cu sine în Polonia maĭ multe manuscrise. Unele vorŭ fi rĕmasŭ la Zolkiew dimpreună cu cele-l'alte obiecte. Mănăstirea Basilitanilorŭ a arsŭ însă cu totulŭ pe la 1840 dimpreună cu biblioteca eĭ. Este probabilŭ dar că o parte din manuscrisele acestea vorŭ fi peritŭ cu acea ocasiune. Biblioteca actuală este compusă dintr'unŭ numĕrŭ fórte micŭ de cărțĭ tipărite și din câte-va manuscrise, dintre carĭ două sunt duse din Moldova. Acestea sunt:

1. Unŭ volumŭ în 8⁰ mare, de 129 foĭ, scrisŭ pe hârtie, întregŭ în limba slavonă, cu inițiale frumóse, făcute cu roșu, galbenŭ și verde la începutulŭ fie-căruĭ textŭ.

Acestŭ volumŭ cuprinde următórele :

4 foĭ. — **М҃ца апрstatus. к҃г. С҃тго и҆ славнаго вели́ком м҃чни́ка Геѡргі́а тво́римь бдѣні́е и҆ поемь на ма́лѣи вечéрні́и на г҃и възвах стих҃рых глас в҃. пωд є҆гда̀ ѿ дрѣва. —**

Luna Aprilie 23. Sfintuluĭ și măritull maregluĭ Mucenicŭ Gheorghe facemŭ priveghere (denie), și cântămŭ la vecernia cea mică, la *Dómne strigat'am*, stihirile glasŭ 2, pe *Când de pe lemnŭ.*

31 foĭ. — **На велицѣй веч҃рні́и бл҃жéнь мжж. на г҃и възва́х.**

La vecernia cea mare *Fericitŭ bărbatulŭ* pe *Dómne strigat'am.*

23 foĭ. — **М҃сца Іѹнїа в҃. Слѹжба ст҃го Іѡанна новаго. На малѣи вечерни.**

Luna Iunie 2. Slujba sfîntuluĭ Ioanŭ celŭ noŭ. La vecernia cea mică.

11 foĭ. — **Ч҃стныи Параклис и с҃то великом м҃чникоу Геѡргїоу.**

Cinstitulŭ Paraclis alŭ sfîntuluĭ mareluĭ Mucenicŭ Gheorghe

12 foĭ. — **Ч҃стныи Параклис с҃тмѹ Іѡанноу новскомоу.**

Cinstitulŭ Paraclis alŭ Sfîntuluĭ Ioanŭ celŭ noŭ.

30 foĭ. — **Мѫченїе с҃тго и славнаго великом м҃чника и побѣдоносца Геѡргїа.**

Martiriulŭ Sfîntuluĭ şi mărituluĭ mare mucenicŭ şi biruitorŭ Gheorghe.

18 foĭ. — **Мѫченїе с҃тго и славнаго м҃чника Іѡанна новаго. Иже въ Бѣль градѣ мѫчившагоса. Съ писано Григорїемь м҃нихомь *(sic)*, и презвитеромь въ великои ц҃ркви молдовлахїискои.**

Martiriulŭ Sfîntuluĭ şi mărituluĭ mucenicŭ Ioanŭ celŭ noŭ, care s'aŭ muncitŭ la Cetatea-Albă. S'aŭ scrisŭ de Grigorie monachŭ şi presbiterŭ alŭ biserіceĭ celeĭ marĭ a Moldo Vlachieĭ.

Pe fața întâia a fóieĭ celeĭ din urmă a volumuluĭ se aflą următórea notiță :

Изволенїем ѡ҃ца, и съ поспѣшенїем с҃на, и съвръшенїем с҃тго д҃ха. Начаса и съвръшиса сїа книга за погрѣбо с҃тго и славнаго велико м҃чника и побѣдоносца Геѡргїа и Іѡанна новаго Повелѣнїем и данїем прѣ ѡс҃щеннаго митрополита Кур Гедеѡн сѹчавскаго, и проис҃хѡдник ѿ с҃таа монастирь називаимаго Съкѹл. И даде ж҃ въ с҃таа митрополїеѹ *(sic)* Сѹчавъ. да бѫдет емѹ памѧт в вѣкі Аминь. — В л҃тѡ ҂зрѯг м҃сца юл е҃ д҃ни. — И исписаса потрѹжденїем рѫкож много грѣшнаго Ермонах Ѳеѡфил ѿ с҃таа монастир Немецкомѹ. Слава съвръшителю бѹ нашем в вѣкы Аминь. — Adecă :

«Cu voia Tatăluĭ, cu ajutorulŭ Fiuluĭ şi cu îndeplinirea Sfîntuluĭ Duhŭ, s'aŭ începutŭ şi s'aŭ săvârşitŭ acéstă carte de cântare la mormîntulŭ (pogreb) mareluĭ mucenicŭ şi biruitorŭ Gheorghie şi Ioanŭ celŭ noŭ, cu porunca şi darea

pré sfinţituluĭ Mitropolitŭ Ghedeon alŭ Suceveĭ, care-şĭ are mĕtania la sfinta mănăstire care se numesce Săculŭ. Şi aŭ dat'o la sfinta Mitropolie Suciava, ca să-ĭ fie luĭ pomenire în vecĭ. Amin. — La anulŭ 7163 luna Iulie 5 ḑile. (1655) — Şi s'aŭ scrisŭ cu ostenéla mâneĭ multŭ păcătosuluĭ ermonachŭ Teofan din sfinta mănăstire a Némţuluĭ. Mărire săvârşitoruluĭ Dumneḑeuluĭ nostru în vecĭ. Amin».

Cele 12 foĭ pe carĭ se află Paraclisulŭ S-tuluĭ Ioanŭ celŭ noŭ aŭ fostŭ atât de desŭ deschise şi întórse în câtŭ sunt cu totulŭ înnegrite pe marginĭ. Acestŭ singurŭ faptŭ ar fi de ajunsŭ spre a arăta că timpŭ îndelungatŭ s'a cetitŭ din acestŭ volumŭ Paraclisulŭ S-tuluĭ lângă móştele sale.

2. Alŭ doilea manuscrisŭ este unŭ Tetravanghelŭ in-folio scrisŭ pe hârtie, în limba slavonă, la 1570 (7078). Are portretele ţus-patru Evanghelişţilorŭ, iniţiale şi illuminaţiunĭ aurite la începutulŭ fie-căruĭ Evanghelistŭ. Pe fóia dinaintea Evangheliei de la Luca, în partea din josŭ, se află portretulŭ acestuĭ Evanghelistŭ, iar deasupra luĭ următórea notiţă :

Изволéнїем ѿ̈ца, и̑ поспѣшенїем с̈на, и̑ съвръшенїем с̈тго д̈ха. и̑списас и̑ ѡ̑ковас съи тетрѡе̑ѵ̈гль, дóбрим помыслом и̑ ѡ̑сърдїем къ б̈ꙋ, братство ꙁꙋгрáвское, и̑ ꙗ̑ко пригóтовашѧс ѿни начѧ́шѫ прѣрѣко ватис, нѣ́цїи ѿ ни́х хотѣ́хѫ дáти е̑гò донѣкóи ц̈рке. А̑ дрꙋ́ꙃїи хотѣ́хѫ е̑гò въздáти доинѣх ц̈ркках. Занеж бѣхѫ такóвое прѣрѣковáнїе междꙋ них. Ꙗ̑ко нѣцїи ѿ ꙁꙋ́граки недадóшѫ въ пѡмѡ́щ ниџа ꙋ̑ сес тетрѡев̈гль. а̑ кын е̑гò сътворишѧ ѿ̑ни тáкѡ съвѣтовáшѧс, ꙗ̑ко да е̑гò дáдѣт въ нóвѣи митрѡпѡ́лїе соу̑чавѣ, ꙗ̑кож е̑ст и̑ данна, и̑деж е̑ст и̑ хрáм с̈тго и̑ слáвнаго велико м̈чнника и̑ побѣ́доносца х̈ска Геѡргїа, и̑ І̑ѡ новáго. Въ д̈ни г̈спдна Бѡгдáна вѡевѡдѣ. и̑ при митрополитѣ кѵр Ѳеѡфан соу̑чáвскыи. и̑ съ бл̈свéнїем с̈тии е̑гò полóжишѧс на с̈тѣм прѣстѡ́лѣ, въ с̈тѣи митрѡпѡлїе. А̑ ктѡ въсхѡ́щет ѿ нас ѿ ꙁꙋ́грав и̑накѡ пръврáтити и̑ раздрꙋ́шити сїе нáше даднїе и̑ токмеж, и̑лѝ въꙁѧ́ти ѿ с̈тго хрáма сéго, и̑лѝ ѿ и̑нѣх ӵлцѣх, и̑ да дадѣт е̑го въ и̑нѣх мѣстѣх, тъи дабѫ́дет проклѣт ѿ г̈а нашéго І̑сꙋ̈ Х̈а, и̑ ѿ въсѣ́х с̈тыїх а̑мын. И̑ на стрáшнѣм сѫдѣ Х̈свѣ да и̑мат тѣ́жꙋ ѿ с̈тго Геѡргїа, и̑ ѿ І̑ѡ нóваго. Вл̈тѡ ҂ꙁ̈ои. м̈сца гéн. и̑ ї.

Adecă :

«Cu voia Tatăluĭ şi cu ajutorulŭ Fiuluĭ şi cu săvîrşirea S-tuluĭ Duhŭ aŭ scrisŭ «şi aŭ legatŭ cu argintŭ acestŭ sfîntŭ Tetravanghelŭ, cu bună cugetare şi osîrdie «către Dumneḑeŭ, brésla zugravilorŭ ; şi când s'aŭ gătitŭ şi când s'aŭ începutŭ «a se lega cu argintŭ, uniĭ din eĭ voiaŭ să-lŭ dee la vr'o biserică, iar alţiĭ aŭ «voitŭ să-lŭ dee la alte bisericĭ, şi pentru acésta aŭ fostŭ cértă între eĭ, pen- «tru că uniĭ dintre zugravĭ n'aŭ datŭ ajutorŭ la acestŭ Tetravanghelŭ ; iar «aceĭ carĭ l'aŭ făcutŭ s'aŭ sfătuitŭ aşa ca să-lŭ dee la nóua Mitropolie din Su- «ciava, precum l'aŭ şi datŭ, unde este şi hramŭ a s-tuluĭ şi slăvituluĭ mare- «luĭ mucenicŭ şi biruitorŭ lăudatulŭ Gheorghie şi Ioan celŭ noŭ, în zilele Dom- «nuluĭ Bogdanŭ Voevodŭ, fiindŭ Mitropolitŭ Kir Teofanŭ alŭ Suceveĭ; şi cu «blagoslovenia Sfinţieĭ Sale s'aŭ pusŭ pre Sfîntulŭ altarŭ în Sfînta Mitropolie. «Iar cine va voi dintre noĭ zugraviĭ, saŭ alţĭ ómenĭ, alt-felŭ să prefacă şi să «strice acéstă a nóstră danie şi tocmélă, saŭ să-lŭ iee dela acelŭ sfîntŭ hramŭ «şi să-lŭ dee la alte locurĭ, să fie afurisiţĭ de Domnulŭ Dumneḑeulŭ nostru «Isus Christos şi de toţĭ sfinţiĭ, Amin, şi la straşnica judecată a luĭ Christos Dum- «neḑeŭ să aibă pâră de la S-tulŭ Gheorghie şi de la S-tulŭ Ioan celŭ noŭ. «La anulŭ 7078, luna Ianuarie 18 »(1)

3. În colecţiunea canoniculuĭ Petruşevicĭ se află unŭ manuscrisŭ slavonŭ, cuprinḑêndŭ comentariile luĭ Teofilactŭ. Pe acestŭ manuscrisŭ, scrisŭ în Moldova în secolulŭ XVI, se află o notă autografă a Mitropolituluĭ Dosofteiŭ, cu pecetia Mitropolieĭ Moldoveĭ apăsată cu cernélă.

Alte manuscrise duse de Dosofteiŭ se vorŭ fi respânditŭ probabilŭ prin Galiţia, unele le va fi dusŭ cu sine în Rusia.

Acestea sunt, Domnule Preşedinte, în scurtŭ, informaţiunile ce am pututŭ aduna despre documentele, odórele şi manuscrisele duse de Mitropolitulŭ Dosofteiŭ în Polonia. De odată cu adunarea lorŭ am căutatŭ a mě informa şi despre alte materiale istorice privitóre la Românĭ carĭ se află în colecţiunile ce am pututŭ cerceta, şi resultatele dobândite le însemneḑŭ în următórele.

(1) Traducerea acesteĭ notiţe slavone o datorescŭ amabilităţiĭ D-loŕŭ B. P. Hasdeŭ şi A. Papadopol-Calimah, carĭ nu sunt în unire asupra cuvintelorŭ *bŕésla zugravilorŭ*. D-lŭ Papadopol-Calimah traduce братсво зѹгравское prin *fraţiĭ* (călugărĭ) *de la* (mănăstirea) *Zugrau* de la muntele Atos.

4. Biblioteca Ossolinski în Lemberg.

Biblioteca fundată de Ossolinski are, pe lângă cărţile tipărite, 3088 volume manuscrise, 907 documente şi 2742 autografe. Cele 3088 manuscrise sunt aprópe tóte colecţiunĭ de acte şi documente istorice originale şi copiate, maĭ cu sémă din secoliĭ XVI—XVIII.

Deşi oficiulŭ bibliotecei era în vacanţă, am pututŭ totuşĭ lucra cu tótă comoditatea, graţie amabilităţiĭ D-luĭ Directorŭ Dr. W. Ketrzyński.

Colecţiunea manuscriselorŭ are catalogŭ tipăritŭ numaĭ pentru numerele 1—317. Tóte volumele ulteriόre nu aŭ decât unŭ inventarŭ manuscrisŭ făcutŭ fórte pe scurtŭ, din care cu greŭ se póte vedé cuprinsulŭ volumuluĭ. Eŭ am mărginitŭ lucrarea mea numaĭ la cercetarea volumelorŭ în carĭ credeamŭ că voiŭ afla documente privitóre la istoria nóstră, însemnândŭ numaĭ loculŭ unde ele se află spre a se dispune apoĭ decopiarea lorŭ. D-lŭ Directorŭ a bine-voitŭ a promite că aceste copiĭ se potŭ avé uşorŭ prin mijlocirea D-sale, dându-se numaĭ indicaţiunea documentelorŭ a cărorŭ copiĭ se dorescŭ.

Mss. 134. Resumatŭ făcutŭ de Cromer, indicândŭ cuprinsulŭ a 6 documente relative la alianţele luĭ Mircea (1389, 1391, 1403, 1411, şi unulŭ fără dată) cu regele Polonieĭ, şi o scrisóre originală a luĭ Vlad «Palatini Bessarabie» etc. 1396. — S'a copiatŭ.

Mss. 135. Resumatulŭ altorŭ 5 documente de aceiaşĭ natură, conformŭ cu «Inventarium» de la 1682 publicatŭ de Rykaczewski la Paris în 1862. — S'a copiatŭ.

Mss. 253. Scrisóre a regeluĭ Polonieĭ Augustŭ II către domnulŭ Moldoveĭ, 13 Novembre 1711. In limba polonă.

Mss. 368. Mineiŭ slavonŭ in-folio micŭ, pe lunile Ianuarie şi Februarie. După nota de pe ultima pagină a fostŭ scrisŭ la anulŭ 1492 în ḑilele luĭ Stefanŭ celŭ mare de către Isaiĭa taha (adecă *tachigrafŭ)* diĭac pentru Ioanŭ Tăutulŭ Logofĕtŭ. Iată textulŭ acesteĭ note :

Изволенїемь ѿца, и съ поспѣшенїемь с҃на, и съвръшенїемь с҃тго д҃ха начатсѧ и исписасѧ сїи минеи февроуарь Іѡ҃ноу Тъоутоуа логофетоу въ д҃ни бл҃гочестиваго [и христо]любиваго г҃дна нашего Іѡ҃ана Стефана воевода с҃нь Богдана воевода, а҃· [р]ѫкоѫ многогрѣшноѫ Исаїѧ тахате дикк. — В л҃то ҂з҃.—

(Й дадеж с҃таа м҃нстир......, йдеж ест храм оуспеніе Б҃це. М҃сца геноар. к҃е д҃ни).(1)

Adecă:

«Cu voia Tatăluĭ şi cu ajutorulŭ Fiuluĭ şi cu săvîrşirea S-tuluĭ Duhŭ, s'a «începutŭ şi s'a scrisŭ acestŭ Mineiŭ pe Februarie pentru Ioanŭ Tăutulŭ logo-«fĕtŭ, în dilele piuluĭ şi iubitoruluĭ de Christos Domnuluĭ nostru Ioanŭ Stefanŭ «Voevodŭ, fiulŭ luĭ Bogdanŭ Voevodŭ — iar cu mâna multŭ păcătosuluĭ Isaia «tachigrafŭ diacŭ. — La anulŭ 7000 (1492).

«Si aŭ dat'o sfinteĭ mănăstirĭ...., unde este hramulŭ Adormirea Maiceĭ Dom-«nuluĭ. Luna Ianuarie 25 dile».

Mss. 314. f. 125. O notă istorică în limba polonă privitóre la istoria relaţiu-nilorŭ Moldoveĭ cu Polonia. Este întitulată «ex Archivis Regni Informatio», şi s'a publicatŭ de dr. L. Kubala în «Szkice historyczne» II, 273. sqq.

Mss. 642. Diplomă de la Ioanŭ Albert regele Poloniеĭ, 1498, privitóre la răs-boiulŭ ce a avutŭ în Moldova. S'a publicatŭ în «Akta grodzkie», IX. 163.

Mss. 179. Tomulŭ XX alŭ vestiteĭ colecţiunĭ cunoscută sub numele de «Acta Tomiciana». Acestŭ tomŭ este din colecţiunea originală şi este încă netipăritŭ. Cuprinde documentele privitóre la domnia luĭ Sigismundŭ I, pentru anulŭ 1541.

Privitóre la Românĭ sunt alineatele şi documentele următóre:

f. 15 r. Legatio ... de la «Qui sit Regni Ungariae status....» până la f. 16 r. «pericula propulsanda».

f. 19 r. Sigismundŭ I către Paul Plotowski «Praeposito Warmiensi». Alineatulŭ «Addito Legationis ...» până la f. 20 r «... finibus regni sit metuendo».

f. 36 v. Sigismundus ... Alineatulŭ întâiŭ până la «non gravabimur» pe f. 37 r.

f. 101 v. Io. de Tamow Castellanus Crac. Bone Regine Polonie. — Intregŭ.

f. 103 r. De rebus Valachicis. — Intregŭ. — Ex alterius exempla .. Întregŭ.

f. 103 v. Ut planius res intelligatur. — Intregŭ,

f. 120 v. — 121 r. Nova ex castris Ferdinandi Romanorum Regis. — Intregŭ.

f. 133 r. — 137 r. Andreas de Gorea Castellan. Posn. et Maioris Polonie Capitaneus generalis Sigismundo primo regi Poloniae. — Alineatŭ copiatŭ.

f. 173 v. — 174 v. Sigismundus Rex Poloniae... Alineatulŭ «Porro ...» până la «... auxilio».

f. 177 r. Soltan Suliman ... — Intregŭ.

f. 178 v. Sultan Soliman .... — Intregŭ.

f 195 r. Quae Zienowicz ... — Intregŭ.

Mss. 178. Tomulŭ XVII din «Acta Tomician.». Volumŭ copiatŭ; cuprinde aniĭ 1536, 1537.

(1) Cuvintele între parantese sunt scrise în dóuĕ rîndurĭ preste altele carĭ aŭ fostŭ şterse.

f. 3 r. Sigismundus primus... — Intregŭ.

f. 4 r. Legatio... — Intregŭ.

f. 6 r. Legatio... — A se copia titlulŭ întreg, apoĭ f. 7 r. alineatele «Discedens a regno...», «Ut ne ignoretis...», «Quod si qui...», «Verum hoc...» «Quod si soli...» şi «Jam itaque tria sunt...»

f. 9 v. Sigismundus... Intregŭ.

f. 10 r. — 10 v. Sigismundus... 7 Dec. 1535. — Intregŭ.

f. 15 r. Sigismundus... Intregŭ.

f 18 v. Litterae... Alineatulŭ «Universi et singuli ..» până la «..Statuerunt et decreverunt».

f. 20 v. — Item Valachi... Item Judei...

f. 22 v. Legatio... Alineatulŭ «Est quidem sacra M-tas...»

f. 24 r. Sigismundus primus... — Intregŭ.

f 24 r. — 24 v. Sigismundus... — Intregŭ.

f. 24 v. Ferdinandus Rex... — Intregŭ.

f. 25 r. Sigismundus... — Intregŭ.

f. 32 r.—v. Sigismundus... — Intregŭ.

f. 49 r. Ioannes Choienski... Până în josulŭ pagineĭ.

f. 85 r. Legatio... alineatulŭ «Primum etenim Valachus..

f. 110 v. Expeditio belli in Valachos.

» Litterae primarum Restium.

f. 111 r. Litterae secundarum Restium

f. 111 v. Litterae ad Capitaneos...

f. 112 r. Litterae tertiarum Restium.

f. 112 v. Constitutiones...

f. 113 r. De profectione ad bellum

f. 114 r. Ordinatio...

f. 115 v. Litterae ad Castellanos.

f. 116 r. Sigismundus...

» Ioannes Choienski.

f. 117 r. — 158 v. «Conciones...» privitóre la răsboiulŭ cu Moldova. S'aŭ publicatŭ de Dr. W. Kętrzyński sub titlulŭ «Stanislaí Gorskí Conciones in maximo «totius regni Poloniae conventu apud Leopolim de republica habitae A. D. «MDCXXXVII», în tom. I din «Archivum Komisyi Historicznéj,» Cracovia 1877; şi s'a tipăritŭ separatŭ într'o broşură in-8° de 87 pagine.

f. 160 r. Gratulatio...

f. 161 v. Ioannes Choienski...

Mss. 1601. fol. 2 v. Anno 1587... A se copia întregŭ.

f. 4. v. Literae... 1586.

Ms. 1905. f. 34 r. Instructia P. Stephanowi Kowalskiemu sludzememu do

Iasnie Wielmoznego Pana Mirona Bernawskiego Woiewody Ziem Moldawskiech. 1631.

f 38 r. Copia lista od Muctara Passy.

f. 40 r Scrisóre originală de la Vasilie Lupu, 21 Sept. 1645, în limba polonă, dar subscrisă de Vodă românesce cu cirilice

f. 41 r. Forma przisziego... Traducere polonă a unuĭ documentŭ de la Bogdan VV. din 1569.

f. 42 r. Documentŭ în limbă polonă privitorŭ la Moldova, fără titlu şi dată.

f. 43 r. Instructia... 1603.

f. 45 r. Scrisóre originală de la Moise Movilă VV, 30 Sept. 1634. Subscriere polonă. Cu pecetea mică în cernélă pusă sub iscălitură.

f. 47. Instructia vrodzonemu... 1603 Nov. 26.

Mss. 116. 117. Memoriale rerum gestarum in Polonia, morte Sigismundi III inchoatum et continuatum levi calamo et raptim descriptum ab Alberto Stanislao Radzivil, supremo cancellario magni ducatus Lithuaniae... In aceste doue volume, de 316 şi 216 foĭ, se cuprinde o copie, nu tocmaĭ bună, a Memorialuluĭ luĭ Radzivil, care e plinŭ de date privitóre la istoria Moldoveĭ. Elŭ cuprinde aniĭ 1632—1655 Ar fi de celŭ maĭ mare interesŭ ca să se ceră acelŭ Mss., împrumutându-se pentru cât-va timpŭ spre a se decopia din elŭ tóte alineatele privitore la istoria Moldoveĭ, căcĭ elŭ este încă netipăritŭ şi nicĭ nu sunt speranţe că se va tipări în curêndŭ. Copia biblioteceĭ Ossolinski, de şi are multe defecte, este totuşĭ cea maĭ completă din câte sunt cunoscute.

Mss. 224. Descrierĭ de călătoriĭ de ale legaţilorŭ saŭ ambasadorilorŭ polonĭ trimeşĭ la Constantinopole. Trecêndŭ prin Moldova, eĭ descriŭ totŭ-deauna ce aŭ vĕdutŭ şi daŭ printr'acésta fórte preţióse informaţiunĭ istorice.

Una din aceste relaţiunĭ de călătorie s'a publicatŭ într'o colecţiune sub titlulŭ «Z podróży Oswiecima Turcya-Francya-Niemcy-Wlochy. Wydal z reko-«pisu Klemens Kontecki.» Lemberg 1875, in-8°, 203 pagine.

In acelaşĭ volumŭ Mss. pag. 372—378 se află o copie a unuĭ tractatŭ de la 1640 între Vladislaŭ IV şi Sultanulŭ Ibrahim.

Mss 2576. f. 27. Scrisórea luĭ... Lubienski. 17 Sept. 1616.

f. 34—35. Scrisóre originală în limba polonă de la Mateiŭ Basarab VV. Bucurescĭ, 11 Martie 1636. E subscrisă cu litere cirilice şĭ adresată luĭ Zamoiski, cancelarulŭ Poloniei.

f. 36. Scrisóre originală în limba polonă de la Vasilie Lupu, Iaşĭ 22 Iulie 1639. Subscrisă cu cirile.

Mss. 3020. Copiĭ moderne de pe documente maĭ vechĭ. Tóte în limba polonă.

Pag. 46. Scrisóre de la Voivodulŭ Moldoveĭ. Iaşĭ 1572 Octobre 16.— Volumulŭ întregŭ trebue cercetatŭ de aprópe.

Mss. 3021. pag 11. Litterae Palatini Moldaviae ad ordines R(egni) Poloniaè. 1573. In limba polonă; copie orĭ traducere. Volumulŭ întregŭ trebue de aprópe cercetatŭ.

Mss. 3022. «Eclaircissement sur la révolte des Cosaques, et sur l'irruption des Tartares en Pologne en l'année 1647», scrisă de P. Linaget și precedată de o scrisóre «A Monseigneur Seguier Chancelier de France.» E o copie modernă și cuprinde date de interesŭ pentru istoria Moldoveĭ. Nu sciŭ dacă e tipărită.

Mss. 3023 Miscellanea. Cuprinde copiĭ moderne și extracte din documente din secolulŭ XVII. Am copiatŭ câte-va alineate privitóre la Stefanŭ Gheorghiță și la relațiunile luĭ Rakoczy cu domniĭ țĕrilorŭ române. 1658.

Autogr. 72. Scrisóre de la Constantinŭ Movilă VV. cu data Iașĭ 1608. In limba polonă.

Autogr. 2035. Documentŭ în limba polonă despre Petru Schiopulŭ. 159...

Autogr. 68. Scrisóre de la Gaspar Gratian VV. cu data Iașĭ 16 Octobre 1619. In limba latină. Am copiat'o.

Autogr. 69. Scrisóre de la acelașĭ Domnŭ, cu data Iașĭ 28 Octobre 1619. In limba italiană. S'a copiatŭ.

Docum. 854. Hrisovŭ originalŭ de la Stefanŭ VV. cu data Hărlăŭ 1521 (7029), 4 Iunie. In limba slavonă pe pergamentŭ, cu pecetea mare suspensă.

5. Museulŭ Ossolinski în Lemberg.

In acestŭ museŭ, pe lângă cunoscutulŭ portretŭ alŭ luĭ Ioannes Gnadus dux Valachiae (între icóne, la Nr. 381), se maĭ află, în colecțiunea de arme, la nr. 1940, o sabie mare de dóue mânĭ despre care eticheta ḑice că a fostŭ a luĭ Tomșa VV. care a mersŭ cu ea în Lemberg la 1577 (?!).

6. Biblioteca Universitățiĭ din Lemberg.

La 1848 vechia Universitate din Lemberg a fostŭ distrusă cu totulŭ și biblioteca eĭ nimicită în bombardarea orașuluĭ de către oștirile imperiale carĭ se luptaŭ în contra revoltaților̆. Biblioteca s'a refăcutŭ în urmă, și astă-ḑĭ este fórte bogată maĭ cu sémă în publicațiunĭ moderne. Colecțiunea de manuscrise este fórte mică, totușĭ se află

într'însa o preţiósă serie de mss. slavone de provenință moldovenéscă, unele de o deosebită însemnătate. In timpulŭ vacanţelorŭ biblioteca era închisă şi numaĭ printr'o specială amabilitate a bibliotecaruluĭ mĭ-a fostŭ cu putinţă a arunca o repede ochire asupra manuscriselorŭ şi a lua în grabă scurte indicaţiunĭ, carĭ vorŭ puté servi cercetărilorŭ maĭ ticnite ulteriόre.

Mss. 1. A. 1. Slavonŭ, cuprinsulŭ nu l'am însemnatŭ; cu o notă posteriόră scrieriĭ pe marginea de josŭ a primelorŭ 5 foĭ. Din acéstă notă se vede că mss. a fostŭ alŭ mitropolituluĭ Anastasie Crimcovicĭ. Nota e scrisă în ḑilele luĭ Ioanŭ Radulŭ voevodŭ «Mihnevicĭ» la 1618 (7126).

Mss. 1. A. 3. Tetravanghelŭ şi Apostolŭ slavonŭ, scrisŭ pe pergamentŭ la 1615 (7123) de monachulŭ Teofilŭ de la Voronețŭ pentru Mitropolitulŭ Anastasie Crimcovicĭ. Este scrisŭ fόrte frumosŭ şi plinŭ cu illustraţiunĭ şi illuminaţiunĭ, carĭ facŭ din acestŭ volumŭ unulŭ din cele maĭ preţiόse monumente de caligrafie şi ilustraţiunĭ făcute la noĭ.

Mss. 1. A. 4. Faptele apostolilorŭ şi Epistolele în limba slavonă, scrise pe pergamentŭ. Volumŭ necompletŭ. După o notă, a fostŭ alŭ luĭ Paisie eromonachulŭ de la Homor la 1540 (7048) Iunie 27.

Mss. 1. A. 5. Apostolŭ slavonŭ scrisŭ pe hârtie, cu o lungă notă pe f. 488 v. de la 1598 (7106) April 14.

Mss. 1. A. 12. Slavonŭ, cuprinde vieţile Regilorŭ şi a Episcopilorŭ Serbieĭ, cu o notă la f. 248 v. de la 1574 (7083) Novembre 20, şi alta dela 1588 (7096), în care se vorbesce de Petru VV. şi de mănăstirea Suceviţa.

Mss. 1. B. 14. Hronografŭ în limba română scrisŭ de Dimitrie Grigorovicĭ Ipodiaconulŭ, şi dedicatŭ luĭ Antonie Mitropolitulŭ Suceveĭ. Are 354 şi 54 foĭ, in folio.

Mss. 1. F. 4. Viéţa luĭ Petru celŭ mare, tradusă din grecesce în românesce pentru Mitropolitulŭ Moldoveĭ Iacob la 1753. Volumŭ in-folio de 103 foĭ.

Mss. 1. F. 13. Cuvinte de ale sfinţilorŭ părinţĭ. In limba slavonă, cu o notă de la 1643 (7151) Maiŭ 3.

Mss. 1. H. 4. Tipicŭ slavonŭ scrisŭ în Moldova în secolŭ XVI, fόrte frumosŭ; bine conservatŭ şi fără nicĭ o notă.

7. Arhivulŭ municipalŭ alŭ oraşuluĭ Lemberg.

Pe lângă documentele, în numĕrŭ de 14, publicate de d-lŭ Emil Kaluzniacki în tom. VII alŭ colecţiuniĭ «Akta grodzkie i ziemskie»

și tipărită separatŭ sub titlulŭ «Dokumenta moldawskie i multanskie z Archiwum miasta Lwowa» și de d-lŭ Hasdeŭ în Arhiva istorică, se maĭ află încă în acestŭ bine conservatŭ archivŭ unŭ însemnatŭ numĕrŭ de documente privitóre la Românĭ și maĭ cu sémă la continuele relațiunĭ ale Moldovenilorŭ, domnĭ și boerĭ, cu Galiția și în specialŭ cu orașulŭ Lemberg. Timpulŭ nu mi-a permisŭ a cerceta maĭ de aprópe acestŭ archivŭ; însĕ archivarulŭ actualŭ, d-lŭ Widmann, a bine voitŭ a declara că, cu cea maĭ mare bucurie, se pune la dispozițiunea Academieĭ spre a cerceta și a face să se copieze pentru dînsa tóte documentele privitóre la Românĭ.

8. Arhivulŭ provincialŭ alŭ Galițieĭ în Lemberg.

Nu mĭ-a fostŭ cu putință nicĭ chiar a visita acestŭ archivŭ, din causă că atâtŭ directorulŭ, d-lŭ Prof. Liske, cât și subdirectorulŭ d-lŭ Prohaska, nu eraŭ în Lemberg în timpulŭ vacanțelorŭ.

9. Stavropighia.

Stavropighia este o veche societate religiósă, ortodoxă până la sfârșitulŭ secoluluĭ XVII și de atuncĭ unită. Ea a susținutŭ timpŭ de lungĭ secolĭ biserica Rutenilorŭ din Galiția și cultura lorŭ națională. A avutŭ averĭ fórte însemnate carĭ aŭ fostŭ secularisate; multe din ele aŭ fostŭ datorite generosităţiĭ domnilorŭ și boerilorŭ Moldoveĭ. Aci era vestita tipografie de cărțĭ slavone, din carĭ unŭ numĕrŭ fórte mare se cumpĕraŭ pentru bisericele românescĭ din Moldova și Țéra-românéscă.

Biserica ruténă unită a Stavropighieĭ, zidită din pétră, este una din cele maĭ frumóse din Lemberg, și până astă-dĭ e cunoscută de poporŭ sub numele de biserica românéscă «Woloska Cirkich.» La zidirea eĭ a contribuitŭ fórte multŭ maĭ întâiŭ Constantinŭ Corniact, grecŭ din insula Creta, venitŭ în Moldova, unde a ajunsŭ la marĭ boeriĭ și a strînsŭ multe averĭ cu carĭ a trecutŭ în Polonia. In biserică se află portretulŭ sĕŭ întregŭ în mărime naturală și a doĭ fiĭ

aĭ sĕĭ. Sub portretulŭ bătrânuluĭ Corniact, se află depinsă următórea inscripțiune care sémănă a fi copiată după unŭ monumentŭ funerarŭ,

«Hic iacet generosus dm. Constantinus Corniactus in insula Creta «Patria sua parentibus nobilitate et || potentia clarissimis natus : qui «inde in Valachiam cisalpinam veniens, et ob insignem in rebus ge«rendis pruden || tiam, ab Alexandro principe eiusdem Valachiae prae«fectus postea ab Augusto rege honorificentissime acce || situs cum «se suaque omnia in Poloniam contulisset ab eodem Principe in al«bum indigenarum adscriptus tempore deinde || Stephani regis Polo«niae officio maximo cum rei || publicae emolumento, perfunctus es«set; plurimis eidem rei publicae, officiis || praestitis tandem hic in «Russia uxore ex nobilissima familia ducta ex eadem utriusque «sexus natis susceptis, || diem extremum obiit. Vixit annos 86, de«cessit I^{ma} Augusti Anno 1603^{tio}.»

Miron Barnovski Vodă a datŭ ajutorulŭ sĕŭ spre a se termina biserica. In lăuntrulŭ bisericeĭ, dea drépta și dea stânga ușeĭ principale se află următórea inscripțiune săpată în reliefŭ pe pétră la 1629 :

d'a stânga : ТВОЙА Ѿ ТВОИХ ТЕБѢ ЦРУ Х'Е РАБЪ ТВОИ МІРОНЬ БЕРЪНАВЪСКІЙ ВОЙВОДА МОЛДОВЛАХІА, СЪВЕРШЕНІЕ ХРАМА СЕГО ЛЮБЕЗНѢ ПРИНОСИТЪ

d'a drépta : ПРІЙМИ УБО М'ЛСТИВНѢ, РАС'ПНЫЙ СѦ ПЛОТІЮ І'СЕ СЛОВЕ Б'ЖІЙ : И ВСѢХ КТИТОРОВ СТИ ХРАМ СЕЙ И ЛЮДИ, ЅЛОВѢРІѦ ИЗБАВИ :
[РОК ,А.Х.К.Д.

Adecă :

«Ale tale dintru ale tale ție, împărate Christóse, robulŭ tĕŭ Miron Bernavski Voevodulŭ Moldovlachieĭ, sfîrșitulŭ acestuĭ hram cu dragoste aduce;

«Primesce dar cu milostivire Tu, care te-aĭ răstignitŭ cu trupulŭ, Isuse cuvîntule a luĭ Dumnedeŭ; și pe toțĭ ctitoriĭ s-tuluĭ hramuluĭ acestuia și pe poporŭ mântuesce-ĭ de credință rea. Anulŭ 1629».

In secolulŭ XVI Alexandru Lăpușneanulŭ și Movilesciĭ aŭ făcutŭ Stavropighieĭ multe darurĭ, și în archiva eĭ se păstréză până astădĭ chrisóvele domnescĭ. O parte din aceste chrisóve aŭ fostŭ publicate de canoniculŭ A. S. Petrușevicĭ în calendarele anuale ale Stavro-

pighieĭ întitulate Временникъ Института Ставропигійского, pe 1881 și urm. Nu am pututŭ vedé colecțiunea acestorŭ chrisóve și lua note despre ele, pentru că actualulŭ directorŭ saŭ președinte alŭ Stavropighieĭ, D lŭ Prof. Șaranevicĭ, în a căruĭ îngrijire se află odórele și documentele cele maĭ prețióse, lipsia pentru timpulŭ vacanțelorŭ din Lemberg. Totŭ din acea causă nu am pututŭ vedé odórăle bisericeĭ și nicĭ colecțiunea de cărțĭ vechĭ și manuscrise, puținŭ numĕróse, după cum mi s'a spusŭ.

In cancelaria Stavropighieĭ am vĕḍutŭ, într'unŭ dulapŭ închisŭ, unŭ patrachirŭ cu următórea inscripțiune cusută la marginea din josŭ cu firŭ de argintŭ pe catifea roșie:

† СЪ ЄПИТРАХИЛЬ, СЪТВОРИ
ІѾ ВАСИЛЇЄ ВОИВОДА, ГОСПОДАРЪ
ЗЄМЛИ МОЛДАВСКОИ. В ЛТѠ. ҂зрна.

«Acestŭ patrachirŭ l'a făcutŭ Ion Vasile Voevod, Domnŭ alŭ țereĭ Moldovenescĭ, la anulŭ 7151 (1643).»

Totŭ în cancelaria Stavropighieĭ mi s'a arătatŭ unŭ pachetŭ în care se păstréză scrisorile de la domniĭ și boeriĭ moldovenĭ. In acestŭ pachetŭ se află următórele scrisorĭ despre carĭ am luatŭ fórte repede însemnare:

17 de la Alexandru Lăpușnénu, 1558-1566. S'aŭ publicatŭ de canoniculŭ Petrușevici în Calendarulŭ citatŭ.

2 de la Petru Șchiopulŭ din 1590, publicate în acelașĭ Calendarŭ.

13 de la Lucaș Stroicĭ, 1590-1603; autografe afară de cele de la 1590 dec. 16 și 1606 maĭ 10, carĭ sunt scrise de altă mână și numaĭ subscrise de Stroicĭ.

15 de la Ieremie Movilă VV., 1598-1605, publicate în Calendarŭ.

9 de la Elisaveta Movilă, Dómna luĭ Ieremia VV., 1604-1632.

1 de la Isaia Balica, 1606 Maiŭ 5.

1 de la Simeon Movilă VV. 1607.

3 de la Constantinŭ Movilă VV. 1610-1611.

1 de la Marin Zlojen (?) . . . . «postelnicŭ moldovenescŭ,» 1614.

1 de la Margareta Moghila, Dómna Moldoveĭ, 1614.

1 de la Radulŭ VV. Mold. 1627.

2 de la Miron Barnovski VV. 1627 și 1629.
1 de la Visilie Lupu VV. 1641.
5 de la Moise Movila VV. 1651-1661.
2 de la Ana Movilésca Potocka, Dómna Moldoveĭ, 1664.
1 de la Ioan Duca VV. 1664.
1 de la Constantinŭ Duca VV. 1694.

Peste totŭ 76 documente, dintre carĭ, pe câtŭ sciŭ eŭ, numaĭ cele 17 de la Alexandru Lăpușneanu, 2 de la Petru Schiopulŭ și 15 de la Ieremia VV. sunt publicate.

10. Colecțiunile Canoniculuĭ Petrușevicĭ.

Canoniculŭ A. S. Petrușevicĭ a strînsŭ, în continuele sale cercetărĭ, o fórte bogată bibliotecă de cărțĭ vechĭ și nóue privitóre maĭ cu sémă la istoria națiuniĭ sale rutene, la istoria Galițieĭ și a țerilorŭ din jurŭ. Țerile Române, și maĭ alesŭ Moldova, aŭ fostŭ studiate cu multŭ interesŭ de venerabilulŭ canonicŭ de la Lemberg, și deacea, în cercetările sale și în studiele numeróse istorice și filologice publicate de D-sa, Româniĭ ocupă un locŭ fórte însemnatŭ. Biblioteca adunată a dăruit'o întrégă «Caseĭ naționale» a Rutenilorŭ, însemnată instituțiune a lorŭ națională, instalată în zidirea vecheĭ universitățĭ. O parte mare din bibliotecă s'a și predatŭ.

Intre cărțile canoniculuĭ Petrușevicĭ am vĕḑutŭ, pe lângă manuscrisulŭ slavonŭ cu nota autografă a luĭ Dosofteiŭ, despre care am vorbitŭ maĭ susŭ, și pe lângă maĭ multe cărțĭ românescĭ și slavone tipărite în secolulŭ XVII în țerile române, unŭ prețiosŭ Mss. slavonŭ in-folio, scrisŭ pe hârtie și fórte bine conservatŭ, cuprinḑêndŭ unŭ corpŭ de Pravile. Volumulŭ a fostŭ scrisŭ, după cum se vede din nota finală, la anulŭ 1606 (7114) Maiŭ 1 pentru Ieremia Moghila VV. la mănăstirea Sucevița.

Din lucrările sale publicate, din carĭ maĭ avea exemplare disponibile, canoniculŭ Petrușevicĭ a binevoitŭ a-mĭ da din tóte câte unŭ exemplarŭ pentru biblioteca Academieĭ. Am onóre a le înainta deodată cu acéstă relațiune.

Dintre lucrările sale încă netipărite voiŭ aminti dicționarulŭ etimo-

logico-istoricŭ alŭ numelorŭ topografice din Rusia sudică, Galiţia, Polonia, Moravia, Bohemia, Ţerile române şi ţerile sud-slavice. Lucrarea este unŭ colosŭ, care tipărindu-se arŭ forma celŭ puţinŭ 10-12 volume marĭ în 4°; din acéstă causă nicĭ nu se póte prevedé şi spera în curîndŭ tipărirea eĭ. Pentru noĭ, pentru istoria limbeĭ şi a naţiuneĭ în generalŭ, însemnătatea fórte mare a acesteĭ lucrărĭ se póte vedé numaĭ din cuprinsulŭ aşa pe scurtŭ cum l'am însemnatŭ, sciutŭ fiind ce însemnătate mare are toponimia în cercetările istorice asupra vecheĭ epoce a naţieĭ nóstre.

De o specială însemnătate pentru noĭ este o altă colecţiune a aceluiaşĭ venerabilŭ canonicŭ. In multele sale călătoriĭ prin Galiţia şi Bucovina, a visitatŭ aprópe tóte bisericile şi mănăstirile, decopiindŭ totŭ felulŭ de inscripţiunĭ, de pe morminte, de pe petrile comemorative pentru fondarea bisericilorŭ, de pe vestmintele bisericescĭ şi de pe totŭ felulŭ de odóră; deasemenea notele din tóte cărţile tipărite şi din M-sele carĭ i-aŭ ajunsŭ în mână în lungile sale peregrinaţiunĭ. In acestŭ modŭ a adunatŭ unŭ numĕrŭ fórte mare de astfelŭ de copiĭ carĭ tóte sunt fórte preţióse documente istorice şi literare. Cele privitóre la Moldova şi la Românĭ în generalŭ le-a orînduitŭ deosebitŭ în ordine cronologică. Este o bogată colecţiune începêndŭ din secolulŭ XIV şi până în XVIII, care tipărindu-se arŭ forma unŭ mare volumŭ şi ne-arŭ da unŭ nepreţuitŭ materialŭ istoricŭ. In acéstă colecţiune s'a întrodusŭ şi inscripţiunea de pe crucea luĭ Radu Buzescu, despre care am vorbitŭ maĭ susŭ, precum şi notele de pe maĭ multe M-se ale sale propriĭ, din care causă eŭ nu le-am decopiatŭ. Canoniculŭ Petruşevicĭ e fórte dispusŭ a tipări colecţiunea sa privitóre la Românĭ, dar cause materiale îlŭ împiedecă deocamdată.

11. Biblioteca Universităţiĭ Jagelonice în Cracovia.

Biblioteca vecheĭ şi vestiteĭ Universităţĭ Jagelonice este cea maĭ mare dintre tóte bibliotecele Galiţieĭ. Pe lângă circa 200,000 volume tipărite şi unŭ considerabilŭ numĕrŭ de câteva sute de incunabule, ea maĭ posedă o colecţiune de 4176 volume manuscrise. Unŭ în-

semnatŭ numĕrŭ din ele cuprindŭ materiale istorice ; cele maĭ multe înse sunt codice de autorĭ vechĭ bisericescĭ și profanĭ rĕmase din timpurile vecheĭ universitățĭ de la secululŭ XIV încóce. Acéstă însemnată colecțiune de M-se póte fi acum cu ușurință cercetată și cunoscută, cu ajutorulŭ cataloguluĭ descriptivŭ și analiticŭ lucratŭ de D-lŭ Dr. W. Wislocki, Custos alŭ Biblioteceĭ, și publicatŭ, între aniĭ 1877-1881, cu ajutorulŭ Academieĭ din Cracovia.

Documentele privitóre la Românĭ pe carĭ le-am cercetatŭ și despre carĭ am luatŭ note sunt următórele.

Mss. 43. Copiĭ de documente.

f. 120. Literae Pochtmis (potentissimi ?) Gierei Galga ad Reg. M tem ; dimpreună cu alte dóue scrisorĭ care urméză.

f. 1. Literae fidei ad Imperatorem Andreae Debnin Opalinski. 1601 Martie 28, Varșovia.

f. 2. Legatio ad eundem.

— Responsum ad literas.

— Responsum ad legationem (până la vorbele... «idoneum et oportunum fore.»)

— Praescriptum legationis... (pînă la «in Lithuania sistendum curet.»)

f. 23 v. Imperatoris Romanorum de Valachia . . .
Responsum Regiae Ma-tis. 1602.

f. 103. v. Scrisóre de la Chidir Basze. (1603)

f. 105. Responsum ad literas.

f. 124. Imperatoris de Radulio Valachiae Palatino (20 dec. 1603).

— Responsum Regiae M-tis (20 jan. 1604).

f. 125. Turcarum imperatoris per Imbraimum Czausium.

— Responsum Regiae M-tis (28 Nov. 1603)

f. 138. Imperatoris Turcarum per Mechmet Czausium missae.

— Vesiri Bassae per eundem missae.

— Responsum Regiae M-tis (29 Maiŭ 1603).

— Literae Moysis Siculi.

f. 142 v. Literae Transylvanorum ex Nandor Alba ad Regiam M-tem (13 Ianuarie 1604).

— Responsum Regiae M-tis.

— De Transylvanis ad Caesarem (24 Maiŭ 1604).

Mss. 49. f. 52. Copia scrisoriĭ Voevoduluĭ Cracovieĭ către K. 1644. Cu dóue «Ceduly» lipite pe dos.

f. 113. Scrisóre de la Mihael Meger(?). 1647 Febr. 17.

f. 114. Alta de acelaşĭ.
f. 115. Instructia . . . .
f. 125. Scrisóre de la Mihail Meger (?), 4 Martie 1647.
f. 127. Alta de acelaşĭ.
f. 133.135. de acelaşĭ.
f 137. Scrisóre de la Gherei Chan (trad. pol.) 1647.

Mss. 211. f. 417-420. Relaţia luĭ Alexandru Chocimirski de la 14 Sept. 1627.
f. 423. şi urm. Scrisorĭ de la Barnovski VV. către St. Chmielecki, cu data 14 Sept. 1627, dóue de la 15 Oct. 1627, 10 Nov. 1627, 16 Nov. 1627.
f. 435. Scrisóre a cancelaruluĭ St. Zolkievski. 24 Sept. 1620.
f. 443 sqq Scrisorĭ de la Barnovski VV. 4 Julie 1627, treĭ dela 17 Julie 1627.
f. 453. Documentŭ despre Barnovski. 23 Julie 1627.
f. 454. Documentŭ despre Barnovski.
f. 456. Scrisóre de la Barnovski VV. 23 Julie 1627.
f. 458. Puncta...
f. 460. Despre afacerile moldovenescĭ.
f. 461. Instructia...
f. 463 Relatia . . . A se copia tóte până la f. 474.
ff. 479. 481. 483-484. Alte documente de copiatŭ.

Mss. 1114. Scrisórea Sultanuluĭ către Regele Poloniei (1594) şi respunsulŭ Regeluĭ.

Mss. 1151. Scrisorĭ originale către Regele Ioan Sobieski:
f. 4. Scrisórea de la Castelanulŭ Helmki (?).
ff. 12, 15, 16, 74. Scrisorĭ dela Alexandru Balaban Iaşĭ 12 Aug., 4 Octobre, 11 Aug., 1881.
f. 75. Scrisóre dela Alexandru Buhuş Hatman. Iaşĭ 20 Iunie 1681.
f 76. » » » Stefan.... 9 Iunie 1681.

Mss. 2906. pag. 303. Actio deliberativa de Ivonia Duce Valachiae, Turcae rebelle, Polonis addicto (9 foĭ).

Mss. 5. f. 31. Scrisóre în limba polonă despre Tomşa VV. iscălită: «Balşe logofĕtŭ şi Nicoară Spătarŭ.
f. 931. Votum....

Mss. 114. f. 104—112 r. Salvus conductus ... Stephani. — Homagium Palatini Valachiae.... (1485).
f. 115 Fœdus Turcicum....
f. 116 v. Focdus cum Caesare Turcarum. 1554.
f. 119 v. Contenta Pactorum cum Turcarum Imperatore. 1568.
f. 122 v. Foedus Turcicum 1565.
f. 126. Exemplum pactorum Turcarum Imperatoris, 1565.

Mss. 102. pag. 9—13. Anno Domini 1600. Scrisórea luĭ Ioanŭ Zamoiski cătră Mihaiŭ Vitézulŭ.

p. 322—392. Note cronologice, în carĭ se află maĭ multe date privitóre la istoria Moldoveĭ, de la începutulŭ secol. XVII.

p. 464—475. Confederaţia de la Hotinŭ, în care a întratŭ şi Tomşa VV. Mold. 1612.

p. 505—507. Documente ce sunt a se copia.

p. 517—524. «Votum» alŭ luĭ Stanislaŭ Zolkiewski.

p. 535—538. Copia uneĭ scrisorĭ a luĭ Jaikowski. 1620.

p. 541—555. Documente privitóre la cele petrecute între aniĭ 1622 şi 1623.

p. 585—588. Scrisóre de la Constantinopole. 1624.

p. 557—561. Unŭ jurnalŭ despre întîmplărĭ din 1621.

p. 1117. Scrisórea luĭ Barnovski Vodă cătră Lubomirski. 3 Iulie 1629.

Mss. 166. Scrisorĭ şi alte documente din sec. XVI şi XVII. Copiĭ.

f. 41. Scrisórea luĭ Jaikowski, 20 Octobre 1620.

f. 143. Scrisóre a luĭ Otwinowski. 6 Aprilie 1620.

f. 147. Sigismund III.... 1620.

f. 179. Despre Turcĭ şi Tătarĭ.

f. 249. Witanie Krola.... 1626.

f. 253. Gavrilŭ Batori.... 1626.

Mss. 175. Copiĭ de documente din anulŭ 1552. Volumulŭ a aparţinutŭ bibliotecei regale. Se află într'însulŭ 10 documente privitóre la Românĭ şi în specialŭ la Moldova, care sunt publicate în «Scriptores rerum Polonicarum.»

f. 330—382 cuprindŭ copiĭ de documente relative la relaţiunile cu Turciĭ şi cu Tătariĭ în anulŭ 1558.

Mss. 2906. Copiĭ.

f. 303—376. Actio deliberativa de Ivonia Duce Valachiae Turcae Rebelle Polonis addicto.

Mss. 3729 vol. II.

f. 7. Scrisórea luĭ Stefanŭ Batori Regele Poloniei cătră Petru Schiopulŭ. 4 Aprilie 1583. Copiată.

12. Biblioteca Principeluĭ Czartoryski în Cracovia.

Bogatele colecţiunĭ ale familieĭ Czartoryski aŭ fostŭ fundate de abia spre sfîrşitulŭ seculuĭ trecutŭ şi s'aŭ înavuţitŭ multŭ în secolulŭ nostru. Astădĭ aceste colecţiunĭ sunt fórte însemnate atâtŭ prin bogăţia materialelorŭ adunate câtŭ şi prin valórea lorŭ sciinţifică. Museulŭ şi biblioteca Czartoryski sunt instalate de câţĭ-va anĭ

într'unŭ frumosŭ localŭ construitŭ anume pentru ele. Biblioteca este bogată maĭ cu sémă în cărțĭ tipărite privitóre la istoria Polonieĭ.

Colecțiunea de manuscrise este compusă din 3961 volume, carĭ aprópe tóte cuprindŭ materiale istorice, colecțiunĭ de documente, originale saŭ copiĭ, pentru secoliĭ XIV—XIX. In acéstă bibliotecă se află vestita colecțiune de documente adunată sub directiunea luĭ Naruszewicz și compusă din peste 220 volume în folio. Materialulŭ cuprinsŭ în acéstă colecțiune este enormŭ; elŭ a fostŭ adunatŭ în specialŭ pentru istoria Polonieĭ, dar unŭ mare numĕrŭ de documente privescŭ și istoria țĕrilorŭ române și maĭ cu sémă a Moldoveĭ. Volumele luĭ Naruszewicz aŭ fostŭ cercetate numaĭ odată pentru istoria nóstră, de către D-lŭ Hasdeŭ. D-sa a decopiatŭ tóte documentele privitóre la Românĭ până la Mihaiŭ Vitézulŭ exclusivŭ. Ar fi de cea maĭ mare însemnătate a se dispune continuarea cercetăriĭ acesteĭ colecțiunĭ și decopiarea tuturorŭ documentelorŭ privitóre la istoria Românilorŭ carĭ se vorŭ maĭ afla într'însa.

Colecțiunea de Msse a acesteĭ bibliotecĭ are numaĭ unŭ catalogŭ scrisŭ, unŭ inventarŭ, de fórte puținŭ ajutorŭ pentru cercetărĭ, fiindŭ că într'însulŭ se indică în modŭ fórte vagŭ și necompletŭ cuprinsulŭ volumelorŭ. Din acéstă causă cercetarea lorŭ cere fórte multŭ timpŭ. Cetindŭ catalogulŭ întregŭ, am notatŭ 226 volume (afară de Mssele luĭ Naruszewicz), în carĭ mi s'a părutŭ că s'ar puté afla documente privitóre la Românĭ, tóte înainte de secolulŭ XVIII. Dintre acestea am cercetatŭ 60 volume. Resfoindŭ cu deamăruntulŭ acele volume, în multe din ele nu am aflatŭ nimicŭ privitorŭ la istoria nóstră. Acestŭ resultatŭ are totușĭ folosulŭ că scimŭ carĭ sunt volumele în carĭ nu maĭ avemŭ de căutatŭ și prin acésta se va cruța timpulŭ cercetărilorŭ ulterióre.

Mss. 1348. Manuscrisŭ completŭ alŭ cunoscutuluĭ poemŭ despre Moldova, scrisŭ de Mironŭ Costinŭ la 1684. Foile 1—3 cuprindŭ dedicarea către Ioanŭ III Regele Polonieĭ; 17 foĭ următóre : poemulŭ în treĭ cânturĭ; alte 6 foĭ despre Metropolitulŭ, Episcopiĭ și boerıle Moldoveĭ.

Mss. 307. f. 205. Scrisóre de la Radu VV. Domnulŭ Țĕreĭ Românescĭ (1567). către Regele Polonieĭ Sigismundŭ Augustŭ, scrisă în limba slavonă, fără dată.

f. 309. Scrisórea luĭ Mehmet Pașa (1584) către Regele Poloniei.

Mss. 309. ff. 75, 76. Scrisórea luĭ Andreiŭ Taranowski de la Constantinopole. 6 Ianuarie 1575.

p. 231. Acta quaedam comitiorum (1585).

p. 233. Externa.

p. 283. Alineatŭ privitorŭ la Bogdanŭ VV. Mold.

Mss. 310. p. 132—139. Scrisórea luĭ Stefanŭ Batori către Cromer despre Tatarĭ. 1583 Ianuarie 13.

pp. 157 și 159. Scrisorĭ de la acelașĭ către Cromer asupra aceluiașĭ subiectŭ.

pp. 304—305. Copia listu....

Mss. 330 Rudolphi II Imperatoris Epistolae ad diversos negotia publica spectantes ab Anno 1589 ad Annum 1595. Copiĭ moderne.

Mss. 340. Documentele de pe foile 110—112, 116—117, 118—119 (1590, 1589) sunt a se copia.

f. 144. Scrisórea luĭ Heder Pașa către Ioanŭ Zamoiski, 1598 Aprilie 10.

f. 148. Scrisórea unuĭ Beglerbeg.

f. 150. Scrisórea luĭ Zamoiski, 1589 Sept. 27.

f. 152. Scrisóre de la Zamoiski către senatorĭ. 16 Octobre 1589.

Mss. 342. Acta sub Sigism III. ab A. 1600 ad A. 1611. Tom. II.

p. 23—26. Scrisóre adresată Regeluĭ Poloniei despre afacerile Moldoveĭ și despre Stroici logofĕtŭ. 1603 Aug. 1.

p. 195. Scrisóre de la 1606 Ianuarie 26 despre afacerile Moldoveĭ.

Mss. 332. Commissio Cracoviae celebrata Anno Domini 1596 cum commissariis Caesareis de Societate armorum contra Turcas. Chronologia comitiorum regni Poloniae anno MDXCVII Varsaviae celebratarum.

Mss. 396. Documente originale din aniĭ 1282—1669. Volumŭ nepaginatŭ.

Scrisóre de la Gheorghe Stefanŭ VV. Mold. Iașĭ 26 Maiŭ 1655.

Mss. 398. Documente din timpulŭ luĭ Wladislaŭ IV și Ioanŭ Kazimir. Copiĭ.

f. 3. Scrisóre de la Chmielnicki despre Domnulŭ Moldoveĭ.

Mss. 1107. Cuprinsulŭ documentelorŭ privitóre la țĕrile române, carĭ se aflaŭ în archivulŭ regalŭ alŭ Poloniei. Acestŭ cuprinsŭ e scrisŭ de mâna luĭ Cromer și cuprinde 150 documente, dintre carĭ la unele cuprinsulŭ ocupă 1, 2 saŭ chiar 3 pagine. Documentele privitóre la Moldova, Țéra Românéscă și câte-va privitóre la Turcia ocupă 152 pagine.

Mss. 402. Volumŭ de 745 pagine, compusŭ întregŭ din scrisorĭ originale.

p. 313. Scrisóre de la Gheorghe Stefanŭ VV. Mold. 13 Dec. 1657, Iașĭ.

Mss. 408. Documente din aniĭ 1571—1677. Copiĭ.

f. 159. Scrisórea luĭ Ioanŭ Kazimir către Vizirulŭ 1667 Febr. 18.

f. 160. Scrisórea primateluĭ Regatuluĭ Poloniei către guvernatorulŭ Stetinuluĭ «In causa Palatini Moldaviae».

f. 183 r. «Pacta» cu Impěratulŭ Turcilorŭ. Anno Domini 1672.

f. 186 v. Scrisorĭ de la Sultanŭ şi Vizirŭ cătră regele Polonieĭ.

f. 188. Aprobarea pactuluĭ Turcilorŭ, 1667.

f. 191. Scrisorĭ de la Hanulŭ Crîmuluĭ şi de la Sultanŭ, 1673.

Mss. 428. Scrisóre de la Impěratulŭ Leopoldŭ cătră Sobieski, 10 Maiŭ 1684.

Mss. 423. p. 531. Copia respunsuluĭ cătră Domnulŭ Ţěreĭ Românescĭ. 21 Iunie 1676.

p. 335. Responsu... 2 Iulie 1676.

Mss. 421: Copiĭ.

f. 124. Scrisóre a luĭ Ioan Sobieţki.

Mss. 422. Documente de la Ioan III, 1687 şi 1688. Copiĭ. Aprópe întregŭ volumulŭ e compusŭ din documente privitóre la incursiunile luĭ Sobieski în Moldova.

Mss. 616. Acte relative la afacerile turcescĭ, 1542—1733.

ff. 114 — 135. Călětoria unuĭ ambasadorŭ polonŭ trimisŭ la Constantinopole la 1619. Vorbindŭ despre trecerea luĭ prin Moldova la mergere şi întórcere, dă multe informaţiunĭ despre starea acesteĭ ţěrĭ şi despre primirile ce i s'aŭ făcutŭ.

f. 138. Scrisórea luĭ Vladislaŭ IV cătră Sultanulŭ, 30 Nov. 1633.

f. 140. Scrisórea aceluiaşĭ către Sultanŭ 1634.

ff. 307—324. Rélaţie despre evacuarea Cameniţeĭ la 1699.

f. 288. Delimitatio inter Polones et Turcas (de 14 9-bre 1699 nel 14 8-bre 1703).

f. 293. Documentŭ despre delimitarea între Polonia şi Turcia şi despre graniţele Moldoveĭ. 14 Octobre 1703.

f. 334. Altă relaţiune despre aceeaşĭ delimitare. 1703.

f. 344. Despre altă delimitare între Polonia şi Moldova. 1711.

f. 391—400. Cincĭ scrisorĭ de la I. Grigorie Ghica, 1732, 1733, şi treĭ rěpunsurĭ către elŭ.

Mss. 1594. Scrisorĭ originale din aniĭ 1337—1520.

Epistolă dela 1503 de la Ioan de Lasco către Episcopul «Warmiensis».

Mss. 1598. Scrisorĭ originale, 1541—1548.

— Scrisóre de la Petru Porembski către «Petro Eppo Greznensi,» cu data Alba Iulia 2 Octobre 1542, despre Petru VV. (4 foi).

— Scrisóre de la Petru VV. cu data Sucéva 1542.

— Altă scrisóre de la acelaşĭ Petru Porembski cu data 31 Octobre 1542.

Mss. 1627. Copiĭ de documente din sec. XVI şi începutulŭ sec. XVII.

f. 32 v. Responsum legationis a Rodolfo Imperatore datum Andreae Buin Opalinsky, 3 Iunii 1601. — De la f. 33 r. «Quod de Michaele Valachiae...» până la f. 39 v.

ff. 41, 42. Dóue scrisorĭ de la Sigismund Regele Polonieĭ despre pretenţiunĭ faţă cu Moldova.

Mss. 1631. Scrisorĭ originale din aniĭ 1573—1616.

Cătră finele volumuluĭ: Copia uneĭ scrisorĭ de la Soroca, 12 Iunie 1614.

Scrisóre de la Stanislaŭ Zolkiewski, 12 Maiŭ 1615.

Cedula z listu Hospodara Woloskiego do P. Hetmau....

Mss. 1662. Documente de la Sigismund III până la Ioan III. Copiĭ.

p. 54—57. Copia uneĭ scrisorĭ de la Sultanulŭ cătră Regele Poloniei, 1617. Se vorbesce în ea despre Ureche, boer moldovénŭ.

p. 63—75. Scrisóre de la Skender paşa cătră Zolkiewski Hatmanulŭ.

Mss. 1644. Documente din timpulŭ luĭ Zigismund III. Copiĭ.

p. 82—138. Scrisórea către Hatmanulŭ Radziwil La pag 85 vorbesce «de infausta strage Valachica;» scurtŭ alineatŭ despre Moldova.

p. 139. Scrisóre de la Sultanulŭ, 1617.

p. 168. Scrisóre de la Sultanulŭ, 1613.

13. Cărţĭ cumpĕrate.

Pe lângă cărţile dăruite de venerabilulŭ cononicŭ A. S. Petruşevicĭ, despre carĭ am vorbitŭ maĭ susŭ în punctulŭ 10 alŭ acesteĭ relaţiunĭ, am onóre a presenta pentru biblioteca Academieĭ următórele cărţĭ procurate de mine în acéstă călĕtorie:

Dicţionarulŭ limbeĭ polone de Linde, 6 vol. in 4°.

Catalogulŭ manuscriselorŭ bibliotecei Ossolinski redactatŭ de directorulŭ eĭ D-lŭ Dr. W. Kętrzyński, volumulŭ 1 şi întâia jumătate a vol. II, cât s'a publicatŭ până acuma.

Catalogulŭ manuscriselorŭ bibliotecei Universităţiĭ jagelonice in 2 volume, redactatŭ de custodele eĭ, d-lŭ Dr. W. Wislocki.

Schiţe istorice de dr. L. Kubala, 2 volume, în carĭ se află multe părţĭ privitóre la istoria Moldoveĭ

Calendarele Institutuluĭ Stavropighia pe 1874, 1875, 1878, 1880, 1881, 1885, în carĭ se află documente şi studiĭ privitóre la ajutórele primite de Rutenĭ de la Domniĭ Moldoveĭ pentru bisericile lorŭ.

Rumunia, Lemberg 1874. Scriere anonimă asupra trecutuluĭ şi viitoruluĭ Românieĭ.

Lexicon linguae slovenicae veteris dialecti de F. Miklosich, ediţiunea 1, de la 1850.

Descriere istorică şi statistică a bibliotecelorŭ şi archivelorŭ publice şi private din Polonia de Fr. Radziszewski.

O fórte interesantă broşură, pe cât sciŭ necunoscută, relativă la Mihaiŭ Vitézulŭ şi intitulată «Gratiae Deo actae ab ecclesia pro victoria ex Michaele multano parta,» tipărită în Polonia, fără indicarea loculuĭ, la anulŭ 1601.

14. Conclusiunĭ.

In aceste note scurte și fórte repede luate constă, Domnule Președinte, resultatulŭ excursiuniĭ mele în Galiția. Așa cum sunt notele mele aŭ o valóre fórte relativă. Timpulŭ puținŭ de care dispuneam și materialulŭ colosalŭ câtŭ îmĭ sta dinainte m'a împedecatŭ de a copia maĭ multe din prețiósele documente câte mi-aŭ trecutŭ prin mână resfoindŭ volumele bibliotecelorŭ din Lemberg și Cracovia. Eram convinsŭ de altŭ-felŭ că maĭ bine arŭ fi să însemnezŭ numaĭ locurile anume unde se află documente privitóre la istoria nóstră și apoĭ fórte ușorŭ se va puté mijloci decopiarea lorŭ de către persóne din localitate și cu cheltuelĭ relativŭ micĭ. Notele mele sunt luate în acestŭ sensŭ și spre acestŭ scopŭ. Onor. Academie va dispune cum va crede maĭ bine. Eŭ amintescŭ numaĭ că persónele din direcțiunile bibliotecelorŭ și archivelorŭ visitate aŭ primitŭ cu multă bună-voință cererĭ făcute de mine în acestŭ sensŭ sub reserva ulteriórelorŭ hotărârĭ ale Academieĭ.

D-lŭ Bibliotecarŭ de la Ossolinski m'a însărcinatŭ a face Onor. Academiĭ propunerea de a trimete Institutuluĭ Ossolinski publicările sale în schimbŭ pentru cele publicate de elŭ. Acestŭ institutŭ posedă, pe lângă bibliotecă și museŭ, și o tipografie în care se imprimă în continuŭ maĭ alesŭ publicațiunĭ istorice.

Canoniculŭ A. S. Petrușevicĭ din Lemberg m'a însărcinatŭ de asemenea a propune Academieĭ să-ĭ dea unŭ ajutorŭ de 1000 florenĭ pentru tipărirea notelorŭ privitóre la istoria Românilorŭ, despre carĭ am vorbitŭ maĭ susŭ.

Terminândŭ acéstă relațiune, îmĭ permitŭ a atrage atențiunea Onor. Academiĭ asupra cercetărilorŭ carĭ arŭ fi de făcutŭ în colecțiunile Galițieĭ pentru istoria nóstră. Colecțiunile din Lemberg, Cracovia și alte orașe maĭ micĭ ale Galițieĭ posedŭ unŭ colosalŭ materialŭ istoricŭ privitorŭ la Românĭ. Acestŭ materialŭ se află însă împrăștiatŭ între colecțiunĭ marĭ de documente privitóre la istoria Polonieĭ, așa în cât cercetarea luĭ sistematică arŭ cere timpŭ fórte îndelungatŭ și

mijlóce însemnate pentru pregătirea copiilorŭ. Cea maĭ mare parte, aprópe tóte documentele din aceste colecţiunĭ, şi în specialŭ pentru seco1iĭ XVI, XVII şi XVIII, sunt scrise în limba polonă. Din acéstă causă cercetarea completă, şi aşa dicêndŭ definitivă a colecţiunilorŭ Poloniei pentru istoria nóstră, nu póte fi făcută de câtŭ de persóne carĭ să aĭbă solide cunoscinţe de istoria Românilorŭ şi să posédă perfectŭ limba polonă, avêndŭ în acelaşĭ timpŭ şi deprindere la cetirea textelorŭ polone vechĭ. Convingerea mea este că numaĭ o cercetare făcută în aceste condiţiunĭ póte aduna totŭ materialulŭ istoricŭ coprinsŭ în acele bogate colecţiunĭ; prin acésta istorieĭ nóstre s'arŭ deschide unŭ orizon de o bogăţie nemărginită, care până astă-dĭ este încă fórte puţinŭ cunoscutŭ.

Bucurescĭ, 10 Octombre, 1885.

PARTEA II.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANULŬ 1886.

SESIUNEA GENERALĂ DIN ANULŬ 1886.

ȘEDINȚA DIN 11 MARTIE.

Președința D-luĭ *Ion Ghica*.

D-lŭ *Secretarŭ generalŭ D. Sturdza* citesce raportulŭ sĕŭ urmĕtorŭ asupra lucrărilorŭ Academieĭ în decursulŭ anuluĭ 1885—86 :

«*Domnilorŭ Colegĭ*,

«Inainte de a vĕ expune relațiunea obicĭnuită asupra lucrărilorŭ îndeplinite de Academie în decursulŭ anuluĭ încetatŭ, am durerea a vĕ comunica încetarea din viéță a unuia din colegiĭ noștri și a unora din membriĭ onorarĭ și corespondențĭ.

«Membrulŭ Academieĭ Dr. Anastasie Fĕtu a încetatŭ din viéță la 3 (15) ale luneĭ curgĕtóre. Scirea despre acésta ne-a sositŭ tocmaĭ în ḑiua înmormîntăriĭ, așa încât a fostŭ peste putință ca Academia să fie directŭ represintată la ceremonia funebră. Meritele pre carĭ și le-a câștigatŭ Doctorulŭ Fĕtu prin îndelungata sa activitate sunt cunoscute tuturorŭ Românilorŭ. Elŭ a făcutŭ sacrificiĭ însemnate pentru cultivarea sciințelorŭ naturale, pentru ajutorarea studiilorŭ tinerimiĭ române, și a scrisŭ maĭ multe opere sciințifice și medicale. Academia îĭ păstréză cu deosebire o adâncă recunoscință pentru donațiunea unuĭ fondŭ destinatŭ în specialŭ sciințelorŭ naturale și care pórtă numele sĕŭ.

«La 29 Aprilie (11 Maiŭ) 1885 a încetatŭ din viéță Visarion Ro-

manŭ, membru corespondentŭ pentru Secţiunea literară. Reposatulŭ a desvoltatŭ o însemnată activitate pentru respândirea culturei în poporulŭ românŭ.

«La 9 (21) Iulie 1885 a încetatŭ din viéţă membrulŭ corespondentŭ pentru Secţiunea sciinţifică, Dr. M. G. Obedenaru, a căruia zelŭ neobositŭ pentru sciinţă şi pentru prosperitatea Academiei ne este tuturorŭ cunoscutŭ. Elŭ a îmbogăţitŭ colecţiunile nóstre cu cărţi şi documente istorice, ne-a pusŭ în relaţiune cu archivele Vaticanului, şi a făcutŭ însemnate lucrări statistice şi filologice cunoscute şi apreciate şi aiurea de lumea învĕţată. Obedenaru a doveditŭ prin faptŭ înţelegerea şi interesulŭ celŭ mare pe care-lŭ nutria pentru marea instituţiune naţională ce representămŭ, făcêndu-ne donaţiune tótă averea sa.

«La 10 (22) Ianuarie 1886 s'a primitŭ altă scire întristătóre despre pierderea Doctorului Gheorghe Cuciureanu de la Iaşi, fostŭ Ministru alŭ Instrucţiunii publice în Moldova şi membru corespondentŭ pentru Secţiunea sciinţifică. Meritele acestui bărbatŭ pentru organisarea spitalelorŭ şi a serviciului sanitarŭ în Moldova, precum şi stăruinţele lui în ale instrucţiunii publice sunt titluri, cari îi asigură amintirea unui bărbatŭ luminatŭ, activŭ şi patriotŭ.

«Anulŭ trecutŭ ne-a răpitŭ asemenea doi dintre cei mai iluştri şi mai stimaţi membri onorari din străinătate.

«Émile Egger, renumitulŭ elenistŭ şi profesorŭ alŭ Sorbonei, a încetatŭ din viéţă la 30 Augustŭ st. n. 1885. Pierderea ilustrului eruditŭ a atinsŭ în specialŭ pe mai mulţi din colegii noştri, cari s'aŭ adăpatŭ la lecţiunile lui pline de erudiţiune şi de nemărginită iubire pentru studiulŭ literaturei elene.

«G. Vegezzi-Ruscalla a încetatŭ din viéţă la 2 Decembre 1885. st. n. In decursulŭ anilorŭ grei, în cari Românii se luptaŭ pentru recâştigarea independinţei lorŭ, acestŭ bărbatŭ a fostŭ unulŭ dintre cei mai activi amici ai naţiunii nóstre şi a susţinutŭ causa românéscă fără încetare prin scrierile sale.

«Pierderea durerósă suferită de naţiunea întrégă prin încetarea din viéţă a lui C. A. Rosetti a lovitŭ şi Academia nóstră. Rosetti

fusese numitŭ membru alŭ Societăţiĭ Academice chiar la fundarea eĭ, prin decretulŭ de la 2 Iunie 1867. Dintr'unŭ excesŭ de modestie elŭ n'a voitŭ nicĭ odată să iea parte la lucrările Societăţiĭ, nicĭ după reorganisarea eĭ la 1879, când a fostŭ din noŭ invitatŭ să-şĭ iea între noĭ loculŭ ce i s'a acordatŭ prin numirea de la 1867. Totuşĭ, de dreptŭ dacă nu de faptŭ, elŭ a fostŭ membru alŭ acesteĭ instituţiunĭ prin munca luĭ neobosită şi constantă pe târâmulŭ întregeĭ culturĭ naţionale.

«Delegaţiunea şi-a făcutŭ datoria de a arĕta durerea nóstră a tuturora familiilorŭ acestorŭ colegĭ încetaţĭ din viéţă

I. Şedinţele de peste anŭ.

«In decursulŭ anuluĭ şedinţele de septămână, publice saŭ private, aŭ fostŭ ocupate cu diferite comunicărĭ şi discuţiunĭ sciinţifice saŭ administrative. Voiŭ aminti dintr'acestea numaĭ pe cele maĭ însemnate.

«In şedinţa de la 12 Aprilie 1885 D-lŭ V. A. Urechiă a arătatŭ îndoielile ce are asupra adevĕratuluĭ autorŭ a cărţeĭ «Osservazioni storiche, naturali e politiche intorno la Valachia e Moldavia, Napoli 1788», cunoscută sub numele luĭ Raicevich. Aceste îndoielĭ aŭ fostŭ provocate prin faptulŭ că acéstă carte s'a tipăritŭ în o nóuă ediţiune italiană sub numele luĭ Sestini, cunoscutŭ prin alte publicaţiunĭ privitóre la ţĕrile române.

«In şedinţa de la 30 Augustŭ s'a comunicatŭ catalogulŭ biblioteceĭ foste a luĭ Gheorghe Lazăr. Protosincelulŭ Dr. Ilarionŭ Puşcariu din Sibiiŭ a adunatŭ acéstă colecţiune de cărţĭ de la rudele vestituluĭ dascălŭ din Avrigŭ şi a trămisŭ Academieĭ unŭ catalogŭ, din care se vede că valórea lorŭ intrinsecă nu e însemnată.

«In şedinţa publică de la 4 Octobre D-lŭ V. A Urechiă a cetitŭ unele capitole din «Schiţele de istoria literatureĭ române», carĭ de atuncĭ s'aŭ şi publicatŭ în volumŭ, precum şi unele părţĭ din nóua sa dramă «Marţialŭ».

«D-lŭ membru corespondentŭ Gr. G. Tocilescu a presintatŭ Academieĭ, în maĭ multe şedinţe, interesante relaţiunĭ despre inscripţiu-

nile romane descoperite în ţéră în anulŭ trecutŭ. De o deosebită însemnătate este o inscripţiune de la Recĭca, despre care D-nia sa a relatatŭ Academieĭ în şedinţa de la 6 Decembre şi din care resultă că pe tărâmulŭ satuluĭ Recĭca de astădĭ se ridica în timpurile romane *Colonia Romula*, şi că la anulŭ 248 s'a construitŭ unŭ *vallum* împrejurulŭ zidulŭĭ oraşuluĭ, ca să protégă pe locuitoriĭ colonieĭ.

«Academia a luatŭ şi în acestŭ anŭ, ca şi în ceĭ precedenţĭ, partea sa la marea serbătóre naţională de la 10 Maiŭ:

«In şedinţa de la 3 Maiŭ, care preceda acéstă mare dĭ, amŭ avutŭ şedinţă pubică, în care D-lŭ Gr. G. Tocilescu a făcutŭ o comunicaţiune asupra uneĭ nóue şi preţióse diplome militare de la împĕratulŭ Traianŭ descoperită în Dobrogea şi care este unică în Museulŭ nostru de anticităţĭ.

«Comunicarea D-luĭ Tocilescu a fostŭ precedată de citirea unorŭ notiţe ale subscrisuluĭ despre unŭ biletŭ autografŭ alŭ luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ şi despre monete de la Alexandru celŭ Bunŭ, pe cariĭ am avutŭ fericirea a le dăruì colecţiunilorŭ Academieĭ, precum şi despre unŭ stégŭ alŭ luĭ Şerbanŭ Cantacuzino, care se păstrézá în museulŭ de la Dresda şi de pe care am depus o fotografie.

«In şedinţa de la 7 Februarie a. c. D-lŭ membru corespondentŭ Gr. G. Tocilescu a întreţinutŭ Academia şi publiculŭ asupra elaboratuluĭ D-luĭ colegŭ G. Bariţŭ despre oraşulŭ romanŭ *Apulum*.

«Din şedinţele de sĕptămână s'aŭ recomandatŭ Secţiunilorŭ lucrările de competinţa lorŭ. In specialŭ Secţiuniĭ istorice s'aŭ recomandatŭ dóuĕ lucrărĭ trimise de D-lŭ G. Bariţŭ, dóuĕ rapórte ale D-luĭ Gr. G. Tocilescu adresate Ministeriuluĭ Instrucţiuniĭ publice, despre maĭ multe mănăstirĭ din ţéră.

«Secţiunile ne vorŭ relata despre decisiunile luate de dînsele.

«Despre tóte amĕruntele ocupaţiunilorŭ nóstre în şedinţele sĕptămânale veţĭ puté lua cunoscinţă din *Anale*.

«Suma prevĕdută în budgetulŭ anualŭ pentru diurnele şedinţelorŭ de sĕptămână nefiindŭ de ajunsŭ în acestŭ anŭ, faptulŭ s'a comunicatŭ Academieĭ în şedinţa de la 31 Ianuarie a. c., în care s'a de-

cisŭ în unanimitate a nu se depăşi suma budgetară, renunţândŭ al diurne membriĭ carĭ aŭ venitŭ la şedinţele ulteriόre.

II. Publicaţiunile Academieĭ.

«Starea publicaţiunilorŭ nόstre este următόrea:

«1. *Analele* pe anulŭ 1884—85 (Tom. VII, Secţ. I), partea administrativă şi desbaterile, s'aŭ tipăritŭ în scurtŭ timpŭ după închiderea sesiuniĭ generale trecute şi fără întârdiere s'aŭ împărţitŭ şi pusŭ la disposiţiunea publiculuĭ.

«Din secţiunea a II^a^ din acelaşĭ volumŭ s'aŭ tipăritŭ 39 cόle, în carĭ se cuprindŭ tόte memoriile carĭ fusese puse la disposiţiunea cancelarieĭ, în numĕrŭ de 5, şi carĭ sunt:

Flora din fostulŭ districtŭ românescŭ alŭ Nĕsĕuduluĭ în Transilvania. Discursŭ de recepţiune de Fl. Porcius; cu respunsulŭ D-luĭ P. S. Aurelianu.

Cuvîntŭ despre espediţia luĭ Igor Sveatoslavicĭ, Principele Novgoroduluĭ nordicŭ, contra Polovţilorŭ saŭ Cumanilorŭ. Traducere şi note de A. Papadopolŭ-Calimachŭ.

Inscripţiunea de la mănăstirea Războieniĭ din Judeţulŭ Neamţuluĭ, comentată de P. S. S. Ep. Melchisedec.

O visită la câte-va mănăstirĭ şi bisericĭ antice din Bucovina de P. S. S. Ep. Melchisedec.

Câte-va inscripţiunĭ şi documente din Bucovina adunate de S. Fl. Marian.

«Aceste memoriĭ s'aŭ tipăritŭ după obiceiŭ si separatŭ. Ele însă nu aŭ fostŭ suficiente pentru a forma unŭ volumŭ, din care causă volumulŭ nu s'a închisŭ, ci aşteptă maĭ înainte a fi complectatŭ cu maĭ multe memoriĭ carĭ sunt în întârdiere.

«2. Colecţiunea de poesiĭ populare din Ardélŭ s'a terminatŭ de tipăritŭ dimpreună cu glosariulŭ întocmitŭ de D-lŭ membru corespondentŭ J. U. Jarnik şi cu o prefaţă de D-lŭ A. Bârsan. Volumulŭ s'a publicatŭ sub titlulŭ: *Doĭne şi strigăturĭ din Ardélŭ.*

«3. *Psaltirea luĭ Dosofteiŭ.* S'a tipăritŭ, în decursulŭ anuluĭ, întregŭ textulŭ în 32 cόle în 8⁰. Introducerea la acéstă publicaţiune este preparată, dar diferite cause aŭ întârdiatŭ tipărirea eĭ. Indată însă după închiderea sesiuniĭ generale acéstă publicare se va termina.

«4. D-lŭ colegŭ I. Sbiera a sfârşitŭ în decursulŭ anuluĭ tipărirea preţiosuluĭ textŭ din testamentulŭ noŭ cunoscutŭ sub numele de *Codicele Voroneţean*, conformŭ însărcinăriĭ ce i s'a datŭ de către Academie. D-sa a înzestratŭ ediţiunea cu unŭ glosarŭ completŭ alŭ textuluĭ, precum şi cu unŭ studiŭ lungŭ şi amărunţitŭ asupra luĭ.

«5. In sesiunea generală trecută (şedinta din 5 Martie) aţĭ decisŭ a se retipări cronica luĭ Mironŭ Costinŭ, şi D-lŭ colegŭ V. A. Urechiă, care s'a însărcinatŭ cu acéstă lucrare, a şi începutŭ tipărirea, din care s'a făcutŭ până acum 10 cóle. D-lŭ Urechiă a datŭ lucrăriĭ sale o întindere multŭ maĭ mare decât cea prevĕdută, voindŭ a publica în acéstă ediţiune tóte operele cunoscute ale luĭ Mironŭ Costinŭ, atâtŭ cele nepublicate câtŭ şi cele deja tipărite în alte ediţiunĭ. Ministeriulŭ Instrucţiuniĭ publice a binevoitŭ a veni în ajutorulŭ acesteĭ lucrărĭ, luândŭ asupra sa sumele carĭ arŭ trece peste 2000 leĭ prevĕduţĭ în budgetulŭ Academieĭ.

«6. Lucrarea premiată a D-luĭ Gr. G. Tocilescu, *Ţĕranulŭ Românŭ*, nu a începutŭ a se tipări. Manuscriptulŭ se află la autorŭ spre a-lŭ revedé, şi suma de 2000 leĭ prevĕdută în budgetŭ pentru tipărirea luĭ a rĕmasŭ neatinsă. Sperămŭ că în anulŭ curentŭ acéstă lucrare se va tipări.

«7. În aceiaşĭ situaţiune se află şi catalogulŭ epigraficŭ ale Museuluĭ de anticităţĭ, pentru care aţĭ prevĕdutŭ, în budgetulŭ anuluĭ trecutŭ, suma de leĭ 1000.

«8. În sesiunea trecută aţĭ acordatŭ colegaluĭ nestru D-luĭ S. Fl. Marianŭ suma de leĭ 500 ca ajutorŭ pentru publicarea colecţiuniĭ de *Descântece* adunate de D-nia sa. D-lŭ colegŭ Marianŭ nu ne-a făcutŭ până acum nicĭ o comunicare asupra acesteĭ publicaţiunĭ.

«9. In sesiunea generală trecută aţĭ aprobatŭ propunerea făcută de D-lŭ P. Ispirescu, tipografulŭ Academieĭ, de a face o nóuă ediţiune a «Istorieĭ luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ de N. Bălcescu». După decisiunea luată atuncĭ, nóua ediţiune a acesteĭ opere era a se face după manuscrisele autoruluĭ, reproducêndu-se tóte notele la textŭ, carĭ aŭ fostŭ tóte omise în ediţiunea făcută la 1878 de D-lŭ colegŭ A. Odobescu. Manuscrisulŭ luĭ Bălcescu este însă în cea maĭ mare parte numaĭ

prima redacţiune, iar notele sunt adeseorĭ dispuse provisoriŭ, aşă încât este fórte greŭ a se sci la ce anume locŭ din textŭ se referŭ. Pentru acésta arŭ fi necesarŭ a se controla aprópe tóte notele cu cărţile din carĭ sunt luate. Acéstă controlare cere însă o muncă fórte îndelungată, aşa încâtŭ a fostŭ peste putinţă ca Delegaţiunea cu personalulŭ cancelarieĭ să o pótă executa. Dificultatea acésta a fostŭ comunicată Academieĭ în şedinţa de la 11 Octobre trecutŭ, când s'a decisŭ a se lăsa lucrarea în suspensiune şi a se raporta casulŭ sesiuniĭ generale pentru a se lua mĕsurile necesare în consecinţă.

«10. Indată după închiderea sesiuniĭ trecute colegulŭ nostru D-lŭ B. P. Hasdeŭ a începutŭ tipărirea Mareluĭ Etimologicŭ alŭ Românieĭ. Primele dóuĕ fascicule din acéstă însemnată lucrare, carĭ formézā întâia jumătate din celŭ dintâiŭ volumŭ, vĕ sunt cunoscute. In aceste dóuĕ fascicule se cuprindŭ cuvintele de la *A* — *Aflu*.

«D-lŭ Hasdeŭ ne va face o relaţiune maĭ amărunţită despre starea lucrăriĭ sale şi despre continuarea eĭ. In decursulŭ anuluĭ D-sa a ţinutŭ Academia în curentŭ despre progresulŭ lucrăriĭ şi în maĭ multe şedinţe a cetitŭ uniĭ articolĭ dintr'însa. D-lŭ Hasdeŭ ne promite că în scurtŭ timpŭ volumulŭ întâiŭ, adică întrégă litera *A*, va fi terminatŭ.

III. Publicaţiunile Hurmuzaki.

Din raportulŭ pe care am avutŭ onóre a vi-lŭ presinta la deschiderea sesiuniĭ generale trecute, aţĭ vĕḑutŭ întinderea ce s'a datŭ cercetărilorŭ şi tipăririlorŭ de documente istorice, carĭ completézā colecţiunea adunată de nemuritorulŭ nostru Eudoxiŭ Hurmuzaki. În decursulŭ anuluĭ încetatŭ aceste lucrărĭ aŭ făcutŭ nóuĕ progrese şi s'aŭ deschisŭ nóuĕ isvóre de cercetărĭ.

Starea acesteĭ publicaţiunĭ istorice, pe care o putemŭ numi astăḑĭ monumentală, este următórea în momentulŭ de faţă :

1. Din seria *Documentelorŭ privitóre la istoria Românilorŭ* s'a terminatŭ de tipăritŭ în decursulŭ anuluĭ volumulŭ V partea I, care era de abia începutŭ la adunarea generală trecută. In acestŭ vo-

lumŭ, de XXII și 547 pagine, se cuprindŭ documentele adunate de Hurmuzaki pentru aniĭ 1650—1699.

2. După terminarea părțeĭ I a volumuluĭ V s'a începutŭ tipărirea părțeĭ a II-a a aceluiașĭ volumŭ, avêndŭ a cuprinde documente adunate din Archivulŭ Statuluĭ și din biblioteca San-Marco de la Veneția, precum și din diferite archive și bibloteci de la Roma. Din acéstă parte s'a tipăritŭ până acum 386 documente în 31 cóle (pagine 248). La sfîrșitulŭ părțeĭ a II^a^ a volumuluĭ se va tipări unŭ indice generalŭ alfabeticŭ asupra cuprinsuluĭ documentelorŭ din amândóuĕ părțile luĭ.

3. Din *Fragmente zur Geschichte der Rumänen* s'a terminatŭ de tipăritŭ și s'a publicatŭ volumulŭ IV. S'a tipăritŭ apoĭ întregŭ volumulŭ V, care nu maĭ aștéptă, pentru a eși la lumină, decât indicele alfabeticŭ.

4. Colecțiunea de documente adunate sub îngrijirea D-luĭ colegŭ A. Odobescu din Archivele Ministeriuluĭ de externe din Paris s'a terminatŭ de tipăritŭ. Ea a fostŭ precedată și completată prin colecțiunea de documente adunate și extrase de D-lŭ Gr. G. Tocilescu, pentru secolulŭ XVI si o parte din XVII, din diferite publicațiunĭ francese, precum și din Biblioteca Națională de la Paris. Acestŭ materialŭ a fostŭ împărțitŭ în dóuĕ părțĭ, carĭ formézâ dóuĕ marĭ volume : I-lŭ cuprindêndŭ aniĭ 1518—1780 de 135 cóle (pagine LXXII și 1003), alŭ II-lea cuprindêndŭ aniĭ 1781—1814, de 101 cóle (pagine XLVIII și 756).

Pentru documentele cuprinse în aceste 2 volume, în numĕrŭ de 2402, este în lucrare unŭ indice generalŭ și completŭ alfabeticŭ, care se va tipări în decursulŭ anuluĭ viitorŭ

Tabloulŭ următorŭ arată starea actuală a tuturorŭ documentelorŭ tipărite în acéstă colecțiune până acum :

Volumulŭ	*Aniĭ*	*Documente*	*Adunate de Hurmuzaki.*	*Adause de Academie.*
III	1576—1599.	443	341	102
IV p. 1.	1600—1649.	629	629	—
IV p. 2.	1576—1650	732	—	732
		1804	970	834

		Report.	1804	970	834
V p. 1.		1650—1699.	362	362	—
V p. 2.		1650—1699.	386	—	386 (în cursŭ de tipărire).
VI		1700—1750	355	355	—
VII		1750—1818.	308	308	—
Suplem. I.		1518—1780.	1414	—	1414
»	II.	1781—1814.	988	—	988
			5617	1995	3622

«5. In anulŭ trecutŭ am avutŭ onóre a vĕ arăta modulŭ în care Comisiunea publicaţiunilorŭ Hurmuzaki a hotărîtŭ, la 1 Iulie 1884, să se completeze colecţiunea cu documentele secolilorŭ XIII, XIV şi o parte din XV, carĭ sunt a se aduna din diferitele publicaţiunĭ anterióre făcute maĭ cu sémă de străinĭ. Am arĕtatŭ atuncĭ, că cu acéstă lucrare Comisiunea a însărcinatŭ pe D-lŭ membru corespondentŭ alŭ Academiceĭ Nicolae Densuşianu. In decursulŭ anuluĭ încetatŭ D-sa a continuatŭ fără întrerupere cercetările spre acestŭ scopŭ. D-sa a estrasŭ până acum 1400 documente privitóre la Românĭ, începêndŭ cu anulŭ 1200, din ḑece marĭ publicaţiunĭ, şi anume din :

Fejer, Codex diplomaticus Hungariae, 41 vol. 8⁰.

Theiner, Vetera monumenta Poloniae et Lithuaniae gentiumque finitimarum historiam illustrantia. vol. I. II.

Theiner, Vetera monumenta Slavorum meridionalium historiam illustrantia. Vol. I, II.

Theiner, Vetera monumenta historica Hungariam sacram illustrantia. Vol. I. II.

Codex diplomaticus Comitum Károly. I.

Ljubič, Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium. Vol. I, II, III, IV.

Ant. Szeredai, Notitia veteris et novi capituli ecclesiae Albensis Transilvaniae.

Kemeny, Notitia historico-diplomatica Archivi... Capituli Albensis.

Fr. Pesty, A Szorenyi Bánság. Vol. III.

Kurz, Magazin für Geschichte Siebenbürgens. Vol I, II.

Engel, Geschichte der Moldau und Walachey.

Századok, 1882.

«Cuprinsulŭ tuturorŭ documentelorŭ alese spre a fi reproduse a fostŭ resumatŭ în scurtŭ şi resumatele aŭ fostŭ aşezate în ordine

cronologică, însemnându-se la fie-care publicaţiunea în care documentulŭ se aflǎ tipăritŭ.

«In anulŭ trecutŭ am avutŭ onóre a vĕ comunica că prin mijlocirea rĕposatuluĭ Obedenaru s'aŭ colaţionatŭ până acum aprópe tóte documentele privitóre la istoria nóstră, carĭ aŭ fostŭ publicate de Theiner din archivulŭ Vaticanuluĭ. Lucrarea acésta se continuă și greșelile constatate se vorŭ avé în vedere la retipărirea documentelorŭ în colecţiunea nóstră.

«O deosebită dificultate presintă însă numele propriĭ, maĭ cu sémă cele topografice. De acea, pre lângă colaţionarea lorŭ, s'aŭ luatŭ mĕsurĭ a se decalca esactŭ după originale și a se reproduce în facsimile litografice, pentru ca istoriciĭ să aibă sub ochĭ aceste facsimile, când ar fi vre-o îndoială asupra cetiriĭ vre unuĭ nume. Lucrarea acésta, începută asemenea prin mijlocirea rĕposatuluĭ Obedenaru, se continuă și sperămŭ că peste puţinŭ timpŭ aceste facsimile, dispuse pe treĭ tabele, vorŭ fi gata și ni se vorŭ trimite.

«La amândouĕ aceste lucrărĭ, pentru carĭ se cerŭ solide cunoscinţe paleografice, suntemŭ ajutaţĭ de persóne fórte competente de la Roma.

«6. Decopiarea de documente din Archivulŭ de Statŭ din Veneţia sub îngrijirea D-luĭ Cechetti și din Biblioteca Marciană sub a D-luĭ C. Soranzo, continuă și primimŭ numeróse copiĭ de documente de celŭ maĭ mare preţŭ maĭ cu sémă pentru istoria secolilorŭ XVI, XVII și XVIII.

«7. In vara anuluĭ trecutŭ Ministeriulŭ Instrucţiuniĭ publice a însărcinatŭ pe bibliotecarulŭ Academieĭ, D-lŭ I. Bianu, a face o călătorie în Galiţia pentru cercetărĭ literare și istorice, comunicându-ĭ totŭ odată, că relaţiunea asupra acesteĭ călătoriĭ să o presinte de a dreptulŭ Academieĭ.

«Academia, ascultând acéstă relaţiune, a decisŭ, în ședinţa de la 10 Octobre trecutŭ, ca resultatele și informaţiunile adunate în acea călătorie să se întrebuinţeze pentru completarea colecţiuniĭ Hurmuzaki, dispunêndu-se decopiarea documentelorŭ semnalate. Cu ocasiunea călătorieĭ sale, D-lŭ Bianu a făcutŭ cercetărĭ în maĭ multe bibliotecĭ

şi archive ale Galiţieĭ, luându însemnărĭ despre documentele privitóre la istoria Românilorŭ. Pe basa acestorŭ însemnărĭ s'a dispusŭ de o cam dată decopierĭ de documente în biblioteca Ossolinski din Lemberg, în Archivulŭ Instituţiuniĭ Stavropighia din acelaşĭ oraşŭ, în bibliotecele Czartoryski şi a Universităţiĭ Jagellonice din Cracovia. S'aŭ primitŭ până acum copiĭ de pe numeróse documente din aceste colecţiunĭ şi lucrarea continuă.

«Cu deosebire istoria relaţiunilorŭ domnilorŭ Moldoveĭ în secululŭ XVII cu Polonia câştigă o mulţime de nóue informaţiunĭ de cea maĭ mare însemnătate.

«8. D-lŭ colegŭ V. A. Urechiă, în maĭ multe şedinţe de peste anŭ, a atrasŭ atenţiunea Academieĭ asupra numeróselorŭ documente istorice, carĭ se află prin archivele tribunalelorŭ şi curţilorŭ de justiţie ale Moldoveĭ.

«Spre a mijloci decopiarea celorŭ maĭ preţióse dintre dînsele i s'a pusŭ la disposiţiune de către Delegaţiune 200 leĭ. Copiile câştigate vorŭ aparţiné materialelorŭ istorice ale colecţiuniĭ Hurmuzaki, cu alŭ căreĭ fondu se facŭ.

IV. Cercetărĭ şi esplorărĭ sciinţifice.

«Restrînsele mijlóce de carĭ dispune Academia ne permitŭ a da fórte puţine însărcinărĭ şi a dispune fórte puţine cercetărĭ sciinţifice de orĭ-ce natură.

«1. Suma de 5000 leĭ trecută în budgetulŭ anualŭ pentru copiarea de documente istorice a fostŭ împărţită între D-niĭ colegĭ A. Odobescu şi G. Bariţŭ. Pînă acum numaĭ D-lŭ G. Bariţŭ a trimisŭ maĭ multe documente copiate în Transilvania şi Ungaria, carĭ aŭ fostŭ comunicate Academieĭ în şedinţa de la 12 Iulie trecutŭ.

«2. In decursulŭ anuluĭ s'aŭ datŭ Directoruluĭ Museuluĭ de anticităţĭ sumele remase pentru Museŭ din anulŭ trecutŭ, carĭ aŭ fostŭ cerute pentru aducerea anticităţilorŭ descoperite la Adam-Clissi şi pentru alte cheltuelĭ ale Museuluĭ.

«3. Înfiinţându-se Institutulŭ meteorologicŭ în Bucurescĭ, Academia, în şedinţa din 31 Maiŭ, sub reserva aprobăriĭ sesiuniĭ generale,

i-a datŭ instrumentele meteorologice cumpĕrate în aniĭ trecuţĭ şi din carĭ o parte s'a deterioratŭ cu ocasiunea incendiuluĭ. I s'a datŭ totŭ o dată şi suma de 300 leĭ care fusese trămisă de jüdeţulŭ Iaşĭ pentru a se face acolo o staţiune meteorologică.

«4. În urma relaţiuniĭ verbale făcută de D-lŭ V. Babeşŭ, în sesiunea trecută Secţiuniĭ istorice, asupra cercetărilorŭ archeologice în Banatŭ cu carĭ a fostŭ însărcinatŭ acum doĭ anĭ, D sa va presinta acuma raportulŭ sĕŭ asupra progreselorŭ ce aŭ făcutŭ aceste cercetărĭ.

V. Legate şi donaţiunĭ.

«În decursulŭ anuluĭ s'aŭ făcutŭ Academieĭ treĭ legate testamentare, asupra cărora Academia, în şedinţele de peste anŭ, a luatŭ decisiunĭ provisorie, remâindŭ ca în sesiunea generală, conformŭ art. 7, lit. n din Statute, să se iea asupra lorŭ decisiunĭ definitive şi să se regulamenteze.

«1. Rĕposatulŭ A. I. Dimitriu, fostŭ profesorŭ şi directorŭ la şcóla comercială din Iaşĭ, a lăsatŭ prin testamentulŭ sĕŭ Academieĭ dóuĕ bucăţĭ obligaţiunĭ 6% de câte 500 leĭ, cu condiţiunea ca să se deie ca premiŭ celeĭ maĭ bune composiţiunĭ literare pentru şcólele comerciale din Iaşĭ, şi pentru biografia sa.

«In şedinţa de la 12 Aprilie Academia a decisŭ a nu primi acestŭ legatŭ.

«2. Rĕposatulŭ Gheorghe Sân-Marin, proprietarŭ în Bucurescĭ, prin testamentulŭ sĕŭ a lăsatŭ ḑece miĭ leĭ Academieĭ Române, alŭ cărorŭ venitŭ va servi de a se da premiurĭ ce vorŭ purta numele sĕŭ.

«Academia, în şedinţa de la 11 Octobre a. tr., a decisŭ a primi acestŭ legatŭ şi după acéstă decisiune s'a şi încasatŭ suma fonduluĭ.

«3. Rĕposatulŭ Dr. M. Gr. Obedenaru, prin testamentulŭ sĕŭ, a lăsatŭ Academieĭ nuda proprietate a întregeĭ sale averĭ, fără a impune nicĭ o condiţiune asupra întrebuinţăriĭ eĭ. Acéstă avere costă în:

«a. 3000 francĭ venitŭ în rentă francesă 3%. Titlurile de rentă sunt depuse la Banca Francieĭ, afară de un titlu de 50 francĭ venitŭ, care se afla la rĕposatulŭ.

«b. 65000 leĭ în scrisurĭ fonciare rurale 7% și 12000 în scrisurĭ funciare 5% depuse la Banca Națională a Românieĭ.

«c. Partea rĕposatuluĭ din moșia Obedeniĭ, care aduce 12000 leĭ venitŭ pe anŭ,

«Usufructulŭ avereĭ de sub *a* și *b*, rĕposatulŭ l'a lăsatŭ soțieĭ sale câtŭ va trăi; iar usufructulŭ moșieĭ, frateluĭ sĕŭ Pandele pe viéță. După mórtea acestora întregŭ venitulŭ va fi alŭ Academieĭ.

«Academia, în ședința de la 16 Augustŭ, a decisŭ a se primi acestŭ legatŭ. In consecință s'aŭ făcutŭ formalitățile necesare pentru intrarea în posesiunea averiĭ lăsate.

«S'a mijlocitŭ ridicarea valorilorŭ aflătóre la Banca Națională și depunerea lorŭ la Casa de depunerĭ și consemnațiunĭ, dându-se Dómneĭ vĕduve Obedenaru cupónele acelorŭ valorĭ.

«De asemenea s'a luatŭ mĕsurile necesare pentru rădicarea valorilorŭ depuse la Banca Francieĭ.

«După punerea Academieĭ de către Tribunalŭ în posesiunea întregeĭ averĭ, doĭ din frațiĭ rĕposatuluĭ aŭ deschisŭ procesŭ asupra succesiuniĭ. D-lŭ colegŭ T. Maiorescu a bine-voitŭ a se însărcina să apere interesele Academieĭ înaintea justițieĭ în totŭ ce privesce acestŭ legatŭ.

«4. Academia nu a pututŭ încă intra în posesiueea legatuluĭ ce i s'a făcutŭ de reposatulŭ Dimitrie Hagi-Vasile și primitŭ de Academie în ședința de la 13 Ianuarie 1884, din causa unorŭ dificultățĭ carĭ s'aŭ ivitŭ la executarea dispozițiunilorŭ testamentuluĭ. Regularea acesteĭ succesiunĭ se află înaintea justițieĭ și sperămŭ că ea va lua în curêndŭ soluțiunea dorită.

VI. Colecțiunile.

«Colecțiunile Academieĭ aŭ continuatŭ a cresce fórte multŭ și în decursulŭ anuluĭ încetatŭ. Biblioteca, cu colecțiunile sale de cărțĭ tipărite, manuscrise și documente, s'a îmbogățitŭ prin numeróse donațiunĭ, pe lângă cele ce s'aŭ pututŭ procura cu ajutorulŭ sumelorŭ puse în budgetŭ spre acestŭ scopŭ.

«De asemenea s'aŭ datŭ cele maĭ marĭ silinţe pentru punerea lorŭ în bună orînduială şi pentru facerea catalógelorŭ, întru câtŭ a fostŭ cu putinţă în condiţiunile în carĭ se află localulŭ şi personalulŭ cancelarieĭ. Comisiunea Biblioteceĭ va comunica Academieĭ relaţiunĭ maĭ amĕrunţite asupra stăriĭ şi progreselorŭ Biblioteceĭ.

«Aicĭ voiŭ aminti următórele:

«1. Rĕposatulŭ membru onorarŭ alŭ Academieĭ şi cunoscutulŭ filo-românŭ Ubicini, prin testamentulŭ sĕŭ, a lăsatŭ tótă biblioteca sa Statuluĭ românŭ. Ministeriulŭ Instrucţiuniĭ publice a dispusŭ ca acéstă bibliotecă să se dee Academieĭ. Biblioteca a fostŭ primită la 14 Martie 1885. Ea se compune din 1049 volume tipărite şi 8 manuscrise. Cărţile aŭ fostŭ regulate şi întroduse în catalógele biblioteceĭ nóstre.

«2. D-lŭ Generalŭ Pencovicĭ a dăruitŭ Academieĭ o preţiósă colecţiune de cărţĭ românescĭ în numĕrŭ de 809 volume. Acéstă colecţiune, adunată în decursŭ de maĭ mulţĭ anĭ, este compusă maĭ cu sémă din cărţĭ şi broşurĭ publicate pe la sfârşitulŭ secoluluĭ trecutŭ şi în întâia jumătate a celuĭ presentŭ. Intre ele se află multe adevĕrate rarităţĭ bibliografice române. Colecţiunea D-luĭ Pencovicĭ s'a primitŭ la Academie la 12 Maiŭ a. tr. şi s'a instalatŭ şi catalogatŭ.

«3. D-lŭ C. Hepites de la Brăila, prin scrisórea comunicată în şedinţa de la 6 Septembre, a făcutŭ cunoscutŭ că dăruesce biblioteca sa Academieĭ. Aşteptămŭ numaĭ timpulŭ favorabilŭ, în care donatoruluĭ i-ar conveni a o preda.

«4. Ministeriulŭ Instrucţiuniĭ publice în vara anuluĭ trecutŭ, a aprobatŭ a se aduce pentru Biblioteca nóstră colecţiunea de cărţĭ, carĭ s'aŭ aflatŭ în vechea biserică a Mitropolieĭ din Târgovişte. Biblioteca nóstră s'a îmbogăţitŭ astŭ-felŭ, între altele, cu treĭ preţióse cărţĭ din prima epocă a tipografieĭ în România, adică din întâia jumătate a secoluluĭ XVI.

«5. Colegulŭ nostru D-lŭ N. Kretzulescu, profitândŭ de petrecerea sa în capitala Rusieĭ, a isbutitŭ a căpĕta pentru Biblioteca nóstră fórte bogate colecţiunĭ de publicaţiunĭ de la Archivele imperiale din Moscva şi de la Universitatea din Petersburg, stabilindŭ în acelea şi

timpŭ relaţiunĭ de schimbŭ pentru publicaţiunile Academieĭ nóstre şi ale acelorŭ instituţiunĭ.

«6. In urma călătorieĭ în Galiţia făcută de bibliotecarulŭ Academieĭ, după cum s'a arĕtatŭ maĭ înainte, s'a intratŭ în relaţiunĭ de schimbŭ şi cu Institutulŭ Ossolinski din Lemberg.

«7. In urma uneĭ invitărĭ ce ni s'a făcutŭ, aceleaşĭ relaţiunĭ s'aŭ stabilitŭ între Academie şi Ministeriulŭ de lucrărĭ publice şi comerciŭ din Mexico.

«8. Subscrisulŭ a avutŭ plăcere a dărui în decursulŭ anuluĭ pentru biblioteca nóstră o colecţiune de manuscrise românescĭ şi cărţĭ tipărite.

«9. La 2 Aprilie 1885 s'a sancţionatŭ legea, prin care se obligă tóte tipografiile din ţéră a trămite Academieĭ precum şi bibliotecelorŭ centrale din Bucurescĭ şi Iaşĭ câte 3 exemplare din tóte imprimatele lorŭ. In urma acesteĭ legĭ s'aŭ primitŭ, pe lângă o mare colecţiune de jurnale, peste 400 de volume şi broşurĭ.

«Acéstă lege va inzestra pe viitorŭ cele treĭ bibliotecĭ cu colecţiunĭ complete de totŭ ce se publică în ţéră.

«10. Colecţiunea numismatică a crescutŭ fórte multŭ şi în anulŭ trecutŭ. Suma pusă în budgetŭ pentru cumpĕrare de monede a fostŭ departe de a puté satisface trebuinţile în faţa ofertelorŭ ce ni s'aŭ făcutŭ. Spre a veni în ajutorulŭ acesteĭ dificultăţĭ D-niĭ Gheorghe Gr. Cantacuzino şi Ioanŭ Calinderu aŭ donatŭ celŭ d'întâiŭ 800 şi alŭ doilea 500 leĭ, pentru carĭ Academia le-a exprimatŭ mulţămirile sale cele maĭ viĭ.

«In urma neorîndueliĭ în care ajunsese colecţiunea numismatică cu ocasiunea incendiuluĭ, monedele aŭ începutŭ a fi din noŭ clasificate şi descrise.

VII. Concursurile

«Pentru anulŭ curentŭ eraŭ publicate concursurĭ pentru douĕ premiĭ anuale.

«1. La concursulŭ premiuluĭ Năsturelŭ-Herescu de 4000 leĭ s'aŭ presentatŭ următórele publicaţiunĭ, carĭ aŭ fostŭ trămise membrilorŭ comisiuniĭ spre studiare:

V. Gr. Borgovan, Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămîntulŭ intuitivŭ. Gherla 1885.

V. Gr. Borgovan, Antâia, a doua şi a treia carte de Aritmetică pentru şcólele populare române.

Th. Alexi (Stan Pârjol), Mórtea luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ. Tragedie în cincĭ acte. Braşov 1881.

G. Dem. Teodorescu, Poesiĭ populare române. Bucurescĭ 1885.

Ar. Densuşianu, Istoria limbeĭ şi literatureĭ române. Iaşĭ 1885.

G. G. Meitani, Studiĭ asupra Constituţiuneĭ Românilorŭ, Fasc. X. Bucurescĭ 1885.

Gr. H. Grandea, Miosotulŭ, Poesiĭ. A 4-a ediţie. Bucurescĭ 1885.

Gr. H. Grandea, Fulga saŭ idealŭ şi realŭ. A 8-a ediţie. Bucurescĭ 1885.

Ion al luĭ G. Sbiera, Codicele Voroneţeanŭ, cu unŭ vocabularŭ şi studiŭ asupra luĭ. Cernăuţĭ 1885.

«2. La concursulŭ premiuluĭ Lazărŭ s'aŭ presintatŭ următoriĭ concurenţĭ, a cărorŭ lucrărĭ aŭ fostŭ asemenea trămise comisiuniĭ:

Col. A. Costiescu, Equerulŭ grafometru saŭ Quadrantulŭ de campanie.

I. I. Puşcariu, Suprastructura de cale metalică cu studiulŭ unuĭ noŭ sistemŭ. Bucurescĭ 1885.

«3. La concursulŭ premiuluĭ Heliade pentru cea maĭ bogată colecţiune de ariĭ populare române s'a presintatŭ unŭ singurŭ concurentŭ, D-lŭ D. Vulpianu.

«Colecţiunea de ariĭ presentată a fostŭ pusă la disposiţiunea comisiuniĭ însărcinate cu studiarea eĭ.

«VIII. Ca încheiarea a acesteĭ scurte relaţiunĭ asupra activităţiĭ Academieĭ în decursulŭ anuluĭ trecutŭ, amŭ onóre a vĕ expune în următórele resumatulŭ operaţiunilorŭ caseĭ Academieĭ pentru anulŭ budgetarŭ 1885—86:

I.

«Am onóre a presenta situaţiunea provisorie a comptabilităţiĭ şi a casseĭ pe anulŭ 1885—86 până erĭ séra în 10 Martie 1886, adecă până în preséra deschideriĭ sesiuniĭ anuluĭ presentŭ, avêndŭ pe cea definitivă a o presenta la încheiarea acestuĭ anŭ bugetarŭ, adecă la 31 ale luneĭ curente.

«*A. Din veniturile prevědute* în budgetŭ aŭ rĕmasŭ neîncassate până erĭ:

1. Unŭ restŭ din subvenţiunea Statuluĭ cu	. Leĭ	9.000.—
2. Din fondulŭ Năsturelŭ Herăscu	»	1.013.75
3. Din fondulŭ Economiilorŭ	»	520.18
In totalŭ	. Leĭ	10.533.93

din causele următóre:

«1. Leĭ 9.000, restulŭ din subvenţiune, nu s'aŭ incassatŭ, pentru că până adĭ a fostŭ numerariulŭ suficientŭ.

«2. Leĭ 1.013.75, jumătatea câştuluĭ de 23 Aprilie 1886 a moşieĭ Lămotescĭ, a rĕmasŭ să-lŭ plătéscă arendaşulŭ la finitulŭ luneĭ curente.

«3. Cu leĭ 520.18 s'aŭ vêndutŭ publicaţiunĭ maĭ puţinŭ decât suma prevĕdută în budgetŭ de leĭ 2.500; prin urmare acéstă sumă, fiindŭ neincassabilă, trebue scădută de la Comptulŭ excedentŭ.

«In totalŭ din veniturile prevĕdute în budgetulŭ 1885—86 de Leĭ 127.818.15 s'a incassatŭ până astădĭ suma de . . . . » 117.284.22
şi a remasŭ neincassată suma de susŭ de . . . . Leĭ 10.533.93

«*B. Situaţiunea budgetuluĭ de cheltuelĭ* e următórea:

		S'a votatŭ		*s'a plătitŭ*		*a rĕmasŭ*
Litera a.	Leĭ	22.000.—	Leĭ	18.270.—	Leĭ	3.730.—
» b.	»	6 500.—	»	6 500.—	»	—
» c.	»	1.000.—	»	1.000.—	»	—
» d.	»	2.400.—	»	2.200.—	»	200.—
» e.	»	3.300.—	»	3.300.—	»	—
» f.	»	16.800.—	»	15 373.30	»	1.426.70
» g.	»	200.—	»	197.35	»	2.65
» h.	»	400.—	»	400.—	»	—
» i.	»	2 500.—	»	2.485 52	»	14.48
» j.	»	1.000.—	»	670.—	»	330.—
» k.	»	500.—	»	498.25	»	1.75
» l.	»	1.500.—	»	1.320.95	»	179.05
» m.	»	1 050.—	»	1 050.—	»	—
» n.	»	5.000.—	»	5.000.—	»	—
» o.	»	405.—	»	338.85	»	66.15
» p.	»	4.318.—	»	4.318.—	»	—
» q.	»	765.—	»	760.—	»	5.—
» r.	»	5.000.—	»	5 000.—	»	—
» s.	»	1 000.—	»	1.000.—	»	—
De reportatŭ	Leĭ	75.638.—	Leĭ	69.682.22	Leĭ	5.955.78

		S'a votatŭ	s'a plătitŭ	a rĕmasŭ
Reportŭ		Leĭ 75.638.—	Leĭ 69.682 22	Leĭ 5.955.78
Litera	t.	» 5.000.—	» 5 000.—	» —
»	u.	» 6.000.—	» 6.000.—	» —
»	v.	» 500.—	» 500.—	» —
»	w.	» 4.000.—	» 4 000.—	» —
»	x.	» 3.000.—	» 2 145 —	» 855.—
»	y.	» 821.25	» 821.25	» —
»	z	» 600.—	» 600.—	» —
»	aa.	» 2.000.—	» —	» 2.000.—
»	bb.	» 2.000.—	» 1 990.20	» 9.80
»	cc.	» 1.000 —	» —	» 1.000.—
»	dd.	» 2 000.—	» 2.000.—	» —
»	ee.	» 3 000 —	» —	» 3.000.—
Suma . .		Leĭ 105.559 25	Leĭ 92.738.67	Leĭ 12.820.58

«Prin urmare sporulŭ din budgetulŭ cheltuelilorŭ se arată de Leĭ 12.820.58

«*C.* Ivindu-se ocasiunea pentru o achisițiune însemnată de chrisóve, monete și alte anticități în valóre de L. 1 200 și fiindŭ articolulŭ corespundetorŭ alŭ budgetuluĭ curentŭ epuisatŭ, acéstă sumă s'a achitatŭ cu L. 800, donațiunea D-luĭ G. Gr. Cantacuzino și cu Leĭ 400 din cassa Academieĭ. Acéstă sumă de Leĭ 400 are a fi încuviințată printr'unŭ votŭ de indemnitate alŭ Academieĭ și deocamdată comptabilitatea trebue s'o scadă din comptulŭ excedentŭ.

«S'a maĭ făcutŭ și o altă achisițiune de monete în sumă de L. 590.75 afară de budgetŭ, care sumă însă întregă s'a echilibratŭ prin donațiunĭ din partea D-luĭ I. Calinderu de Leĭ 500 și a D-luĭ D. Sturdza cu Leĭ 90.75.

«*D. Comptulŭ excedentuluĭ* este în beneficiulŭ următorŭ:

«Excedentulŭ rĕmasŭ în bugetulŭ 1885—86 de		Leĭ 206.60
«Agio la aurŭ vêndutŭ		» 2.991.60
«Profitulŭ de la efectele eșite la sorțĭ și înlocuite cu altele .		» 100.40
«Dóuĕ dulape vechĭ vêndute 1 cu 60, 1 cu 40		» 100.—
«In fine, inscriindu-se sporulŭ din budgetulŭ de cheltuelĭ maĭ susŭ arătatŭ.		» 12.820.58
Suma economiilorŭ este în totalŭ . .		Leĭ 16 219.18
«De aicĭ se scade ca neincassabilă suma arătată la începutŭ sub fondulŭ Economiilorŭ de	Leĭ 520.18	
și cheltuițĭ peste budgetŭ, arătațĭ maĭ susŭ sub C.	» 400.—	» 920.18
«Decĭ Excedentulŭ curatŭ în economiĭ adĭ este de		Leĭ 15.299.—

«Este de notatŭ, că fiindŭ a se maĭ face plățĭ din acestŭ budgetŭ până la finitulŭ esercițiuluĭ curentŭ, acestŭ excedentŭ va maĭ scădé, după cum va arăta alŭ doilea raportŭ de închidere.

«*E. Fondurile Academieĭ* în efecte depuse la Cassa de depunerĭ, de consemnațiunĭ și de economiĭ, a sporitŭ în anulŭ curentŭ, cum se va specifica maĭ josŭ, cu dóuĕ fondurĭ nóue și prin capitalisarea mareluĭ premiŭ Năsturelŭ, a premiuluĭ și a dobândilorŭ G. Lazarŭ și a dobândilorŭ fondurilorŭ Eliade Rădulescu, Cuza și Fĕtu tóte în suma de Leĭ 109.100.

«Fondurile în efecte adĭ sunt următórele:

1. Fondulŭ Zappa.

59	titl. rentă amortisabilă	de 5%	à L. 5.000 —	L. 295.000 —	
$3^{1}\|_{2}$	» » »	» 5%	» » 500 —	» 1.750 —	
4	» » română	» 5%	» » 2.000 —	» 8.000 —	
14	» » »	» 5%	» » 500 —	» 7.000 —	L. 311.750.—

2. Fondulŭ Cuza.

$5^{7}\|_{10}$	titl. rentă amortisabilă	de 5%	à L. 5.000 —	L. 28.500 —	
2	oblig. municipale	» 5%	» » 500 —	» 1.000 —	
1	scrisŭ fonciarŭ ruralŭ	» 5%	» » 1.000 —	» 1.000 —	
2	» » »	» 5%	» » 100 —	» 200 —	L. 30 700.—

3. Fondulŭ Economiilorŭ.

18	titl. rentă amortisabilă	de 5%	à L. 5.000 —	L. 90.000 —	
3	» » »	» 5%	» » 500 —	» 1.500 —	
46	oblig. municipale	» 5%	» » 500 —	» 23 000 —	
8	scrisurĭ fonciare rurale	» 7%	» » 100 —	» 800 —	L. 115.300.—

4. Fondulŭ Năsturelŭ Herăscu.

$2^{2}\|_{10}$	titl. rentă amortisabilă	de 5%	à L. 5.000 —	L. 11 000 —	
2	» » »	» 5%	» » 500 —	» 1.000 —	
5	» » română	» 5%	» » 2 000 —	» 10.000 —	
11	oblig. municipale	» 5%	» » 500 —	» 5.500 —	L. 27.500. —

5. Fondulŭ Chițu.

1	titlu rentă română . .	de 5%	de L. 500 —	L. 500 —	L. 500.—
				De reportatŭ. . .	L. 485.750.—

Reportatŭ . . . L. 485.750.—

6. *Fondulŭ Daniel.*

30 obligaţiĭ de Statŭ. . .	de 6% de L. 500 —	L. 15.000 —	L. 15.000.—

7. *Fondulŭ A. Fĕtu.*

2 titl. rentă amortis. . .	à 5% de L. 5.000 —	L. 10.000 —	
3 oblig. municipale. . .	» 5% » » 500 —	» 1.500 —	L. 11.500.—

8. *Fondulŭ G. Lazarŭ.*

5 scrisurĭ fonc. rur. . .	à 7% de L. 1.000 —	L. 5.000 —	
6 » » »	» 5% » » 1.000 —	» 6.000 —	
26 1/2 obligaţ. municipale .	» 5% » » 500 —	» 13.250 —	L. 24.250.-

9. *Fondulŭ El. Rădulescu.*

4 scrisurĭ fonc. rurale. .	à 7% de L. 1 000 —	L. 4.000 —	
1 » » »	» 7% » » 200 —	» 200 —	
8 » » »	» 7% » » 100 —	» 800 —	
6 » » »	» 5% » » 1.000 —	» 6.000 —	
14 1/2 obligaţ. municipale.	» 5% » » 500 —	» 7.250 —	L. 18.250.—

10. *Fondulŭ Obedenaru.*

13 scrisurĭ fonciare rurale	à 7% de L. 5 000 —	L. 65.000 —	
3 » » »	» 7% » » 200 —	» 600 —	
2 » » »	» 5% » » 5.000 —	» 10.000 —	
2 » » »	» 5% » » 1.000 —	» 2.000 —	L. 77.600.—

11. *Fondulŭ G. San-Marin.*

1 9/10 titl. rentă amortisab.	de 5% à L. 5.000 —	L. 9.500 —	L. 9.500.—

Suma în efecte L. 641.850.—

«Decĭ Academia posedă efecte :

88 4/5 titl. rentă amortisab.	de 5% à L. 5.000 —	L. 444.000 —
8 1/2 » » »	» 5% » » 500 —	» 4.250 —
9 » » română	» 5% » » 2.000 —	» 18.000 —

De reportatŭ . . . 466.250 —

	Reportŭ . . .			L. 466.250 —	
15	titl. rentă română	» 5% »	» 500 —	» 7.500 —	
103	oblig. municipale	» 5% »	» 500 —	» 51.500 —	
30	» de Statŭ	» 6% »	» 500 —	» 15.000 —	
13	scris. fonc. rurale.	» 7% »	» 5.000 —	» 65.000 —	
9	» » »	» 7% »	» 1.000 —	» 9.000 —	
4	» » »	» 7% »	» 200 —	» 800 —	
16	» » »	» 7% »	» 100 —	» 1.600 —	
2	» » »	» 5% »	» 5.000 —	» 10.000 —	
15	» » »	» 5% »	» 1 000 —	» 15.000 —	
2	» » »	» 5% »	» 100 —	» 200 —	L. 641.850 —

«In anulŭ trecutŭ fondulŭ a fostŭ în efecte :

84 2/5	titl. rentă amortisab.	de 5%	de L 5.000 —	L. 422.000 —	
6 1/2	» » »	» 5% »	» 500 —	» 3.250 —	
9	» » română	» 5% »	» 2.000 —	» 18 000 —	
15	» » »	» 5% »	» 500 —	» 7.500 —	
86	obligaţ. municipale.	» 5% »	» 500 —	» 43.000 —	
30	» de Statŭ.	» 6% »	» 500 —	» 15.000 —	
9	scrisurĭ fonc. rurale	» 7% »	» 1.000 —	» 9 000 —	
1	» » »	» 7% »	» 200 —	» 200 —	
16	» » »	» 7% »	» 100 —	» 1.600 —	
13	» » »	» 5% »	» 1.000 —	» 13 000 —	
2	» » »	» 5% »	» 100 —	» 200 —	
	«A crescutŭ prin adaugerea celorŭ două fondurĭ nóue şi a sporuluĭ susŭ arĕtatŭ de			» 109 100 —	
	Suma ca maĭ susŭ . . .			—	L. 641.850.—

«Acestŭ crescĕmîntŭ de L. 109.100.— se înscrie la următórele fondurĭ :

I. La fondurĭ nóuĕ :

1, la fondulŭ	Obedenaru cu . . .	L. 77.600 —	
2, » »	G. San-Marın cu . .	» 9.500 —	L. 87.100 —

II. La fondurĭ vechĭ :

1, la fondulŭ	Năsturelŭ Hĕrĕscu cu	L. 12 000 —		
2, » »	G. Lazarŭ cu . . .	» 7 000 —		
3, » »	Cuza cu	» 1.500 —		
4, » »	Eliade Rădulescu cu .	» 1.000 —		
5, » »	A. Fĕtu cu	» 500 —	» 22.000 —	
		In totalŭ		L. 109 100.—

«*F. Afară de fondurile susŭ citate*, în efecte depuse, se înregistréză aıcĭ şi venitulŭ anualŭ alŭ fonduluĭ Obedenaru testatŭ Academieĭ :

1. de la Banca Franciei în Paris efecte în rentă română à 5°/₀ şi rentă franceză à 3°/₀ cu venitŭ anualŭ de. . . . . L. 3.000.—
2. Venitulŭ anualŭ alŭ moşiei Obedeni de. . . . . » 12.000.—

în totalŭ. . . L. 15.000.—

«*G. Fondulŭ Societăţii Craiovene* pentru înaintarea învěţămîntului publicŭ este în efecte totŭ ca în anulŭ trecutŭ şi anume :

9½	titl. rentă amortisabilă	à 5%	de L.	500 —	L. 4.750 —		
1	scrisŭ fonc. ruralŭ. . .	» 7%	» »	1.000 —	» 1.000 —		
1	» » » . . .	» 7%	» »	500 —	» 500 —		
1	» » » . . .	» 7%	de »	200 —	» 200 —		
14	» » » . . .	» 7%	» »	100 —	» 1.400 —	L.	7.850.—

«Numai saldulŭ care în anulŭ trecutŭ era cu L. 514.35
a crescutŭ prin incass. cupónelorŭ cu. . . . » 454.50 —
în anulŭ corentŭ, la . . . . L. 968.85

In totalŭ adĭ . . . . L. 8.818.85

«*H. Fondulŭ publicării documentelorŭ istorice* Hurmuzaki a începutŭ anulŭ curentŭ cu unŭ saldŭ de. . . . . L. 75 90.—

«Aŭ intratŭ :

de la Casieria centrală pe 1885—86. . . . . L. 18.000.—
» » transcrierea a L. 23.000.— nominalŭ, rentă amortisabilă asupra fondurilorŭ Năsturelŭ Herĕscu, G. San Marin şi Cuza (în locŭ de a se vinde), după cursulŭ dileĭ în valóre de. » 24.174.15
» » cuponulŭ de 1 Aprilie 1885 la L. 24.000 rentă à 5°/₀ . . » 600.—
» » cuponulŭ de 1 Octobre 1885 la L. 10.500.— rentă à 5°/₀. » 262.50
» » vêndare de publicaţiunĭ (regulare cu librarulŭ). . . . » 4 630.10

Intraţĭ în totalŭ. L. 47.742.65

«S'a plătitŭ :

tipografuluĭ . . . . L. 28.667.50
pentru decopiarea de documente . . . . » 1.956.65
» cercetări în Galiţia . . . . » 920.—
» retribuţiunĭ de tipăritŭ . . . . » 4.090.—
» remunerare de căutare de documente pe 11 lunĭ à L. 350 . . . . » 3.850.—
secretaruluĭ comisiuniĭ pe 14 lunĭ à L. 350.— lunarŭ » 4.900.—
cheltuelĭ de expediţie şi altele la espedarea volumelorŭ tipărite. . . . . » 1.534.35 L. 45.918.50

Rĕmâne sald pe anulŭ viitorŭ . . . . L. 1.824.15

și L. 1,000.— într'o fracțiune ($^1/_5$) de titlu rentă amortisabilă à 5% de L. 5000, care se va transcrie după cursulŭ ḑileĭ în anulŭ budgetarŭ viitorŭ asupra fondulu Cuza, unde sunt și celealalte fracțiunĭ.

«Este de notatŭ că prin tipărıre și altele s'aŭ întrebuințatŭ atâtŭ efectele cât și subvențiunea.

«*I. Leĭ 300.* — incurșĭ în anulŭ budgetarŭ 1882—83 de la prefectura Iașilorŭ pentru înființarea de stațiunĭ meteorologice s'aŭ întrebuințatŭ în anulŭ curentŭ pentru destinațiunea lorŭ.

«Recapitulândŭ situațiunea, Academia în acestŭ momentŭ posedă următórea avere în efecte și salduri, afară de fondulŭ «Publicările documentelorŭ istorice Hurmuzaki», care fondŭ nu intră în averea Academieĭ :

Sub.	d. excedentulŭ anuluĭ 1885—86	L.	15.299.—
»	e. efecte a 11 fondurĭ	»	641.850.—
»	f. venitulŭ fonduluĭ Obedenaru	»	15.000.—
»	g. efectele fonduluĭ Craiovénŭ	»	7.850.—
»	— numerarulŭ fonduluĭ Craiovénŭ	»	968.85.—
	In totalŭ.	»	680.967.85

«In fine amŭ onóre a arăta că numerariulŭ casseĭ a fostŭ erĭ de L. 8.511.20.

«Bucurescĭ 11 Martie 1886.»

II.

«Conformŭ arătăriĭ din întâiulŭ raportŭ alŭ comptabilitățiĭ și alŭ casseĭ din 11 curentŭ, am onóre acum a presenta situațiunea finală cu încheierea anuluĭ budgetarŭ 1885—86.

«Acésta este cum urméză:

«*A. Veniturile ce aŭ* fostŭ de încasatŭ s'aŭ încasatŭ tóte.

«*B. Excedentulŭ a* fostŭ în 11 curentŭ de		L. 15.299.—
«Se scadŭ ca cheltuițĭ :		
a. Indemnisarea Secretaruluĭ generalŭ pe luna curentă	L. 200.—	
b. Apuntamentele funcționarilorŭ pe luna curentă. .	» 1.400.—	
c. Tipărirea Etimologiculuĭ, suma disponibilă ca acomptŭ tipografuluĭ	» 3.000.—	
d. Spese de cancelarie de la 11 curentŭ până aḑĭ .	» 12.65.	
e. Spese de espediție de la 11 curentŭ până aḑĭ. .	» 125 35.	» 4.738.—
«Remâne excedentulŭ realŭ de.		» 10.561.—

care se va înscrie în budgetulŭ viitorŭ.

10

«*C. La fondulŭ Publicarea* documenteloră istorice Hurmuzaki saldulŭ era notatŭ în 11 curentŭ . . . . L. 1.824.15.

«Se scade remunerarea pentru căutare de documente pe luna curentă . . . . » 350. –

şi ese saldulŭ pe anulŭ viitorŭ de. . . . . L. 1.474.15

«*D. Numerariulŭ casseĭ* adĭ este de. . . . . L. 13.436,95.—

«Cu acestŭ raportŭ suplimentarŭ şi finalŭ tóte lucrările anuluĭ 1885—86 sunt încheiate.

«Bucurescĭ 31 Martie 1886.»

Se dă cetire Programeĭ lucrărilorŭ sesiuniĭ generale din anulŭ 1886 :

«1. Raportulŭ Secretaruluĭ generalŭ despre activitatea Academieĭ în decursulŭ anuluĭ încetatŭ.

«2. Alegerea Comisiuniĭ pentru examinarea lucrărilorŭ făcute în decursulŭ anuluĭ încetatŭ.

«3. Alegerea Comisiuniĭ financiare pentru cercetarea compturilorŭ din anulŭ încetatŭ şi pentru combinarea budgetuluĭ pe 1886—87.

«4. Darea de sémă a D-luĭ B. P. Hasdeŭ despre lucrarea Mareluĭ Etimologicŭ alŭ Românieĭ.

«5. Raportulŭ Comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea publicaţiunilorŭ presentate la concursulŭ premiuluĭ Năsturelŭ-Herĕscu de 4000 leĭ şi a premiuluĭ Lazărŭ de 5000 leĭ.

«6. Raportulŭ Comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea colecţiuniĭ de ariĭ poporale române presentată la concursulŭ premiuluĭ Heliade-Rădulescu de 5000 leĭ.

«7. Raportulŭ Comisiuniĭ financiare asupra compturilorŭ pe 1885—86.

«8. Raportulŭ Comisiuniĭ însărcinate cu examinarea lucrărilorŭ făcute în decursulŭ anuluĭ încetatŭ.

«9. Luarea decisiunilorŭ asupra legaţelorŭ A. I. Dimitriu, G. San-Marin şi Dr. M. G. Obedenaru.

«10. Determinarea subiectuluĭ ce este a se pune la concursulŭ premiuluĭ Lazărŭ de 5000 leĭ pentru anulŭ 1889.

«11. Alegerea Comisiuniĭ pentru cercetarea lucrărilorŭ ce se vorŭ

presenta la concursulŭ premiuluĭ Lazărŭ de 5000 leĭ pentru 1887: *Flora descriptivă a unuĭ județŭ din România.*

«12. Alegerea Comisiuniĭ pentru cercetarea lucrărilorŭ ce se vorŭ presenta la concursulŭ premiuluĭ Alexandru Ioanŭ Cuza pe 1887 : *Istoria Românilorŭ în Dacia Traiană de la Aurelianŭ până la fundarea Principatelorŭ Moldova și Țéra-românéscă.*

«13. Alegerea Comisiuniĭ de 9 membri pentru cercetarea publicațiunilorŭ ce vorŭ intra la concursulŭ premielorŭ Năsturelŭ-Herĕscu de 4000 leĭ și Heliade-Rădulescu de 5000 leĭ pentru anulŭ 1887.

«14. Raportulŭ Comisiuniĭ Bibliotecеĭ.

«15. Formarea budgetuluĭ pe 1886-87.

«16. Disposițiunĭ pentru facerea uneĭ nóue edițiunĭ a «Istorieĭ Românilorŭ în epoca luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ» de N. Bălcescu.

«17. Alegerea unuĭ membru alŭ Academieĭ în Secțiunea sciințifică în loculŭ rĕposatuluĭ Dr. A. Fĕtu.

«18. Alegerĭ de membri onorarĭ și corespondențĭ.

«19. Cestiunea ortografieĭ. Continuarea discuțiuniĭ asupra luĭ *u* mutŭ finalŭ.

«20. Alegerea Președințilorŭ și Vice-Președințilorŭ Secțiunilorŭ (Art. 14 Stat.)

«21. Alegerea Secretaruluĭ Secțiuniĭ sciințifice pe 7 anĭ. (Art. 15 Stat.)

«22. Alegerea Delegațiuniĭ pe anulŭ 1886-87.

«23. Raportulŭ Secretaruluĭ generalŭ asupra lucrărilorŭ sesiuniĭ generale.»

D-lŭ *N. Ionescu* cere să se completeze programa lucrărilorŭ cu lichidarea donațiuniĭ făcute Academieĭ de rĕposatulŭ Dr. Fĕtu. Dice că e bine să se iea deprinderea de a aprecia pe ceĭ ce se ducŭ dintre noĭ nu numaĭ pentru lucrările ce aŭ putută face, ci maĭ alesŭ pentru intențiunile lorŭ cele bune. Academia să facă omagiĭ celorŭ carĭ ne daŭ nu numaĭ munca lorŭ, dar și economiile lorŭ pentru a puté satisface necesitățile cu multŭ maĭ marĭ ale instituțiuniĭ nóstre față cu mijlócele de carĭ dispune, după cum o constatămŭ în fiecare anŭ. Salută Președintele care a înfruntatŭ călĕtoriĭ grele și lungĭ

pentru a venì la adunarea generală a Academieĭ, precum și pe membriĭ, carĭ aŭ venitŭ din depărtare.

D-lŭ *Președinte Ion Ghica* dice, că cu mare părere de rĕŭ a lipsitŭ de la sesiunea generală din anulŭ trecutŭ, fiindŭ reținutŭ de o misiune ce i-a fostŭ încredințată de guvernŭ. In viitorŭ va face totdeauna totŭ ce va puté spre a fi față la acéstă adunare solemnă și națională.— Dr. Fĕtu din cea maĭ tênĕră vârstă a luptatŭ pentru propășirea națieĭ. D-lŭ Președinte crede că arŭ fi bine ca membrulŭ care va fi alesŭ spre a înlocui pe Dr. Fĕtu să facă cuvîntulŭ de regretŭ, în care să se arete meritele rĕposatuluĭ, precum se face și în alte academiĭ și societățĭ învĕțate.

D-lŭ Secretarŭ generalŭ comunică două scrisorĭ primite de la d-niĭ colegĭ *Florianŭ Porcius* și *Ioanŭ Sbiera*, prin carĭ anunță că nu vorŭ puté lua parte la sesiune.

ȘEDINȚA DIN 12 MARTIE.

Președința D-luĭ *Ion Ghica.*

D-lŭ Secretarŭ generalŭ dă citire următórelorŭ comunicărĭ :

D-lŭ *Odobescu* însciințéză prin telegramă că nu va puté veni la sesiune, anunțândŭ că a espediatŭ documentele culese, însoțite de unŭ raportŭ specialŭ.

D-lŭ *Tim. Cipariu* anunță că nu va puté lua parte la sesiune.

D-na Eufimia de Hizdeŭ anunță că răposatulŭ sĕŭ soțŭ Boleslas de Hizdeŭ a lăsatŭ Academieĭ biblioteca sa. Se decide a se mijloci ca biblioteca să se priméscă de către Legațiunea română de la Viena și să se trămită Academieĭ, mulțumindu-se d-neĭ Hizdeŭ pentru frumósa donațiune.

D-lŭ *N. Ionescu* propune ca să se scadă prețulŭ de vîndare alŭ colecțiuniĭ documentelorŭ adunate de Hurmuzaki. Propune totŭ o

dată a se trămite d-luĭ Murray unŭ exemplarŭ din Dicționarulŭ Academieĭ, fiindŭ numitulŭ însărcinatŭ cu facerea mareluĭ dicționarŭ istoricŭ alŭ limbeĭ engleze.

D-lŭ *Sturdza* dice că, maĭ multe persóne s'aŭ plânsŭ în contra prețuluĭ cu care se vîndŭ volumele documentelorŭ luĭ Hurmuzaki. D-sa propune cə prețutŭ să se reducă de la 40 la 25 leĭ de volumŭ.

Academia decide ca să se adopte prețulŭ de 25 leĭ de volumŭ.

Se procede la alegerea comisiuniĭ pentru esaminarea lucrărilorŭ făcute în decursulŭ anuluĭ încetatŭ. Se alegŭ d-niĭ *V. A. Urechiă*, *N. Quintescu* și *G. Barițŭ*.

In comisiunea financiară se alegŭ d-niĭ *St. Fălcoianu*, *V. Babeșŭ* și *N. Teclu*.

D lŭ Secretarŭ generalŭ citesce următórea propunere presintată în ședința de ierĭ de D-lŭ *N. Ionescu*.

«Rogŭ pe Onor. Academie să bine-voéscă a numi o comisiune «specială pentru liquidarea donațiuniĭ făcute de multŭ regretatulŭ no- «stru colegŭ d-lŭ Dr. *A. Fĕtu*».

D-lŭ Secretarŭ generalŭ propune ca acésta însărcinare să se dea comisiuniĭ financiare. Propunerea se primesce.

Se decide a se ținé Vinerea viitóre ședință publică, în care va ceti D lŭ *G. Barițŭ* despre colecțiunile archeologice ale museuluĭ din Timișóra și despre publicațiunile Societățiĭ archeologice din acelașĭ orașŭ.

D-lŭ *B. P. Hasdeŭ* amintesce că d-lŭ *Alecsandri* a însciințatŭ că nu va puté lua parte la lucrările comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea colecțiuniĭ de ariĭ populare presentată la concursulŭ premiuluĭ Heliade și că D-sa, într'o ședință de peste anŭ, a fostŭ însărcinatŭ provisoriŭ a înlocui pe d-lŭ *Alecsandri* în acésta comisiune.

Academia decide ca d-lŭ *Hasdeŭ* să continue a lua parte la lucrările comisiuniĭ în loculŭ d-luĭ *Alecsandri*

D-lŭ Secretarŭ generalŭ *D. Sturdza* propune a se alege o comisiune specială pentru cercetarea legatelorŭ făcute Academieĭ în decursulŭ anuluĭ. Se alegŭ cu unanimitate d-niĭ *T. Maiorescu*, *I. Negruzzi* şi *V. Maniu*.

ŞEDINŢA DIN 13 MARTIE.

Preşedinţa D-luĭ *Ion Ghica*.

Se primescŭ de la d-lŭ *Hasdeŭ* pentru colecţiunile Academieĭ următórele documente :

1. Diploma originală din 4 Februarie 1676, pe pergamenŭ cu sigilulŭ regescŭ pendinte şi cu subscrierea Regeluĭ Ioanŭ III Sobieski, acordândŭ boieruluĭ moldovenescŭ George Hasdeŭ nobleţa în regatulŭ polonŭ.

2. Aceiaşĭ diplomă în copiă oficială legalisată din 1808 după vidimatulŭ oficialŭ din 1725.

3. Copia oficială legalisată după prescriptulŭ din 2 Februarie 1676, prin care Nicolae şi Iancu Hasdeŭ sunt recunoscuţĭ de către Regele Ioanŭ III Sobieski nepoţĭ şi succesorĭ aĭ domnuluĭ moldovenescŭ Stefanŭ Petriceĭcu, însuşĭ originalulŭ aflându-se în Archivulŭ generalŭ alŭ Regatuluĭ Polonieĭ, în rubrica «Matriculae Sigillatorum» No. 13 pag. 68.

Se decide a se esprima d-luĭ *Hasdeŭ* mulţumirile Academieĭ.

Se procede la alegerea comisiuniĭ pentru cercetarea lucrărilorŭ ce se vorŭ presenta la premiulŭ Lazarŭ pe 1887: «Flora descriptivă a unuĭ judeţŭ din România». Se alegŭ d-niĭ *Aurelianŭ, Porcius, Stefănescu.*

In comisiunea pentru cercetarea lucrărilorŭ ce se vorŭ presenta la premiulŭ Cuza pe 1887 asupra: «Istorieĭ Românilorŭ în Dacia până la fundarea Principatelorŭ», se alegŭ d-niĭ *Hasdeŭ*, *Ionescu*, *Bariţŭ.*

In comisiunea de nouĕ membri pentru premiile anuale pe 1887 se alegŭ: din Secţiunea literară d-niĭ *N. Quintescu*, *I. Caragiani* şi *A. Ro-*

manŭ; din Secţiunea istorică d-niĭ *V. A. Urechiă, N. Ionescu, G. Bariţŭ;* din Secţiunea sciinţifică d-niĭ *Fălcoianŭ, Brândză, Teclu.*

D-lŭ *T. Maiorescu* presintă următórea propunere susţinută şi de d-niĭ *N. Ionescu, I. Negruzzi, V. A. Urechiă, P. S. S. Ep. Melchisedec:*

«Propunemŭ ca Academia să binevoéscă a lua următórea deci-«siune regulamentară : Nicĭ unŭ membru ordinarŭ alŭ Academieĭ Ro-«mâne nu póte lua parte ca concurentŭ la premiile ce se decernŭ de «Academie. Acéstă disposiţiune nu se aplică la membriĭ onorarĭ şi «corespondenţĭ».

Se decide a se pune la ordinea ḑileĭ într'una din şedinţele viitóre.

In urma uneĭ discuţiunĭ urmate între maĭ mulţĭ membri asupra ideeĭ emise de a se însărcina membrulŭ alesŭ în loculŭ reposatuluĭ Fĕtu de a face unŭ discursŭ biograficŭ asupra meritelorŭ reposatuluĭ, d-niĭ *Bacaloglu* şi *Urechiă* sunt de părere să se lase recipiendaruluĭ libertatea alegeriĭ subiectuluĭ discursuluĭ de intrare.

D-lŭ *N. Ionescu* amintesce că art. 25 din Statute a determinatŭ îndatoririle membruluĭ noŭ alesŭ. Elŭ are libertatea a vorbi saŭ despre meritele predecesoruluĭ sĕŭ saŭ despre unŭ subiectŭ sciinţificŭ.

Se decide ca punctulŭ din programa lucrărilorŭ, care privesce nóua ediţiune a Istorieĭ luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ de Bălcescu, să se recomande în cercetare Secţiuniĭ istorice.

ŞEDINŢA DIN 14 MARTIE.

Preşedinţa D-luĭ *Ion Ghica.*

D-lŭ *G. Bariţŭ* dă citire relaţiuniĭ sale asupra museuluĭ istoricŭ şi archeologicŭ din Timişóra.

ȘEDINȚA DIN 18 MARTIE

Președința D-luĭ *Ion Ghica.*

Se citesce raportulŭ primitŭ de la D-lŭ *A. Odobescu* asupra însărcinăriĭ ce i s'a datŭ din anulŭ trecutŭ de a continua culegerea de documente istorice relative la România în Archivele Ministeruluĭ de externe din Paris. Trimete treĭdecĭ caiete decopiate (Nr. 238 — 276), și arată nóuele cercetărĭ și decopierĭ ce sunt de făcutŭ.

Raportulŭ se recomandă Secțiuniĭ istorice.

D-lŭ *I. Negruzzi* arată că se află în posesiunea D-sale o scrisóre a d-luĭ *Ion Ghica* către D-lŭ *V. Alecsandri* despre poetulŭ Grigorie Alexandrescu și propŭne ca să se citéscă în proxima ședință publică.

Propunerea se apróbă, decidêndu-se ca acéstă scrisóre să se citéscă înainte de relațiunea D-luĭ *Hasdeŭ* asupra Mareluĭ Etimologicŭ pusă la ordinea dileĭ pentru aceiașĭ ședință.

P. S. S. Episcopulŭ Melchisedec arată că, printr'o particulară norocire, se află în posesiunea P. S. Sale unŭ volumŭ manuscrisŭ, în care se cuprindŭ predicele ținute de Antim Ivireanulŭ. Acéstă colecțiune este singura de acestŭ felŭ ce ni s'a păstratŭ de la episcopiĭ și mitropoliții din trecutŭ. Mitropolitulŭ Antim este unulŭ dintre ceĭ maĭ activĭ bărbațĭ, carĭ aŭ lucratŭ pe terenulŭ literatureĭ bisericescĭ, de aceia colecțiunea sa este de o însemnătate cu deosebire mare. P. S. Sa cere ca Academia să-șĭ dea consimțemîntulŭ pentru ca acestŭ volumŭ să se tipăréscă. Intr'însulŭ se află și unŭ memoriŭ alŭ Mitropolituluĭ Antim către Constantinŭ Brancoveanu. In contra luĭ Antim eraŭ intrigĭ multe din partea Grecilorŭ. carĭ lucraŭ pentru ca elŭ să fie alungatŭ din țéră, din causă că elŭ, deși era străinŭ de neamŭ, totușĭ se identificase întru tóte cu interesele Românilorŭ și lucra din tóte puterile sale pentru înaintarea literatureĭ române și pentru românisarea bisericeĭ și a cărților bisericescĭ. Brancoveanu

dăduse ascultare contrarilorŭ luĭ Antim și i-a cerutŭ ca să-șĭ dea demisiunea. Pentru a se justifica în contra acusărilorŭ aduse asupra luĭ, Antim a presentatŭ domnitoruluĭ acestŭ memoriŭ, care are o însemnătate mare istorică. Manuscrisulŭ este o copie făcută către sfîrșitulŭ seculuuluĭ trecutŭ.

D-lŭ *V. Maniŭ* propune ca cestiunea acésta să se trămită în cercetarea Secțiunii literare, căreia P. S. S. *Episcopulŭ Melchisedec* să-ĭ presinte manuscrisulŭ în cestiune.

D-lŭ *V. A. Urechiă* crede că Secțiunea literară n'ar puté singură să se pronunțe asupra propunerii P. S. Sale și că soluțiunea eĭ privesce și Secțiunea istorică; de aceia D-sa propune ca cercetarea să se facă de Secțiunile literară și istorică unite, carĭ să delege din sînulŭ lorŭ o comisiune specială.

ȘEDINȚA DIN 19 MARTIE.

Preșdința d-luĭ *Ion Ghica.*

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ Secțiuniĭ istorice pentru ședința de la 15 Martie, în urma căruia se decide a se tipări în *Anale* raportulŭ d-luĭ Secretarŭ alŭ Secțiuniĭ *V. Maniŭ* asupra lucrărilorŭ Secțiuniĭ în decursulŭ anuluĭ.

ȘEDINȚA DIN 20 MARTIE

Președința d-luĭ *Ion Ghica.*

D-lŭ *Gr. Stefănescu* presintă Anuarulŭ biurouluĭ geologicŭ pe anulŭ 1882—83, Nr. 1 și 2, în edițiune francesă.

Se dă cuvîntulŭ d-luĭ *G. Barițŭ*, care ca raportorŭ citesce relațiunea comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea lucrărilorŭ îndeplinite în anulŭ 1885—86, în următórea cuprindere:

«*Onorabilĭ Domnĭ Colegĭ*,

«Comisiunea D-vóstre denumită, în sensulŭ punctelorŭ 2 și 8 din programa lucrărilorŭ acesteĭ sesiunĭ generale, spre a examina lucrările făcute în decursulŭ anuluĭ încetatŭ, îșĭ ține de alŭ sĕŭ oficiŭ tristŭ, ca urmândŭ exemplulŭ datŭ prin raportulŭ generalŭ, înainte de tóte să dea și din partea sa espresiune profundeĭ dureri sufletescĭ pe care o simțirămŭ cu toțiĭ ascultândŭ în prima ședință întroducțiunea la raportulŭ generalŭ.

«Acestŭ corpŭ academicŭ și cu elŭ națiunea perdù într'unŭ singurŭ anŭ cincĭ bărbațĭ iubitorĭ aĭ sciințelorŭ, zeloșĭ, tarĭ în credința lorŭ nutrită din fragedele tinerețe despre vitalitatea poporuluĭ românŭ cum și despre farmecele neînvinse ale limbeĭ nóstre materne și totŭ odată naționale.

«Unulŭ din aceĭ cincĭ reposațĭ în scurtulŭ timpŭ, în care fusese ministru de culte și instrucțiune publică, în anulŭ 1866, bogatŭ de marĭ evenimente bellice, scóte repede proiectulŭ unorŭ statute și alŭ unuĭ decretŭ pusŭ la o parte din cause grave cu aprópe doĭ anĭ maĭ înainte, mijlocesce confirmarea lorŭ, prin urmare înființarea *Societățiĭ academice* transformate maĭ târdiŭ în acestŭ *corpŭ academicŭ;* iară elŭ însușĭ se șterge din catalogulŭ membrilorŭ propușĭ de către alțĭ bărbațĭ de statŭ, dicêndu-ne: «Lucrațĭ voĭ în pace și liniște, așa precum cere sciința, căcĭ acesteia nu-ĭ place a se arunca în vîrtejulŭ și în valurile politiceĭ militante». Acesta era C. A. Rosetti.

«La 1871 este chematŭ în sînulŭ Societățiĭ unŭ altŭ bărbatŭ erudítŭ din România de peste Milcovŭ, Dr. Anastasie Fĕtu, carele, pătrunsŭ maĭ dinainte de imensa importanță a numeróselorŭ probleme impuse corpuluĭ academicŭ prin însașĭ natura lucrurilorŭ spre deslegare, îĭ devotéză Academieĭ nu numaĭ tesaurele cunoscințelorŭ sale ci și o parte din averea sa materială.

«Vine în curêndŭ și alŭ treilea, Dr. Mich. G. Obedenaru, ca mem-

bru corespondentŭ. Acelŭ spiritŭ devotatŭ cu totulŭ naţiuniĭ, patrieĭ sale, sciinţelorŭ, în aniĭ din urmă, folosindu-se înţelepţesce de misiunile sale diplomatice în Roma vechiă și în Roma nouă fundată de Constantinŭ M., lucra aprópe necurmatŭ pentru avuţirea istorieĭ nóstre naţionale, și, cu perseveranţă demnă de bărbăţia luĭ, reușesce ca să i se deschidă ușile la unele archive carĭ până în epoca de faţă se păreaŭ încuiate ca cu șépte încuietorĭ apocaliptice maĭ virtosŭ pentru indiviḑĭ de alte confesiunĭ religióse; în fine însă, simţindŭ că prin o cruḑime a sorţiĭ va fi chematŭ la o altă viéţă unde nu este durere nicĭ întristare, se decide iute ca să aducă prinosŭ întréga sa avere materială cultureĭ maĭ înalte naţionale, ḑicêndŭ în sufletulŭ sĕŭ: «Eŭ nu maĭ pociŭ lucra, morŭ însă în credinţa și cu consolaţiunea ce-mĭ ușoréză durerile, că Academia română va folosi la timpulŭ sĕŭ veniturile ce va trage din fondurile mele cu atâta înţelepciune și economie, în cât posteritatea să-ĭ guste fructele salutarie în decursulŭ tuturorŭ vécurilorŭ — *sine fine.*

«Obedenaru a doveditŭ prin faptŭ înţelegerea și interesulŭ celŭ «mare pe care-lŭ nutria pentru marea instituţiune naţională ce re«presentămŭ, făcêndu-ne donaţiune tótă averea sa».

«Acestea din urmă sunt cuvintele cuprinse în raportulŭ generalŭ, demne de a fi cunoscute în cercurile cele maĭ largĭ ale societăţiĭ românescĭ.

«La unŭ altŭ bărbatŭ, membru corespondentŭ alŭ Secţiuniĭ sciintifice, încărcatŭ de meritele resumate pe scurtŭ în raportŭ, i se maĭ conservă memoria la contimpuraniĭ din etatea sa încă și prin încercările sale alăturea cu alţĭ câţĭ-va moldovenĭ de a restabili o comunicaţiune sciintifică și literară între toţĭ locuitoriĭ din orĭ care ţéră unde se vorbesce limba română ca limbă maternă. Biografulŭ care-ĭ va împleti o cunună neveșteḑită din meritele doctoruluĭ Gheorghe Cuciuranu, credemŭ că nu va uita nicĭ pe acesta.

«Unŭ alŭ cincilea bărbatŭ, Visarionŭ Romanŭ, răpitŭ dintre noĭ, îșĭ propusese îndată de la începutulŭ activităţiĭ sale publice a lucra pe unŭ terenŭ prea puţinŭ cultivatŭ până înainte cu treiḑecĭ de anĭ, adecă compunerea de cărţĭ didactice și redactarea primeĭ foĭ peda-

gogice în Ardealŭ «*Amiculŭ şcólei*»; în aniĭ maĭ dincóce înfiinţase şi unŭ ḑiarŭ beletristicŭ ilustratŭ, susţinutŭ cu spese considerabile. Veḑêndŭ apoĭ, că fără a învĕţa pe acestŭ poporŭ sbiciulatŭ de multe furtune, ca să scie câştiga cu muncă dréptă multŭ, dară să pricépă a şi păstra multŭ, progresŭ maĭ însemnătorŭ ar fi aprópe peste putinţă, — a desvoltatŭ cea maĭ încordată activitate alăturea cu alţĭ câţĭ-va bărbaţĭ spre a înfiinţa înainte cu 14 anĭ unŭ institutŭ de creditŭ şi economiĭ «Albina», care a înfrînatŭ usurăria omorîtóre de poporŭ; iară astăḑĭ acelŭ institutŭ învîrte în operaţiunĭ de bancă până la suma totală de 15 milióne florenĭ (aprópe 38 milióne leĭ noĭ) preste anŭ, împărţindŭ şi dividende frumóse. După «Albina» s'aŭ maĭ înfiinţatŭ totŭ de către locuitoriĭ românĭ alte optŭ băncĭ maĭ micĭ totŭ cu scopŭ de a scăpa pe poporŭ din ghiarele cămătarilorŭ. Astă dată esemplulŭ bunŭ a aflatŭ mulţĭ imitatorĭ.

«Despre toţĭ aceştĭ cincĭ repausaţĭ în Domnulŭ se póte susţiné cu totŭ dreptulŭ, că eĭ aŭ căḑutŭ prea curêndŭ victime zeluluĭ lorŭ desvoltatŭ în interesulŭ prosperităţiĭ publice.

«Serius aut ocius metam properamus ad unam», toţĭ facemŭ aceiaşĭ cale, o scimŭ acésta cu toţiĭ fórte bine şi nu ne rĕmâne de cât resignaţiunea. Dară căutândŭ noĭ bine prin totŭ corpulŭ nostru naţionalŭ şi aflândŭ că suma totală a inteligenţeĭ nóstre superióre până acum încă nu este aşa considerabilă, pentru ca să se pótă umplea aşa uşorŭ golulŭ celorŭ duşĭ din acésta lume, doliulŭ nostru pentru pierderile încercate este cu atâtŭ maĭ simţitŭ, cu cât aceĭ repausaţĭ îşĭ căştigaseră în cursulŭ vieţeĭ lorŭ maĭ mare dreptŭ la iubirea şi stima nóstră a tuturorŭ. De aceia comisiunea D-vóstre este convinsă, că vomŭ ḑice cu toţiĭ din tótă inima nóstră: Binecuvîntată şi eternă să fie memoria lorŭ!

«Dacă ceĭ doĭ bărbaţĭ ilustri şi stimaţĭ membri onorarĭ din străinătate Emile Egger şi G. Vegezzi-Ruscalla, mutaţĭ la alta viéţă, îşĭ câştigaseră dreptulŭ la recunoscinţa nóstră prin manifestările repeţite de simpatie către naţiunea română, apoĭ comisiunea D-vóstre nu va esita de a susţiné, că anume Vegezzi-Ruscalla tocmaĭ înainte cu patru-ḑecĭ de anĭ devenise, prin o îngrijire părintéscă a Provedinţeĭ, o

adevĕrată sentinelă pusă la Turinŭ pentru apĕrarea drepturilorŭ de independenţă a Statuluĭ Românieĭ şi popularisarea numeluĭ românescŭ în Europa meridională şi apusană. Recunoscinţa nóstră către dînsulŭ o vomŭ transmite ca parte de moştenire la descendenţiĭ noştri cu atâtŭ maĭ vîrtosŭ cu cât *gratitudinea* în epoca de faţă a devenitŭ *o virtute rară.*

«Emile Egger a fostŭ celŭ d'intâiŭ dintre învĕţaţiĭ Franciei, care cu privire la naţionalitatea nóstră avuse curagiulŭ de a înfrunta mulţime de preocupaţiunĭ şi a ne revindica *originea nóstră latină la Sorbona.*

«După ce comisiunea se simţi obligată a vĕ propune D-vóstre, Domnĭ Colegĭ, ca memoria celorŭ şépte membri actualĭ, corespondenţĭ şi onorarĭ să fie păstrată încă şi în acestŭ actŭ celŭ puţinŭ în termeniĭ arătaţĭ maĭ în susŭ, ea trece la propriele părţĭ ale raportuluĭ generalŭ.

«Partea I relativă la ţinerea şedinţelorŭ de preste anŭ comisiunea propune ca să se iea spre sciinţă cu condiţiunea accentuată de către d-lŭ Secretarŭ generalŭ, că secţiunile vorŭ da informaţiunĭ ulterióre despre elaboratele şi colecţiunile intrate la Academiă în 11 lunĭ trecute dela sesiunea anuluĭ 1885 până la acésta de acuma.

«Aliniatulŭ din urmă relativŭ la diurnele de preste anŭ credemŭ că va fi luatŭ în consideraţiune de către comisiunea D-vóstre financiară.

«*II. Publicaţiunile Academieĭ din anulŭ trecutŭ.*

«Accelerarea tipăririĭ Analelorŭ depinde multŭ de la înaintarea la timpŭ a manuscriselorŭ de către acele persóne, cărorŭ li se acordă favórea de a se publica lucrările lorŭ pe spesele Academieĭ în Analele sale. In cât pentru secţiunea II din Anale, să sperămŭ că nu vorŭ lipsi încă şi alte memoriĭ, pentru ca cu acelea să se împlinéscă şi alŭ II-lea volumŭ. Remâne apoĭ, ca şi presa nóstră periodică să vie în ajutorŭ maĭ alesŭ claseĭ de ómenĭ literaţĭ prin anunciărĭ repeţite ale publicaţiunilorŭ Academieĭ, care, în proporţiunea modestelorŭ sale veniturĭ şi cu privire la mulţimea problemelorŭ grele câte-ĭ

staŭ dinainte, votézĕ totuşĭ cu mânĕ largă spesele de tipărire, uneori chiar preste puterile sale.

«Colecţiunea de poesiĭ populare din Ardélŭ tipărită se află în mânile nóstre, iar maĭ departe este chemarea criticeĭ ca să-şĭ dea părerea despre aceia ca şi despre glosariulŭ elaboratŭ în interesulŭ filologilorŭ cu o minuţiositate ce presupune pacienţă de ferŭ.

«Comisiunea D-vóstre simte adevĕrată bucurie la primirea sciriĭ, că în fine *Psaltirea luĭ Dosofteiŭ* va ajunge preste puţinŭ a fi de domeniŭ publicŭ.

«*Codicele Voroneţeanŭ*, care a apărutŭ însoţitŭ de unŭ lungŭ şi amĕnunţitŭ studiŭ, fiindŭ acela pusŭ totodată la concursŭ, după ce s'a tipăritŭ cu spesele Academieĭ, comisiunea nu se simte competentă întru nimica a emite vre-o opiniune anume asupra aceluĭ studiŭ din momentulŭ când opulŭ întregŭ se află trecutŭ la comisiunea de nóue membri însărcinaţĭ cu examinarea cărţilorŭ de premiatŭ.

«Dacă Cronica luĭ Mironŭ Costinŭ şi tóte celealalte opere ale luĭ vorŭ vedé cât maĭ curîndŭ lumina în ediţiune nóuă, din raportulŭ generalŭ aflămŭ că aceste publicaţiunĭ, pe lângă zelulŭ pusŭ de către colegulŭ nostru d-lŭ V. A. Urechiă, avemŭ să le mulţămimŭ iarăşĭ, ca şi în alte câteva casurĭ din aniĭ trecuţĭ, luminatuluĭ patriotismŭ şi generosităţiĭ Ministeriuluĭ de instrucţiune publică, carele a binevoitŭ a veni în ajutorulŭ acesteĭ lucrărĭ, luândŭ asupra sa coperirea speselorŭ câte vorŭ trece de sigurŭ departe peste suma de 2000 leĭ votată de către Academie spre scopulŭ acesta.

«Că onor. domnŭ profesorŭ Gr. G. Tocilescu a luatŭ înapoĭ lucrarea sa premiată *Ţĕranulŭ românŭ* cu scopŭ de a o supune la o nóuă revisiune preste cea făcută de cătră membriĭ în a cărorŭ apreţiare fusese aceea dată, comisiunĭ nu i se pare lucru stranŭ. Acésta tesă, pusă odinióră la concursŭ de către Academie, este ca monografie din natura sa una din cele maĭ grele şi totŭ odată în unele privinţe şi gingaşă. Preste acésta condiţiunile de existenţă a poporaţiunilorŭ rurale din treĭ staturĭ marĭ învecinate cu România aŭ avutŭ, cu tóte încercările de isolare, în decursulŭ maĭ multorŭ vécurĭ, o influenţă fatală asupra stăriĭ poporuluĭ ruralŭ din România

întru atâta, că maĭ multe raporturĭ agrarie ale claseĭ țĕranilorŭ cătră clasa proprietarilorŭ se potŭ esplica pentru unele epoce maĭ ușorŭ din legĭ agrarie străine decât din cele patriotice.

«Relativŭ la *Catalogulŭ epigraficŭ alŭ Museuluĭ de anticitățĭ* comisiunea nu se póte conteni ca să nu-șĭ exprime părerea sa de rĕŭ pentru lunga întârḍiere a tipăririĭ, care e prevĕḍută, discutată și așteptată nu de unulŭ ci de o serie de anĭ, adecă de când esistă Societatea Academică. Pentru acéstă publicațiune se votaseră 2000 leĭ, care sumă s'a și numĕratŭ din casa Academieĭ. S'aŭ procuratŭ cu banĭ scumpĭ clișeurĭ carĭ zacŭ de atâțĭ anĭ neîntrebuințate, s'aŭ și tipăritŭ nisce specimene din carĭ s'aŭ alesŭ nimicŭ. Societățile archeologice și istorice din alte țĕrĭ, chiar și din vecina Ungariă, publică mereŭ la inscripțiunĭ vechĭ și maĭ nóuĕ, óreșĭ-cum pe întrecute. Comisiunea D-vóstre crede că e timpulŭ supremŭ ca ḍisulŭ Catalogŭ să încépă a se publica nesmintitŭ în anulŭ acesta.

«Dacă onor. domnŭ colegŭ Marianŭ nu a făcutŭ până acum nicĭ o comunicațiune despre tipărirea colecțiuniĭ *Descântecelorŭ*, nimicŭ nu împedeca ca să i se facă o întrebare colegială din partea onor. Delegațiunĭ academice despre causele întârḍieriĭ, o mĕsura acésta ce se póte observa și în alte casurĭ analoge chiar în sensulŭ Regulamentuluĭ art. 29.

«După ce nóua edițiune a *Istorieĭ luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ* de N. Bălcescu întîmpină dificultățĭ atâtŭ de marĭ precum se arată în raportŭ și precum aceea fusese comunicată Academieĭ în o ședință a sa, după care lucrarea fu suspensă, opiniunea comisiuniĭ este, ca cestiunea acésta să se îndrepte de urgență la Secțiunea istorică spre deliberare, iară apoĭ opiniunea aceleia să se pună la ordinea ḍileĭ în una din ședințele plenarie, pentru ca să se vadă nu cumva ar fi maĭ bine ca acea Istoriă să fie tipărită și în a dóua edițiune întocmaĭ după cea din 1878, fără note, spre a servi de lectură ca și maĭ înainte pentru publiculŭ celŭ mare. Iară apoĭ, după ce în aniĭ din urmă aŭ eșitŭ la lumină mulțime mare de documente și cronice relative la viéța întrégă a aceluĭ domnitorŭ, istoria patrieĭ din epoca luĭ să se pună la concursŭ pe unŭ terminŭ de cincĭ anĭ următorĭ.

în acestŭ casŭ concurenţiĭ arŭ afla că este în interesulŭ lorŭ ca să controleze şi notele dispuse de repausatulŭ scriitorŭ în manuscrisele sale numaĭ în modŭ provisoriŭ.

«Cele cuprinse în raportŭ, partea II punctulŭ 10, privescŭ de a dreptulŭ pe d-lŭ colegŭ B. P. Hasdeŭ şi comisiunea lasă acilea D-sale cuvîntulŭ.

«*Partea III. Publicaţiunile Hurmuzaki.*

«Raportulŭ generalŭ dă acestorŭ publicaţiunĭ onórea distinsă de a le numi *monumentale*. Orĭ cine vede acele volume vaste, iară maĭ vîrtosŭ aceia carĭ nu-şĭ pregetă a şi frunḍări prin acelŭ mormanŭ de acte şi documente şi carĭ observă că ele se îmmulţescŭ pe anŭ ce merge óreşĭ-cum în proporţiunea în care se simte şi necesitatea lorŭ, va conveni cu comisiunea D-vóstre ca să recunóscă cu plăcere, că bine şi cu totŭ dreptulŭ se dete acelorŭ colecţiunĭ titlulŭ de *monumentale*, atât pentru nemuritorulŭ scrutatorŭ şi istoriografŭ *Eudoxiu Hurmuzaki* în linia primă, cât şi pentru guvernŭ şi pentru corpulŭ legislativŭ, care a binevoitŭ a pune la dispoşiţiunea comisiuniĭ însărcinate cu aceste publicaţiunĭ sumele necesare la tipărirea şi în parte îmmulţirea documentelorŭ, fără carĭ arŭ fi curatŭ preste putinţă să avemŭ vre-odată istoria demnă de trecutulŭ acestuĭ statŭ şi de tóte luptele cumplite susţinute de către naţiunea română în tóte timpurile şi locurile pentru existenţa sa.

«Mĕsurile ulteriόre luate de către susŭ numita comisiune, atâtŭ cu scopŭ de a maĭ aduna documente şi înavuţi colecţiunile, cât şi de a le concentra într'o singură colecţiune vastă cu tóte cele publicate în alte ţerĭ şi în alte timpurĭ iară astă-ḍĭ devenite fόrte rarĭ, fόrte scumpe şi în unele casurĭ preste putinţă de a le maĭ câştiga cu nicĭ unŭ preţŭ, sunt totŭ atâtea titlurĭ pentru comisiunea publicaţiunilorŭ Hurmuzaki la recunoscinţa nóstră a tuturorŭ.

«Misiunea dispusă de către Ministerulŭ instrucţiuniĭ publice pentru cercetărĭ literare şi istorice în Galiţia ne dete o probă nóuă pe lângă cele din trecutŭ despre resultatele, une-orĭ neaşteptatŭ de favorabile, pe carĭ le aŭ asemenea misiunĭ, prin carĭ se aruncă lumină une orĭ preste câte o epoca rĕmasă până acilea întru întunecime, ce ne aduce

aminte aceea ce numescŭ fisicil horror vacui; când adecă în câte o serie lungă de anĭ istoriculŭ nu vede nimicŭ, încât i se pare pe unŭ momentŭ ca și cum arŭ fi dispărutŭ poporulŭ cu țéră cu totŭ de pre suprafața Europeĭ; alte orĭ iarășĭ se perdŭ saŭ se confundă succesiunile domniilorŭ. Periseră archive întregĭ din țéră, lipsiseră cronicarĭ și acuma suntemŭ silițĭ să-ĭ căutămŭ prin alte țérĭ. Ferice de noĭ dacă vomŭ fi în stare să le aflămŭ încaĭ pe cele maĭ multe în străinătate spre a risipi întunereculŭ câtorva sute de anĭ. Dară în acésta direcțiune maĭ este încă fórte multŭ de făcutŭ; de aceea comisiunea crede că și misiunile de la Roma și Veneția sunt din cele maĭ nemerite; i se pare însă că va veni timpulŭ când Academia va simți necesitatea de a căuta documente încă și în Neapole, saŭ încaĭ a se informa despre resultatele cercetărilorŭ făcute în archivele vechĭ ale aceleĭ capitale de către Academia maghiară prin ómeniĭ sĕĭ pentru vécurile alŭ 13-lea și 14-lea, de când dinastia Arpadŭ se încuscrise cu dinastia Anjou și până la mórtea regeluĭ Ludovicŭ I, în care periodŭ țérile românescĭ aflându-se tocmaĭ în fervórea cea maĭ critică a *reorganisăriĭ* sale politice și religióse, veniseră maĭ de multe orĭ în contacte fórte neplăcute și sângeróse cu domnitoriĭ din acea casă.

«*IV. Cercetărĭ si esplorărĭ sciințifice.*

«Observările făcute cu respectŭ la misiunile susŭ atinse comisiunea le înțelege și cu privire la cele cuprinse în partea IV din raportulŭ generalŭ, cu adaosŭ însă că, pre cât sciŭ membriĭ din carĭ este ea compusă, istoriciĭ și archeologiĭ din alte țérĭ aŭ începutŭ în aniĭ maĭ dincóce a se interesa maĭ multŭ decât odinióră de resultatele esplorărilorŭ carĭ credŭ eĭ că se facŭ pe teritoriulŭ Dacieĭ vechĭ chiar de către învĕțațiĭ Românilorŭ, atâtŭ din punctulŭ de vedere alŭ colonisăriĭ antice câtŭ și din celŭ etnograficŭ relativŭ la popórele cunoscute în istoriă sub nume de Cumanĭ, Pacinațĭ, Pecenegĭ, Cazarĭ, Polovți, iară în véculŭ nostru și de Secuĭ și Ciangăĭ (Csángo Magyarok). Pe teritoriulŭ Ungarieĭ, pe lângă museulŭ archeologicŭ centralŭ din Pesta, s'aŭ maĭ înființatŭ în diverse părțĭ ale țereĭ câte-va *societăți archeologice și etnografice* aĭ cărorŭ conducĕtorĭ lucră cu zelŭ

și devotamentŭ pentru scopulŭ lorŭ, iară autoritățile politice le sunt de totŭ ajutorulŭ în casurile obveniente, precum espropieri de pămîntŭ spre a intra în sînulŭ luĭ prin săpăturĭ, adunărĭ de monede și alte anticitățĭ, precum și căutărĭ de chrisóve pe la familiĭ ș. a.

«Partea V și VI din raportŭ membriĭ acesteĭ comisiunĭ le citiră cu óreșĭ-care fală națională și cu credință tare în viitorulŭ acestuĭ institutŭ sciințificŭ, carele înaintéză totŭ prosperândŭ. Precum legatele și donațiunile făcute din noŭ Academieĭ anume de către neuitatulŭ nostru amicŭ Dr. Obedenaru și de bravulŭ patriotŭ Gheorghe San-Marin, așa și bibliotecele dăruite iar de către nobilulŭ filoromânŭ Ubicini, de generoșiĭ patriotĭ domniĭ generalŭ Pencovicĭ și C. Hepites, iară în dilele din urmă de către heredii repausatuluĭ proprietarŭ Boleslas de Hizdeŭ prin actulŭ din 18 Martie a. c., se potŭ considera ca totŭ atâtea simptome ale simpatieĭ lorŭ nutrite pentru Academia română, prin care cresce cu atâtŭ maĭ multŭ valórea acelorŭ donațiunĭ, carĭ și de altmintrelea ele în sine sunt de unŭ prețŭ fórte considerabilŭ pentru presentŭ și viitorŭ.

«Colecțiunile prețióse de publicațiunĭ din bibliotecele de la Moscva și St. Petersburg înaintate la Academiă de către venerabilulŭ nostru colegŭ d-lŭ Nicolae Kretzulescu, actualŭ ministru plenipotențiarŭ alŭ Românieĭ în Rusia, cum și colecțiunea de manuscrise românescĭ și cărțĭ tipărite dăruite de către generosulŭ nostru colegŭ și secretarŭ generalŭ D. Sturdza sunt, precum scițĭ prea bine, Domnilorŭ Colegĭ, unŭ adausŭ noŭ la numeróse alte donațiunĭ anterióre, cu carĭ aceștĭ doĭ dintre pilastriĭ acestuĭ institutŭ aŭ înavuțitŭ la diverse ocasiunĭ biblioteca, colecțiunile și preste totŭ averea Academieĭ.

«Comisiunea arŭ lipsi oficiuluĭ seŭ de referență sinceră și exactă, dacă nu arŭ releva și la loculŭ acesta îngrijirea specială și necurmată a guvernuluĭ de prosperarea Academieĭ române, ceea ce se vede și din informațiunile cuprinse la punctele 4 și 9 din raportulŭ datŭ despre colecțiunĭ.

«Dacă colecțiunea numismatică s'a înavuțitŭ fórte multŭ în anulŭ espiratŭ maĭ alesŭ prin patrioticele contribuirĭ ale eminențilorŭ patriotĭ d-niĭ *Gheorghe Gr. Cantacuzino* și *Ion Calenderu* și dacă Academia

le-a esprimatŭ pentru acelŭ ajutorŭ mulţămita sa cea maĭ vie, precum ne asigură raportulŭ, de aicĭ încă nu urmézǎ, că în acéstă sesiune generală să nu ne folosimŭ cu tótă plăcerea de ocasiune spre a da espresiune căldurósei recunoscinţe către d-niĭ donatorĭ.

«Partea VII despre concursurĭ cade în resortulŭ comisiuniĭ de 9 membri ocupate cu censurarea cărţilorŭ de premiatŭ. Totŭ aşa renunţă ea şi la relevarea operaţiunilorŭ caseĭ Academieĭ, a căreĭ revisiune exactă este de competenţa comisiuniĭ budgetare.

«Resumândŭ comisiunea opiniunile sale submise deliberăriĭ D-vóstre în acestŭ referatŭ alŭ sĕŭ, îşĭ permite a veni din partea sa cu propunerile următóre:

«1. Delegaţiuniĭ academice din anulŭ 1885-86 să i se esprime, prin procesŭ verbalŭ, recunoscinţa corpuluĭ academicŭ pentru gestiunea îngrijită şi zelósă a afacerilorŭ Academieĭ.

«2. Conformŭ concluselorŭ anteriore şi praxeĭ introduse la acestŭ corpŭ academicŭ să se prevéḑă în budgetulŭ anuluĭ ce urmézǎ o sumă corespunḑĕtóre după analogia din trecutŭ pentru portretele repausaţilorŭ membri C. A. Rosetti şi Dr. Anastasie Fĕtu spre a se alătura lângă portretele celoralalţi membri repausaţĭ.

«3. A se lua prin delegaţiunĭ viitóre unele mĕsurĭ practice pentru compunerea biografieĭ membrilorŭ repausaţĭ celŭ puţinŭ într'unŭ modŭ compendiosŭ, pentru ca posteritatea să afle în Analele Academieĭ, din ce elemente a constatŭ acestŭ corpŭ academicŭ atât în decadele prime ale activităţiĭ sale cât şi mai ţărḑiŭ, să cunóscă totodată împrejurările carĭ vorŭ fi susţinutŭ eĭ în interesulŭ sciinţeĭ şi alŭ cultureĭ adevĕrate, pentru ca să fie meritatŭ a face parte dintr'însulŭ.

«4. După ce publicaţiunile făcute cu spesele Academieĭ se îmmulţescŭ pe fie care anŭ şi prin urmare în acelea staŭ închise sume considerabile, să se comunice Academieĭ unŭ conspectŭ detailatŭ despre vînḑările efectuate din fiecare carte saŭ din alte publicaţiunĭ, în acéstă sesiune generală, dacă se póte, iar dacă acésta ar fi peste putinţă maĭ vîrtosŭ din causa întârḑieriĭ unorŭ librarĭ, celŭ multŭ în dóuĕ lunĭ după închiderea sesiuniĭ, adecă după ce se presupune că conformŭ usuluĭ vechiŭ introdusŭ la clasa librarilorŭ, acestia vorŭ

fi încheiatŭ compturile cu toți amiciĭ lorŭ de afacerĭ. Cu librarĭ indolențĭ să se curme orĭ ce afacere de comerciŭ.

«5. Să se compună unŭ catalogŭ regulatŭ de tóte publicațiunile maĭ vechĭ și recente ale Academieĭ, cum și de cele ce se află sub tiparŭ, cu arătarea formatelorŭ și a prețurilorŭ, care tipărindu-se în câteva exemplare, să fie împărțite pe la tóte foile periodice române politice și nepolitice, peste totŭ pe unde există presă periodică românéscă, în România și în străinătate, invitate fiindŭ redacțiunile în numele sciințeĭ și alŭ cultureĭ naționale ca să binevoéscă a reproduce acelŭ catalogŭ celŭ puținŭ de câte dóuĕ orĭ peste anŭ, numindu-se și librăriile la carĭ s'arŭ puté adresa lectoriĭ. Totodată să se iea mĕsurĭ, ca nicĭ o carte să nu se vîndă maĭ scumpă decât este prețulŭ eĭ pusŭ din partea Academieĭ, pentru că sub acéstă condițiune ieaŭ librariĭ câte 30% rabatŭ.

«6. Dacă cumva tipărirea catalogulŭ epigraficŭ alŭ museuluĭ de anticitățĭ nu depinde numaĭ de la voința Academieĭ, atuncĭ acéstă afacere să fie lămurită înainte de votarea budgetuluĭ, pentru ca să nu se maĭ angajeze sume de banĭ cu condițiunĭ problematice, pe când acelea potŭ fi saŭ alăturate la fondŭ saŭ votate pentru alte tipăriturĭ carĭ s'aŭ începutŭ și se facŭ în realitate.

«7. Relativŭ la scóterea uneĭ a dóua edițiunĭ din Istoria luĭ Mihaĭ Vitézulŭ de N. Bălcescu, comisiunea repetă părerea sa împărtășită maĭ în susŭ, ca acéstă afacere se trécă deocamdată în deliberarea Secțiuniĭ istorice și de acolo să se întórcă la plenulŭ Academieĭ.

«8. In casurĭ când Academia votéză premiĭ pentru operate intrate la concursurĭ publicate din partea sa, să se introducă de acum înainte regula observată la alte Academiĭ maĭ vechĭ, ca adecă premiulŭ să se numere concurentuluĭ învingĕtorŭ numaĭ după ce lucrarea premiată va fi tipărită întocmaĭ după originalulŭ revĕḑutŭ, acceptatŭ și depusŭ la archivulŭ Academieĭ. Cuvintele pentru carĭ Academiile străine aŭ întrodusŭ acea praxă ne sunt cunoscute la toțĭ.

«9. Cu privire la înaintarea vigurósă și circumspectă a colecțiunilorŭ carĭ se continuă, se îmmulțescŭ și se publică mereŭ sub titlulŭ cunoscutŭ alŭ colecțiunilorŭ *Hurmuzaki*, să se esprime comisiuniĭ

care a luatŭ asupra-șĭ acea sarcină pe cât de onorifică pe atât de grea și obositóre, recunoscință din partea Academieĭ prin procesŭ verbalŭ, precum opinarămŭ maĭ susŭ în analisa părțiĭ III din raportŭ.

«10. In mĕsura în care comisiunea D-vóstre simte bucurie din causa înavuțiriĭ biblioteciĭ și a tuturorŭ colecțiunilorŭ nóstre, tocmaĭ în acea mĕsură ne cresce și îngrijarea saŭ chiar frica de periculŭ ca celŭ din 1884 Din acestŭ motivŭ propunemŭ ca on. Delegațiune academică să binevoéscă a da o informațiune despre starea în care va fi ajunsŭ proiectulŭ ventilatŭ de câți-va anĭ încóce relativŭ la câștigarea unuĭ locŭ și la înălțarea unuĭ edificiŭ pentru Academie și pentru atâtea tesaure ale eĭ acumulate într'unŭ spațiŭ atât de îngustŭ precum este acestŭ localŭ provisoriŭ în care ne aflămŭ.

«Bucurescĭ 20 Martie (1 Apr.) 1886.

«*G. Barițiu ca referente, N. Quintescu, V. A. Urechia*»

Se decide a se pune chiar astădĭ în discuțiune conclusiunile și propunerile comisiuniĭ în numĕrŭ de dece.

Propunerea întâia se primesce în urma uneĭ modificărĭ de redacțiune presintată de d-lŭ *N. Ionescu.*

La propunerea a dóua d-lŭ *Urechiă* amintesce că într'o ședință ordinară de peste anŭ s'a datŭ unŭ votŭ în urma căruia este a se face și portretulŭ luĭ C. A. Rosetti. In urma discuțiuniĭ, la care aŭ luatŭ parte d-niĭ *Sion* și *Maniu*, și a explicăriĭ date de d-lŭ Secretarŭ generalŭ *D. Sturdza*, propunerea a dóua se primesce cu adaugerea propusă de d-lŭ *Urechiă.*

Asupra propuneriĭ a treia, d-lŭ *I. Negruzzi* iea cuvîntulŭ și cere să nu se priméscă, pentru că D-sa dice că e în contra obiceiurilorŭ altorŭ Academiĭ ca membriĭ să-șĭ facă uniĭ altora biografiile.

D-lŭ *Maiorescu* dice că înțelesulŭ propuneriĭ comisiuniĭ atârnă de la întinderea ce se dă vorbeĭ biografie. Dacă ar fi vorba să se facă câte o carte întrégă asupra viețiĭ fiecăruĭ membru reposatŭ, d-lŭ *Negruzzi* are dreptate; se pare însă că nu este acesta înțelesulŭ propuneriĭ comisiuniĭ. Este o adevĕrată calamitate în mișcarea nóstră

literară, că nu se adună de nimenĭ datele privitóre la mişcarea literară contimpurană. Dintre toțĭ câțĭ scriŭ astădĭ la noĭ, numaĭ d-lŭ *Ion Ghica* a avutŭ buna idee de a spune despre contimpuraniĭ sĕĭ ceia ce a vĕdutŭ şi cunoscutŭ. Din istoria nóstră contimpurană nu ne remânŭ nicĭ descrierĭ nicĭ memoriĭ, carĭ să arunce o lumină îndestulătóre asupra epoceĭ în care trăimŭ. Aşa, spre exemplu, despre Cuza Vodă, care este o figură mare în istoria nóstră modernă, nu avemŭ informațiunĭ suficiente privitóre la persóna şi la viéța luĭ. D-lŭ *Maiorescu* crede că din aceste motive a pornitŭ propunerea comisiuniĭ. Dacă din aceste biografiĭ s'arŭ păstra numaĭ 3 saŭ 4 pagine cu câte-va date asupra viețiĭ şi lucrărilorŭ celorŭ morțĭ, ar fi totuşĭ fórte folositóre. De acea D-sa cere ca să se priméscă propunerea comisiuniĭ. Ar fi bine chiar ca să se însărcineze anume persóne cu facerea biografiilorŭ acelora dintre reposațiĭ membri a cărorŭ viéță şi activitate le sunt maĭ bine cunoscute. Biografiile cele maĭ marĭ, carĭ cerŭ studiĭ întinse, cum sunt a luĭ C. Negruzzi saŭ a luĭ Eliade, s'arŭ puté pune la premiĭ. Din aceste motive D-sa este pentru propunerea comisiuniĭ.

D-lŭ *N. Ionescu* propune o modificare de redacțiune şi crede că ar fi bine, ca Secțiunea istorică să se însărcineze cu aducerea la îndeplinire a propuneriĭ.

In urma esplicărilorŭ d-luĭ *G. Barițŭ* propunerea se primesce însărcinându-se Delegațiunea cu executarea eĭ.

Propunerile 4, 5 şi 6 se primescŭ fără discuțiune.

La propunerea a şeptea d-lŭ *N. Ionescu* dice că este bine ca nóua dițiune a Istorieĭ luĭ Michaiŭ Vitézulŭ de Bălcescu să se facă întocmaĭ ca şi cea de la 1878, ilustrându se însă, întru cât se póte, cu planurĭ şi harte, după cum a fostŭ şi dorința esprimată de Bălcescu. Scrierea acésta, deşi necompletă, are merite fórte marĭ, din care causă este fórte multŭ citită. D-lŭ *N. Ionescu* crede că Academia póte admite chiar de acum propunerea comisiuniĭ.

D-lŭ *D. Sturdza* găsesce asemenea bună propunerea comisiuniĭ, precum şi completarea eĭ de d-lŭ *N. Ionescu* şi esplică că în aceste

condiţiunĭ ediţiunea se va face fără nicĭ o cheltuială din partea Academieĭ.

In urma acestorŭ esplicaţiunĭ propunerea a şéptea se apróbă.

Propunerea a opta. D-lŭ *Maniu* ḑice că în principiŭ este de acordŭ cu comisiunea, dar întrébă dacă, în casŭ când autorulŭ uneĭ scrierĭ premiate ar afla lucrurĭ nóuĕ privitóre la cuprinsulŭ lucrăriĭ sale în timpulŭ pe când manuscrisulŭ se află la Academie, nu i s'ar permite ca în lucrarea premiată să facă adaugerĭ orĭ îndreptărĭ? D-sa crede, că ar fi bine ca să se facă în propunerea comisiuniĭ acéstă restricţiune.

D-lŭ *G. Sion* ḑice că propunerea acésta e cestiune de regulamentŭ şi ar trebui să se aducă în discuţiune conformŭ dispositiunilorŭ privitóre la modificările regulamentuluĭ.

D-lŭ *D. Sturdza* ḑice că propunerea comisiuniĭ este dréptă şi bine chibzuită. Academia dă premiĭ pentru lucrările pe carĭ le găsesce bune şi nimica nu împedică pe autorŭ de a le îmbunătăţi înainte de a le da la tiparŭ. Propunerea comisiuniĭ tinde ca premiile să nu se dea până ce lucrarea premiată nu va fi tipărită. Acéstă mĕsură este necesară pentru a împedeca ca lucrările premiate să nu aştepte anĭ de ḑile fără să se tipăréscă. Mĕsura acésta este în aplicare la alte Academiĭ şi societăţĭ învĕţate. Academia voesce ca o lucrare premiată să fie tipărită şi cât maĭ iute respândită în publicŭ.

In urma acestorŭ esplicărĭ propunerea a opta se primesce.

Propunerile 9 şi 10 se primescŭ fără discuţiune.

D-lŭ *A. Papadopolŭ-Calimachŭ* ḑice că de cât-va timpŭ a crescutŭ multŭ numĕrulŭ acelora carĭ se ocupă cu studiĭ istorice. Academia are o frumósă colecţiune de documente istorice originale şi ar trebui ca se fundeze o publicaţiune periodică în care să se tipăréscă aceste documente fără alte comentarie, spre a le pune în acestŭ modŭ la dispositiunea tuturorŭ acelorŭ carĭ arŭ voi să le studieze. Dacă acésta nu s'ar puté, D-sa crede că ar fi bine să se facă şi să se publice unŭ catalogŭ analiticŭ a tuturorŭ documentelorŭ din colecţiunea Academieĭ.

D-lŭ Preşedinte învită pe d-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* să depue propunerea sa în scrisŭ pentru a fi pusă la ordinea ḑileĭ într'o şedinţă viitóre.

D-lŭ Preşedinte *Ion Ghica* spune că a vĕḑutŭ unŭ proiectŭ de lege privitorŭ la Ateneulŭ Românŭ. In acestŭ proiectŭ presentatŭ Senatuluĭ se află unŭ articlu care privesce pe Academie, întru cât se ḑice într'însulŭ că Academia va puté delega doĭ membri aĭ sĕĭ în biuroulŭ Ateneuluĭ.

D-niĭ *D. Sturdza* şi *N. Ionescu* propunŭ ca acéstă cestiune să se discute într'o şedinţă viitóre.

La ordinea ḑileĭ fiindŭ propunerea presentată de d-lŭ *T. Maiorescu* în şedinţa de la 13 Martie, se acordă cuvîntulŭ d-luĭ *Maiorescu*. D-sa ḑice :

Când s'a făcutŭ Regulamentulŭ Academieĭ, comisiunea care a elaboratŭ proiectulŭ era compusă din d-niĭ *Aurelianŭ*, *Odobescu* şi D-sa. Atuncĭ D-sa a propusŭ ca membriĭ actualĭ aĭ Academieĭ să nu iee parte la concursurile premiilorŭ. D-lŭ *Odobescu* însă s'a opusŭ, ḑicêndŭ că la Paris nu se face acéstă restricţiune. D-lŭ *Maiorescu* a renunţatŭ atuncĭ la propunerea sa, aşteptândŭ să véḑă cum se va lămuri lucrulŭ prin practică. Acum D-sa are impresia că, prin faptulŭ că membriĭ Academieĭ aŭ concuratŭ şi obţinutŭ premiĭ, s'a făcutŭ maĭ multŭ rĕŭ decât bine. Pe D-sa l'a surprinsŭ cu deosebire impresia ce a făcutŭ în publicŭ premiulŭ celŭ mare ce s'a datŭ d-luĭ *Alecsandri*, care este maĭ presusŭ de orĭ ce îndoială întâia nóstră auctoritate literară. Tocmaĭ în tinerime s'a deşteptatŭ multă nemulţămire şi critică, şi s'a luatŭ în nume de rĕŭ d-luĭ *Alecsandri* pentru că a primitŭ unŭ premiŭ, şi din acéstă causă vede în tinerime o reacţiune contra d-luĭ *Alecsandri*.

Simţemîntulŭ tinerimiĭ este că Academia, care are să judece valórea lucrărilorŭ literare şi scienţifice, să nu se amestece în afacerĭ de banĭ. Este rĕŭ a pune cestiunea de banĭ alăturĭ cu cestiunea demnităţiĭ membrilorŭ Academieĭ.

Din causa premieriĭ membrilorŭ Academieĭ s'a produsŭ în tinerime o descurajare de a lucra pentru premiile academice. Sunt mulţĭ carĭ ḑicŭ, că premiile aŭ să se împartă în familie, şi eĭ de ce să se maĭ presinte? Acéstă stare de lucrurĭ isbesce în rădăcină activitatea literară şi sciinţifică, pe care din contra Academia este chemată a o deştepta în cercurĭ cât maĭ întinse. Nu-ĭ e témă că vre-unŭ membru alŭ Academieĭ va înceta de a lucra când nu ar avé în vedere unŭ premiŭ de 5 saŭ 4 miĭ de leĭ. Pentru ceĭ afară din Academie e mare cestiune, dacă se lăţesce acéstă idee. Ar fi maĭ folositorŭ pentru scopurile Academieĭ, ca să se respândéscă credinţa că premiile nu se daŭ acelora carĭ sunt totodată judecătorĭ în causă.

Inconvenientele carĭ se légă de procedura păzită până acum sunt marĭ. Propunerea presentată le-ar înlătura.

D-lŭ *D. Sturdza* se declară în contra propuneriĭ presentate de d-lŭ *Maiorescu*, pentru că premiile s'aŭ instituitŭ ca să stimuleze activitatea acelora carĭ lucréză în literatură şi sciinţă. S'a ḑisŭ că propunerea acésta s'a presentatŭ în numele tinerimiĭ. Alŭ căreĭ tinerimĭ? Alŭ celeĭ care a lucratŭ saŭ alŭ celeĭ care nu lucréză? D-sa ar dori ca tinerimea nóstră să lucreze, dar cu durere constată că sunt fórte puţinĭ tineriĭ carĭ se punŭ într'unŭ modŭ seriosŭ pe studiĭ şi cercetărĭ.

S'a citatŭ ca exemplu premiulŭ datŭ d-luĭ *Alecsandri*. In acestŭ casŭ s'aŭ indignatŭ ceĭ ce n'aŭ lucratŭ contra celuĭ ce a lucratŭ. S'a datŭ premiulŭ luĭ *Alecsandri* pentru că a publicatŭ opere carĭ aŭ încălḑitŭ o generaţiune întrégă şi aŭ contribuitŭ la înaintarea naţieĭ în cultură. Şi cum? pentru acésta să se revolte tinerimea care trebue încă să lucreze? La acésta ĭ-a împinsŭ numaĭ invidia, şi tineriĭ cu invidie nu potŭ intra în consideraţiunile Academieĭ. Să vie tineriĭ să lucreze, şi când vorŭ face cărţĭ de valóre li se vorŭ da premiĭ. Simţemîntulŭ despre care vorbesce d-lŭ *Maiorescu* nu se póte înţelege nicĭ din premiile carĭ s'aŭ datŭ până acum de Academiă: Dintre poeţĭ s'aŭ premiatŭ *Alecsandri* şi *Sion*, ale cărorŭ scrierĭ aŭ o însemnătate nediscutabilă în mişcarea nóstră literară; s'aŭ premiatŭ dóuĕ scrierĭ ale d-luĭ *Hasdeŭ* a cărorŭ valóre a fostŭ recunoscută de

bărbaţĭ de sciinţă chiar afară din ţéră; s'a datŭ d-luĭ *Brândză* unŭ premiŭ pentru o lucrare care arŭ fi pututŭ fi premiată de orĭ şi care altă Academiă; d-lŭ *Aurelianŭ* a făcutŭ o escelentă carte de statistică care este ḑilnicŭ întrebuinţată de toţĭ câţĭ se ocupă cu afacerile economice ale ţĕriĭ; valórea cărţiĭ a fostŭ recunoscută de Academie şi pentru ea s'a datŭ autoruluĭ unŭ premiŭ; s'a premiatŭ scrierea d-luĭ Odobescu despre istoria archeologieĭ a căreĭ valóre a fostŭ de toţĭ recunoscută; s'a datŭ apoĭ unŭ premiŭ d-luĭ *Marianŭ* pentru o carte adunată cu multă muncă şi de o valóre nediscutabilă. Dar pe lângă acestea s'aŭ datŭ treĭ premiĭ anuale unorŭ autorĭ carĭ nu sunt membriĭ Academieĭ : d-lorŭ Crainicénŭ, Stefanelli şi N. Densuşianu. Academia nu a fostŭ părtinitóre pentru membriĭ eĭ, şi de aceea a respinsŭ pe uniĭ dintre dînşiĭ de la premiĭ; aşa când d-lŭ *Hasdeŭ* s'a presentatŭ a treia óra la concursŭ, noĭ am creḑutŭ că nu este bine să-ĭ dămŭ premiulŭ, şi fără îndoială la luarea aceleĭ decisiunĭ s'a luatŭ multŭ în considerare tocmaĭ impresiunea asupra publiculuĭ, ca să nu se pară că premiile se daŭ prea desŭ membrilorŭ.

Totŭ aşa stă lucrulŭ şi cu premiarea scrierilorŭ presentate la concursurile puse de Academie asupra unorŭ subiecte determinate. S'aŭ premiatŭ cele dóuĕ volume ale gramaticeĭ luĭ *Cipariu;* dar s'aŭ datŭ dóuĕ premiĭ şi d-luĭ Tocilescu, care nu este membru actualŭ.

Tóte cărţile premiate de Academie până acuma sunt meritorie. Academia a doveditŭ că scie să fie dréptă şi chiar económă. De când sunt instituite premiile nu numaĭ că nu s'a refusatŭ vr'unŭ premiŭ uneĭ scrierĭ de valóre pentru a se da uneia de maĭ puţină valóre fiindŭ-că arŭ fi fostŭ scrisă de unŭ membru alŭ Academieĭ, dar nicĭ nu s'aŭ publicatŭ nicĭ una care să fie superióră celorŭ premiate.

Tineriĭ carĭ se punŭ să lucreze numaĭ în scopulŭ celorŭ 5000 leĭ daŭ puţină speranţă de seriositate. Să avemŭ consciinţă de demnitatea nóstră, să arătămŭ că noĭ, când lucrămŭ în Academie, lucrămŭ cu consciinţă curată înaintea ţĕriĭ. Când amŭ hotărî ca unŭ membru alŭ Academieĭ să nu se pótă presenta la premiĭ, ar însemna că nu avemŭ consciinţă de datoria nóstră, că n'avemŭ încredere în nepăr-

tinirea și onestitatea nóstră. Concursurile sunt una din atribuțiunile principale ale Academieĭ și nu este bine să restrîngemŭ câtușĭ de puținŭ numerulŭ acelora ce s'arŭ puté presenta la ele.

In țéră la noĭ nu avemŭ unŭ publicŭ cetitorŭ mare ca la alte națiĭ; nu sunt la noĭ literațiĭ de profesiune carĭ din scrierile lorŭ să câștige maĭ multŭ decât valórea unorŭ premiĭ, cum este în Germania spre esemplu, unde mulțĭ profesorĭ de Universitate câștigă cu scrierile lorŭ maĭ multŭ decât este retribuțiunea lorŭ de profesorĭ. La noĭ trebue să rogĭ adeseorĭ pe mulțĭ să citéscă cărțile bune.

Membriĭ Academieĭ sunt selecțiunea a totŭ ce avemŭ maĭ învĕțatŭ în țéră; scrierile lorŭ trebue luate în considerație, premiate când merită iar nu înlăturate.

Din aceste cause D-sa nu se póte uni cu propunerea presentată de d-lŭ *Maiorescu.* Academia va fi dréptă în judecarea scrierilorŭ ce se vorŭ presenta la concursurile sale, și experiența ce se câștigă cu timpulŭ va face că din ce în ce maĭ sigurŭ va puté judeca lucrările ce i se vorŭ presenta.

Propunerea presentată nu póte fi admisă și din causă că este în opunere cu Statutele. Atribuțiunile Academieĭ și activitatea eĭ specificate prin art. 3 arŭ fi restrînse prin acéstă propunere, care tinde a împedeca unele opere de a se presenta la concursurĭ. După principiulŭ Statutelorŭ orĭ ce operă presentată este a se judeca după valórea eĭ, indiferentŭ fiindŭ dacă e scrisă de tînĕrŭ orĭ de bătrânŭ, de unŭ membru alŭ Academieĭ orĭ de unŭ străinŭ. Membriĭ Academieĭ aŭ datoria a judeca și a lucra după consciință; dacă amŭ admite contrariulŭ atuncĭ s'arŭ pune unŭ semnŭ de întrebare în tóte celealalte lucrărĭ ale nóstre.

Propunerea presentată de d-lŭ *Maiorescu* este dar din tóte aceste considerațiunĭ de înlăturatŭ. Acéstă propunere se póte considera ca unŭ îndemnŭ ca să fimŭ totŭ d'auna cu atențiune și să se dea premiĭ acelorŭ lucrărĭ carĭ într'adevĕrŭ merită, iar nu acelora carĭ *în sine* nu merită, ci aŭ numaĭ o valóre relativă. Lucrândŭ astŭ-felŭ vomŭ avé totŭ-deauna încrederea și stima națiuniĭ.

D-lŭ *N. Ionescu* vede cu totulŭ altŭ-felŭ înțelesulŭ acesteĭ propu-

nerĭ decât d-lŭ *Sturdza;* și ea nu atinge Statutele. Réua impresiune făcută prin darea premiuluĭ luĭ *Alecsandri*, pe care a constatat'o d-lŭ *Maiorescu*, este reală. Tinerimea nu e cuprinsă de simțemîntulŭ de invidie în contra luĭ *Alecsandri* orĭ a altora, dar ea murmură pentru că se vede că are forțe neegale de a lupta cu membriĭ Academieĭ. D-sa crede că arŭ fi bine ca premiile să se dea maĭ cu sémă pentru încuragiarea tinerimiĭ. La maĭ multe premiĭ nu s'aŭ presentatŭ tinerĭ, neîndrăsnindŭ a o face, căcĭ se temeaŭ că vorŭ întâlni ca concurentŭ pre vr'unŭ membru alŭ Academieĭ. Așa amŭ avutŭ premiulŭ Cuza, care s'a publicatŭ maĭ mulțĭ anĭ pe rândŭ, fără să se presinte nicĭ unŭ concurentŭ. Trebue să luămŭ mĕsurĭ ca să nu ne socoțéscă țéra dè o coterie. Tineriĭ se simtŭ descuragiațĭ, pentru că nu se simtŭ în stare a concura cu membriĭ Academieĭ.

Amintesce că, după art. 5 din Statute, Academia póte însărcina cu cercetărĭ pe anumite persóne, orĭ comisiunĭ. Prin urmare membriĭ aŭ atâtea mijlóce de lucru carĭ lipsescŭ tinerimiĭ. D-sa arŭ dori ca membriĭ Academieĭ să nu descurageze tinerimea acea care nu vine cu lucrărĭ la premiĭ. Trebue ca Academia să fie o instituțiune maĭ pre susŭ de orĭ ce bănuială că membriĭ eĭ arŭ puté participa la mijlócele de încuragiare carĭ se daŭ în formă de premiĭ. Luândŭ unŭ exemplu citatŭ de d-lŭ *Sturdza*, D-sa crede că d-lŭ N. Densușianu nu arŭ fi făcutŭ acea carte, dacă Academia nu ĭ-arŭ fi datŭ o misiune și dacă nu arŭ fi avutŭ speranța de a avé unŭ premiŭ. Din aceste motive D-sa este pentru propunere.

Ora fiindŭ înaintată, discuțiunea se amână pentru ședința de Sâmbătă.

ŞEDINŢA DIN 21 MARTIE.

Preşedinţa d-luĭ *Ion Ghica.*

D-lŭ *I. Negruzzi* ḑice că cine s'a ocupatŭ de mişcarea literară în timpulŭ nostru, cunósce scrisorile pe carĭ d-lŭ *Ion Ghica* le-a adresatŭ d-luĭ *Alecsandri* şi pe carĭ domnia sa a avutŭ onórea a le publica în «Convorbirĭ literare.» Ele aŭ fostŭ publicate şi în volumŭ specialŭ aşa în cât sunt cunoscute publiculuĭ iubitorŭ de literatură. In aceste scrisorĭ se află o mulţime de informaţiunĭ istorice de la începutulŭ acestuĭ secolŭ încóce şi descrierĭ de evenimente, la unele dintre carĭ d-lŭ *Ion Ghica* a avutŭ ocasiunea a lua o parte însemnată. Adese orĭ se descriŭ într'însele fapte carĭ eraŭ deja uitate. D-lŭ *Ghica* ne dă în aceste scrisorĭ tablourĭ viĭ despre moravurile trecutuluĭ depărtatŭ, nu prin lungimea timpuluĭ, ci prin schimbările marĭ carĭ s'aŭ făcutŭ în societatea nóstră în timpiĭ din urmă. Acuma d-lŭ *Ion Ghica* la scrisorile trecute a maĭ adaosŭ una nóuă privitóre la poetulŭ Grigorie Alexandrescu. Autorulŭ şi Academia aŭ autorisatŭ pe d lŭ *Negruzzi* a ceti acéstă scrisóre în şedinţa publică de astă-ḑĭ.

D lŭ *B. P. Hasdeŭ :* Sunt datorŭ în fie-care anŭ a da sémă despre mersulŭ mareĭ lucrărĭ a dicţionaruluĭ limbeĭ române cu care m'a însărcinatŭ Academia în urma îndemnuluĭ M. S. Regeluĭ.

Orĭ ce dare de sémă cuprinde laude şi scuse pe carĭ şi le face unŭ autorŭ, arătândŭ greutăţile ce a învinsŭ în lucrarea sa şi cerênd iertare pentru acelea carĭ nu le-a pututŭ învinge saŭ pentru că cele învinse l'aŭ costatŭ timpŭ îndelungatŭ de muncă. Laudele, dacă meritŭ, le lasŭ altora, cu scusele mĕ însărcinezŭ eŭ.

In sesiunea trecută Academia a decisŭ să se încépă tipărirea Mareluĭ Etimologicŭ. Tipografia, cu care s'aŭ fixatŭ condiţiunile lucrăriĭ la 18 Aprilie, a cerutŭ timpŭ pentru a-şĭ procura materialulŭ necesarŭ, din acéstă causă tipărirea s'a începutŭ pe la începutulŭ luĭ Iunie. Eram departe dar de a avé unŭ anŭ până la acéstă sesiune generală, maĭ

remănêndu-mĭ numaĭ nóuĕ lunĭ, dintre carĭ vre o treĭ am fostŭ silitŭ a lipsi în străinătate din causa stăriĭ sănătăţiĭ mele şi pentru trebuinţele familieĭ. Mi aŭ remasŭ dar pentru lucrarea Etimologiculuĭ şése lunĭ, în carĭ am lucratŭ câte şése ore pe ḑi. Chiar dacă nu arŭ fi fostŭ nicĭ unŭ felŭ de piedică, totuşĭ s'arŭ fi simţitŭ greutatea care se întîmpină totŭ-d'auna la începutulŭ orĭ-căreĭ lucrărĭ. Sunt cestiunĭ de practică, de rutină, carĭ trebuescŭ câştigate prin deprindere; de acea şi începutulŭ lucrăriĭ mele a fostŭ de treĭ orĭ maĭ greŭ de cum va fi continuarea. /

Dacă în cursulŭ întâiuluĭ anŭ am pututŭ presenta vre-o 20 cóle tipărite, carĭ echivaléză cu 40 cóle ordinare, mĕ măgulescŭ a crede că lucrarea dicţionaruluĭ va merge din ce în ce maĭ iute.

Mulţĭ se sperie când audŭ că litera A va ocupa singură unŭ volumŭ întregŭ, şi observă câte volume vorŭ trebui să ocupe tóte celealalte litere. Acéstă temere nu e justificată, pentru că în limbile romanice litera A este cea maĭ mare decât tóte întru câtŭ privesce numĕrulŭ cuvintelorŭ începătóre cu dînsa. In dicţionarulŭ italianŭ alŭ luĭ Tommaseo în 7 volume, litera A ocupă volumulŭ I-iŭ întregŭ. In limba română cuvintele începătóre cu A formézā a 7-a orĭ a 8-a parte din întregŭ dicţionarulŭ.

O revistă francesă, «Revue internationale,» în fascicola ultimă îmĭ face onórea a se ocupa de Magnum Etymologicum şi-lŭ compară cu dicţionarulŭ luĭ Littré. Comparaţiunea este măgulitóre. Dacă însĕ e vorbă de munca curatŭ materială, atuncĭ nu mĕ sfiescŭ a ḑice că unŭ dicţionarŭ românescŭ făcutŭ pe planulŭ conceputŭ de mine cere maĭ multă muncă de câtŭ Littré saŭ Grimm. Despre acésta se póte convinge orĭ cine, comparândŭ s. ex. cuvîntulŭ *aducŭ* din dicţionarulŭ meŭ cu cuvintele corespunḑĕtóre *apporter* saŭ *bringen* din acele dicţionare.

Unŭ elementŭ fórte importantŭ, chiar esenţialŭ din dicţionarulŭ meŭ şi care în mare parte lipsesce în Grimm şi Littré, este elementulŭ curatŭ poporanŭ scosŭ din gura poporuluĭ. In sesiunea trecută, vorbindŭ despre începutulŭ acesteĭ lucrărĭ, am spusŭ că la cestionarulŭ adresatŭ preoţilorŭ şi învĕţătorilorŭ românĭ s'aŭ primitŭ respunsurĭ

de la vre-o 200. Acuma am peste 1000 de respunsurĭ, și potŭ ḑice că cunoscŭ cum se vorbesce în peste 1000 de comune în România și în multe din Banatŭ și Transilvania. Adeseorĭ am fostŭ silitŭ a intra în corespondență cu aceĭ carĭ aŭ trimisŭ rĕspunsurile pentru a le cere explicărĭ, cântece poporane saŭ alte informațiunĭ asupra rĕspunsurilorŭ date. Din acéstă corespondență s'a formatŭ unŭ dosarŭ întregŭ. Cu acéstă ocasiune îmĭ pare bine a puté constata unŭ lucru: Orĭ ce s'ar ḑice despre starea instrucțiuniĭ publice în România, rĕspunsurile ce am primitŭ dovedescŭ că sunt nu numaĭ în orașe, dar chiar și în sate și în cătune, învĕțătorĭ de o inteligență rară, carĭ arŭ face onóre or-căreĭ școlĭ străine.

Fascicula a 2-a a Dicționaruluĭ s'a publicatŭ numaĭ de câte-va ḑile, așa în câtŭ în străinătate lucrarea e cunoscută numaĭ după fascicula 1-a. Totușĭ a fostŭ apreţiată în modulŭ celŭ maĭ favorabilŭ. Ilustrulŭ romanistŭ francesŭ Gaston Paris a presentat'o cu multe laude Academieĭ de Inscripțiunĭ. De asemenea am primitŭ felicitărĭ de la Ascoli, Schuchardt și Tobler, cele maĭ marĭ autorităţĭ contemporane ale filologieĭ romanice. Profesorulŭ Vesselowski felicită Academia că a începutŭ realisarea acesteĭ lucrărĭ, care în Academia Imperială din St. Petersburg e de o cam dată numaĭ în perspectivă.

Totŭ ce am a maĭ spune este că lucrezŭ și nu voiŭ înceta de a lucra.

D-lŭ *V. A. Urechiă* rógă pe d-lŭ *Hasdeŭ* ca, spre terminarea dăriĭ sale de sémă, să citéscă pentru publiculŭ presentŭ unulŭ saŭ două articole din lucrarea sa.

D-lŭ *Hasdeŭ* citesce articoliĭ despre cuvintele *aferim* și *afin*:

[1]. **Aferim!** interj.; bravo! parfait! c'est bien! E persianul â f e r î n cu acelașĭ sens (Șainénu, Elem. turcescĭ p. 7); însă vechimea și marea respândire a acestuĭ cuvînt în limba română, fiindŭ fórte poporan în tóte provinciele, ne fac a crede că n'a trecut la noĭ maĭ în urmă prin Osmanliĭ, ci póte deja în vécul de mijloc prin Cumanĭ, al cărora dialect turc era plin de persianismĭ.

v. *Accè.*

Dicționarul bănățen Mss circa 1670 (Col l. Tr 1883 p 421): «*Aferim* Euge. Laudantis particula».

Cantemir, Divanul lumiĭ 1698, f. 75 b:

Math. XXV, 23: «*Aferim*, slugă bună și credinčoasă, că pre puține aĭ fost credinčoasă, maĭ pre mult te voĭu pune...»

...e u g e, serve bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam...

Pentru aceĭașĭ noțiune, vechiĭ Romanĭ luaseră de la Grecĭ pe εὖγε, Româniĭ dela Turcĭ pe *Aferim*.

In secolul nostru, când s'a întrodus sinonimul b r a v o, mult timp ambele interjecțiunĭ se întrebuințaŭ una lîngă alta.

Filimon, Cĭocoiĭ vechĭ p. 41: «B r a v o, Ioane, *aferim!* aĭ respuns tocmaĭ după dorința mea....»

Alexandri, Cinel-cinel, sc. 3: «O căprióră! *Aferim!*.. tocmaĭ de ḑiua Smărăndițeĭ...»

Balada Ghemiș:

Aferim, frate Ghemiș,
B i n e făcușĭ că venișĭ...

Balada Meșterul Manole:

Aferim, Manole,
Meștere Manole,
Meșter învĕțat,
Meșter lăudat!
Aferim, zidarĭ,
Noĕ meșterĭ marĭ...

(G. D. Teodorescu, Poes. pop. 620)

In construcțiune: «*aferim* de c i n e v a», de ex. într'o colindă:

Grăi bunul Dumneḑeŭ:
Aferim, domn bun, de tine,
Că stătușĭ de mĕ'ntrebașĭ
Când e capul véculuĭ,
Sfîrșitul pămîntuluĭ...

(Conv. lit. 1877 p. 401).

Marian, Bucovina, II, 159:

Și ĭubesc o copiliță,
Aferim d e Româncuță
Cu garófe în cosiță...

Cu sens ironic:

Critil și Andronius (Iașĭ, 1794), p. 64: «—eu nu maĭ știu, ziâ este au noapte; spune-ți'mŭ mă rogŭ. — *Aferimŭ!* ĭ-a zis Hironŭ. Lučafărulŭ nu ese din umbrile nopțiĭ decât ca să vestéscă sosiré ziliĭ...»

Marian, II, 239 :

Mândra cum mĕ audĭa,
Uşa ĭute-o descuĭa
Şi în casă mĕ poftĭa;
Eŭ în casă m'am vîrît,
Găsiĭ focul desvălit
Şi lemne nepuse'n vatră:
Aferim că era fată!...

Balada Fulga :

Din gurițo judeca,
Cu năpârca o bătea
Şi din gură'ĭ tot ḑicea :
Aferim, cățea bătrînă!
Unde'mĭ sînt mieórele?
Unde'mĭ sînt odórele? .
(G D Teodorescu, Poes pop. 511).

In Țéra-Românéscă, printr'un adaus de ironiă se ḑice : *aferim* popă Marin!» (L. M.), măcar că acela cu care vorbim nu e nicĭ «popă» nicĭ «Marin».

v. *Halal.*

[2]. **Aferìm** (plur. *aferimĭ*), s. m.; le bravo Interjecțiune luată ca substantiv.

«Fă ce'țĭ ḑic eŭ, şi'țĭ voĭu da un *aferim*...» (L. M.)

Costachi Negruzzi, Cum am învĕțat românesce : «Bărbațiĭ îl fericĭaŭ, îĭ mulțemĭaŭ, îĭ strigaŭ aferim de se sguduĭaŭ părețiĭ; şi bătrânul Socolén, doborît sub grindina laudelor şi a *aferimilor*, se lăsase pe un scaun, unde'l împrejuraseră copiiĭ, amețit, răpit...»

v. [1]. *Aferim.*

Àfin saŭ **afìn,** s. m.; 1º t. de Botan. : airelle, Vaccinium Myrtillus; 2º t. de Mythol. populaire : nom d'un héros qui se sacrifie par amitié.

Tufa numită *afin* înfloresce şi rodesce între lunile Maĭu şi Iuniŭ pe tóte plaĭurile Românieĭ, scoțênd micĭ brobóne albastre dând în negru, fórte gustóse şi carĭ se chiamă afine.

Dr. Brândză, Prodrom p. 336 · «*Afin,* prin locurile stâncóse şi umede din pădurile montane şi subalpine şi prin păşunile petróse din regiunea alpină».

Jipescu, Opincaru, 92 : «(pĕ ĭérba munteluĭ Gămălĭea) făceam singur în mijlocu frunḑilor, a stâncilor, a fragilor ş'a *afinilor,* o prescurtare lăuntrică dĕ tóte câte-mĭ vini 'n minte...»

Cuvîntul e comun tuturor Românilor. In macedo-româna, aşa cum se vorbesce pe la Cruşova, *afin* se chĭamă *afinchĭu,* afină—afînche (M. Iutza)

cu un sufix deminutival, după cum și la «fragă» se acață acolo un sufix deminutival «afrandză».

Un tufar de *afinĭ* se ḑice afinarĭu (P. Olténu, Transilv., Haţeg) saŭ afiniș (A. Bunea, Făgăraș, c. Vaĭdarecea) orĭ afınet (R. Simu, Sibiĭu, c. Orlat).

Une-orĭ se pronunţă : *afen*, afenă, afeniș.

Dar de unde vine cuvîntul?

Româniĭ posedă în doĕ varianturĭ legenda erouluĭ care merge cu amicia pînă a se preface de bună voe într'un stan de pétră : un variant bănăţén publicat de fraţiĭ Schott sub titlul de «Viliș Vitézul» (Wal. Märchen, Stuttg. 1845 No. 11) și un variant cules în Muntenia de reposatul Filimon sub numele de «Omul de pétră» (I. Ionescu, Ţĕranul român 1862, No. 34). Legende analóge aŭ fost studiate de Hahn (Griech. Marchen, Leipz. 1864, No. 29) : una neo-grécă, una neapolitană, una germană, afară de óre-carĭ asemĕnărĭ indice.

«Omul de pétră» se începe așa :

«A fost o dată un împĕrat și o împĕrătésă, amîndoĭ tinerĭ și frumoșĭ, dar nu făceaŭ copiĭ. Într'o ḑi veni la împĕrat un Arap buzat și-ĭ ḑise : Să trăescĭ, luminate împĕrate! Am auḑit că împĕrătésă nu face copiĭ, și am adus buruienĭ, pe care cum le-o bé, rĕmâne grea. Impĕratul luâ buruienile dela Arap și porunci să-ĭ dea cal împĕrătesc și un rând de haĭne de aur ce-ţĭ lua vederile de frumuseţe, apoĭ chemâ pe împĕrătésa și-ĭ dete buruienile să le férbă și să le bea, Impĕrătésa chemă pe bucătărésă și-ĭ dete buruienile să le férbă, fără să-ĭ spue de ce trébă sînt. Bucătărésa nesciind puterea lor, gustâ dintr'însele și apoĭ le duse împĕrăteseĭ să le bea. Nu trecu mult timp la mijloc, și rĕmase grea împĕrătésa. Éră când veni vremea, născură amîndoĕ câte un coconaș, maĭ frumos decât tot ce este frumos pe lumea acésta, și le puse nume : unuĭa Dafin și altuĭa *Afin*...»

Basmul întreg amintesce într'un mod surprinḑĕtor mitul elenico-fenician al Dioscurilor, ceĭ doĭ fraţĭ gemenĭ, unul de viţă maĭ strălucită decât cela-l'alt, sacrificându-se necontenit unul pentru altul. De o cam dată însă ne interesă numaĭ elementul onomastic : Dafin și *Afin*. Aci nu e o simplă paronomasă fonetică, ca la Arabĭ între «Abel» și «Kabel» (Avel și Cain) saŭ în Bibliă între «Gog» și «Magog» (cf. Farrar, Language and languages, Lond. 1878 p. 227), ci este o ingeniósă întrebuinţare logică a douĕ forme ale unuĭa și aceluĭașĭ cuvînt, ajunse a însemna douĕ lucrurĭ fórte înrudite : dafin «laurier» și *afin* «myrte». Laurul și mirtul se bucuraŭ la vechiĭ Romanĭ de o egală consideraţiune maĭ pre sus de tóte cele-l'alte plânte : «duabus coronis utebatur, laurea et myrtea» (Plin. H. N. XV, 29). Ambiĭ eraŭ de o potrivă sacri (Dierbach, Flora mythol. p. 63). Ambiĭ se menţionéză mereŭ împreună : «cum floribus lauri et mirtae» (Du Cange, v. Mirta). Este o reminiscinţă clasică la Corneille:

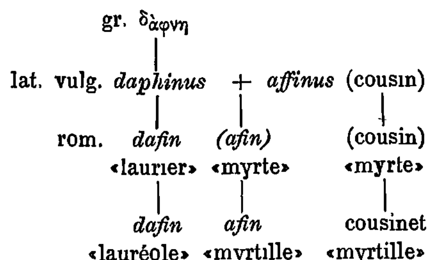
Votre époux à son m y r t e ajoute ce l a u r i e r..

Nu vom urmări pe Max Muller (Selected Essays, 1881, I, 396) în ingeniósa identificare a greculuĭ δάφνη (=δάχνη) cu sanscritul vedic «ahanâ (=aghanâ)» de unde ar resulta posibilitatea chĭar la Elinĭ a unuĭ dublet ἄφνη. Filologia romanică rare-orĭ are nevoe de a se urca sus tocmaĭ pînă la epoca ario-europeă. In generalitatea casurilorŭ, cheĭa problemelor se află cu mult maĭ aprópe şi e cu mult maĭ sigură.

Românul d a f i n, trecut sub acéstă formă la Serbĭ şi la Bulgarĭ, nu vine din neo-gréca, ci din vechĭul grec δάφνη prin intermediul anume al latinităţiĭ vulgare, care adăusese pe caracteristicul *-i-*. In inscripţiunĭ latine ne întimpină: Daph*i*ne, Daph*i*no, Daph*i*nidis, Daf*i*ne (Corssen, Ausspr.[2], II, 264, 609). Acest *-i-* probéză într'un mod irresistibil latinismul d a f i n u l u ĭ la Românĭ, dela carĭ cuvîntul a colindat apoĭ la popóre învecinate, ĭar nicĭ decum viceversa (Cihac, II, 653). Din d a f i n, chĭar pe tărîmul latin rustic, cată să se fi născut *afin* ca nume al «mirtuluĭ» prin etimologiă poporană dela «a f f i n i s», vulgar «a f f i n u s» (Du Cange), ambele plânte fiind privite ca rude, ca ceĭ doĭ fraţĭ gemenĭ din legendă. Din causa acesteĭ fusiunĭ a doĕ cuvinte isvoresce necertitudinea accentuluĭ în *afin*, rostit maĭ adesea *àfin* (à f i n ă) ca în d à f i n, dar une-orĭ *afìn* (a f ì n ă) ca în a f f ì n i s.

Dafinul şi mirtul nefiind indigenĭ în România, vechile lor numirĭ latine poporane ar fi trebuit să dispară din graĭu, dacă nu s'ar fi adaptat la alte tufe, cu carĭ — bine saŭ reŭ — îĭ asemĕna omul dela ţéră. După cum numele d a f i n u l u ĭ «laurier» s'a dat la noĭ plânteĭ «mezereum», maĭ numită altfel «tulichină», «cleiţă», «piperu-lupuluĭ», pe care şi limbile neo-latine occidentale o chiamă «laureola» (lauréole, loireolea), deminutiv din «laurus», tot asemenea numele *afinuluĭ* «myrte» a trecut la Românĭ către o varietate de «vaccinium», căriĭ şi graiurile romanice din Apus îĭ ḑic «myrtillus», franc. myrtille, ital. mirtillo, span. mirtilo etc., un deminutiv dela «myrtus». Paralelismul e perfect. Dar maĭ este ce-va. Una din numirile francese poporane ale «mìrtilleĭ» e c o u s i n e t, c o u s i n, c o u s i n e, adecă o traducere a latinuluĭ a f f i n i s, ceĭa ce maĭ întăresce încă o dată cele spuse maĭ sus despre *afin* ca nume al «mirtuluĭ» deja în latinitatea vulgară. Să se observe că în vechea francesă în loc de «cousin», «cousine», se putea ḑice fórte bine: «a f f i n», «a f f i n e», de exemplu: «bien veigniez touz, vous mi «a f f i n» (Godefroy, Dict. d. l'anc. fr., v. Afin); şi atuncĭ între numele luĭ «vaccinium myrtillus» la noĭ şi numele luĭ la Francesĭ n'ar maĭ fi nicĭ măcar deosebirea dintre original şi traducere.

In conspect:

Fraţĭ în archeologia latină, fraţĭ în mitologia românéscă, *afin* şi dafin sînt fraţĭ şi prin etimologiă. In Banat, pînă astădĭ *afinul* se chiamă pe a-locurĭ *dafin*, ĭar brobónele luĭ cele dulcĭ dafine (Paroh G. Iancu, com. Visag, Bobolna, Baĭa-de-Criş). Să nu uĭtâm că preposiţionalul *d* ca în «dalb»=«alb» nu se acaţă la noĭ nicĭ o dată la terminĭ botanicĭ. Se dice «aĭu», «aglică», «alun», «anin», «arţarĭu» etc., nu: «daĭu», «daglică» şi aşa maĭ încolo. Forma *dafin* pentru *afin*, conservată la Bănăţenĭ, este dară cea organică, moştenită ca dublet din epoca latină.

Dela noĭ pe *afin* «vaccinium myrtillus», saŭ maĭ bine numele fructuluĭ afină, l'aŭ luat apoĭ pe de o parte Unguriĭ, prefăcêndu'l în afonya după armonia vocalică maghiară, ĭar pe de alta — Ruteniĭ din Bucovina sub forma afena, alăturĭ cu termenul propriŭ rutenesc «boriwka» (=polon. borowka).

ŞEDINŢA DIN 22 MARTIE.

Preşedinţa d-luĭ *Ion Ghica.*

D-lŭ *D. Sturdza* propune ca scrisórea d-luĭ *Ghica* despre poetulŭ Gr. Alexandrescu, citită în şedinţa publică de Vineria trecută de către d-lŭ *Negruzzi*, să se tipăréscă în Anale, saŭ în corpulŭ procesuluĭ verbalŭ alŭ aceleĭ şedinţe saŭ deosebitŭ. Propune de asemenea ca în contextulŭ relaţiuniĭ făcute de d-lŭ *Hasdeŭ* asupra Mareluĭ Etimologicŭ să se tipăréscă în Anale şi cele dóuĕ cuvinte citite în acéiaşĭ şedinţă, pentru ca publiculŭ din aceste specimene să-şĭ pótă face o idee despre modulŭ cum se face lucrarea.

D-lŭ *Ion Ghica* dice că scrisórea sa despre Alexandrescu aparţine

«Convorbirilorŭ literare», pentru carĭ a trimis'o, și dacă Academia voesce să se publice în Anale, va trebui să se reproducă după ce va fi tipărită în acea revistă.

Propunerea d-luĭ *Sturdza* se aprobă dimpreună cu esplicările d-luĭ *Ghica.*

Se comunică o scrisóre de la d-lŭ *S. Fl. Marianŭ*, prin care însciințézâ că nu va puté lua parte la sesiune și că colecțiunea de descântece poporane, pentru a căreĭ publicare i s'a datŭ de Academie unŭ ajutorŭ anulŭ trecutŭ, va fi tipărită până la Pascĭ.

Universitatea din Berna trimete publicațiunile sale cerêndŭ a i se trămite în schimbŭ ale Academieĭ. — Cererea se apróbă.

D-lŭ Secretarŭ generalŭ dă citire propuneriĭ presintate de d-lŭ *A. Papadopolŭ-Calimachŭ* în următórea cuprindere:

«Academia posede astădĭ unŭ mare numĕrŭ de urice domnescĭ, cărțĭ domnescĭ, surete, anaforale și alte acte, tóte originale, de prin diferite epoce, carĭ constitue unŭ tesaurŭ neprețuitŭ pentru studiile istorice atingătóre de țéra nóstră, studiĭ carĭ astădĭ ieaŭ o mare desvoltare. Aceste monumente, marturĭ viĭ și nebănuițĭ aĭ vremilorŭ trecute, sunt de unŭ folosŭ imensŭ în privința istorică, cronologică, genealogică, topografică și literară. Dar tóte aceste tesaure staŭ grămădite și închise în archivele Academieĭ nóstre necunoscute acelora carĭ se ocupă de studiile nóstre istorice și carĭ le-arŭ consulta cu mare folosŭ și s'arŭ îmbărbăți în esploatarea frumóseĭ și întinseĭ câmpiĭ care ni s'a deschisŭ în domeniulŭ mărețŭ alŭ istorieĭ Românilorŭ și alŭ cultureĭ nóstre naționale.

«Ca să punemŭ dar în mâna lumeĭ studióse atât din țéră cât și din străinătate aceste tesaure grămădite în Academia nóstră, eŭ propunŭ ca Academia se iea una din următórele decisiunĭ:

«1. Să se fondeze de Academie o *Revistă istorică a Academieĭ Române*, care să apară la fie-care dóuĕ lunĭ, și în care să se publice textele tuturorŭ hrisóvelorŭ, uricelorŭ și celoralalte acte vechĭ câte sunt și câte vorŭ maĭ întra în Academia Română, fără nicĭ unŭ co-

mentariŭ. Iar actele slavonescĭ să se tipărescă cu traducere românéscă.

«2. Dacă acésta ar păré dispendiosŭ, facŭ o a dóua propunere, adecă să se fondeze unŭ *Catalogŭ istoricŭ de actele vechĭ aflătóre în Academia Română*, care catalogŭ, indicândŭ numĕrulŭ înregistrăriĭ fiecăruĭ actŭ în Academie, va arăta data, loculŭ şi cuprinderea în scurtŭ a fie-căruĭ actŭ, cum acésta se obicĭnuesce şi în alte ţĕrĭ.

«Acestŭ *Catalogŭ* saŭ acéstă *Revistă* să se publice în 1000 de exemplare în ediţiune, (formatŭ în 8⁰) cât se póte maĭ eftină, ca să se pótă cumpăra de toţĭ.

«O comisie din Academie alésă de plenum să fie însărcinată cu acéstă lucrare.

A. Papadopolŭ-Calimachŭ.

«Sprijinimŭ: *G. Bariţŭ.* — Sprijinescŭ publicarea unuĭ indice: *Melchisedec, Hasdeŭ, Quintescu*».

Propunerea se recomandă spre cercetare Secţiuniĭ istorice.

Se comunică treĭ propunerĭ pentru alegerĭ de membri corespondenţĭ. — Se decide a se recomanda secţiunilorŭ.

Se comunică scrierea «Cercetărĭ asupra pieleĭ şi pĕruluĭ ursuluĭ ócheşŭ din Carpaţiĭ românescĭ» de Dr. C. Freytag.

Se comunică de asemenea volumele I şi II din «Cartea de cetire» de d-lŭ Stefanŭ Stefureac, trămisă de autorŭ.

Se decide a se mulţămi dăruitorilorŭ.

La ordinea ḑileĭ fiindŭ continuarea discuţiuniĭ asupra propuneriĭ d-luĭ *Maiorescu* privitóre la nepresentarea membrilorŭ Academieĭ la concursurile eĭ, se dă cuvîntulŭ d-luĭ *Sion*.

D-sa ḑice că asupra fonduluĭ propuneriĭ ar avé puţinŭ de ḑisŭ în urma celorŭ spuse de d-lŭ *Sturdza.* Cu tóte acestea crede că, după cele ce s'aŭ vorbitŭ în susţinerea eĭ, merită a se maĭ face óre carĭ observaţiunĭ. S'a vorbitŭ despre impresiunĭ lamentabile ce s'arŭ fi formatŭ în publicŭ despre acordarea premiilorŭ între membriĭ Academieĭ; dar suntemŭ noĭ óre chemaţĭ aicĭ ca să repercutămŭ banalităţile Zoililorŭ saŭ ale spiritelorŭ uşurele şi necópte încă, carĭ nu sciŭ ce să îndruge pentru ca să-şĭ scuze ste-

rilitatea? Asemenea acusațiunĭ s'aŭ făcutŭ destule prin unele reviste șĭ foițe obscure. De demnitatea nóstră nu e de a le băga în sémă. Consciințele nóstre nu trebue să se turbure, fiindŭ că fără nicĭ o părtinire și cu convicțiune amŭ datŭ premiile nóstre; și pentru acésta suntemŭ absolvițĭ chiar de fundatorulŭ principalŭ alŭ premiilorŭ, de fericitulŭ întru memorie Năsturelŭ-Herĕscu, carele prin testamentulŭ sĕŭ anume dice că membriĭ Academieĭ aŭ dreptulŭ să-șĭ presinte lucrările la concursŭ. Apoĭ scopulŭ premiilorŭ este de a încorona opere bine scrise și a resplăti scriitorĭ eminențĭ, iar nu a încuraja persóne carĭ credŭ că arŭ puté lucra. Propunerea este neoportună, și cu atât maĭ neînțelésă cu cât vine de la uniĭ membri carĭ maĭ totdeauna aŭ figuratŭ în comisiunile anuale de premiĭ și nu și-aŭ desvoltatŭ teoriile acolo în sînulŭ comisiunilorŭ, carĭ singure trebuiaŭ să se ocupe de acésta.

D-lŭ *Hasdeŭ* regretă că e silitŭ a combate de astă dată pe d-lŭ *Maiorescu*, cu care se înțelege fórte bine asupra multorŭ cestiunĭ. Nu împărtășesce ideia cuprinsă în propunerea sa și nu înțelege de ce a făcut'o. Dacă ar fi făcut'o acum câțĭ-va anĭ, când unulŭ după altulŭ s'aŭ premiatŭ vre-o câțĭ-va membri aĭ Academieĭ, totușĭ s'ar fi înțelesŭ; dar de vre-o treĭ anĭ încóce nu s'aŭ maĭ datŭ premiĭ membrilorŭ.

D-sa nu scie care se fie fostŭ motivulŭ rumoreĭ de nemulțămire contra premieriĭ luĭ *Alecsandri;* dar scie că rumóre multŭ maĭ mare a fostŭ pentru premiele date d-lorŭ Crăĭniceanu și Stefanelli, carĭ nu sunt membri aĭ Academieĭ.

D-lŭ *Maiorescu* vine și vorbesce în numele tinerimiĭ, pe care și d-lŭ *Hasdeŭ* o iubesce fórte multŭ. Dar D-sa se pune în posițiunea tinerimiĭ, și nu i-ar fi plăcutŭ de locŭ ca să se facă pentru dînsa acéstă propunere; s'ar fi simțitŭ vătămatŭ, pentru că ar fi avutŭ aerulŭ a se dice: tu, tinerule, nu lucrezĭ decât pentru premiŭ. D-sa s'ar fi revoltatŭ, fiindŭ tînĕrŭ, și din altŭ punctŭ de vedere; dacă i s'ar fi disŭ : poțĭ să te presințĭ la premiĭ, dar de la ele vorŭ fi înlăturațĭ toțĭ ómeniĭ de o valóre însemnată; concursulŭ are să se petrécă între copilașĭ. Propunerea d-luĭ *Maiorescu* nu apără de locŭ

tinerimea, ci din contră îĭ dă unŭ testimonium paupertatis, atât întru cât privesce puterea eĭ de a lucra, cât și în privința scopurilorŭ ce le-ar urmări prin lucrările sale. E maĭ durerosŭ pentru unŭ tînĕrŭ cu unŭ simțemîntŭ de demnitate a alerga după premierĭ și resplătirĭ ale munceĭ sale decât a lucra fără să se gândéscă la acestea. Cea maĭ plăcută resplată a munceĭ este plăcerea de a munci, abstracțiune făcêndŭ de orĭ ce resplată ce ar puté atrage după sine. Din aceste cause D-sa va vota în contra propuneriĭ.

D-lŭ *I. Negruzzi:* Când s'a combătutŭ propunerea d-luĭ *Maiorescu* de către d-lŭ *Sturdza*, unŭ argumentŭ s'a adusŭ din art. 3 alŭ Statutelorŭ și s'a ḑisŭ că propunerea ar fi contrară aceluĭ articulŭ. Dacă ar fi o dispositiune în legea Academieĭ, în care să se ḑică că membriĭ eĭ îșĭ potŭ presenta lucrările la premiĭ, atuncĭ fără îndoială propunerea presentată nu s'ar puté admite. Dar în art. 3 D-sa nu a găsitŭ nicĭ o dispositiune, din care să se vaḑă că propunerea acésta ar fi în contradicțiune cu statutele.

Și D-sa a avutŭ adînculŭ simțemîntŭ, că publiculŭ românŭ a vĕḑutŭ cu ochĭ rĕĭ premiarea membrilorŭ Academieĭ de către colegiĭ lorŭ. Acéstă părere s'a făcutŭ din faptulŭ că din ḑece premiĭ optŭ s'aŭ datŭ membrilorŭ. Ce s'ar întimpla când Curtea de casațiune s. e. ar avé premiĭ pentru scrierĭ juridice, orĭ facultatea de medicină pentru scrierĭ medicale, și din ḑece premiĭ numaĭ dóuĕ s'arŭ da la concurențĭ străinĭ de aceste instituțiunĭ? Negreșitŭ s'ar respândi părerea că și colegialitatea jócă unŭ rolŭ în împărțirea premiilorŭ. D-sa propune ca membriĭ Academieĭ să facă unŭ actŭ de abnegațiune, să se mulțăméscă cu onórea de a se afla în celŭ maĭ înaltŭ areopagŭ literarŭ și sciințificŭ alŭ țĕriĭ și să renunțe la onórea de a fi și premiațĭ, maĭ cu sémă când acéstă onóre este împreunată și cu o remunerațiune materială.

Era o vreme când actele de abnegațiune eraŭ fórte dese, bĕtrâniĭ din generațiunea anterióră aŭ lucratŭ cu abnegațiune. Astăḑĭ se vorbesce fórte puținŭ de abnegațiune; se vorbesce numaĭ de diurne, de cumul, de tantieme. Póte că și simțemîntulŭ de invidie să se amestece în aceste strigăte, dar când ele sunt atât de generale, trebue

să aĭbă unŭ fondŭ adevĕratŭ. Ca soția luĭ Cesarŭ, ce nu trebuia să fie macar bănuită, Academia Română trebue pusă la adăpostulŭ orĭ căruĭ prepusŭ, căcĭ Academia este nu numaĭ corpulŭ învĕțațilorŭ dintre Românĭ, dar represintă astădĭ totodată, avêndŭ în sinulŭ eĭ representanțĭ aĭ tuturorŭ provinciilorŭ române, acelŭ simbure fecundŭ din care sperămŭ că se va desvolta pomulŭ celorŭ maĭ scumpe aspirațiĭ naționale.

D-lŭ *Sturdza* dice că d-lŭ *Negruzzi* a spusŭ că vede în Academie nu numaĭ o adunare de învĕțațĭ dar și visulŭ viitoruluĭ, căcĭ de la Academie trebue să pornéscă unŭ spiritŭ de desinteresare. D-lŭ *Sturdza* crede că corpulŭ acesta nu represintă numaĭ visulŭ viitoruluĭ, ci este maĭ alesŭ și unŭ corpŭ de învĕțațĭ actualĭ.

Academia are să dea premiile sale pentru lucrărĭ bune; tineriĭ n'aŭ decât să se facă tarĭ în sciință și să muncéscă, ca să pótă concura cu membriĭ Academieĭ, și astfelŭ de tinerĭ nu vorŭ fi înlăturațĭ de la premiile nóstre. Am adusŭ în ședința precedentă de exemplu pe d-lŭ N. Densușianu, și acum mĕ folosescŭ de ocasiune spre a îndrepta o greșită afirmațiune ce s'a făcutŭ asupra luĭ în ședința precedentă. D-lŭ Densușianu a lucratŭ înainte de orĭ ce ajutorŭ de la Academie; acele lucrărĭ l'aŭ făcutŭ cunoscutŭ Academieĭ și ajutorulŭ ce i s'a datŭ, l'a pusŭ numaĭ în putință de a urmări studiile începute. Cartea premiată nu a făcut'o de locŭ în vederea vre unuĭ premiŭ, cum s'a disŭ; și când a publicat'o nu avea de locŭ intențiunea de a o presenta Academieĭ. D-lŭ *Sturdza* a cetitŭ lucrarea și i s'a părutŭ forte bună, și de aceia a stăruitŭ ca d-lŭ Densușianu să o presinte la premiĭ, și numaĭ după multă insistență l'a pututŭ hotărî să o presinte.

D-lŭ *Sturdza* se miră de inconsecința ce vede din partea d-luĭ *Maiorescu*. In anulŭ trecutŭ D-sa și cu alțiĭ aŭ cugetatŭ să se dea premiulŭ celŭ mare iar d-luĭ *Alecsandri* pentru a dóua óră, iar acum vine și cere să se închidă de acum înainte membrilorŭ calea premiilorŭ. D-lŭ *Sturdza* nu vede de locŭ motivele carĭ aŭ pututŭ schimba cu totulŭ ideile în acéstă privință în decursulŭ anuluĭ încetatŭ.

Apoĭ dacă e vorba de desinteresare, de abnegațiune, să renunțămŭ la diurnele de ședințe, ca să nu se dică că noĭ ne întrunimŭ aicĭ numaĭ pentru că avemŭ a primi 20 leĭ de ședință. Acésta D-sa nu o cere, pentru că este dreptŭ ca membriĭ Academieĭ să aibă o remunerare cât de modestă pentru ostenéla și timpulŭ ce punŭ pentru a lua parte la ședințe, și nu e fără folosŭ că se face acéstă cheltuială, pentru că dacă în unele ședințe se face puținŭ, în altele se lucréză, și lucrarea acésta e fórte folositóre.

Ințelesulŭ statutelorŭ și alŭ testamentelorŭ nóstre este că orĭ ce lucrare bună ar fi, orĭ de unde ar veni, trebue premiată; și asupra acestuĭ punctŭ nu se póte face restricțiune. Totŭ cu acelașĭ dreptŭ s'ar puté dice că Academia să nu maĭ tipărésca nicĭ o carte a unuia din membriĭ sĕĭ, pentru că prin acésta s'ar împedeca alțiĭ de a tipări cărțĭ. Dacă noĭ vomŭ fi dreptĭ și vomŭ judeca cu deplină nepărtinire cărțile ce ni se vorŭ presenta la premiĭ, nicĭ o pedecă nu se pune desvoltăriĭ cercetărilorŭ și lucrărilorŭ scientifice și literare, ci maĭ multŭ se vorŭ încuragia toțĭ aceia carĭ îșĭ daŭ silința de a face lucrărĭ de o adevĕrată valóre. Datoria nóstră morală este ca să punemŭ dreptatea și judecata nóstră maĭ presusŭ de orĭ ce suspițiune.

Se constată că membriĭ nu maĭ sunt în numĕrŭ și discuțiunea se amână pentru ședința următóre, ridicându-se ședința la ora 11 a. m.

ȘEDINȚA DIN 24 MARTIE.

Președința D-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ Secțiuniĭ literare, prin care se arată, că Secțiunea a alesŭ pe d-lŭ *G. Chițu* președinte și pe d-lŭ *B. P. Hasdeŭ* vice-președinte pentru anulŭ 1886-87, că Secțiunea a alesŭ pe d-niĭ *Hasdeŭ* și *Sion* pentru ca împreună cu 2 delegațĭ aĭ

Secţiunii istorice să cerceteze propunerea de a se tipări manuscrisulŭ de predice alŭ Mitropolituluĭ Antim Ivireanulŭ.

D-lŭ *B. P. Hasdeŭ* ḑice, că comisiunea de care se vorbesce în acestŭ procesŭ-verbalŭ alŭ Secţiuniĭ literare s'a întrunitŭ şi că d-lŭ *Urechiă* este însărcinatŭ a expune decisiunile comisiuniĭ.

D-lŭ *Urechiă* ḑice, că Secţiunea istorică a delegatŭ în acéstă comisiune pe *P. S. S. Melchisedec* şi pe d-sa. Comisiunea s'a întrunitŭ, şi după cercetarea manuscrisuluĭ a decisŭ, că elŭ merită atenţiunea Academieĭ şi că tipărirea luĭ este dorită de ambele Secţiunĭ, pentru că atinge cestiunĭ literare şi istorice. Din aceste cause, Comisiunea se rógă a se pune la ordinea ḑileĭ tipărirea opereĭ luĭ Antim Ivireanulŭ aprobate de comisiune.

D-lŭ *Hasdeŭ* amintesce că Mitropolitulŭ Antim a fostŭ contemporanŭ cu Brâncoveanu, manuscrisulŭ presentatŭ este însă o copie posterióră cu vre-o 80 anĭ. Copia este bună şi de interesŭ istoricŭ şi literarŭ. Cestiunea asupra căreia comisiunea nu s'a pronunţatŭ este, cine să fie însărcinatŭ cu tipărirea.

D-lŭ *V. A. Urechiă* crede că trebue să se decidă întâiŭ tipărirea în principiŭ. Acéstă decisiune să se trimétă apoĭ la comisiunea financiară, care va cerceta şi va spune dacă sunt în acestŭ anŭ mijlóce pentru a se esecuta lucrarea. Când apoĭ tipărirea se va puté începe, va fi a se decide cine să fie însărcinatŭ cu esecutarea eĭ.

ŞEDINŢA DIN 25 MARTIE.

Preşedinţa D-luĭ *Ion Ghica.*

La ordinea ḑileĭ se pune continuarea discuţiuniĭ asupra propuneriĭ d-luĭ *Maiorescu.*

D-lŭ *V. Maniu* constată că cestiunea ce se discută este fórte delicată. Propunerea presentată tinde a pune la adăpostŭ faţă de orĭ

ce supoșițiune jignitóre prestigiulŭ și posițiunea Academieĭ. Pentru a puté admite acésta propunere urméză să ne întrebămŭ, dacă Academia a pututŭ da locŭ până acuma la asemenea mișcărĭ în simțemîntulŭ și opiniunea publică. S'a ḑisŭ că s'aŭ premiatŭ numaĭ opere de ale membrilorŭ Academieĭ; dar pentru a trage din acésta o concluziune trebue să se cerceteze ce opere eraŭ în concurență cu cele premiate, pentru ca să se pótă da locŭ la bănuelĭ de părtinire. Operele luĭ *Alecsandri* nu potŭ deștepta nicĭ o bănuială de parțialitate; de asemenea nicĭ lucrările premiate ale d-luĭ *Hasdeŭ*, carĭ s'aŭ impusŭ, prin valórea lorŭ, nu numaĭ Academieĭ, dar tuturorŭ Românilorŭ. S'a premiatŭ scrierea teologică a d-luĭ Stefanelli care nu avea unŭ altŭ concurentŭ; de asemenea și scrierea d-luĭ *Marian*. Cand s'a premiatŭ lucrarea d-luĭ *Sion*, puținŭ voluminósă dar cu sîmbure, într'însa s'a premiatŭ lucrarea vieţeĭ sale întregĭ; și apoĭ ce concurentŭ superiorŭ s'a înlăturatŭ? Aceia-șĭ întrebare trebue făcută și cu lucrarea premiată a d-luĭ *Brândză* și cu celealalte.

Dacă s'arŭ înființa din seninŭ o restricțiune ca cea propusă, ar însemna că noĭ punemŭ la îndoială sinceritatea și buna credință a nóstră. Acestŭ actŭ arŭ fi nemeritatŭ. Dar maĭ sunt și statutele și voința testatorilorŭ carĭ nu permitŭ să fie modificate după bunulŭ placŭ. Acéstă disposițiune arŭ maĭ fi avutŭ înțelesŭ dacă s'arŭ fi presentatŭ ca propunere directă de modificarea statutelorŭ. D-sa crede că nu-ĭ de locŭ bine a veni prin o disposițiune ca cea propusă, să se ḑică publiculuĭ : iată am făcutŭ rĕŭ până acum, am fostŭ părtinitorĭ în acordarea premiilorŭ Academieĭ; voimŭ să ne îndreptămŭ. Acésta arŭ însemna că ni se cere să ne dămŭ pe nedreptŭ unŭ verdictŭ de paupertate.

D-lŭ *Poni* crede că cestiunea, cum s'a pusŭ de propuitorĭ, nu este pe adevĕratulŭ eĭ terenŭ. Nu este a se discuta valórea premiilorŭ date până acuma, căcĭ era naturalŭ că, pe cât timpŭ membriĭ Academieĭ puteaŭ să concureze la premiĭ, eĭ să le iea, pentru că eĭ sunt ceĭ maĭ distinșĭ învĕțațĭ aĭ noștri, și lucrările lorŭ vorŭ fi în generalŭ superióre celoralalte. Cestiunea însă e aiurea : orĭ ce premiŭ presupune unŭ concursŭ, și D-sa nu înțelege ca judecătoriĭ acestuĭ con-

cursŭ să vie și eĭ să se presinte la dînsulŭ. Exemplele aduse cu Academiile străine nu s'aŭ lămuritŭ bine. In Francia s. ex. este nepomenitŭ ca o Academie să premieze pre unulŭ din membriĭ aceleia-șĭ Academiĭ; s'aŭ datŭ câtor-va membrı premiulŭ Institutuluĭ, dar Institutulŭ este compusŭ din cincĭ Academiĭ și prin urmare unŭ membru din o Academie este premiatŭ de celealalte Academiĭ nu de colegiĭ sĕĭ. Din aceste motive D-sa este pentru propunere.

D-lŭ *Quintescu* recunósce că cestiunea în sine are și o parte rea. D-lŭ *Poni* are dreptate când ḑice că premiulŭ este unŭ concursŭ la care judecătoriĭ nu trebue să fie concurenţĭ; dar recunósce asemenea că Academia nóstră nu se póte pune la înălţimea Institutuluĭ Francieĭ. Noĭ ne aflămŭ în alte condiţiunĭ; nu avemŭ așa mare mulţime de învĕţaţĭ, în cât să putemŭ exclude o parte dintre concurenţĭ dela premiile ce avemŭ de acordatŭ. S'a ḑisŭ că suntemŭ bănuiţĭ de parţialitate în judecata nóstră, dar în contra bănueliĭ nu este leacŭ; chiar presentarea acesteĭ propunerĭ este atingĕtóre pentru Academie. Dacă ea arŭ fi primită și concurenţiĭ ce s'arŭ presenta în viitorŭ nu arŭ merita și nu li s'arŭ da premiĭ, s'arŭ puté ḑice că acéstă severitate este din causă că concurenţiĭ sunt afară din Academie. Noĭ nu putemŭ să ne punemŭ în posiţia altorŭ ţĕrĭ; trebue să remunerămŭ și să încuragiemŭ munca fără alte consideraţiunĭ. Să maĭ așteptămŭ până ce vomŭ vede că ni se presintă scrierĭ bune venite dela persóne din afară și atuncĭ să facemŭ restricţiunea propusă pe tăcute. D-lŭ *Maiorescu* a ḑisŭ, că maĭ multe critice s'aŭ rădicatŭ asupra scrierilorŭ d-luĭ *Alecsandri* de când i s'a datŭ unŭ premiŭ. D-sa nu vede în acésta nicĭ unŭ rĕŭ, căcĭ acésta arŭ însemna numaĭ că critica a începutŭ să se desvolte și la noĭ.

D-lŭ *V. Babeșŭ* ḑice că D-sa scie să aprecieze cele dóuĕ tendinţe ce s'aŭ manifestatŭ în discuţiunea acesteĭ propunerĭ. După D-sa propunerea nu e fără temeiŭ : este positivŭ, că dacă dintre premiile date până acum nu se întîmpla ca celea maĭ multe să fie date membrilorŭ Academieĭ, nimenuĭ nu-ĭ vinea în gândŭ să facă acéstă propunere. Indemnulŭ dar din care a pornitŭ propunerea, este o întîmplare și D-sa nu voesce a intra în cestiunea dacă e bine ca mem-

brii Academiei să premieze pe colegii loră. S'a ḑisă, ca argumentă, de contrarii propunerii, că de câţi-va ani nu s'aă mai presentată şi nu s'aă mai premiată membri şi că scrierile presentate la concursă aă fostă mediocre. D-sale i se pare că acestă argumentă póte fi întorsă pentru propunere, căci se póte ḑice, că nu s'aă presentată scrieri bune la concursă tocmai pentru că s'a rĕspândită în publică credinţa că premiile se daă mai uşoră la membri. Academia e silită să ţie comptă de ideile şi de credinţele ce se manifestă în publică; şi importanţa cea mare este că se face în publică critică în contra Academiei pentru că a dată premii membriloră ei. Dacă ni se ḑice că s'a descurajată o generaţiune, noi trebue să ţinemă comptă de acésta şi să înlăturămă pretextulă de a se descuraja. Acésta o putemă face printr'o decisiune din care să se scie că Academia va premia scrierile celoră cari nu sunt membrii ei. D-sa crede că propunerea este oportună şi printr'însa se îndémnă tinerii la muncă. Crede că chiar numai acéstă discuţiune va produce ună efectă bună în publică.

D-lă *St. Fălcoianu* ḑice, ca prin acéstă propunere se atinge prestigiulă Academiei ca corpă şi ală fie-cărui membru în parte. Nu-şi póte ascunde impresia penibilă causată de celea spuse de d-lă *Maiorescu*, că propunerea s'a făcută pentru tinerimea care s'a supĕrată pe *Alecsandri* că a fostă premiată. Este acesta ună argumentă pentru ca Academia să vină şi să ḑică că a lipsită la demnitatea ei? Ori cum se va întórce, acéstă propunere e ună blamă care s'ară da tutoroă membriloră pentru tóte lucrările loră trecute. Acésta este ne meritată. D-lă *Maiorescu* a spusă că s'aă presentată traduceri la concursuri şi aă fostă respinse, dar traducerile aă fostă rele şi defectele loră se arată în rapórtele făcute şi publicate. Susţiitorii propunerii n'aă venită să arete că s'aă respinsă scrieri bune pentru a se premia unele rele, şi numai acésta ar fi justificată presentarea propunerii. Propunerea acésta, dacă va fi adoptată, va avé ună efectă fórte rĕă, căci toţi şi fie-care membru va fi aspru judecată, şi lucrările Academiei de până acum nu merită astă-felă de judecată.

D-lă *G. Barițiŭ* ḑice că aceiaşi impresiune a făcută asupra D-sale

propunerea ca și acea manifestată de d-lŭ *Fălcoianu*. Acéstă propunere are aerulŭ a ḑice, că premiile trecute s'aŭ datŭ fără merite, iar membriĭ aŭ fostŭ nedrepţĭ, ca și când ar fi fostŭ concurenţĭ multŭ maĭ meritoriĭ decât ceĭ premiaţĭ. Totușĭ D-sa va vota pentru oprirea membrilorŭ de a se presenta la premiĭ, dacă se va suprima dispo-siţiunea privitóre la votare cuprinsă în art. 10 alŭ statutelorŭ. Dacă s'arŭ primi propunerea, o urmare naturală a eĭ ar fi să se cerceteze de o comisiune, carĭ premiĭ s'aŭ datŭ pe nedreptŭ și să se iee în-dărăpt de la ceĭ premiaţĭ. Este nedreptŭ a se ḑice că Academia nu a îndemnatŭ tinerimea la lucru. S'aŭ publicatŭ o mulţime de con-cursurĭ pentru traducerĭ din autorĭ clasicĭ și pentru lucrărĭ asupra unorŭ subiecte date; la tóte însĕ s'aŭ presentatŭ concurenţĭ puţinĭ cu lucrărĭ în generalŭ fórte puţinŭ satisfăcătóre.

D-lŭ *I. Caragiani :* Când este a se da unŭ premiŭ, cestiunea este care e lucrarea cea maĭ bună, și ea să fie premiată fără consideraţie de persónă. Presentându-se la acelașĭ concursŭ unŭ membru alŭ Academieĭ și unŭ străinŭ, dacă lucrarea străinuluĭ e maĭ bună, co-misiunea care cercetéză lucrările nu se póte înșela; premiulŭ se va da lucrăriĭ celeĭ maĭ bune. Se ḑice însĕ că lumea bănuesce pe membri de părtinire. D-sa întrébă însă dacă fie-care n'a datŭ vre odată votulŭ sĕŭ asupra unuĭ premiŭ fără să aibă convingerea că-lŭ dă pentru scrierea cea maĭ bună? Dar chiar lumea nu este de acordŭ în a-preţiarea moduluĭ în care s'aŭ datŭ premiile Academieĭ ; și noĭ nu putemŭ să ţinemŭ socotélă de apreţierile uneĭ părţĭ fără cealaltă.

S'a ḑisŭ că membriĭ Academieĭ, concurândŭ la premiĭ sunt și concurenţĭ și judecătorĭ, dar nu este așa, căcĭ nicĭ odată unŭ membru nu a luatŭ parte la lucrările comisiuniĭ concursuluĭ la care arŭ fi concuratŭ și elŭ. S'a ḑisŭ asemenea că nu e bine ca membriĭ să judece pe unŭ colegŭ alŭ lorŭ. Noĭ nu putemŭ însă să-lŭ respingemŭ de la judecata nóstră, când vine și cere să fie judecatŭ.

Dacă amŭ exclude pe membriĭ Academieĭ de la concursurĭ, ur-marea arŭ fi că amŭ avé lucrărĭ mediocre de premiatŭ. D-sa ḑice că este dreptŭ ceia ce a spusŭ d-lŭ *Bariţŭ* că, dacă primimŭ acéstă propunere, atuncĭ trebue să se revie asupra vechilorŭ premiĭ și să

se iee îndărăptŭ, fiindŭ considerate ca acordate pe nedreptulŭ. D-sa este de părere să se continue cum s'a urmatŭ până acum, avêndu-se încrederea că toţĭ membri sunt multŭ maĭ susŭ puşĭ decât să fie părtinitorĭ în decisiunile lorŭ privitóre la primiĭ.

Propunerea să pune la votŭ şi se respinge.

D-lŭ Preşedinte *Ion Ghica* amintesce că la Senatŭ s'a depusŭ unŭ proiectŭ de lege privitorŭ la societatea Ateneuluĭ românŭ, în care se aflá unŭ articolŭ care ḑice că şi Academia să aibă doĭ delegaţĭ în biuroulŭ Ateneuluĭ. Guvernulŭ, înainte de a presenta acestŭ articolŭ, trebuia să întrebe pe Academie, care este o persónă morală. D-sa supune casulŭ la discuţiunea Academieĭ.

D-lŭ *Aurelianŭ* ḑice că acelŭ articolŭ nu obligă pe Academie la nimicŭ; îĭ dă numaĭ dreptulŭ de a controla, dacă voesce, lucrările Ateneuluĭ. Disposiţiunea este facultativă.

D-lŭ *N. Ionescu* ḑice că D-sa a combătutŭ în cameră acéstă disposiţiune din lege, care de alt-felŭ nu e obligatóre pentru Academie. Cugetarea guvernulŭ a fostŭ ca să iea garanţie că Ateneulŭ va remâné totdeauna o instituţiune devotată sciinţeĭ. Academia, de şi e declarată de institutŭ de statŭ, dar are independenţa sa; legea a înţelesŭ să pue o instituţiune existentă în legătură maĭ de aprópe cu Ateneulŭ.

D-lŭ *D. Sturdza* explică că art. 2 din proiectulŭ de care se vorbesce, a fostŭ făcutŭ pentru a se da unŭ felŭ de satisfacţiune Academieĭ şi D-sale, căcĭ D-sa avusese intenţiunea de a câştiga loculŭ din dosulŭ grădineĭ Episcopieĭ pentru a zidi localulŭ Academieĭ şi alŭ Museelorŭ. Atuncĭ s'a presentatŭ la Cameră propunerea pentru a se da acelŭ locŭ Ateneuluĭ. De atuncĭ lucrulŭ a luatŭ o consistenţă maĭ mare, căcĭ societatea Ateneuluĭ a făcutŭ o lotărie pentru a-şĭ strînge mijlócele necesare clădiriĭ localuluĭ. Ateneulŭ este o societate în care, după statutele sale actuale, lucrurile nu sunt încă bine fixate. De aceia D-sa crede că arŭ fi maĭ bine ca membriĭ Academieĭ, carĭ sunt la Senatŭ, să fie autorisaţĭ a cere suprimarea aceluĭ articolŭ

D-lŭ *Maiorescu* ḑice că prin acestŭ articolŭ a voitŭ a se pune unŭ

felŭ de controlŭ asupra Ateneuluĭ, cea ce ar puté fi și o împedecare pentru desvoltarea aceleĭ societățĭ. Dar maĭ este cestiunea nelămurită de articolŭ, și anume ce posițiune arŭ avé membriĭ delegațĭ de Academie în biuroulŭ Ateneuluĭ? Ce s'arŭ întîmpla când membriĭ Academieĭ ar crede că Ateneulŭ se abate de la calea și de la scopurile sale? Totŭ feliulŭ acesta de a controla e unŭ vêntŭ reacționarŭ. D-sa crede că e maĭ bine să se stăruéscă pentru suprimarea articoluluĭ și să se lase Ateneulŭ a se desvolta singurŭ fără amesteculŭ Academieĭ.

D-lŭ *V. Babeșŭ* crede că membriĭ pe carĭ i-ar delega Academia în biuroulŭ Ateneuluĭ ar avé misiunea să influențeze moralmente, și este de părere că Academia este obligată a întinde acéstă influență orĭ unde póte, pentru rĕspândirea ideilorŭ. De acea D-sa ar voi susținerea articoluluĭ din proiectulŭ de lege.

D-lŭ Președinte formuléză o decisiune în următórele cuvinte: *Academia nu voesce nicĭ o inmixtiune în afacerile Ateneuluĭ.* Acéstă formulare se primesce, și d-lŭ Președinte rógă pe membriĭ Academieĭ carĭ se află în Senatŭ a stărui pentru suprimarea articoluluĭ 2 din proiectulŭ legeĭ Ateneuluĭ.

ȘEDINȚA DIN 26 MARTIE.

Președința d-luĭ *Ion Ghica.*

Se comunică o scrisóre prin care d-lŭ *Odobescu* însciințéză că a expediatŭ încă optŭ caiete de documente istorice decopiate la Paris, și că va maĭ trimete vr'o ḑece peste câteva ḑile. — Se recomandă scrisórea Secțiuniĭ istorice.

Comisiunea Bibliotecеĭ presintă raportulŭ sĕŭ anualŭ. Se decide a se pune la ordinea ḑileĭ pentru o ședință viitóre.

ȘEDINȚA DIN 27 MARTIE.

Președința d-luĭ *Ion Ghica.*

Se comunică o scrisóre a d-luĭ *A. Papadopolŭ-Calimachŭ* pre lângă care presintă din partea d-luĭ generalŭ Pencovicĭ Regulamentulŭ de navigație și poliție pe Dunărea-de-josŭ, în cincĭ limbĭ.

Se va mulțămi d-luĭ generalŭ Pencovicĭ pentru acestŭ dar.

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ Secțiuniĭ istorice pentru ședința de la 22 Martie a. c.

Secțiunea propune a se aproba continuarea lucrăriĭ d-luĭ *Odobescu* de a aduna documente istorice de la Paris. — Propunerea Secțiuniĭ se aprobă.

Decisiunea Secțiuniĭ de a se păstra la Academie o colecțiune de corespondențe aduse de d-lŭ *G. Barițŭ* dintre aniĭ 1838—1848, precum și de a se publica din acele corespondențe cele ce va alege d-lŭ *Barițŭ* dimpreună cu notele D-sale, se aprobă de Academie, exprimându-se d-luĭ *Barițŭ* mulțămirile Academieĭ pentru dăruirea aceleĭ corespondențe.

ȘEDINȚA DIN 28 MARTIE.

Președința d-luĭ *Ion Ghica.*

D-lŭ M. Suțu, membru corespondentŭ, citesce memoriulŭ sĕŭ despre greutățile și monedele romane și italice, care, ascultatŭ cu mare interesŭ, este primitŭ cu aplause.

D-lŭ *G. Barițŭ* vorbesce despre valórea istorică a corespondențelorŭ și altorŭ scrierĭ de ale maĭ multorŭ bărbațĭ din România repausațĭ în aniĭ din urmă, de la carĭ însă s'a conservatŭ o lungă

serie de scrisorĭ din epoca anterióră anuluĭ 1848, adecă de la anulŭ 1838, în care s'a întemeiatŭ și la Brașovŭ presa periodică românéscă, și anume în Ianuarie aceluĭ anŭ *Fóia pentru minte, inimă și literatură*, iar în Martie *Gazeta de Transilvania*, diarŭ politicŭ; carĭ ambele apăreaŭ în aniĭ dintâĭ câte odată pe săptămână. Fundatorulŭ acelorŭ dóuĕ foĭ periodice, care după doĭ anĭ îșĭ luase de colaboratorŭ pe Andreiŭ Mureșanu, fostŭ profesorŭ și cunoscutulŭ poetŭ ardelénŭ, cere ca scrierile dinainte cu 40 și cu 50 de anĭ câte s'aŭ conservatŭ netipărite, să fie astădĭ apreţiate totŭ după împrejurările în carĭ aŭ eșitŭ acelea din penele bărbaţilorŭ generaţiuniĭ bĕtrâne, pre când *censura preventivă* era totŭ așa de rigurósă ca și înainte cu o sută de anĭ, iar consulatele puterilorŭ străine îșĭ reservaŭ dreptulŭ de a se amesteca în afacerile de presă; și anume unulŭ mergea cu pretensiunile sale așa departe, în cât pretindea exilarea unorŭ scriitorĭ cum și interdicţiunea.

Dorindŭ literaţiĭ românĭ din aceleă timpurĭ, în frunte cu Ioanŭ Eliade Radulescu, cu Cost. Negruzzi ș. a., ca să restabiléscă între toţĭ Româniĭ o comunicaţiune curatŭ literară cât se póte maĭ désă, eĭ aŭ întimpinatŭ până la 1848 cele maĭ marĭ pedecĭ, între carĭ se numĕră carantina de câte 5 până la 20 și chiarŭ 40 de dile contra ciumeĭ, lipsa totală de postă de ex. între Brașovŭ-Bucurescĭ și cu tótă Moldova, sosirea scrisorilorŭ de la Iașĭ în câte 9—10 dile prin Bucovina, lipsa maĭ peste totŭ de șosele în România, oprirea strictă a întrăriĭ de cărţĭ din România în ţĕrile monarchieĭ austriace fără censură prealabilă, care se putea face numaĭ la reședinţa gubernelorŭ provinciale, unde zăceaŭ câte dóuĕ până la dece lunĭ, după cum eraŭ dispușĭ censoriĭ.

Timpulŭ fiindŭ fórte înaintatŭ, aicĭ conferenţiarulŭ îșĭ curmă discursulŭ sĕŭ, și a remasŭ ca consultaţiunea ulterióră să se continue în sînulŭ Secţiuniĭ istorice.

ȘEDINȚA DIN 29 MARTIE.

Președința d-luĭ *Ion Ghica.*

Se comunică raportulŭ d-luĭ *Gr. Stefănescu,* secretarŭ alŭ Secțiuniĭ sciințifice, prin care arată că Secțiunea a decisŭ a presenta doĭ candidațĭ, pe d-niĭ Gr. Cobălcescu și Spiru Haretŭ, pentru alegerea unuĭ noŭ membru în loculŭ reposatuluĭ Dr. Fĕtu.

Se decide a se procede îndată la votŭ.

Punêndu-se la votŭ candidatulŭ Gr. Cobălcescu întrunesce 17 bile albe pentru și 3 negre contra.

D-lŭ Președinte proclamă pe d-lŭ *Gr. Cobălcescu* membru alŭ Academieĭ.

D-lŭ *M. Cogălniceanu* presintă unŭ exemplarŭ din traducerea germană făcută de d-lŭ E. de Herz a scrieriĭ d-luĭ *Alecsandri* «Fântâna Blandusieĭ». D-sa ḑice că traducerea este făcută în versurĭ și că nu este întru nimica inferióră originaluluĭ.

La ordinea ḑileĭ se pune raportulŭ comisiuniĭ Biblioteceĭ, ale căruĭ conclusiunĭ se apróbă, recomandându-se comisiuniĭ financiare partea privitóre la budgetulŭ anuluĭ viitorŭ.

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ Secțiuniĭ literare pentru ședința de la 27 Martie anulŭ curentŭ.

Decisiunea întâia a Secțiuniĭ, de a se publica din noŭ concursŭ pentru traducerea orațiunilorŭ luĭ Cicerone, în aceleașĭ condițiunĭ în carĭ s'aŭ pusŭ la concursŭ și cele-alalte traducerĭ din autorĭ clasicĭ, se aprobă.

Asupra punctuluĭ 2, privitorŭ la începerea tipăririĭ traduceriĭ premiate a luĭ Herodotŭ făcută de d-lŭ D. I. Ghica,

D-lŭ *Quintescu* amintesce că, când s'a hotărîtŭ ca tipărirea traduceriĭ acesteia să nu se încépă înainte de a fi gata manuscrisulŭ celorŭ d'intâĭ 5 cărțĭ, s'a avutŭ intențiunea ca să se asigure terminarea lucrăriĭ. D-sa crede că nu este bine să revenimŭ asupra aceleĭ

decisiunĭ. Recunósce d-luĭ Ghica unŭ mare meritŭ, căcĭ a pusŭ în acéstă lucrare o muncă colosală. Nu póte însă să nu observe că, după programulŭ ce și-a făcutŭ d-lŭ Ghica pentru lucrarea sa, întregŭ Herodotŭ ar forma 9 marĭ volume; și cu tótă dorința ce ar avé se vadă acéstă lucrare făcută, d-lŭ *Quintescu* se întrébă dacă Academia și-a propusŭ să publice edițiunĭ așa marĭ din autoriĭ clasicĭ? D-sa este de părere ca să se róge d-lŭ Ghica a maĭ reduce și împuțina notele pe carĭ le-a pusŭ la traducerea sa.

D-lŭ *N. Ionescu* diferă cu totulŭ de d-lŭ *Quintescu*. Crede că misiunea Academieĭ nu e de a face edițiunĭ complete de autorĭ clasicĭ; este bine să se publice o parte din eĭ maĭ multŭ ca modelŭ, și apoĭ vorŭ veni alțiĭ și comerciulŭ de librărie și le vorŭ continua. D-sa este de părere să se tipăréscă immediatŭ partea din Herodotŭ tradusă de d-lŭ Ghica; acésta ar fi o probă de zelulŭ cu care se lucréză la studiile clasice în universitățile străine, pe când la noĭ înainte de a fi gustatŭ din clasicismŭ și începemŭ a ne desgusta.

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* crede și D-sa că nu e trebuință a se aștepta cu tipărirea până să se termine întrégă traducerea. Și în străinătate fórte de multe orĭ învĕțațiĭ aŭ publicatŭ o parte numaĭ dintr'unŭ autorŭ clasicŭ, care-ĭ interesa saŭ le plăcea maĭ multŭ. Cu atât maĭ multŭ ar fi bine să se încépă tipărirea părțiĭ deja traduse, cu câtŭ în acéstă parte se cuprindŭ informațiunile privitóre la țĕrile românescĭ de astădĭ.

D-lŭ *Romanŭ* dice că se póte reveni asupra decisiuniĭ de la 1880, și este de părere a se începe tipărirea chiar în acestŭ anŭ. De asemenea este de părere ca textulŭ grecescŭ să se tipăréscă alăturĭ cu traducerea. In privința notelorŭ dice că ar fi bine ca traducătorulŭ să fie rugatŭ a le reduce.

D-lŭ *Quintescu* dice că noĭ n'avemŭ încă unŭ textŭ românescŭ din Herodotŭ, și nu i se pare practicŭ să începemŭ prin o ediție din care cartea I să formeze dóuĕ volume. Acéstă edițiune va costa enormŭ de multŭ, așa în cât în curêndŭ Academia se va vedé în imposibilitate de a o continua. D-sa este de părere ca traducătorulŭ să fie rugatŭ a condensa cât se póte maĭ multŭ notele.

D-lŭ *Urechiă* amintesce că cartea IV din Herodotŭ este tradusă românesce de d-lŭ A. Suţu. Dacă acum se presintă o lucrare de erudiţiune, ea va onora atât pe Academie cât şi pe autorulŭ eĭ. D-sa este pentru tipărirea opereĭ premiate aşa cum s'a presentatŭ.

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* observă că o lucrare ca acésta are să se tipăréscă în maĭ mulţĭ anĭ şi cheltuelile de tiparŭ se vorŭ prevedé cu încetulŭ în maĭ multe budgete consecutive, aşa în cât nu este nicĭ o témă că finanţele Academieĭ s'arŭ îngreuia prea multŭ prin acéstă lucrare. Este de părere să se tipăréscă şi textulŭ dimpreună cu traducerea. In privinţa notelorŭ ḑice că autorulŭ ar trebui să le refacă cu totulŭ spre a le reduce; observă că ele sunt de celŭ maĭ mare folosŭ, din causă că în autoriĭ clasicĭ sunt multe de esplicatŭ, şi de acea este de părere că notele sunt necesare. Propune decĭ ca tipărirea să se încépă chiar în acestŭ anŭ şi lucrarea să se tipăréscă aşa precum s'a presentatŭ, cu textulŭ şi cu notele.

D-lŭ *Sion* arată că asupra lucrăriĭ notelorŭ a discutatŭ multŭ cu traducătorulŭ şi că acesta ţine multŭ ca să se tipăréscă aşa cum le-a lucratŭ, şi nu ar voi să se tipăréscă traducerea fără de note, nicĭ s'ar îndupleca a le reduce, şi că trebue să ţinemŭ sémă de acéstă dispoziţiune a traducătoruluĭ.

Propunerea formulată de d-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* se pune la votŭ şi se aprobă, recomandându-se comisiuniĭ budgetare.

Propunerea a treia a Secţiuniĭ de a se da d-luĭ N. Barbu remuneraţiunea, ce nu i s'a datŭ încă pentru traducerea părţiĭ tipărite din Titu Liviŭ, se apróbă recomandându-se comisiuniĭ budgetare.

ȘEDINȚA DIN 31 MARTIE.

Președința d-luĭ *B. P. Hasdeŭ.*

Se dă citire uneĭ scrisorĭ primite de la d-lŭ membru corespondentŭ Eugen Schyler, prin care însciințéză că a trimesŭ bibliotecei Academieĭ scrierea sa «American diplomacy» în care se află unŭ capitolŭ care tractéză despre libera navigațiune a fluviilorŭ. Trimete câteva notițe despre România și despre Academie publicate de D-sa în diare americane.

ȘEDINȚA DIN 1 APRILIE.

Președința d-luĭ Dr. *I. Felix.*

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ Secțiunii istorice, pentru ședința dela 18 Martie a. c., și se aprobă decisiunea Secțiunii de a se tipări în Anale rapórtele d-luĭ Gr. G. Tocilescu, adresate Ministeriuluĭ Instrucțiunii publice asupra maĭ multorŭ mănăstirĭ din țéră, cu reserva dacă acele rapórte nu s'aŭ publicatŭ aiurea.

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ aceleiașĭ Secțiunĭ pentru ședința dela 27 Martie.

Se pune în discuțiune decisiunea Secțiunii: Să se facă unŭ inventarŭ de tóte documentele istorice pe carĭ le posedă Academia.

D-lŭ *Sion* dice, că inventariulŭ documentelorŭ istorice din colecțiunea Academieĭ este făcutŭ, și că se completéză înscriindu-se într'însulŭ documentele carĭ se adaogă la acéstă colecțiune.

D-lŭ *Barițŭ* dice, că acelŭ inventariŭ nu corespunde înțelesuluĭ propuneriĭ d-luĭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* și alŭ decisiuniĭ Secțiuniĭ. Elŭ trebue să arate cât se póte maĭ desvoltatŭ cuprinsulŭ documentuluĭ.

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* ḑice că D-sa este de părere ca documentele să se publice întregĭ în broşurĭ carĭ să formeze unŭ felŭ de publicaţiune periodică, care să apară la dóuě saŭ la treĭ lunĭ. Numaĭ în acestŭ modŭ colecţiunile de documente ale Academieĭ arŭ puté fi puse la disposiţiunea acelorŭ carĭ se ocupă cu cercetărĭ istorice. D-sa crede că este bine să se încépă publicarea cu documentele slavone, carĭ să se tipăréscă în originalŭ şi cu traducere românéscă, pentru că în curêndŭ nu va maĭ fi nimenĭ în ţéră care va înţelege aceste documente, şi scólele superióre nu pregătescŭ de locŭ tinerimea în cunóscerea limbeĭ slavone care e absolutŭ necesară pentru studiarea istorieĭ Românilorŭ.

D-lŭ *Maniu* ḑice că Secţiunea a admisŭ propunerea asupra căreia se discută aşa cum a formulat-o d-lŭ *Sturdza* şi conformŭ cu propunerea d-luĭ *Papadopolŭ-Calimachŭ*. D-sa crede că ceea-ce maĭ este de discutatŭ privesce modulŭ în care să se facă acéstă lucrare.

D-lŭ *Urechiă* cere ca documentele să se publice întregĭ, altŭ-felŭ orĭ-ce catalogŭ este inutilŭ, pentru că sunt o mulţime de documente carĭ nu se potŭ resuma decât lăsândŭ afară părţĭ carĭ sunt fórte însemnate.

D-lŭ *Ion Ghica* ḑice că în tóte bibliotecele şi archivele se află documente şi manuscrise, şi toţĭ câţĭ studiéză se ducŭ în acele institute spre a le examina. D-sa crede că Academia nu póte începe acum publicarea tuturorŭ documentelorŭ în întregulŭ lorŭ, pentru că mijlócele pentru acésta lipsescŭ. Va fi maĭ bine ca să se pregătéscă cu încetulŭ acéstă publicaţiune, şi când se va puté începe, să se facă într'o bună ordine şi în modŭ sistematicŭ. Resumatele documentelorŭ nu aŭ de scopŭ a face cunoscutŭ cuprinsulŭ lorŭ, ci numaĭ de a arěta publiculuĭ şi în particularŭ celorŭ carĭ se ocupă cu cercetărĭ istorice ce documente se află în Academie, pentru ca să scie să vie şi să se foloséscă de ele ; de acea D-sa crede că este maĭ bine a se face unŭ catalogŭ analiticŭ alŭ documentelorŭ. Pentru acéstă lucrare va trebui însă să se cheme cine-va ca să ajute persónele ce se voră însărcina din Secţiunea istorică. Secţiunea însă

arŭ trebui să facă o programă bine determinată după care să se facă lucrarea.

D-lŭ *N. Ionescu* ḑice că ceea ce este maĭ bine este să se priméscă propunerea Secţiuniĭ aşa cum s'a presentatŭ, şi apoĭ se va cerceta modulŭ celŭ maĭ potrivitŭ pentru executarea eĭ.

Propunerea Secţiuniĭ se aprobă, cu explicaţiunile date de d-lŭ *Ion Ghica;* se recomandă comisiuniĭ financiare.

D-lŭ *V. A. Urechiă* presintă patru documente istorice moldovenescĭ din seconiĭ XVII şi XVIII de la d-lŭ senatorŭ Iuraşcu.

Se presintă propunerĭ de a se alege membri onorarĭ şi corespondenţĭ, dar, constatându-se că membriĭ nu maĭ sunt în numĕrŭ, se decide a se pune la ordinea ḑileĭ în şedinţele viitóre.

D-lŭ *Ion Ghica* presintă următórea propunere: «Propuiŭ să se numéscă o comisiune pentru a revisui regulamentulŭ şi a propune modificările ce va crede necesare. Proiectele de modificărĭ se vorŭ presenta şi discuta în sesiunea viitóre».

Se decide a se pune la ordinea ḑileĭ în şedinţa de mâne.

ŞEDINŢA DIN 2 APRILIE.

Preşedinţa d-luĭ *Ion Ghica.*

Se presintă din partea Biurouluĭ geologicŭ foile VII, VIII şi IX din charta geologică a Românieĭ.

Se citesce procesulŭ verbalŭ alŭ Secţiuniĭ istorice pentru şedinţa de la 29 Martie. Se aprobă decisiunea Secţiuniĭ de a se dispune o nóuă misiune pentru cercetarea documentelorŭ duse de Mitropolitulŭ Dosofteiŭ în Polonia.

D-lŭ *Urechiă* este de părere că arŭ fi bine ca cu acéstă misiune

să se însărcineze aceeaşi persónă care a maĭ făcutŭ călătoriĭ în acéstă direcţiune în anulŭ trecutŭ.

Decisiunea comisiuniĭ cu esplicările d-luĭ *Urechiă* se recomandă comisiuniĭ financiare.

Se aprobă decisiunea Secţiuniĭ de a se tipări în Anale scrierea d-luĭ *Bariţŭ* despre «Apulum».

Asupra decisiuniĭ Secţiuniĭ de a se însărcina d-lŭ *Bariţŭ* să cerceteze colecţiunea de documente adunate de doctorulŭ Vasile Pop, care fusese lăsată d-luĭ *Cipariu;* d-lŭ *Bariţŭ* dă următórele esplicaţiunĭ : Dr. Vasile Pop a fostŭ chematŭ la 1819, dimpreună cu alţĭ treĭ tinerĭ din Transilvania, ca să fie profesorĭ la scóla de la Socola. Maĭ târḑiŭ a trecutŭ din Moldova în Muntenia şi a muritŭ la 1845. In călătoriile sale prin mănăstirĭ a adunatŭ o colecţiune de documente în copiĭ pe carĭ apoĭ le-a dăruitŭ d-luĭ *Ciparĭŭ*. Până la 1848 se aflaŭ în biblioteca acestuia, dar d-lŭ *Bariţŭ* nu scie dacă nu s'aŭ perdutŭ în revoluţiunea de la 1848—49. D-sa se însărcinéză a merge şi a cerceta aceste documente. Resultatulŭ cercetărilorŭ îlŭ va comunica Academieĭ. — D-luĭ *Bariţŭ* i se mulţumesce pentru că bine-voiesce a lua asupra sa acéstă însărcinare.

Se citesce procesulŭ verbalŭ alŭ Secţiuniĭ istorice pentru şedinţa de la 31 Martie. — Se aprobă decisiunea Secţiuniĭ de a se tipări în Anale scrierea d-luĭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* întitulată «Dunărea în literatură şi în tradiţiunĭ».

Se pune la votŭ propunerea de a se alege d-lŭ Teodorŭ Codrescu membru corespondentŭ. — Propunerea se aprobă de maioritate.

D-lŭ Preşedinte proclamă pe d-lŭ Teodorŭ Codrescu membru corespondentŭ alŭ Academieĭ pentru Secţiunea istorică.

La ordinea ḑileĭ se pune propunerea presentată de d-lŭ *Ion Ghica* pentru alegerea uneĭ comisiunĭ care să studieze până la sesiunea viitóre modificările ce arŭ trebui făcute în regulamentŭ. Propunerea aprobându-se, se decide a se alege o comisiune de treĭ membri. Se alegŭ d-niĭ *D. Sturdza, T. Maiorescu* şi *Dr. Brândză.*

ŞEDINŢA DIN 3 APRILIE.

Preşedinţa d-luĭ *Ion Ghica.*

Se comunică procesulŭ-verbalŭ alŭ Secţiuniĭ istorice pentru şedinţa de la 1 Aprilie. Se aprobă propunerea Secţiuniĭ de a se recomanda comisiuniĭ biblioteceĭ să procure volumele din publicaţiunile societăţiĭ istorice din Odessa, pe carĭ nu le posedă până acum biblioteca.

Asupra comunicăriĭ aceleĭaşĭ Secţiunĭ că *P. S. S. Episcopulŭ Melchisedec* a bine-voitŭ a se însărcina să urmăréscă la Odessa documentele ce s'arŭ fi aflândŭ pe acolo relative la istoria Românilorŭ, se decide a se exprime P. S. Sale mulţămirile Academieĭ pentru acéstă însărcinare gratuită.

La ordinea ḑileĭ se presintă propunerea Secţiuniĭ sciinţifice de a se alege maĭ mulţĭ membri corespondenţĭ.

D-lŭ *Maiorescu* exprimă părerea, că ar fi maĭ bine ca votarea de membri corespondenţĭ şi onorarĭ să se amâne pentru sesiunea viitóre din causa puţinuluĭ timpŭ ce maĭ remâne lucrărilorŭ actualeĭ sesiunĭ, precum şi în vederea modificărilorŭ ce se vorŭ face în regulamentŭ în sesiunea viitóre, când probabilŭ se va regula şi modulŭ votăriĭ membrilorŭ.

Propunerea d-luĭ *Maiorescu* se primesce.

ȘEDINȚA DIN 4 APRILIE.

Președința d-luĭ *Ion Ghica.*

Se comunică o scrisóre a d-luĭ *A. Papadopolŭ-Calimachŭ* pre lângă care dăruesce șépte volume din edițiunĭ de autorĭ clasicĭ și alte publicațiunĭ din secolele XVI și XVII.

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ Secțiuniĭ istorice pentru ședința de la 3 Aprilie a. c., din care se vede că d-lŭ *V. A. Urechiă* a comunicatŭ Secțiuniĭ o colecțiune de peste 2000 documente istorice adunate din țéră pentru care urméză a-șĭ da ulteriorŭ avisŭ.

D-lŭ *B. P. Hasdeŭ* vorbesce despre Dobrogea din punctulŭ de vedere filologicŭ și alŭ literatureĭ poporale a Românilorŭ din acéstă provincie.

D-lŭ M. Suțu, membru corespondentŭ, continuă lectura memoriuluĭ sĕŭ despre greutățile și monedele vechĭ italice.

ȘEDINȚA DIN 5 APRILIE.

Președința d-luĭ *Ion Ghica.*

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ Secțiuniĭ sciințifice, prin care se arată că Secțiunea și-a reînnoitŭ biuroulŭ pentru anulŭ 1886—87, alegêndŭ: Președinte pe d-lŭ *P. S. Aurelianŭ*, Vice-Președinte pe d-lŭ generalŭ *St. Fălcoianu* și Secretarŭ pe 7 anĭ (1886—1893) pe d-lŭ *Gr. Stefănescu.*

Se iea actŭ de constituirea Secțiuniĭ.

D-lŭ *T. Maiorescu* dă citire raportuluĭ comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea legatelorŭ făcute în favórea Academieĭ în anulŭ 1885—86:

«*Domnilorŭ Membri*,

«Subscrisa comisiune, însărcinată cu cercetarea legatelorŭ făcute în favórea Academiei Române, are onóre a vĕ da următórea relaţiune şi a supune aprobăriĭ d-vóstre următórele resoluţiunĭ.

«Legatele făcute în favórea Academieĭ în decursulŭ anuluĭ trecutŭ sunt aceste :

«1. Legatulŭ A. I. Dimitriu de două oblıgaţiunĭ a 500 leĭ, pentru a se premia cea maĭ bună composiţiune literară a şcóleĭ comerciale din Iaşĭ şi a biografieĭ testatoruluĭ, care să se imprime şi să se dăruéscă din exemplare şi pe la şcolĭ.

«La 12 Aprilie 1885 Academia, într'o şedinţă ordinară, a decisŭ a nu se primi acestŭ legatŭ.

«*Resoluţiunea I.* Comisiunea propune, ca Academia în adunarea generală să aprobe acéstă decisiune, adecă de a nu se primi legatulŭ A. I. Dimitriu, fiindŭ prea onerosŭ.

«2. Legatulŭ G. San-Marın de *dece miĭ leĭ noĭ*, din alŭ cărorŭ venitŭ să se instıtue premiurĭ cu numele testatoruluĭ.

«Academia, în şedınţa ordinară de la 11 Octobre 1885, a primitŭ acestŭ legatŭ şi acceptarea s'a aprobatŭ prin decretulŭ domnescŭ No. 2689 din 18 Novembre 1885.

«*Resoluţiunea II.* Comisiunea propune : *a)* aprobarea acesteĭ primirĭ de către adunarea generală ; *b)* autorisarea Delegaţiuniĭ, ca să propună adunăriĭ generale viitóre modulŭ de întrebuinţare a venituluĭ din acestŭ legatŭ.

«3. Legatulŭ M. Georgiade Obedenaru, ale căruĭ amĕnunte sunt cuprinse în raportulŭ Secretaruluĭ generalŭ pentru acéstă sesiune la No. V, 3.

«La 16 Augustŭ 1885 s'a decisŭ în şedınţă ordinară primirea acestuĭ legatŭ, care primire s'a şi aprobatŭ prin decretulŭ regalŭ No. 2038 dın 13 Septembre 1885.

«*Resoluţiunea 3.* Comisiunea propune adunăriĭ generale ratificarea acesteĭ primirĭ.

«Regulamentarea întrebuințării legatuluĭ Obedenaru se va puté face după ce Academia va fi intratŭ în folosința veniturilorŭ.

T. Maiorescu, Manu, I. Negruzzi».

Conclusiunile raportuluĭ se apróbă.

D-lŭ *V. Babeşŭ* dă citire raportuluĭ comisiuniĭ financiare asupra compturilorŭ anuluĭ 1885—86:

«*Domnilorŭ Colegĭ*,

«Comisiunea însărcinată de D-vóstră cu esaminarea compturilorŭ de pe anulŭ espiratŭ 1885—86, are onóre a vĕ supune binevoitóreĭ apreţieriĭ următorulŭ resultatŭ alŭ lucrăriĭ sale.

«Avêndŭ în vedere d'o parte budgetulŭ votatŭ în adunarea generală de anulŭ trecutŭ (pag. 140—143 a Analelorŭ), d'altă parte espunerea situaţiuniĭ financiare, presentată de comptabilitate sub 11 Martie, provisorminte, şi sub 31 Martie a. c. finalminte, şi vĕdêndŭ actele justificative, amŭ constatatŭ, că din prevederile la *venituri* de leĭ 127,818 şi banĭ 15, până la diua de deschidere a presinteĭ sesiunĭ aŭ fostŭ încassaţĭ leĭ 117,284 banĭ 22; remânêndŭ a se încassa până la încheierea anuluĭ financiarŭ leĭ 9000 de la Statŭ, şi leĭ 1013 banĭ 75 de la arendaşulŭ moşieĭ Lămotescĭ; iar leĭ 520 şi banĭ 18, din suma prevĕdută cu leĭ 2500, venitŭ din vinderea de publicaţiunĭ dovedindu-se nerealisabilă.

«După raportulŭ finalŭ alŭ comptabilităţiĭ, primele dóuĕ sume, împreună de leĭ 10,013 şi banĭ 75 aŭ fostŭ încassate; remânêndŭ astŭfelŭ neîncassatŭ şi respective neîncassabilŭ numaĭ restulŭ de leĭ 520 şi banĭ 18 din publicaţiunĭ, care este decĭ a se scădé din totalulŭ încassărilorŭ, resultândŭ suma totală la veniturĭ cu leĭ *127,297 şi banĭ 97.*

«*Cheltuelile votate* aŭ fostŭ în totalŭ de leĭ 127,612 şi banĭ 15, cu unŭ escedentŭ în plus de leĭ 206 şi banĭ 60. Dar în acéstă sumă aŭ fostŭ cuprinse şi capitalisările de diferite fondurĭ; iar realele cheltuelĭ prevĕdute făceaŭ numaĭ suma de Leĭ 105,559 şi banĭ 25. Din acéstă sumă s'aŭ cheltuitŭ în faptă până la deschiderea acesteĭ sesiunĭ leĭ 92,738 şi banĭ 67; iară după raportulŭ finalŭ alŭ comptabilităţiĭ,

până la 31 Martie încă leĭ 4738; peste totŭ decĭ leĭ 97,476 și banĭ 67. Va să ḑică la cheltuelile prevĕḑute suma economiilorŭ este de leĭ 8082 banĭ 58.

«Comptabilitatea ne spune, cà ivindu-se ocasiunea pentru achisițiunĭ însemnate de chrisóve, monete etc. acestea s'aŭ cumpĕratŭ cu prețulŭ de leĭ 1200, achitându-se acéstă sumă, de óre-ce articolulŭ corespunḑĕtorŭ alŭ budgetuluĭ era consumatŭ, cu 800 leĭ donațĭ prin d-lŭ Gr. G. Cantacuzino și cu 400 leĭ din cassa Academieĭ, remânêndŭ a se încuviința acéstă sumă de leĭ 400 printr'unŭ votŭ de indemnitate din partea Academieĭ.

«Comisiunea, aprețiindŭ însemnătatea achisițiuniĭ, vĕ propune receruta încuviințare. S'a maĭ făcutŭ și o altă achisițiune de monede în prețŭ de leĭ 590 și banĭ 75, dar acéstă sumă a fostŭ acoperită întrégă prin d-niĭ I. Calinderu (cu leĭ 500) și *D. Sturdza* (cu leĭ 90 banĭ 75).

«*Comptulŭ escedentuluĭ* în beneficiŭ ni se presintă, la 11 Martie, precum urméză :

«Escedentulŭ rĕmasŭ în budgetulŭ anuluĭ precedentŭ de leĭ 206, banĭ 60, agiulŭ la aurulŭ vêndutŭ leĭ 2991,60; profitulŭ la efectele eșite la sorțĭ și înlocuite cu altele leĭ 100,40; dóuĕ dulape vechĭ vêndute cu leĭ 100, în fine suma economiilorŭ care era la deschiderea sesiuniĭ presente de leĭ 12,820 și banĭ 58. In totalŭ suma de leĭ 16.219 și banĭ 18; din care sumă subtrăgêndu-se, dacă vețĭ binevoi a încuviința, scăḑĕmîntulŭ de leĭ 520,18 de la vîndarea de publicațiunĭ și adausulŭ de leĭ 400 la cumpĕrarea de chrisóve și monete, la olaltă leĭ 920 și banĭ 18, se arată la 11 Martie a. c. escedentulŭ în economie de leĭ 15,299; iar din acestŭ escedentŭ scăḑêndu-se cheltuelile de leĭ 4738, făcute, precum arată raportulŭ finalŭ alŭ comptabilitățiĭ până la 31 Martie, remâne escedentulŭ curatŭ alŭ anuluĭ espiratŭ, escedentŭ ce are să fie înscrisŭ în budgetulŭ anuluĭ următorŭ de leĭ *10,561.*

«La fondulŭ *publicațiunilorŭ istorice* (Hurmuzaki), după ambele raporturĭ și dovada ce ni-o daŭ cărțile comptabilitățiĭ, situațiunea este;

«Incassări leĭ 47,742 și banĭ 65 (prin vîndarea de 23,000 leĭ rentă).

«Plătițĭ » 46,268 » » 50.

«Remânêndŭ decĭ unŭ saldo pe anulŭ viitorŭ de leĭ 1474 și banĭ 15; cătră aceștia unŭ restŭ de leĭ 1000 într'o fracțiune de titlu rentă amortisabilă, $^4/_5$ deja trecută la fondulŭ casseĭ.

«Va să dică întrégă situațiunea fonduluĭ publicațiunilorŭ de documente istorice astădĭ este redusă la suma de leĭ 2474 și banĭ 15; acésta prin multele colecțiunĭ și publicațiunĭ în decursulŭ anuluĭ 1885—86.

«Aicĭ este loculŭ, Domnilorŭ Colegĭ, d'a se spune, că d-lŭ comptabilŭ alŭ Academieĭ, conformŭ însărcinăriĭ ce ațĭ binevoitŭ a-ĭ da din sesiunea de anŭ, a regulatŭ tóte socotelile cele vechĭ cu librăria Socec și alțiĭ, incassândŭ și introducêndŭ în socotele la acestŭ fondŭ, din vîndarea de publicațiunĭ, o sumă de leĭ 4630 și banĭ 10.

«*Fondurile Academieĭ*, carĭ anŭ eraŭ *nóuĕ* la numĕrŭ, s'aŭ sporitŭ cu dóuĕ, cu fondulŭ *Obedenaru* ca alŭ X-lea, păn'acuma de leĭ 77,600, în scrisurĭ fonciare rurale, și fondulŭ *G. San-Marin*, ca alŭ XI-lea, de leĭ 9500 în rentă amortisabilă. Tóte 11 fondurĭ, cuprinse în 314 și $^4/_5$ și $^1/_2$ de diferite efecte publice, represintă suma nominală de leĭ 641,850.

«Acum unŭ anŭ fondurile Academieĭ se coprindeaŭ în 271 $^2/_5$ și $^1/_2$ titlurĭ de efecte și presentaŭ cifra de leĭ 532,750. Va să dică astădĭ notămŭ unŭ acrescămîntŭ de leĭ 109,100, provenindŭ din cele dóuĕ fondurĭ nóuĕ și din capitalisările efectuate.

«Afară de fondurile sus citate, comptabilitatea Academieĭ maĭ înregistréză venitulŭ anualŭ alŭ fonduluĭ Obedenaru : 1, de leĭ 3000 după efectele ce se află depuse la Banca Francieĭ din Paris, și 2, de leĭ 12,000 din arenda moșieĭ Obedenĭ; totalŭ de leĭ 15,000.

«Separatŭ de tóte acestea este, pentru destinațiunea sa, fondulŭ Societățiĭ craiovene, astădĭ în suma totală de leĭ 8818 și banĭ 85, care sumă consistă în 26$^1/_2$ efecte publice și într'unŭ sald de leĭ 968 banĭ 85.

«Relativŭ la fondulŭ *Fĕtu*, care în seria raportuluĭ comptabilitățiĭ, ni se înfățișéză la loculŭ alŭ VII-lea, și se cuprinde în 5 efecte, în valóre de leĭ 11,500, conformŭ însărcinăriĭ ce ațĭ binevoitŭ a ne da,

în conțelegere cu onorabila comisiune juridică, ne permitemŭ a vĕ face următórele lămurirĭ :

«Acestŭ fondŭ se întemeéză pe actulŭ donaționalŭ din 17 Augustŭ 1872, actŭ prevĕḑutŭ cu tóte recerințele legiĭ pentru valabilitatea sa. Prin acestŭ actŭ regretatulŭ colegŭ Dr. A. Fĕtu dăruesce Academieĭ, specialŭ în usulŭ Secțiuniĭ sciințifice, o sumă de leĭ 10,000, ca «*Capitalŭ perpetuŭ*», din a căruĭ dobândă să se facă premiĭ, maĭ întâiŭ pentru «*cea maĭ bună chartă geologică a Românieĭ*», dup'aceea și pentru alte scopurĭ sciințifice. La puncturile 6 și 7 se face dechiarațiunea, că «*Capitalulŭ remâne ca împrumutŭ cu 10 la sută la donatorŭ,*» și asemenea «*și veniturile se vorŭ conserva iarăși de către mine*, ḑice donatorulŭ, *totŭ cu titlulŭ de împrumutŭ până la intrarea uneĭ opere meritóse de premiatŭ*».

«Printr'o hârtie a sa, cu datulŭ de 3 Aprilie 1880, donatorulŭ, pe motivulŭ că încetaseră bonurile rurale cu $10^0/_0$ și dînsulŭ alocase capitalulŭ în bonurĭ domeniale cu $8^0/_0$, dechiară că dobânda de la 23 Aprilie 1880 are să fie calculată numaĭ cu 8 la sută.

«La 28 Maiŭ 1882 donatorulŭ depune la mânile președinteluĭ Academieĭ dóuĕ titlurĭ rentă amortisabilă în suma nominală de leĭ 10,000, cu $5^0/_0$ și cu cuponulŭ de la 1 Octobre 1882, dechiarândŭ în epistola sa că «*cât privesce procentele cuvenite pe timpulŭ trecutŭ, le voiŭ achita maĭ târḑiŭ*».

«Capitalulŭ depusŭ și cu cuponulŭ încassatŭ până acum, constituesce fondulŭ maĭ sus arĕtatŭ sub VII; iară interesele cuvenite pe timpulŭ trecutŭ, și adecă până la 23 Aprilie 1880, pe 7 anĭ și 8 lunĭ, calculate cu $10^0/_0$, d'atuncĭ și până la 28 Maiŭ 1882, pe 2 anĭ și 1 lună, cu $8^0/_0$, d-lŭ comptabilŭ alŭ Academieĭ le-a însemnatŭ în totalŭ cu leĭ 9,333 și banĭ 32.

«Acésta fiindŭ situațiunea, comisiunea juridică a opinatŭ și comisiunea financiară consimțîndŭ și din a sa parte, vĕ propune : să binevoițĭ a aproba, ca Delegațiunea Academieĭ să aducă acéstă situațiune la cunoscința ereḑilorŭ reposatuluĭ nostru colegŭ donatorŭ, și să provóce o dechiarațiune din partea acelora.

«In fine d-lŭ comptabilŭ arată, că suma de leĭ 300, încursă de la prefectura Iașilorŭ pentru înființarea de stațiunĭ meteorologice, în decursulŭ acestuĭ anŭ financiarŭ s'a datŭ la destinațiune și prin urmare încétă d'a maĭ figura în socotelile Academieĭ.

«Recapitulândŭ situațiunea, d-lŭ comptabilŭ suméză totalulŭ avutuluĭ Academieĭ în efecte și saldurĭ, afară de fondulŭ Hurmuzaki care nu intră în acéstă categoriă, de leĭ 680,967 și banĭ 85; iar numerarulŭ casseĭ ni l'a arătatŭ în ḍiua de 31 Martie de leĭ 13,436 și banĭ 95.

«Tóte aceste cifre le-amŭ găsitŭ esacte și scriptele comptabilitățiĭ în ordine; și vĕ rugămu a lua actŭ de acésta.

«Ceea-ce comisiunea D-vóstre n'a pututŭ împlini și remâne a se împlini posteriorminte este revisuirea casseĭ Academieĭ, a căreĭ casse una chee se află în păstrarea d-luĭ Secretarŭ generalŭ *D. Sturdza,* astăḍĭ precum sciţĭ, în străinătate. După însemnările ce avemŭ din partea comptabilitățiĭ, în cassa Academieĭ se găsescŭ : 25 recepise asupra efectelorŭ depuse la Cassa de depunerĭ, consemnațiunĭ și economiĭ, în valóre nominală de leĭ 650,700, precum și 2 recepise despre garanția comptabiluluĭ de leĭ 7200; iar în numerarŭ leĭ 900, aparținĕtorĭ totaluluĭ numeraruluĭ maĭ sus arătatŭ.

«In acéstă privință comisiunea financiară s'a înțelesŭ și vĕ rógă a încuviința, că după returnarea d-luĭ Secretarŭ generalŭ revisiunea recerută să se facă supletorminte prin membrulŭ sĕŭ din capitală generalŭ *Fălcoianu.*

Bucurescĭ 4 Aprile 1886

St. Fălcoianu, Teclu, V Babeșŭ reportore.»

«Verificarea casseĭ s'a făcutŭ astă-ḍĭ, 8 Aprilie, în presența d-luĭ Președinte, fiindŭ presențĭ și toțĭ membriĭ comisiuniĭ, și s'a constatatŭ existența întocmaĭ a 25 recepise, în valóre nominală totală de 650,700 leĭ și a dóuĕ alte recepise împreună de 7200 leĭ, constituindŭ garanția d-luĭ cassierŭ. — Ceĭ nóuĕ sute leĭ numerarŭ ce s'aŭ găsitŭ în cassă s'aŭ predatŭ d-luĭ cassierŭ.

St. Fălcoianu, Teclu, V. Babeșŭ.»

Conclusiunile acestuĭ raportŭ se aprobă cu unanimitate.

Comisiunea financiară presintă proiectulŭ de budgetŭ pentru anulŭ 1886—87. Budgetulŭ veniturilorŭ, în suma de leĭ 107,955 banĭ 95, se aprobă. Se aprobă asemenea în unanimitate budgetulŭ cheltuelilorŭ în suma de leĭ 104,993 banĭ 05; budgetulŭ presintă astfelŭ unŭ excedentŭ de leĭ 2962 banĭ 90.

D-lŭ *T. Maiorescu* dă citire raportuluĭ comisiuniĭ însărcinate cu cercetarea colecţiuniĭ de ariĭ poporale române presintată de d-lŭ D. Vulpianu la concursulŭ premiuluĭ Heliade-Rădulescu.

«*Domnilorŭ Membri,*

«La premiulŭ Statuluĭ de 5000 leĭ, pentru cea maĭ bogată colecţiune de ariĭ poporale române, s'a presentatŭ numaĭ d-lŭ D. Vulpianu cu o colecţiune în adevĕrŭ fórte bogată, din care s'aŭ şi tipăritŭ dóuĕ volume, cuprindêndŭ:

«I. *250* jocurĭ de brâŭ,

«II. *481* «Balade, Colinde, Doine, Idile».

Iar vol. III cu *500* hore este sub presă, ni s'aŭ arătatŭ foile de corectatŭ şi d-lŭ Vulpianu asigură, că va apăré în decursulŭ luneĭ Aprilie.

«Colecţiunea cuprinde prin urmare *1231* melodiĭ române.

«Prima din cele 3 condiţiĭ ale concursuluĭ (vedĭ «Insciinţarea», lit. B, No. IV) e îndeplinită, ariile sunt aranjate pentru clavirŭ, la vol. II, care cuprinde 481 melodiĭ cântate din gură, este clavirŭ şi voce, precum şi însemnarea cuvintelorŭ sub note pentru primele strofe. D-lŭ Vulpianu a maĭ presentatŭ în manuscriptŭ şi cuvintele pentru strofele următóre, adecă poesiile întregĭ, care arŭ remâné să se tipărescă de D-sa în volumŭ deosebitu.

«A 2-a şi a 3-a condiţie nu e încă îndeplinită în întregŭ. Printr'o petiţie dată astă-dĭ, d-lŭ Vulpianu promite a le îndeplini maĭ târziŭ sub forma uneĭ prefeţe maĭ întinse, care să însoţescă publicarea D sale.

«Aşa fiindŭ împrejurările şi avêndŭ în vedere meritulŭ acesteĭ co-

lecţiunî atât de bogate, Comisiunea are onóre a vĕ propune următórea resoluţiune :

«Academia Română, fără a voi să judece prin acésta asupra valorii musicale tehnice a colecţiunii d-luĭ D. Vulpianu, iĭ decerne premiulŭ Statuluĭ de 5000 leĭ, din carĭ 2500 să i se dea îndată, iar 2500 după ce comisiunea va constata îndeplinirea şi celorlalte părţĭ din condiţiile concursuluĭ printr'unŭ raportŭ, de care va lua actŭ Academia în sesiunea ordinară.

T. Maiorescu, B. P. Hasdeŭ, V A. Urechiă.

D-lŭ *V. Maniu*, luândŭ cuvîntulŭ, dice că, din raportulŭ şi explicaţiunile date de d-lŭ *Maiorescu* resultă că colecţiunea presentată nu întrunesce tóte condiţiunile carĭ aŭ fostŭ publicate pentru acestŭ premiŭ. D-sa întrébă dacă se póte face unŭ precedentŭ, premiindu-se o lucrare care n'a îndeplinitŭ condiţiunile programeĭ determinate de Academie. Crede că unŭ ast-felŭ de precedentŭ nu e de recomandatŭ. D-sa dice că e bună împărţirea premiuluĭ propusă de comisiune. Pe D-sa îlŭ pune pe gândurĭ partea a treia din conclusiunea comisiuniĭ privitóre la partea tehnică a colecţiuniĭ presîntate. Arŭ fi trebuitŭ ca Academia să aĭbă informaţiunĭ precise dacă colecţiunea este bine făcută şi în partea tehnică. Trebue să se bage de sémă să nu se pótă dice că Academia a acordatŭ premiulŭ cu uşurinţă, dacă se va constata că transcrierea arielorŭ nu este bine făcută. De aceea crede că nu se potŭ premia lucrărĭ decât când sunt făcute în bune condiţiunĭ şi conformŭ cu cele propuse.

D-lŭ *Hasdeŭ* constată că în privinţa moduluĭ dăriĭ premiuluĭ, d-lŭ *Maniu* este de acordŭ cu comisiunea. Apoĭ dice că d-lŭ Vulpianu nu s'a abătutŭ de la condiţiunile propuse de Academie. Condiţiunea întâia a concursuluĭ este îndeplinită, căcĭ ariele sunt aranjate pentru clavirŭ şi cele cântate din gură pentru clavirŭ şi voce cu însemnarea cuvintelorŭ sub note. Condiţiunea a doua este asemenea îndeplinită şi, când comisiunea dice că ar dori ceva maĭ multŭ, adică ca indicaţiunile bibliografice asupra publicăriĭ de musică poporală să fie maĭ complete, acésta nu însemnéză că concurentulŭ s'a abătutŭ de la a-

céstă condițiune. Condițiunea a treia este asemenea îndeplinită, căcĭ aprópe la tóte ariele s'a indicatŭ satulŭ și numele persónelorŭ de la carĭ aŭ fostŭ culese. In cât privesce partea tehnică, comisiunea a fostŭ modestă, dar deși ea voesce a degaja respunderea Academieĭ asupra valóreĭ musicale tehnice a colecțiuniĭ. totușĭ d lŭ *Maiorescu* a examinatŭ la piano, cu ajutorulŭ unorŭ persóne competente, ariele din colecțiune și a constatatŭ că nu se află eresiĭ nicĭ erorĭ marĭ în transcriere.

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* este pentru conclusiunile raportuluĭ, propuindŭ ca colecțiunea să fie premiată, pentru că condițiunile concursuluĭ sunt maĭ tóte îndeplinite; și când ele vorŭ fi cu totulŭ îndeplinite i se va da și a doua parte a premiuluĭ.

D-lŭ *Maniu* ḑice că explicările date de d-lŭ *Hasdeu* l'aŭ liniștitŭ și se declară și D-sa pentru conclusiunile raportuluĭ.

Se pune la votŭ conclusiunea raportuluĭ și se aprobă cu unanimitate.

La ordinea ḑileĭ se pune alegerea Delegațiuniĭ pentru anulŭ 1886-87.

Se alegŭ : Președinte d-lŭ *Ion Ghica*, Vice-Președințĭ d-niĭ *T. Maiorescu*, *M. Kogălnicénu*, generalŭ *St. Fălcoianu*.

D-lŭ Președinte *Ion Ghica* mulțumesce în numele noueĭ Delegațiunĭ pentru acéstă probă de încredere.

ȘEDINȚA DIN 7 APRILIE

Președința d-luĭ *Ion Ghica*.

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ Secțiuniĭ istorice pentru ședința de la 5 Aprilie, în care se cuprinde relațiunea verbală făcută de d-lŭ *G. Barițŭ* în sînulŭ Secțiuniĭ asupra cercetărilorŭ de documente, cu carĭ a fostŭ însărcinatŭ; se comunică asemenea că Sec-

țiunea, reînnoindu-șĭ biuroulŭ, a alesŭ pentru anulŭ 1886—87, Președinte pe d-lŭ *V. A. Urechiă*, vice-președinte pe d-lŭ *A. Papadopolŭ-Calimachŭ.*

Se iea actŭ de aceste comunicărĭ ale Secțiuniĭ.

D-lŭ *G. Barițŭ* propune a se trămite Analele Academieĭ Societățiĭ archeologice din Timișóra în schimbulŭ publicațiunilorŭ aceleĭ Societățĭ. — Propunerea se apróbă.

D-lŭ *G. Cobălcescu* presintă următórea propunere:

«D-lŭ Beldiceanu, prin o publicațiune, a făcutŭ cunoscută localitatea de la Cucutenĭ care, pe o întindere de maĭ multe fălcĭ, presintă îngropate o imensă cătime de resturĭ de industrie umană și de oseminte de animale stinse, dintre carĭ unele sunt preistorice.

«Intre specimenele preistorice desgropate se află unele carĭ sunt din epoca petreĭ luciete, însoțite de resturĭ de animale ce nu maĭ trăescŭ astădĭ în regiunile nóstre saŭ carĭ aŭ dispărutŭ cu totulŭ din Europa; iar dintre cele din timpurile istorice se însémnă unele carĭ acusă epoce fórte vechĭ, căcĭ sunt din timpurile cele maĭ vechĭ ale Grecieĭ și chiar egiptene.

«In acéstă localitate se află dar unŭ vastŭ și prețiosŭ tesaurŭ pentru istoria țěreĭ nóstre și care trebue studiatŭ de ómenĭ competențĭ, saŭ celŭ puținŭ conservatŭ intactŭ și apěratŭ de destrucțiunea ce i se causéză, atât prin esploatarea de pétră stabilită în localitate, cât și prin săpăturile ce facŭ diferite persóne iubitóre de anticitățĭ, săpăturĭ carĭ, fiindŭ lipsite de orĭ ce metodă, facŭ că obiectele estrase perdŭ din autenticitatea lorŭ, și în totŭ casulŭ se privéză în cea maĭ mare parte din resultatele sciințifice la carĭ s'ar puté ajunge prin unŭ studiŭ seriosŭ și competentŭ alŭ acestuĭ avutŭ tesaurŭ.

«De aceea subscrisulŭ atrage atențiunea Academieĭ asupra acesteĭ importante cestiunĭ și propune:

«1. De a se interveni la autoritățile administrative spre a se scuti localitatea de stricăciunile aduse de particularĭ și de esploatatoriĭ de carierĭ, și

«2. De a se numi de către Academie o comisiune care să procédă

la o esplorare regulată și scienţifică a localităţiĭ, și să presinte totodată Academieĭ memoriile scienţifice cerute asupra resultatelorŭ scienţifice căpĕtate.

G. Cobălcescu, Dr. I. Felix, A. Papadopolŭ-Calimachŭ».

D-lŭ *Urechiă* ḑice că acéstă cestiune a fostŭ deja tractată în Academie în Secţiunea istorică. Negreșitŭ descoperirile despre carĭ vorbesce propunerea d-luĭ *Cobălcescu* sunt de o mare importanţă. D-sa nu vede însă mijloculŭ cu care Academia ar puté interveni în modŭ eficace pentru acésta, din causă că Guvernulŭ nu are la disposiţiune o lege de exproprierĭ pentru interese scienţifice. Orĭ cât de importantă e propunerea, ea nu se póte discuta astăḑĭ, ci trebue să se trimétă maĭ întâiŭ în cercetarea Secţiuniĭ respective și apoĭ, însoţită de părerea acesteia, să se recomande Delegaţiuniĭ.

D-luĭ *Maniu* i se pare că însemnătatea acesteĭ propunerĭ este așa de mare, în cât ea trebue se primeze orĭ ce altă discuţiune. Grecia a atrasŭ atenţiunea și interesulŭ lumiĭ civilisate asupra sa prin descoperirile însemnate archeologice ce s'aŭ făcutŭ pe teritorulŭ eĭ. D-sa se miră cum a putută rĕmâné părăsită acéstă cestiune, dacă ea a fostŭ ridicată în Academie și în Secţiunea istorică. Părerea D-sale este ca fără perdere de timpŭ să se însărcineze Delegaţiunea ca să intervie la Ministeriulŭ de culte și la Consiliulŭ de ministri, spre a se lua disposiţiunile necesare pentru îngrijirea și explorarea acesteĭ preţióse descoperirĭ; apoĭ să se róge persónele carĭ aŭ obiecte adunate din acelŭ locŭ, ca să le pue la disposiţia ţĕreĭ.

D-lŭ *Urechiă* ḑice că propunerea d-luĭ *Cobălcescu* să fie trămisă de urgenţă în cercetarea Secţiunilorŭ scienţifică și istorică. Conclusiunile acestora se vorŭ supune Academieĭ în ședinţă ordinară, dacă n'ar maĭ fi altă ședinţă plenară peste cea de aḑĭ.

Se apróbă propunerea d-luĭ *Urechiă*, trimiţĕndu-se cestiunea în cercetarea Secţiunilorŭ istorică și scienţifică.

Se decide a se amâna pentru sesiunea următóre discuţiunea ortografică asupra luĭ *u* mutŭ finalŭ.

D-lŭ *A. Romanŭ* face următórea comunicaţiune:

«O familie din Ungaria superióră, avêndŭ în posesiunea eĭ o colecţiune de 24 documente, cea maĭ mare parte scrise în limba latinéscă şi câte-va în cea unguréscă şi anume: decrete împĕrătescĭ (de la Ferdinandŭ II împĕratulŭ Austrieĭ), sentinţe judecătorescĭ, petiţiunĭ şi corespondenţe de ale luĭ Nicolau Petraşcu Voevodŭ fiulŭ luĭ Mihaiŭ Voevodŭ, domnŭ alŭ ţĕreĭ românescĭ, supranumitŭ Vitézulŭ, şi de ale veduveĭ luĭ Nicolau Petraşcu (Ana Radulea), tóte aceste parte în originalŭ parte în copiĭ autenticate de la locurile numite Credibilia (capitlulŭ din Posoniŭ etc.), le-a oferitŭ spre cumpĕrare biblioteceĭ museuluĭ ungurescŭ din Budapesta; d-lŭ bibliotecarŭ a însărcinatŭ cu cercetarea lorŭ pe d-lŭ Lud. Szádeczky, funcţionarŭ la biblioteca Universităţiĭ din Budapesta, ca pe unulŭ ce s'a ocupatŭ cu istoria luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ, publicândŭ şi dóuĕ cărţĭ, una despre viéţa şi faptele luĭ Mihaiŭ Voevodŭ, alta o colecţiune de documente referitóre la epoca luĭ Mihaiŭ Voevodŭ. D-lŭ Szádeczky mi le-a comunicatŭ şi totodată oferitŭ spre cumpĕrare, spunêndu-mĭ că posesorulŭ acestorŭ documente, fiindŭ în stare lipsită, le vinde cu preţulŭ de 40 fl.

«Subsemnatulŭ, după ce am cititŭ aceste documente şi am luatŭ chiar şi copiĭ de maĭ multe din ele, aflândŭ că sunt preţióse şi că revarsă lumină asupra familieĭ mareluĭ domnitorŭ românŭ, viŭ a vĕ propune, Domnilorŭ Colegĭ, ca să binevoiţĭ a decide cumpĕrarea acestorŭ documente, carĭ nicăirĭ nu se potŭ păstra în locŭ maĭ cuvenitŭ decât chiar în biblioteca Academieĭ Române, însărcinândŭ pe on. Delegaţiune ca să facă cele necesare pentru acéstă acuisiţiune.»

D-lŭ *B. P. Hasdeŭ* dă citire raportuluĭ generalŭ asupra lucrărilorŭ presentate la concursurile premiilorŭ Nasturelŭ-Herescu şi Lazarŭ. Din acestŭ raportŭ resultă că comisiunea premiilorŭ recomandă cu unanimitate scrierea d-luĭ Dr. Z. Petrescu «Elemente de Terapeutică» pentru a i se acorda premiulŭ Lazarŭ. Pentru premiulŭ Năsturelŭ-Herescu majoritatea comisiuniĭ nu recomandă nicĭ una din scrierile

presentate; scrierile d-lorŭ G. Dem. Teodorescu și Grandea aŭ întrunitŭ în comisiune, cea d'întâĭ 2, a dóua 1 votŭ pentru a fi premiate.

Se pune la votŭ conclusiunea raportuluĭ comisiuniĭ de a se da premiulŭ Lazarŭ scrieriĭ d-luĭ Dr. Z. Petrescu și întrunesce 19 bile albe pentru și 2 negre contra.

D-lŭ Președinte proclamă premiată scrierea d-luĭ Dr. Petrescu cu premiulŭ Lazarŭ.

Se pune la votŭ premiarea colecțiuniĭ de poesiĭ populare publicate de d-lŭ G. Dem. Teodorescu.

D-lŭ *I. Negruzzi* dice, că în aprețiarea acesteĭ publicațiunĭ a fostŭ de altă părere ca majoritatea comisiuniĭ. D-sa crede că lucrarea d-luĭ Teodorescu ar merita să fie premiată, cu atât maĭ multŭ cu cât la facerea uneĭ colecțiunĭ ca acésta se cere pe lângă însemnate cunoscințe și o muncă considerabilă. Trebue să se dea premiŭ acesteĭ colecțiunĭ chiar întemeindu-se pe părerea esprimată în anulŭ trecutŭ de d-niĭ *Hasdeŭ* și *Sion* și publicată ca prefață în fruntea opereĭ. Observațiunea făcută de d-lŭ *Hasdeŭ* că lucrarea acésta ar fi numaĭ o colecțiune fără muncă scientifică proprie, n'o împărtășesce, și în totŭ casulŭ n'ar trebui să ne împedece a-ĭ da premiulŭ, pentru că maĭ sunt precedente de acéstă natură; chiar în dilele trecute Academia a premiatŭ colecțiunea de ariĭ populare presintată de d-lŭ Vulpianu.

D-lŭ *Hasdeŭ* respunde că cele spuse de d-lŭ *Negruzzi* s'aŭ spusŭ deja în sînulŭ comisiuniĭ. D-sa recunósce că colecțiunea e bine făcută și o recomandă la o încuragiare, dar nu la premiŭ. Raportulŭ D-sale este scurtŭ; nu a indicatŭ într'însulŭ și defectele lucrăriĭ, cariĭ nu lipsescŭ. Autorulŭ voesce a-șĭ recomanda colecțiunea prin mulțimea materialuluĭ, arătândŭ că ea cuprinde peste 40000 versurĭ; acéstă cifră se reduce însă în realitate la maĭ puținŭ de jumătate, pentru că autorulŭ imparte versurile reale în 2 și 3 părțĭ, pe carĭ le consideră ca versurĭ de sine stătătóre. Notele autoruluĭ constaŭ numaĭ în arătarea loculuĭ de unde s'aŭ culesŭ bucățile; din aceste note se vede că cele maĭ multe sunt adunate de la lăutarulŭ Șolcan din Brăila; altele de la vre-o 2—3 persóne din Bucurescĭ și o mică

parte i s'aŭ comunicatŭ de cătră diferite persóne din provincie. Aşa dar nicĭ munca materială în sine n'a fostŭ mare, nicĭ se póte asemăna cu a luĭ Alecsandri şi Russo, carĭ aŭ umblatŭ prin munţĭ şi, după ce aŭ culesŭ materialulŭ de a dreptulŭ din gura poporuluĭ, l'aŭ contopitŭ aşa că se póte făli literatura poporală română. Partea scienţifică adecă comparativă lipsesce, când nu lipsesce ea e dată în modŭ cu totulŭ curiosŭ; aşa când autorulŭ voesce a compara o baladă română cu una sârbéscă, nu se mărginesce a cita balada sârbéscă, ci caută în traducerea francesă a luĭ Dozon, face de pe acéstă traducere o traducere românéscă în versurĭ albe şi apoĭ o tipăresce în colecţiunea sa. Acéstă procedare este cu totulŭ nescienţifică. Totŭ cam aşa staŭ lucrurile şi cu diferitele variante ale aceleiaşĭ poesiĭ: în locŭ să indice în note saŭ la capetulŭ fie-căreĭ poesiĭ, că în loculŭ cutăruĭ versŭ se află altulŭ într'o altă lecţiune, autorulŭ reproduce de 2—3 orĭ aceiaşĭ bucată cu deosebire de câte-va versurĭ; în acestŭ modŭ numĕrulŭ versurilorŭ a crescutŭ multŭ maĭ multŭ decât e în realitate. Clasificarea poesiilorŭ în colecţiune e ingeniósă, dar nu e nouă.

D-lŭ *Urechiă* este de opiniune contrară cu d-lŭ *Hasdeŭ*. D-sa nu crede că o colecţiune nu merită premiarea, când e bine făcută. Cartea d-luĭ Teodorescu, întrunindŭ acéstă condiţiune, merită a i se da premiŭ, şi din acéstă causă D-sa se unesce cu opiniunea minorităţiĭ din comisiune.

Se pune la votŭ propunerea minorităţiĭ de a se acorda d-luĭ Teodorescu premiulŭ Nasturelŭ-Herescu, şi resultatulŭ votuluĭ este 7 bile albe pentru şi 13 negre contra.

D-lŭ Preşedinte proclamă respingerea propuneriĭ minorităţiĭ.

Se pune la votŭ propunerea de a se acorda premiŭ d-luĭ Grandea şi întrunesce 5 bile albe pentru şi 15 negre contra.

D-lŭ Preşedinte, constatândŭ respingerea şi a acesteĭ propunerĭ, arată că premiulŭ Nasturelŭ pe acestŭ anŭ remâne a se capitalisa în fondulŭ Nasturelŭ-Herescu.

D-lŭ *V. A. Urechiă* comunică că Secțiunea istorică a luatŭ în considerare propunerea d-luĭ *Romanŭ* şi a decisŭ a se recomanda Delegaţiuniĭ să procure documentele în cestiune pentru colecțiunile Academieĭ. — Decisiunea Secțiuniĭ se apróbă.

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ Secțiuniĭ scienţifice, prin care Secțiunea presintă ca subiectŭ de pusŭ la concursulŭ premiuluĭ Lazarŭ pe anulŭ 1889 «Studiulŭ vinurilorŭ din România din punctulŭ de vedere economicŭ şi alŭ composiţiuniĭ lorŭ chimice».

Propunerea Secțiuniĭ se apróbă.

ŞEDINŢA DIN 8 APRILIE.

Preşedinţa d-luĭ *Ion Ghica.*

Se comunică procesulŭ verbalŭ alŭ Secţiuniĭ istorice cu dóuĕ conclusiunĭ : a) că în cestiunea propuneriĭ d-luĭ *Cobălcescu* s'aŭ desemnatŭ d-niĭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* şi *V. A. Urechiă*, ca împreună cu membriĭ ce-ĭ va desemna Secțiunea sciinţifică să mérgă la Cucutenĭ pentru exploraţiunĭ; b) că în privinţa propuneriĭ d-luĭ *Romanŭ* de a se cumpĕra de la familia Mailath 24 documente originale, să se recomande plenuluĭ ca să rĕspundă d-luĭ *Romanŭ* 100 leĭ din fondulŭ destinatŭ pentru aquisiţiunĭ de asemenea natură.—Ambele propunerĭ se aprobă.

D-lŭ *P. S. Aurelianŭ*, preşedintele Secţiuniĭ sciinţifice, anunţă că Secţiunea a delegatŭ pe d-niĭ *Cobălcescu* şi *Stefănescu*, spre a lua parte la lucrările comisiuniĭ însărcinate cu cercetările de la Cucutenĭ.

D-lŭ *V. Babeşŭ* comunică din partea comisiuniĭ financiare că, primindu-se cheile casseĭ Academieĭ s'a cercetatŭ cuprinsulŭ eĭ şi s'a găsitŭ conformŭ cu indicaţiunile raportuluĭ.

D-lŭ *N. Ionescu* ḑice că unŭ amicŭ alŭ archeologieĭ naţionale, d-lŭ Butculescu, aflândŭ despre misiunea trimisă de Academie pen-

tru cercetarea stațiunii de la Cucuteni, se oferă să mérgă și D-sa dimpreună cu comisiunea spre a lua parte la acele lucrări.

D-lŭ *Ion Ghica* socotesce că informațiunile tuturorŭ acelora, cari aŭ făcutŭ cercetări la Cucuteni, arŭ fi de mare folosŭ comisiunii, dar crede că nu e bine să dămŭ o însărcinare oficială pe lângă comisiune unei persóne străine de Academie.

D-lŭ *Ionescu* ḑice că s'aŭ mai datŭ misiuni la persóne străine de Academie, și încă la unele nu prea cunoscute ca competente pentru însărcinările ce li s'aŭ datŭ. In casulŭ de față, când unele persóne aŭ anticipatŭ lucrările Academiei, nu arŭ fi rĕŭ să se recomande comisiunii de a se adresa la acele persóne cerêndu-le informațiunile și ajutorulŭ lorŭ. D-lŭ Butculescu este fórte competentŭ în acestŭ felŭ de cercetări și asistența sa n'ar puté fi decât folositóre comisiunii.

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* este în contra propunerii d-lui *Ionescu*. D-sa ḑice că nu este esemplu la alte Academii, că după ce a datŭ însărcinare unei comisiuni să-i impue apoi și alți membri străini de Academie. Comisiunea va încerca fără îndoială a-și procura cât se póte mai multe informațiuni, dar să i se lase deplină libertate de a lucra.

D-lŭ *Urechiă* crede că nu este bine să se refuse lumini cât de mici, venite de ori și unde; pentru lucrările comisiunii vorŭ fi cu deosebire folositóre informațiunile persónelorŭ cari aŭ fostŭ la stațiunea ce este a se cerceta.

D-lŭ *Babeșŭ* crede că nu se póte contesta dreptulŭ comisiunii de a chema și consulta pe ori care bărbatŭ de specialitate, și cu unŭ enunciatŭ generalŭ s'arŭ mulțumi.

D-lŭ Președinte resumă în următórele părerea care resultă din discuțiune ca dorință a majorității : Comisiunea va face cercetările și va lua informațiuni de la cine va voi.—Acéstă conclusiune se aprobă de majoritate.

Se dă cuvîntulŭ d-lui *G. Sion* care, în absența d-lui Secretarŭ generalŭ *D. Sturdza*, dă cetire relațiunii sale următóre asupra lucrărilorŭ Academiei în decursulŭ presentei sesiuni generale.

«*Domniloră colegĭ,*

«In sesiunea generală pe care o închidemŭ cu şedinţa de astădĭ aţĭ resolvitŭ tóte lucrările prevĕdute în programa presentată de Delegaţiune la deschiderea sesiunil; aţĭ cercetatŭ lucrările esecutate în anulŭ trecutŭ şi aţĭ dispusŭ pe cele ce sunt a se face în anulŭ viitorŭ.

«Afară de acestea aţĭ discutatŭ diverse propunerĭ, luândŭ resoluţiunĭ dictate de mature cugetărĭ.

«După tradiţiunea constantă a societăţiĭ nóstre, am onóre, ca îndeplinitorŭ sarcineĭ Secretaruluĭ generalŭ, care a fostŭ nevoitŭ să se absenteze, să recapitulezŭ printr'o repede revistă, lucrările carĭ aŭ ocupatŭ cele 24 de şedinţe ale nóstre.

«Una din îngrijirile capitale ale d-vóstre a fostŭ de a completa golulŭ ce se făcuse în sînulŭ nostru prin încetarea din viéţă a regretatuluĭ nostru colegŭ Dr Fĕtu. Secţiunea sciinţifică, în alŭ căreia sînŭ se făcuse acéstă vacanţă, presentându-vĕ doĭ candidaţĭ, d-vóstre aţĭ alesŭ cu aprópe unanimitate pe d-lŭ Gr. Cobălcescu, carele, ca profesorŭ de geologie la Universitatea din Iaşĭ, de demultŭ îşĭ făcuse o posiţiune însemnată între bărbaţiĭ de sciinţă aĭ Românilorŭ prin lungile şi neobositele sale studiĭ şi lucrărĭ.

«Treĭ din şedinţele nóstre aŭ fostŭ destinate publiculuĭ, care prin afluenţa sa arată din ce în ce maĭ multŭ interesŭ pentru lucrările Academieĭ. In aceste şedinţe s'aŭ cititŭ o epistolă a venerabiluluĭ nostru preşedinte, d-lŭ *Ion Ghica*, prin care face o succintă amintire despre viéţa şi operele rĕposatuluĭ poetŭ Grigorie Alexandrescu; darea de sémă a d-luĭ *Hasdeŭ* despre lucrarea Mareluĭ Etimologicŭ alŭ limbeĭ române, unŭ studiŭ alŭ d-luĭ M. Suţu, membru corespondentŭ alŭ nostru, asupra greutăţilorŭ şi monedelorŭ primitive italice şi romane, care a ocupatŭ douĕ şedinţe publice. D-lŭ colegŭ *G. Bariţŭ* a făcutŭ interesante comunicărĭ scóse din corespondenţele private ale d sale relative la începutulŭ mişcăriĭ literare de 50 anĭ încóce şi la dificultăţile de relaţiunĭ ce întimpinaŭ fundatoriĭ diaristiceĭ românescĭ. Unŭ altŭ discursŭ alŭ d-luĭ *Bariţŭ* a fostŭ despre museulŭ archeo-

logicŭ și istoricŭ de la Timișóra și c rcetările carĭ se facŭ pe teritoriulŭ Banatuluĭ Timișanŭ.

«D-lŭ colegŭ *Hasdeŭ* a vorbitŭ despre particularitățĭ linguistice ale Românilorŭ din Dobrogea și despre literatura poporală din acea provincie.

«Lucrările și cercetările istorice aŭ ocupatŭ o parte cu deosebire însemnată din preocupările d-vóstre din acéstă sesiune. Secțiunea istorică a presentatŭ maĭ multe propunerĭ asupra cărora d-vóstre ațĭ luatŭ decisiunĭ în consecință. Așa ațĭ dispusŭ continuarea decopierilorŭ de documente, ce se facŭ la Paris sub îngrijirea d-luĭ colegŭ *Odobescu*. Ațĭ hotărîtŭ continuarea cercetărilorŭ începute în anulŭ trecutŭ în Polonia pentru aflarea archivelorŭ moldovenescĭ duse în acea țéră de mitropolitulŭ Dosofteiŭ la anulŭ 1686. In urma uneĭ propunerĭ presentate de d-lŭ colegŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* ațĭ decisŭ a se face unŭ inventarŭ cât se póte maĭ completŭ alŭ documentelorŭ aflătóre în colecțiunea Academieĭ, spre a le face cunoscute publiculuĭ și maĭ cu sémă acelora carĭ se ocupă cu cercetărĭ istorice. Ațĭ decisŭ a se retipări Istoria Românilorŭ din epoca luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ de Bălescu, pentru ca publiculŭ să nu fie lipsitŭ de lectura acesteĭ cărțĭ atâtŭ de prețiósă prin stilulŭ și spiritulŭ în care este scrisă. Spre a înlesni rĕspândirea în publiculŭ nostru a colecțiunilorŭ de documente adunate de fericitulŭ Eudoxie de Hurmuzaki, ațĭ hotărîtŭ a reduce aprópe la jumătate prețulŭ de vêndare alŭ acesteĭ colecțiunĭ.

«Vre-o treĭ ședințe aŭ fostŭ ocupate cu lungĭ desbaterĭ asupra uneĭ propunerĭ presentate de d-lŭ *T. Maiorescu*, cu scopŭ de a se lua o decisiune ca membriĭ actualĭ aĭ Academieĭ să nu se maĭ presinte ca concurențĭ la premiele ce se decernŭ de acéstă instituțiune. In urma numeróselorŭ argumente aduse în favórea și în contra acesteĭ propunerĭ, majoritatea d-vóstre a găsitŭ, că nu trebue ca să se facă restricțiunĭ de asemenea natură.

«Comisiunea însărcinată de d-vóstră a revisui lucrările îndeplinite în decursulŭ anuluĭ trecutŭ, ca conclusiunĭ a raportuluĭ sĕŭ, v'a presentatŭ maĭ multe propunerĭ, carĭ aŭ câștigatŭ aprobarea d-vóstre, devenindŭ ast-felŭ decisiunĭ regulamentare ce aŭ a fi observate pe

viitorŭ. Așa ațĭ decisŭ a se aduna tot-d'auna informațiunĭ biografice asupra membrilorŭ rĕposațĭ, carĭ să se publice în Anale. Ațĭ decisŭ asemenea ca în viitorŭ premiele acordate lucrărilorŭ manuscrise să nu se libereze concurenților decât după tipărirea operelorŭ premiate.

«In urma propunerilorŭ făcute de Secțiunea literară, d-vóstre ațĭ decisŭ a se continua traducerea și publicarea în romănesce de autorĭ clasicĭ latinĭ și grecĭ, lucrare care fusese de cât va timpŭ lăsată. Ațĭ decisŭ a se publica noŭ concursŭ pentru continuarea traducerii luĭ Cicerone.

«Ațĭ revenitŭ asupra decisiunii de la 1880, hotărândŭ ca tipărirea traducerii premiate a d-luĭ D. I. Ghica din Herodotŭ să se încépă chiar în acestŭ anŭ.

«Colegulŭ nostru P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedec*, presentându-vĕ unŭ manuscrisŭ vechiŭ ce cuprinde predicele Mitropolituluĭ Antimŭ Ivireanu, d-vóstre, aprețuindŭ valórea istorică și literară a acestuĭ manuscriptŭ, l'ațĭ recomandatŭ Secțiunilorŭ respective spre a-șĭ da avisulŭ. In consecință opiniunea ambelorŭ Secțiunĭ istorică și literară fiindŭ favorabilă, d-vóstră ațĭ aprobatŭ tipărirea luĭ. Cu acéstă ocasiune d-lŭ Ministru alŭ instrucțiunii publice, colegulŭ și secretarulŭ nostru generalŭ, a declaratŭ că iea asupra Ministeriuluĭ sĕŭ spesele acesteĭ publicațiunĭ.

«In cursulŭ desbaterilorŭ diverselorŭ lucrărĭ în Secțiunĭ observându-se casurĭ de defecte și lacune în regulamentulŭ generalŭ alŭ Academieĭ, d-vóstră ațĭ aprobatŭ, conformŭ cu statutele, revisuirea luĭ, numindŭ o comisiune care să propue modificările necesare în sesiunea generală a anuluĭ viitorŭ.

«Secțiunea istorică presentându-vĕ ca membru corespondentŭ pe d-lŭ T. Codrescu, d-vóstre, în vederea neobositeĭ activitățĭ a acestuĭ bărbatŭ pe câmpulŭ literatureĭ și a istorieĭ, ațĭ bine voitŭ a-lŭ vota cu mare majoritate. Dar pe când cele-lalte Secțiunĭ se gătiaŭ a vĕ face recomandațiunĭ de asemenea natură, ațĭ găsitŭ cu cale a amâna asemenea lucrare pentru sesiunea viitóre, maĭ alesŭ în vederea modificărilorŭ ce se vorŭ propune în regulamentulŭ nostru generalŭ.

«In urma relațiunii ce v'a presentatŭ comisiunea juridică alésă de

d-vóstre cu scopŭ de a cerceta situaţiunea diverselorŭ legaturĭ ce s'aŭ primitŭ în modŭ provisoriŭ de instituţiunea nóstră în cursulŭ anuluĭ trecutŭ, d-vóstre aţĭ aprobatŭ avisulŭ ca legatulŭ rĕposatuluĭ A. I Dimitriu să se respingă, iar acele ale rĕposaţilorŭ G. San-Marin şi Obedenaru să se priméscă.

«Chemaţĭ a decerne diverse premiĭ din fondurile ce ni s'aŭ lăsatŭ de fericitulŭ Năsturelŭ-Herĕscu şi de Statŭ, după raporturile ce v'aŭ venitŭ de la dóuĕ comisiunĭ ce încă din anulŭ trecutŭ aţĭ numitŭ, aţĭ votatŭ :

«a) Premiulŭ *Heliade* d-luĭ D. Vulpianu, care a presentatŭ la concursŭ cea maĭ avută colecţiune de ariĭ poporale, pusă la concursŭ, care a căpătatŭ unanimitatea voturilorŭ d-vóstre; b) Premiulŭ *Lazărŭ* d-luĭ Dr. Petrescu pentru meritosulŭ sĕŭ opŭ : «Elemente de Terapeutică».

«N'aţĭ pututŭ însă decerne şi premiulŭ Năsturelŭ, cu tótă bunăvoinţa ce aţĭ avutŭ, în vederea nesuficienţeĭ operelorŭ ce s'aŭ presentatŭ la concursŭ anulŭ acesta.

«O singură lucrare n'a fostŭ resolvată din acele ce aŭ figuratŭ în programa cu care s'a deschisŭ sesiunea de est-timpŭ ; acésta e cestiunea ortografică a luĭ *u* finalŭ, pentru a căruia menţinere saŭ eliminare s'aŭ produsŭ atâtea lupte şi s'aŭ ţinutŭ atâtea discursurĭ acum doĭ anĭ. Ingrijiţĭ că nu vomŭ avé timpŭ în destulŭ pentru ca să dămŭ iarăşĭ vîntŭ la nóuĕ lupte şi discuţiunĭ, amŭ amânatŭ desbaterile pentru sesiunea anuluĭ viitorŭ.

«Pentru lucrările ce sunt a se face în decursulŭ anuluĭ viitorŭ, precum şi pentru acelea ce sunt a se prepara pentru sesiunea viitóre, d-vóstre, după ce aţĭ votatŭ prin budgetŭ spesele cu carĭ să se pótă esecuta, apoĭ aţĭ alesŭ şi comisiunile ce aŭ să se ocupe cu diferitele lucrărĭ în parte.

«In cele din urmă aţĭ reînnoitŭ comitetulŭ nostru esecutivŭ, Delegaţiunea, punĕndŭ şi pentru anulŭ viitorŭ lucrările nóstre sub preşedinţa, şi putemŭ ḑice luminata şi devotata conducere a venerabiluluĭ nostru colegŭ *Ion Ghica*, preschimbându-se numaĭ asesoriĭ prin alegerea d-lorŭ *Maiorescu*, *Kogălniceanu* şi *Fălcoianu*.

«Cu aceste lucrărĭ încheindu-se sesiunea anuluĭ acestuia, nu ne remâne, Domnilorŭ Colegĭ, decât, aducêndu-ne aminte că lucrarea cea mare a Etimologiculuĭ limbeĭ române, cu care se mândresce Academia nóstră, este fundaţiunea Augustuluĭ nostru Rege, să strigămŭ, maĭ alesŭ astădĭ când coincidéză aniversarea Sa : Trăiască M. S. Regele Carolŭ, Preşedintele şi Protectorulŭ acesteĭ instituţiunĭ! Trăiască M. S. Regina Elisabeta, augusta nóstră membră onorară!»

D-lŭ Peşedinte declară închisă sesiunea generală a anuluĭ 1886.

BUDGETULŬ ACA-

PE ANULŬ

	I. VENITURI						
1	**Escedentulŭ din anulŭ 1885—1886 . . .**	—	—	—	—	10561	—
2	**Fondurĭ cu destinaţiune generală.**						
	Fondurĭ comune.						
	a. Subvenţiunea Statuluĭ, Subvenţiune anuală . . .	—	—	—	—	20000	—
	b. Fondulŭ Zappa :						
	Cuponulŭ de rentă amortisabilă à 5%	296750	—	14837	50		
	» » » română à 5%.	15000	—	750	—	15587	50
	c. Vĕrsămîntul Zappa :						
	Vĕrsămîntulŭ anualŭ de Galbenĭ 1000	—	—	—	—	11750	—
	d. Fondulŭ Economilorŭ.						
	Cuponulŭ de rentă amortisabilă à 5%	91500	—	4575	—		
	» municipalŭ à 5% . .	23000	—	1150	—		
	» fonciarŭ ruralŭ à 7%	800	-	56	—		
	Produsulŭ vîndăriĭ publicaţiunilorŭ . . .	—	—	1500	—	7281	—
	e. Prelevaţĭ de la :						
	Fondulŭ Cuza.						
	Din Leĭ 1,535.—à 15% . . Leĭ 230,25	—	—	230	25		
	Fondulŭ Năsturelŭ-Herăscu :						
	Din Leĭ 13 980.—à 15%. . . . . Leĭ 2.397 —	—	—	2397	—		
	Fondulŭ Daniel :						
	Din Leĭ 900 —à 15%. . . . . Leĭ 135 —	—	—	135	--		
	Fondulŭ A. Fĕtu :						
	Din Leĭ 575.—à 15%. . . . . Leĭ 86 25	—	—	86	25		
	Fondulŭ G. Lazărŭ :						
	Din Leĭ 1,312,50 à 15%. . . . . Leĭ 196 90	—	—	196	90		
	Fondulŭ Eliade-Rădulescu :						
	Din Leĭ 1,012,50 à 15% . . . . Leĭ 151,90	—	—	151	90		
	Fondulŭ G. San-Marin :						
	Din Leĭ 475,— à 15% . . . . Leĭ 71,25	—	—	71	25	3268	55
3	**Fondurĭ cu destinaţiune specială.**						
	a Dotaţiunea M. S. Regeluĭ, dotaţ. Etimologiculuĭ. .	—	—	9000	—		
	b Dotaţiunea Statuluĭ :						
	Pentru premiulŭ G. Lazăr . . . . Leĭ 5,000,—	—	—				
	» » El. Rădulescu . . Leĭ 5,000,—	--	—	10000	—		
	c. Fondulŭ Cuza :						
	Cupónele renteĭ amortisabile à 5%. Leĭ 1,425,—	28500	—				
	» funciarŭ ruralŭ à 5% . . » 60,—	1200	—				
	» municipalŭ à 5% . . . » 50,—	1000	—				
	Suma. . . Leĭ 1,535,—						
	minus 15% prelevaţiĭ . . . . . Leĭ 230,25	—	—	1304	75		
	De reportat. . .	457750	—	20.304	75	68448	05

DEMIEĬ ROMANE

1886—1887

	II. CHELTUELI						
1	**Cheltuelĭ proprii ale Academieĭ**						
	A. Personalŭ :						
	a. Diurnele sesiuniĭ generale 1886.	22.000	—				
	b. » *şedinţelorŭ ordinare*	6 500	—				
	c. » *a patru membri delegaţĭ*	1 000	—				
	d. Remunerare Secretaruluĭ generalŭ pe 1 anŭ .	2.400	—				
	e. » *a treĭ secretarĭ de secţiunĭ pe 11 lunĭ*	3 300	—				
	f. Apuntamentele funcţionarilorŭ pe 1 anŭ.						
	1 Casierŭ-comptabilŭ. à Leĭ 400.— Leĭ 4 800 —						
	1 Bibliotecarŭ . . . » » 350.— » 4 200.—						
	1 Scriitorŭ-Archivarŭ . » » 200.— » 2 400 —						
	1 Ajutorŭ de Bibliot. » » 150.— » 1 800 —						
	1 Scriitorŭ . . . . . » » 120.— » 1.440.—						
	1 Oĭăiaşŭ . . . . . » » 100 — » 1.200 —						
	1 Servitorŭ . . . . . » » 80.— » 960 —	16.800	—				
	g. Spese de cancelarie, materialŭ, încăldịtŭ etc. . .	1.500	—				
	h. Ajutorulŭ Epitropieĭ Sf. Vinerĭ	400	—	53 900	—		
	B Materialŭ :						
	i. Spese de procese	300	—				
	j. Mobiliarŭ	500	—				
	k. Spese neprevĕdute.	500	—				
	l Spese de espediţiune publicaţ şi primirea cărţilorŭ	1 500	—				
	m. Chiria unuĭ magazinŭ şi instalare	2.000	–				
	n. Portretele membrilorŭ decedaţĭ	800	—	5 600	—	59 500	–
2	**Premiĭ, acuisiţiunĭ, publicaţiunĭ, şi tipăriturĭ.**						
	A. Premiĭ.						
	o. Premiulŭ G Lazărŭ.	5.000	—				
	p. » *Eliade Rădulescu*	5 000	—	10.000	-		
	B Acuisiţiunĭ :						
	q. Acuisiţiunĭ pentru Museulŭ de antichităţĭ . .	66	15				
	De reportatŭ . .	66	15	10 000	—	59.500	—

Reportatŭ		457750	—	20.304	75	68448	0
d. Fondulŭ Năsturelŭ-Herăscu :							
Venitulŭ moşieĭ Năsturelŭ	Leĭ 10,550,—						
» » Lămotescĭ. . . .	» 4,055,—						
Cuponulŭ renteĭ amortisabile à 5%	» 600,—	12000	—				
» » române à 5% . .	» 500,—	10000	—				
» municipalŭ à 5% . . .	» 275,—	5500	—				
Suma . .	Leĭ 15,980,—						
minus 15% prelevaţĭ	» 2,397,—	—	—	13583	—		
e. Fondulŭ Daniel :							
Cuponulŭ renteĭ amortisabile à 6%	Leĭ 900,—	15000	—				
minus 15% prèlevaţĭ.	» 135,—	—	—	765	—		
f. Fondulŭ A. Fetu :							
Cuponulŭ renteĭ amortisabile à 5%.	Leĭ 500,—	10000	—				
» municipalŭ à 5% . . .	» 75,—	1500	—				
Suma. . .	Leĭ 575,—						
minus 15% prelevaţĭ	» 86.25	—	—	488	75		
g. Fondulŭ G. Lazărŭ :							
Cuponulŭ funciarŭ ruralŭ à 7%. .	Leĭ 350,—	5000	—				
» » » à 5%. .	» 300,—	6000	—				
» municipalŭ à 5% . . .	» 662,50	13250	—				
Suma . .	Leĭ 1,312,50						
minus 15% prelevaţĭ.	» 196,90	—	—	1115	60		
h. Fondulŭ Eliade Rădulescu :							
Cuponulŭ fonciarŭ ruralŭ à 7% . .	Leĭ 350,—	5000	—				
» » » à 5% . .	» 300,—	6000	—				
» municipalŭ à 5%. . . .	» 362,50	7250	—				
Suma . . .	» 1,012,50						
minus 15% prelevaţĭ	» 151,90	—		860	60		
i. Fondulŭ G. San-Marin :							
Cuponulŭ renteĭ amortisabile à 5%.	Leĭ 475,—	9500	—				
minus 15% prelevaţĭ . Leĭ 71,25							
» avans de . . . » 200,65	» 271,90	—	—	203	10	37320	80
k. Fondulŭ Craioiénŭ :							
Cuponulŭ renteĭ amort. Leĭ 237,50		4750	—				
» fonciarŭ ruralŭ. » 217,—		3100	—				
In sald. 1885—1886 . . » 968,85	Leĭ 1,423,35	—	—	1423	35		
l Fondulŭ Chiţu :							
In rentă română à 5%		500	—				
» numerarŭ		—	—	763	75	2187	10
		572100	—	—	—	107955	95

	Reportatŭ	66	15	10 000	—	59.500	—
	r. Monete, chrisóve	765	—				
	s Cărţĭ de fie-care secţ. à Leĭ 1.000.— Leĭ 3 000.—						
	legatulŭ . . . . » 2 000 —	5 000	—	5.831	15		
	C. Publicaţiunĭ :						
	t. Etymologicum magnum Romaniae	6 000	—	6 000	—		
	D Tipăriturĭ.						
	u. Anale	5 000	—				
	v. Dosoteiŭ.	2 000	—				
	w. Poesiile populare	500	—				
	x. Titu Liviu.	1 002	—				
	y. Herodotŭ	2 000	—				
	z. Tipărirea Etimologiculuĭ	3 000	—	13 502	—	35 333	15
3	**Capitalisarea fondurilorŭ speciale**						
	Premiulŭ Năsturelŭ.	4 000	—				
	Procentele fonduluĭ Cuza	1 304	75				
	» » *Fĕtu*	488	75				
	» » *G Lazărŭ.*	1.115	60				
	» » *Heliade Rădulescu*	860	60				
4	» » *G. San-Marin*	203	10				
	Saldulŭ fonduluĭ Craioiénŭ	1.423	35				
	Adausulŭ şi numerariuluĭ fonduluĭ Chiţu	763	75	10 159	90	10.159	90
	Escedentulŭ	—	—	—	—	2 962	90
		—	—	—	—	107955	95

St. Fălcoianu, *Teclu,* Raportorŭ, *V. Babeşŭ.*

SECȚIUNEA LITERARĂ.

ȘEDINȚA DIN 24 MARTIE

Președința d-luĭ *G. Chițu.*

Se procede la constituirea oficiuluĭ Secțiuniĭ. Se alegŭ: d-lŭ *G. Chițu* Președinte și d-lŭ *Hasdeŭ* Vice-președinte.

Se iea în discuțiune mĕsura recomandată de plenŭ de a se însărcina doĭ delegațĭ carĭ, împreună cu aĭ Secțiuniĭ istorice, să se ocupe cu cercetarea manuscrisuluĭ de predice ale Mitropolituluĭ Antimŭ. Se alegŭ în unanimitate d-niĭ *Hasdeŭ* și *Sion.*

ȘEDINȚA DIN 27 MARTIE.

Președința d-luĭ *G. Chițu.*

Convocându se Secțiunea, s'a pusŭ la ordinea ḑileĭ cestiunea traduceriĭ autorilorŭ clasicĭ, arătându-se din partea maĭ multorŭ membriĭ părerea de rĕŭ că acéstă lucrare de vre-o doĭ anĭ se vede întreruptă.

I. Avêndu-se în vedere maĭ întâi că traducțiunea operelorŭ luĭ Cicerone s'a întreruptŭ din causă că d-lŭ D. Laurianŭ, care încă în anulŭ 1877 a luatŭ însărcinarea de a continua traducerea, după tóte invitațiunile ce i s'aŭ făcutŭ și după repețite promisiunĭ ce a datŭ, n'a urmatŭ a aduce nimica din lucrarea cu care s'a însărcinatŭ, Secțiunea s'a pronunțatŭ ca să se publice din noŭ concursŭ promițêndu-se aceeașĭ remunerațiune ca pentru partea tipărită.

II. Avêndu-se în vedere că pentru traducţiunea luĭ Herodotŭ făcută de d-lŭ Dim. I Ghica, până astădĭ nu s'a primitŭ de la traducĕtorŭ manuscrisŭ decât cartea I şi parte din cartea IV; avêndu-se în vedere că asupra acesteĭ lucrărĭ în anulŭ 1880 s'a luatŭ decisiunea a nu se începe tipărirea decât după ce se va depune manuscrisulŭ a cincĭ cărţĭ întregĭ; avêndu-se în vedere că manuscrisulŭ cărţiĭ prime este atâtŭ de abundantŭ în cât din elŭ s'ar puté forma maĭ multŭ decât unŭ volumŭ; Secţiunea opinéză că anulŭ acesta să se încépă tipărirea, recomandându-se comisiuniĭ budgetare să prevadă sumele necesare pentru tipărirea a 30 cóle celŭ puţinŭ. Totodată observându-se că dacă opera s'ar tipări, după conclusulŭ luatŭ în anulŭ 1880 cu textulŭ originalŭ în faţa traducţiuniĭ şi cu notele traducĕtoruluĭ, atuncĭ cartea ar ajunge de cincĭ orĭ maĭ voluminósă, ceia ce pe de o parte ar întârdia pe traducĕtorŭ în lucrarea sa, iar pe de alta ar împovora budgetulŭ Academieĭ, unĭĭ membri aŭ emisŭ părerea ca să se supună casulŭ din noŭ în deliberarea plenuluĭ, spre a avisa la modulŭ cu care să se esecute lucrarea maĭ repede.

III. In privirea traducţiuniĭ luĭ Titŭ Liviŭ, Secţiunea, avêndŭ maĭ întâiŭ în vedere că d-lŭ N. Barbu traducĕtorulŭ, pentru cele 6 cărţĭ carĭ s'aŭ şi tipăritŭ, n'a primitŭ nicĭ până astădĭ parte din remuneraţiunea ce i se cuvine, Secţiunea opinéză ca să se recomande plenuluĭ să voteze suma de 1002 leĭ ce se cuvinŭ traducĕtoruluĭ.

SECȚIUNEA ISTORICĂ.

ȘEDINȚA DIN 15 MARTIE.

Președința d-luĭ *D. Sturdza.*

D-lŭ *V. Maniu*, Secretarulŭ Secțiuniĭ, dă citire raportuluĭ sĕŭ despre lucrările Secțiuniĭ de peste anŭ:

«*Domnilorŭ Colegĭ*,

«Membriĭ Secțiuniĭ istorice, deși în numĕrŭ restrinsŭ, și-aŭ avutŭ partea lorŭ de activitate sporitóre lucrândŭ și în decursulŭ anuluĭ espiratŭ în Secțiunile unite la înavuțirea istorieĭ naționale prin cercetărĭ amănunțite întreprinse pe terenulŭ istoricŭ.

«Resultatulŭ studiilorŭ la care aŭ fostŭ supuse variate subiecte istorice de unŭ interesŭ meritoriŭ, îlŭ avemŭ maĭ alesŭ în producțiunile onor. d-nĭ colegĭ *G. Barițŭ*, *A. Papadopolŭ-Calimachŭ*, *V. A. Urechiă*, Gr. Tocilescu, *P. S. Părintele Melchisedec* și *S. Fl. Marianŭ*.

«Raportulŭ generalŭ cititŭ în ședința de deschidere a sesiuniĭ generale din acestŭ anŭ, spunêndu-ne că ședințele septemânale de peste anŭ private și publice aŭ fostŭ ocupate cu diferite comunicărĭ și discuțiunĭ scientifice, amintesce în prima linie lucrarile d-lorŭ *V. A. Urechiă* și *G. Barițŭ*, ca pe cele maĭ însemnate.

«Cu precădere le vomŭ resuma și la acestŭ locŭ, fiindŭ maĭ alesŭ Secțiunea istorică chemată, prin procesele verbale din 20 Septembre 1885, din 24 Ianuarie și 7 Martie 1886, a se rosti în acéstă sesiune generală asupra merituluĭ lorŭ și a moduluĭ de utilisare.

«Astfelŭ este studiulŭ d-luĭ *V. A. Urechiă* asupra cărțiĭ luĭ *Raicevich*, cunoscută sub indicațiunea de: «*Osservationi storiche, naturali e politiche intorno la Valachia e Moldavia*» editată la Napolea în a. 1788.

«Reeditarea acesteĭ cărțĭ sub numele luĭ Sestini a deșteptatŭ în-

doielĭ la onor. nostru colegŭ asupra adevĕratuluĭ autorŭ. Lămurirea, care se caută prin aprofundatulŭ studiŭ, neapĕratŭ are unŭ interesŭ nepreţuitŭ pentru subiectulŭ cercetărilorŭ sale şi de sigurŭ Secţiunea nóstră, solicitată a-şĭ da a sa părere, va respunde cu îndatinata-ĭ solicitudine, spre a se obţine dorita soluţiune.

«De aceiaşĭ însemnătate literară-istorică este şi lucrarea on. colegŭ *V. A. Urechiă* asupra mareluĭ nostru cronicarŭ Mironŭ Cosfinŭ, recomandată de asemenea Secţiuniĭ nóstre.

«In şedinţa publică de la 4 Octobre a. c. menţionatulŭ d-nŭ colegŭ a cititŭ *unele capitole din schiţele de istoria literatureĭ române.* Dacă reamintescŭ şi în raportulŭ de faţă acestŭ faptŭ plăcutŭ, este că ţinŭ să-mĭ facŭ datoria, punêndu-ve în vedere, Domnilorŭ Colegĭ, că Secţiunea nóstră a fostŭ bine representată la conferinţele publice de peste anŭ ale Academieĭ. De necontestată importanţă istorică este studiulŭ on. d-nŭ *G. Bariţŭ* asupra municipiuluĭ şi a colonieĭ «Apulum». Prin procesulŭ verbalŭ Nr. 37 din şedinţa de la 29 Ianuarie a. c. studiulŭ în cestiune se recomandă Secţiuniĭ istorice.

«In darea de sémă a onor. d-nŭ Secretarŭ generalŭ despre activitatea Academieĭ desvoltată în decursulŭ anuluĭ încetatŭ, ni se spune că onor. colegŭ d-lŭ *G. Bariţŭ* a trimesŭ Academieĭ maĭ multe documente copiate în Transilvania şi Ungaria.

«Prin procesulŭ verbalŭ Nr. 43 din 7 Martie c. se transpune Secţiuniĭ istorice raportulŭ veneratuluĭ nostru colegŭ *G. Bariţŭ* asupra museuluĭ istoricŭ şi archeologicŭ din Temişóra, precum şi asupra esploraţiunilorŭ D-sale din Banatŭ, Aradŭ şi Oradea-mare.

«Cercetările întreprinse prin regiunile Temişaneĭ, Crişaneĭ şi Bióreĭ aŭ meritulŭ a fi îmbrăţişatŭ maĭ multe puncte cardinale, aşa ḑicêndŭ, de interesŭ archeologicŭ pentru istoria Românilorŭ.

«Localităţile menţionate în raportŭ, precum sunt: Streiu, Palanca, Rama, Haţegŭ, Caransebeşŭ, Jupanŭ, Reşiţa, Mehedia, Verşeţ, Temişóra, neapĕratŭ vorŭ fi păstrândŭ în sînulŭ pămîntuluĭ multe şi bogate vestigiĭ, documente istorice despre vechimea, continuitatea şi viéţa culturală a poporuluĭ românŭ în străvechia Dacia Traiană.

«Societatea archeologică din Banatŭ, cu reşedinţa în capitala Temi-

șaneĭ, despre care am avutŭ și eŭ onóre a vĕ întreține în maĭ multe rândurĭ, iar de astă-dată ne vorbesce cu multŭ interesŭ și meritată laudă onoratulŭ nostru colegŭ, a desvoltatŭ, ca și cea din Deva, o activitate surprindĕtóre pe terenulŭ archeologicŭ. Onor. d-nŭ colegŭ, apreţiândŭ în mĕsură dréptă valórea și însemnătatea istorică a regiuniĭ banatice, n'a pututŭ maĭ bine se respundă la adresa meritóseĭ societățĭ decât printr'unŭ omagiŭ bine meritatŭ pentru activitatea desfășurată cu zelŭ și sacrificiŭ pe terenulŭ sciințeĭ archeologice. Dacă însă munca încordată depusă din partea ḑiseĭ societățĭ n'a respunsŭ prin resultatele obţinute la așteptările legitime, întru cât nu ni se daŭ lămurirĭ desbrăcate de preocupațiunĭ cu totulŭ străine subiectelorŭ istorice asupra celorŭ maĭ meritoriĭ cestiunĭ de resortulŭ archeologico-istoricŭ, causa pare a fi după noĭ, viciulŭ învechitŭ alŭ unuĭ sistemŭ condamnatŭ de a subordona interesulŭ generalŭ folosuluĭ particularŭ aparinte și trecĕtorŭ.

«Onoratulŭ nostru colegŭ ne face unŭ prețiosŭ estrasŭ din buletinele vorbiteĭ societățĭ și se opresce asupra unorŭ puncte însemnate din studiile d-luĭ Sg. Ormoș, referitóre la cetățile Viminacium și Margum, Aponte și Arcidava (Palanca și Rama, în vechime legate printr'o punte, fiindŭ loculŭ de stațiune alŭ Legiuniĭ VII Claudiana).

«In contextulŭ raportuluĭ ni se daŭ informațiunĭ despre însemnătatea orașuluĭ Verșețŭ din punctulŭ de vedere alŭ apeductelorŭ romane (astăḑĭ în ruine) și a monedelorŭ aflate primprejurŭ, representândŭ o serie de 17 imperatorĭ romanĭ etc.

«Este de interesŭ a se releva minuțiositatea cu care onor. nostru colegŭ a urmăritŭ pasŭ cu pasŭ tóte bogățiile adunate prin mijloculŭ descoperirilorŭ archeologice de către învățațiĭ Ungarieĭ vecine, între carĭ loculŭ de distincțiune îlŭ ocupă d-lŭ Torma.

«Colecțiunile epigrafice cu 150 inscripțiunĭ asupra Dacieĭ, îmbrățișândŭ împărțirea și administrațiunea eĭ (publicate în «Archaeologisch-epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich-Ungarn, anulŭ VI), aŭ să reverse óre-care lumină asupra multorŭ puncte din istoria Dacieĭ australe.

«Cele 8 castre descrise în citatulŭ buletinŭ archeologicŭ de către

d-lŭ Boleszny și enumerate de d-lŭ *Barițŭ* în alŭ sĕŭ bogatŭ raportŭ, aŭ egalŭ interesŭ pentru istoria Dacieĭ ca și definitiva fixare a drumurilorŭ romane din Banatŭ, datorite membrilorŭ fruntașĭ menționațĭ în raportŭ. Ele se vĕdŭ a fi abătute cu totulŭ de la locurile indicate de Ilics și T. Mommsen. Intre copiile de documente trimese Academieĭ din partea onor. colegŭ d-lŭ *Barițŭ* sunt maĭ multe rescripte și decrete relative la persecuțiunile religióse din suta 18, de care aŭ avutŭ să sufere prin escelență poporulŭ romanŭ din Transilvania.

«Martiriulŭ ce l'a încercatŭ poporulŭ romanŭ din țĕrile corónei S. Stefanŭ, este ilustratŭ cu culorĭ viĭ și în cartea erudituluĭ teologŭ N. Nilles din Societ. Iesu, întitulată : «Symbolae ad illustrandam hi«storiam Ecclesiae Orientalis in terris Coronae S. Stephani» (p. I) an. 1885. Ca specimen și spre a se înțelege importanța documentelorŭ adunate de onor. nostru colegŭ, va fi bine să se consulte în citata scriere partea care rĕspunde la acea epocă de terόre.

«Astŭ-felŭ capit. II (vol. I, p. 141—145) descrie starea bisericeĭ române de sub corόna Ungarieĭ înainte de uniune cu Roma. «De ecclesia Orientali sub sacra Corona ante Unionem» și ca corolariŭ avemŭ la capit. XIII, p. 362—371, descripțiunea faptelorŭ sângerόse : «Ex «tristi septennio luctuosi belli civilis ab anno 1703 ad annum 1711,» prin care a trecutŭ poporulŭ românŭ, apărându-șĭ biserica străbună.

«In adăstarea unuĭ raportŭ din partea d-luĭ colegŭ *V. Babeșŭ* asupra cercetărilorŭ archeologice în Banatŭ, am ținutŭ de a mea datorie, să puiŭ pentru momentŭ în evidența onor. Secțiunĭ lucrările d-lorŭ colegĭ *V. A. Urechiă* și *G. Barițŭ*, ele fiindu-ne recomandate prin citatele procese verbale.

«Totŭ cu acéstа ocasiune îmĭ permitŭ a pune în vederea Onor. Secțiunĭ studiulŭ d-luĭ C. Schuchhardt despre valurile romane din Dobrogea, publicatŭ totŭ în menționatulŭ buletinŭ : Archaeologisch-epigraphische Mittheilungen aus Oest.-Ungarn p. 87—113. De asemenea sunt recomandate onor. Secțiunĭ, prin procesele verbale No. 31 din 29 Novembre espiratŭ și No. 21 din 29 Septembre espiratŭ, atât rapόrtele onor. d-nŭ Gr. G. Tocilescu despre maĭ multe mănăstirĭ din țĕră, cât și relațiunea d-luĭ I. Bianu, bibliotecarulŭ Academieĭ, asupra es-

cursiuneĭ sale în Galiţia, la Lemberg şi Cracovia, încoronate de succesŭ, adunândŭ maĭ multe notiţe despre documente însemnate pentru istoria nóstră.

«Prin raportulŭ generalŭ se face menţiune despre interesantele relaţiunĭ presentate Academieĭ de către d-lŭ membru corespondentŭ Gr. G. Tocilescu, cuprinḑêndŭ inscripţiunile descoperite în ţéră, între care merită o particulară atenţiune inscripţiunea de la Recĭca. Descripţiunea făcută, în şedinţa de la 6 Decembre espiratŭ, tinde a încredinţa cu tótă positivitatea, că pe terenulŭ satuluĭ Recĭca de astă-ḑĭ era rădicată în timpurile romane «Colonia Romula» şi că pe la anulŭ 248 s'a fostŭ construitŭ unŭ «vallum» împrejurulŭ aceluĭ centru spre a se protege locuitoriĭ coloniei.

«O altă comunicaţiune de egală valóre s'a făcutŭ Academieĭ în şedinţa publică de la 3 Maiŭ totŭ de onor. d-nŭ Gr. G. Tocilescu, dę astă dată asupra uneĭ preţióse diplome militare de la Impĕratulŭ Traianŭ, descoperită în regiunile Dobrogeĭ, şi care se află depusă în Museulŭ nostru de antichităţĭ.

«Documente şi inscripţiunĭ din Bucovina trimise de onor. colegŭ *S. Fl. Marian* vorŭ face neapăratŭ obiectulŭ preocupaţiunelorŭ nóstre în actuala sesiune.

De la P. S. S. Ep. *Melchisedec* avemŭ de înregistratŭ o preţiósă dare de sémă despre resultatele escursiuniĭ P. S. Sale prin Bulgaria, şi asupra biblioteceĭ d-luĭ *D. Sturdza* de la Miclăuşenĭ, publicate ambe lucrărĭ în Revista pentru istorie, arch. şi filol. din 1885. Dar maĭ alese sunt notiţele istorice şi archeologice adunate de pe la 48 mănăstirĭ şi bisericĭ antice din Moldova publicate într'o ediţiune particulară în anulŭ 1885.

«Onor. nostru colegŭ d-lŭ *A. Papadopolŭ-Calimachŭ* a publicatŭ douĕ monografiĭ, una sub formă de «Scrisóre despre Tecuciŭ» (în Convorbirĭ literare No. 11 din 1886), alta sub indicaţiunea de: «Amfilohie Hotiniulŭ» (în Revista pentru archeol. ist. şi filologie vol. V p. II, 885), ambele scrierĭ fórte preţióse şi peste totŭ instructive.

«Nu póte fi fără interesŭ pentru Secţiune a i se pune în vedere a-

lesulŭ darŭ în manuscrise şi cărţĭ tipărite ce s'a făcutŭ bibliotecei nóstre şi de astă dată din partea d-luĭ *D. Sturdza.*

«Din preţiósele documente pentru istoria nóstră naţională, adunate în colecţiunea Eudoxie Hurmuzaki şi înavuţite prin documente culese de d-niĭ Odobescu şi Tocilescu, publicate în volumulŭ I, suplimentulŭ I-iŭ pe anulŭ 1886, dămŭ la acestŭ locŭ ca specimene, pentru a lorŭ însemnătate, următórele :

«Pagina 2. D. de Baif către Episcopulŭ D'Auxerre ḑice că Sultanulŭ ar fi datŭ domnia ţĕrĭ Românescĭ luĭ Aloisie Grity ; (de însemnatŭ că vorbitulŭ Grity pare a fi din familia cunoscutuluĭ Palatin alŭ Ungarieĭ, acelŭ duşmanŭ neîmpăcatŭ alŭ Corvinilorŭ Huniaḑi) anulŭ 1532.

«Pagina 26. Epistola Regeluĭ Carolŭ IX către Episcopulŭ d'Acqs despre dorinţa Sultanuluĭ de a alipi la coróna Polonieĭ ţéra Românéscă şi Moldavia, anulŭ 1572.

«Pagina 29. Episcopulŭ d'Acqs către Jean de Montluc, despre refusulŭ Viziruluĭ de a concede Polonilorŭ drepturile asupra Valachieĭ.

«Pagina 40. Promisiunea luĭ Henric de Valois de a supune Moldova la coróna Polonieĭ se iea în rîsŭ de unŭ anonimŭ.

«Pagina 57. Scrisórea autografă a luĭ Petru Cercelŭ către Henric III, anunţându-ĭ sosirea sa în Constantinopole şi favorurile de carĭ se bucură sub protecţiunea luĭ.—Anulŭ 1581.

«Pagina 146. Harlay către Regina ḑice că Turciĭ, profitândŭ de turburările Germanieĭ, de petrecerea Polonilorŭ în Moscovia, voescŭ a supune cu desăvârşire Transilvania, Moldova şi ţéra Românéscă şi a le face paşalîk—1612.

«Pagina 355. Date asupra imperiuluĭ Otoman şi principatelorŭ creştine de sub suzeranitatea Turcieĭ. — 1702.

«Ibid. D-lŭ de Ferriol către Rege, despre religiunea principatelorŭ române şi politica Sultanuluĭ în acéstă chestiune. — Din aceste raporturĭ se întrevede năzuinţa curţeĭ romane (papale) de a converti şi pe Româniĭ ţĕrilorŭ dunărene la biserica Romeĭ, precum reuşise a face cu Româniĭ Transilvanieĭ.

«Cu multa satisfacţiune înregistrămŭ în acestŭ raportŭ apariţiunea

unuĭ noŭ operatŭ de la veneratulŭ și neobositulŭ cronicarŭ, d-lŭ Teodorŭ Codrescu din Iașĭ. De astă dată ni s'a datŭ alŭ VII-lea tomŭ din prețiósele sale colecțiunĭ, cunoscute sub numele de Uricarŭ, la care D-sa lucréză fără întrerupere încă de la 1855.

«Acéstŭ noŭ volumŭ cuprinde documente importante din epoca Fanarioțilorŭ de tristă memorie; maĭ cuprinde și acte privitóre la înființarea scólelorŭ naționale.

«Voiŭ încheia acestŭ scurtŭ raportŭ prin a-mĭ permite să chemŭ seriósa D-vóstre atențiune asupra moduluĭ vătămătorŭ, după mine, intrebuințatŭ de unŭ timpŭ încóce la scrierea istorieĭ nóstre naționale, atât în țéră cât și în afară; cum maĭ alesŭ se propune istoria Românilorŭ chiar și prin multe din scólele nóstre elementare și secundare, fără a se avé în vedere scopulŭ care trebue urmăritŭ față cu junimea, de a i se întipări faptele momentóse din viéța némuluĭ, spre a se inrădăcina la dînsulŭ iubirea de țéră și a i se deștepta consciința și mândria națională, făcêndu-lŭ să cunóscă de la cine îșĭ are primită acea cultură prin a căreĭ putere poporulŭ românŭ a reușitŭ să învingă uriașe dificultățĭ și să se ridice, fără ajutorŭ saŭ îndemnŭ din afară, la trépta pe care se găsesce adĭ statulŭ românŭ.

«După a nóstră părere, sistemulŭ în scriere și propunerea învĕțămêntuluĭ istoricŭ din timpiĭ din urmă este spre dauna cultureĭ naționale și în detrimentulŭ veritățiĭ istorice, de óre-ce, întunecându-se până și faptele cele maĭ irrepugnabile și dându-se unorŭ simple suposițiunĭ saŭ și aberațiunilorŭ condamnate putere de adevĕrŭ, prin măestria dialecticeĭ speculative, slăbesce încrederea de sine, scade consciința și mândria națională.

«Mare neapĕratŭ este numĕrulŭ erudițilorŭ străinĭ și românĭ, carĭ în tóte punŭ maĭ pe susŭ de orĭ ce interesŭ sacrulŭ cultŭ alŭ sciințeĭ și alŭ adevĕruluĭ. Mulțĭ sunt meritoșiĭ nostri dascălĭ, carĭ îșĭ facŭ unŭ apostolatŭ din catedra lorŭ, dar cu atât numaĭ remânemŭ îndărătulŭ bătrânilorŭ nostri, nu ne póte fi posibilă conservațiunea caracteruluĭ naționalŭ, misiunea nóstră culturală; nu ne póte fi asiguratŭ progresulŭ în mĕsură cu recerințele și spiritulŭ timpuluĭ în care trăimŭ.»

După observaţiunile ridicate de d-lŭ *N. Ionescu* asupra conclusiunilorŭ din raportŭ, carĭ aŭ datŭ locŭ la unŭ schimbŭ de ideĭ între membriĭ Secţiuniĭ, recunoscêndu-se importanţa reflesiunilorŭ făcute de d-niĭ *Sturdza*, *N. Ionescu* şi *V. A. Urechiă*, în urma esplicărilorŭ date de d-lŭ Secretarŭ, Secţiunea pe de o parte admite raportulŭ cu modificaţiunile propuse şi introduse, iar pe de alta decide a se pune la ordinea ḑileĭ cestiunea învĕţămîntuluĭ întregŭ alŭ istorieĭ nóstre naţionale.

D-lŭ *Bariţŭ* cere a se pune la ordinea ḑileĭ cetirea sumariuluĭ sĕŭ, cuprinḑêndŭ câte-va rescripte şi decrete religionare din Ungaria relative la gónele religióse din véculŭ alŭ 18-lea.

Secţiunea încuviinţéză lectura ḑisuluĭ sumarŭ în şedinţa proximă.

Raportulŭ d-luĭ Secretarŭ alŭ Secţiuniĭ se va înainta plenuluĭ cu decisiunea de a se tipări.

ŞEDINŢA DIN 18 MARTIE.

Preşedinţa d-luĭ *D. Sturdza.*

Se dă lectură adreseĭ cu care s'a înaintatŭ Secţiuniĭ istorice raportulŭ d-luĭ Gr. G. Tocilescu cu descripţiunea maĭ multorŭ mănăstirĭ din ţéră.

După cetirea şi examinarea inscripţiunilorŭ din colecţiunea d-luĭ Tocilescu, Secţiunea, apreţiindŭ importanţa raportuluĭ, decide a se propune plenuluĭ tipărirea operatuluĭ în Analele Academieĭ.

D-lŭ *N. Ionescu* este de părere ca Secţiunea, propunêndŭ tipărirea colecţiuniĭ de inscripţiunĭ, ar face bine să se ocupe maĭ din adinsŭ cu acéstă ocasiune de însemnătatea numeluĭ **Iw**, care se vede în tóte documentele şi monedele domnilorŭ noştri, atâtŭ din Moldova cât şi din Muntenia, întrebuinţatŭ sub diferite forme precedândŭ numele

personalŭ alŭ domnilorŭ. D-sa pune acéstă întrebare nu pentru că ar voi să se publice acelŭ usitatŭ nume subt o altă formă de cum elŭ se presintă în diferite chrisóve, ci pentru ca să se cunóscă adevĕrata semnificaţiune ce s'ar puté da acesteĭ lecţiunĭ de importanţă istorică.

D lŭ *V. A. Urechiă:* Cestiunea a fostŭ agitată încă de către Cantemir. In Descriptio Moldaviae (pag. 40), D. Cantemir, aducêndŭ seria domnilorŭ Moldoveĭ, ḑice că «e *regia tamen veterum Moldaviae stirpe patre Bogdano, Ioannis filio a quo principes omnes semper* **Ioannes** *suis in titulis scribi solent, ortum fuisse, constans apud nos est traditio*». O altă părere este că **Iω** de la titulatura domnilorŭ, nu numaĭ moldovenĭ ci şi muntenĭ, de óre-ce se află şi la titulatura domnilorŭ bulgarĭ, ar trebui să amintéscă pre *Ioanŭ* orĭ *Ioniţă* imperatorele, de carele în interesulŭ prestigiuluĭ şi autorităţiĭ, îşĭ legaŭ originea domnitoriĭ noştri. Cum că *Ioanŭ* insemnéză **Iω** şi nu «*Eŭ*» nu este nicĭ o îndoială; dar ca **Iω** orĭ *Ioan* însemnéză împĕratulŭ Ioniţă, acésta este, după mine, încă a se demonstra. O altă părere aşŭ suggera D-vóstre : nu cum-va în sensulŭ bisericescŭ este a se explica acestŭ *Ioanŭ?* Domnitorulŭ este *înainte mergĕtorulŭ* poporuluĭ sĕŭ, ca şi *Ioanŭ* alŭ luĭ Christ. Firmanele turcescĭ de investitură aŭ tradusŭ óre-cum acestŭ simbolicŭ cuvîntŭ *Ioanŭ* prin vorbele «*întâiule* din némulŭ luĭ Mesia etc.»

In difinitivŭ, ceea ce putemŭ ḑice este că **Iω** nu este pronumele personalŭ *Eŭ* ci *Ioanŭ,* cum aflăm tradusŭ **Iω** în orĭ-ce documentŭ românŭ din secoliĭ anteriorĭ tradusŭ în limba latină. Urméză încă de aci că în transcrierea cu litere latine a vechilorŭ nóstre documente să se înlocuéscă **Iω** prin *Ioanŭ?* Eŭ nu dorescŭ acésta. Este bine să se conserve **Iω** întocmaĭ cum se va afla în originalulŭ documentŭ. Să lăsămŭ ulteriórelorŭ studiĭ definitiva soluţiune a întrebăriĭ d-luĭ *N. Ionescu.*

P. S. S. Ep. Melchisedec ḑice că nu scie de unde îşĭ va fi avêndŭ originea cuvîntuluĭ **Iω**; cea ce póte să afirme, este că şi alte popóre megiaşe, precum Bulgariĭ şi Sârbiĭ (după *cum i se pare*), întrebuinţéză acestŭ nume ca o întitulatură domnéscă; prin urmare se simte necesitatea de o cercetare maĭ întinsă.

In inscripţiunĭ atâtŭ lapidare cât şi cusăturĭ, de asemenea pe ornamente bisericescĭ se vede încrustatŭ întregŭ cuvîntulŭ *Ioanŭ;* ast-felŭ de esemplu este inscripţiunea de asupra uşeĭ de la biserica mare a mănăstiriĭ Némţu, unde *Stefan celŭ mare* se numesce : *Ioan Stefan Voevod* fiulŭ luĭ Bogdan Voevod.

D-lŭ *V. Maniu* presupune ca genesa numeluĭ în chestiune se urcă maĭ susŭ de epoca Ioaniţilorŭ. Cantemir póte să aibă mare cuvîntŭ când susţine ca menţionatulŭ nume prepusŭ (antepusŭ) servea să indice seria dinastiilorŭ române începêndŭ de la Ioaniţiu. Acéstă esplicaţiune are pentru sine unŭ temeiŭ, dar nu póte fi suficientă, nu resolvă pe deplinŭ problema; pare-se că întrebuinţarea luĭ a trecutŭ ca o tradiţiune din timpĭ multŭ maĭ vechĭ la domniĭ românĭ, însemnândŭ cu totulŭ alt-ceva decât legătura căutată saŭ presupusă de Cantemir.

In forma acestuĭ prefix domnescŭ se vede o apropiere de numele «Iovius» usitatŭ ca *atributŭ divinŭ* de imperatoriĭ romanĭ, începêndŭ de la *Diocletianŭ.*

Sciutŭ este, că după ce acestŭ domnŭ a înlăturatŭ cu totulŭ autoritatea senatuluĭ şi puterea pretoriană, după ce a ruptŭ cu tradiţiile republiceĭ, însuşindu-şĭ tótă puterea statuluĭ, după ce a înlocuitŭ simplicitatea moravurilorŭ din timpiĭ vechĭ prin fastulŭ orientalŭ (asiaticŭ), punêndu-şĭ singurŭ coróna (diadema) unuĭ suveranŭ autocratŭ pe alŭ sĕŭ capŭ, nu numaĭ a începutŭ să întrebuinţeze celŭ d'intâiŭ epitetulŭ de *Iovius* (Dominus) ca atributŭ divinŭ analogŭ cu formula «din *graţia divină*» întrodusă maĭ târdiŭ la domnitoriĭ creştinĭ aĭ Occidentuluĭ, dar a şi înfiinţatŭ două legiunĭ (gardă de onóre), una cu denumire de *Ioviana* alta de *Herculea.* Nu póte fi de credutŭ după mine că domniĭ românĭ, în modŭ inconscientŭ, aŭ adoptatŭ acéstă formulă ca unŭ simplu prefixŭ saŭ nume personalŭ antepusŭ fără vre o desinenţă.

Eŭ mi-am fostŭ permisŭ să atingŭ chestiunea chiar şi în scrierea mea din 1883 întitulată : «*Româniĭ în literatura străină,*» supuind'o meditaţiuniĭ d-vóstre. Astă-dată, mărginindu-mĕ în cele premise, voiŭ încheia prin a vĕ pune în vedere că în favorulŭ suposiţiuniĭ saŭ alŭ

22

ìpotesei mele militâ și afinitatea dintre latinesculŭ *Iovius* și românulŭ *Ion = Iova = Giovan*, totŭ atâtea variante avêndŭ una și aceiașĭ genesă.

D-lŭ *Sturdza* nu intră în esplicarea cuvîntuluĭ **Iω**, ci doresce numaĭ să arate cea ce ne ḑice în privinţa acestuĭ cuvîntŭ numismatica nóstră. In legendele cu litere latine ale monetelorŭ celorŭ maĭ vechĭ muntenescĭ și moldovenescĭ, nu se vede **IO** precedândŭ numele domnilorŭ; elŭ se citesce însĕ în legendele slavone «**IѠ**»; se află înaintea numeluĭ pe monetele următorilorŭ domnĭ aĭ Munteniei: *Mircea I* (1386—1418), *Mihailŭ I* (1418), *Radu II* (1437), *Vlad II Draculŭ* (1431—1445), *Radu III* (1462—1477), *Vlad III Ţepeşŭ* (1456—1492), *Radu IV celŭ mare* (1493—1508), *Vlad V* (1530-1532), *Mihaiŭ Radu* (1658—1659); aĭ Moldoveĭ: *Bogdan II* (1454—1455), *Stefan V Lăcustă* (1538—1540), *Despot Vodă* (1561—1563), *Eustratie Dabija* (1662—1666).

Pe monedele luĭ *Vlad II Draculŭ* se citesce **IѠАН ВЛАДІСЛАВ**; pe monetele luĭ *Despotŭ Vodă*: IOHANN D. G. WAIVODA; pe monetele; luĭ *Istrate Dabija:* IOHANN-ISTRAT DAB; pe cele-alte «**IѠ**». E dar certŭ că chiar din întâia jumătate a seculuĭ 15 domnĭ îșĭ ḑiceaŭ «*Ioan*». In câtŭ privesce reproducerea inscripţiunilorŭ saŭ a legendelorŭ, ele trebuescŭ reproduse întocmaĭ.

D-lŭ *Hasdeŭ*: Părintele *Melchisedec* a completatŭ cele ḑise de d-lŭ *Sturdza* și eŭ n'am decât a mĕ uni cu conclusiunile amĕndurora; voiŭ adaoga numaĭ ca titlulŭ *Ioanŭ* scurtatŭ în «*Io*» a esistatŭ de o potrivă la domniĭ românĭ și la toţĭ împĕraţiĭ româno-bulgarĭ în urma luĭ Ioaniţiu *Asan*, până la căderea Bulgarieĭ sub Turcĭ: *Ioanŭ Asan*, *Ioanŭ Caliman*, *Ioanŭ Alexandru*, *Ioanŭ Şisman* etc.

Era ca *Caesar* în *Roma*, nume personalŭ devenitŭ titlu.

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* ḑice că în ce privesce **Iω**, care se vede scrisŭ înaintea numeluĭ domnilorŭ românĭ, acesta necontestatŭ însemnéză *Ioanŭ*, dovadă monedele vechĭ moldovenescĭ și muntenescĭ, unde acestŭ **Iω** este scrisŭ latinesce IOANNES; dovadă chiar chrisóvele domnilorŭ fanarioţĭ scrise grecesce carĭ, respectândŭ tradiţia veche, ḑicŭ și scriŭ ΙΩΑΝΝΗΣ. Trebue dar să cetimŭ *Ioanŭ*. Acésta nu póte fi supusŭ la nicĭ o îndoială. Dar ce însemnéză acestŭ **Iω** =

IOANNES? Acésta e fórte greŭ de hotărîtŭ. Eŭ nu credŭ că elŭ însemnéză vre-unŭ domnŭ vechiŭ și că se repetă prin acésta memoria aceluĭ domnŭ, d. e. cum dicŭ uniĭ pe *Ioanițiu*, domnulŭ Româno-Bulgarilorŭ. Eŭ credŭ ca ΙΩΑΝΝΗΣ, Ιω, este bizantinŭ. ΙΩΑΝΝΗΣ în limba grecéscă bizantină însemnéză *cuviosŭ*, sfântŭ, cea ce în latinesce însemnéză *Pius*, și precum *Pius* preceda numele impĕrațilorŭ romanĭ, așa și Ioanne a precedatŭ numele domnilorŭ românĭ până pe la 1828. Dovadă titlulŭ domnilorŭ Ipsilant, Scarlatŭ Calimach și Caragia în hrisóvele de promulgarea coduluĭ civilŭ.

Secțiunea remâne pentru acum pe lângă decisiunea sa de a se propune tipărirea vorbiteĭ formule din inscripțiunĭ întocmaĭ precum se presintă în originalŭ.

ȘEDINȚA DIN 22 MARTIE

Președința d-luĭ *D. Sturdza.*

Se comunică Secțiuniĭ raportulŭ d-luĭ *Odobescu* despre documentele din Paris și propunerea P. S. S. Episcopuluĭ *Melchisedec* de a se tipări predicele luĭ Antim Ivirénulŭ, ambe trimise de la plenulŭ Academieĭ.

Luându-se în cercetare atât raportulŭ cât și propunerea relativă la tipărire, Secțiunea, în urma desbaterilorŭ mijlocite, decide ca d-lŭ *Odobescu* să continue lucrarea începută, iar în cea ce privesce propunerea de tipărirea predicelorŭ să se supună uneĭ comisiunĭ compusă din câte doĭ delegațĭ aĭ Secțiunilorŭ istorică și literară cu însărcinare de a-șĭ presenta plenuluĭ înscrisa părere.

D-lŭ *G. Barițŭ* espune în resumatŭ cuprinsulŭ memoriuluĭ sĕŭ despre persecuțiunile religióse din Transilvania de carĭ avut'aŭ să sufere Româniĭ și biserica ortodoxă în seculul XVIII. In urmă, dândŭ lectură unorŭ corespondențe întreținute cu ceĭ maĭ însemnațĭ bărbațĭ din Muntenia și Moldova, anume cu Eliade, Asachi, Varnav, Săulescu

Marcovicĭ, Câmpineanu, Negruzzi, Kogălniceanu, Dr. Teodori, C. Cantacuzinŭ generalŭ rusescŭ, și maĭ mulțĭ studențĭ din Paris, cu începere de la anulŭ 1838—1848, întrébă dacă n'ar fi bine ca documentele istorice şi literare de asemenea interesŭ naționalŭ să fie păstrate pe viitorŭ în archivele Academieĭ până le va veni timpulŭ a fi date publicitățiĭ.

D-lŭ *Sturdza* este de părere că, aprețiindu-se importanța ce o are colecțiunea de corespondențe a d-luĭ *Barițŭ* cu diferițiĭ bărbațĭ însemnațĭ dintr'o epocă ca cea de la 1838—1848, să remână în păstrarea Academieĭ ca documente prețióse pentru viéța nóstră literară și politică; în acelașĭ timpŭ să fie rugatŭ d-lŭ *Barițŭ* a culege pe cele ce sunt de datŭ acum publicitățiĭ însoțindu-le și de ale d-sale interesante notițe.

D-lŭ *Ionescu*, unindu-se cu opiniunea emisă de d-lŭ *Sturdza*, observă că va fi bine a se face unŭ anume armariŭ pentru păstrarea tuturorŭ documentelorŭ relative la istoria contimporană.

Secțiunea, unită cu vederile d-lorŭ *Sturdza* și *N. Ionescu*, decide a se face plenuluĭ propunerea emisă de numițiĭ doĭ membri.

ȘEDINȚA DIN 27 MARTIE.

Președința d-luĭ *D. Sturdza.*

D-lŭ *V. A. Urechiă* este de părere că P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedec* ar face bine luândŭ asupra P. S. Sale întocmirea uneĭ precuvîntărĭ la predicele episcopuluĭ Antim Ivireanu ce sunt a se tipări, însoțind'o cu notițe biografice.

P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedec* declară că este decisŭ a face pe séma Academieĭ o biografie maĭ pe largŭ a distinsuluĭ Mitropolitŭ și totodată va satisface și dorința esprimată de d-lŭ *V. A. Urechiă.*

Primindu-se cu mulțămire declarațiunea, se trece la ordinea dileĭ.

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* propune să se facă o mică revistă fără comentariĭ din partea Academieĭ, unde să se publice după ordinea cronologică documentele vechĭ, numindu-se pentru alegerea și clasificarea lorŭ o anume comisiune.

D lŭ *Sturdza* dice că în Academie și în archiva Statuluĭ sunt documente vechĭ adunate în numĕrŭ însemnatŭ; colecțiunea începe a deveni de o mare valóre; nimicŭ nu împedecă, fie pe membriĭ Academieĭ, fie pe lumea din afară, să le consulte și chiar să și le decopieze. Greutatea este în partea materială. Nu este de idee a se publica unŭ felŭ de archivă neregulată, trebue să se facă publicațiunea într'unŭ modŭ sistematicŭ, începêndu-se cu decopiarea și sistemisarea documenteloŭ. Este fórte bine că s'a pusŭ în discuțiune și vede cu satisfacțiune că s'a oferitŭ d-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* pentru acéstă lucrare însemnată. Când materialulŭ va fi adunatŭ, publicațiunea începe de la sine.

P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedec* nu este de părere să se publice documentele fără nicĭ unŭ comentariŭ. P. S. Sa reflectă maĭ alesŭ la documentele scrise în limba slavonă în carĭ se potŭ găsi cuvinte a cărorŭ esplicațiune potŭ fi de mare interesŭ pentru sciință.

D-lŭ *V. A. Urechiă* dice că D-sa are peste 2000 documente gata pentru a fi date la lumină. Modulŭ publicațiuniĭ îlŭ lasă cu totulŭ la aprețiarea Academieĭ, facă-se ea în formă de revistă saŭ și altŭcum. D-lŭ *Urechiă* declară că n'are de vêndare pentru Academie, dar bucurosŭ este a pune la disposițiunea eĭ prinosulŭ munceĭ D-sale, când va veni timpulŭ pentru publicațiune; se unesce cu d-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* de a se mărgini publicarea în textulŭ documentelorŭ, căcĭ se teme de comentariĭ. De altcum comentariile arŭ mări volumulŭ publicațiunilorŭ.

P. S. S. Episcopulŭ *Melchisedec* n'a înțelesŭ a susține ca să se facă publicațiunea cu comentariĭ, ci a credutŭ că esplicațiunea unorŭ cuvinte însemnate ar fi spre folosŭ.

D-lŭ *N. Ionescu:* Este bine să ne ocupămŭ cu publicarea documentelorŭ patrieĭ; dice că cu publicarea documentelorŭ Hurmuzaki s'a făcutŭ începutulŭ și crede că se póte continua și cu documentele

interne. Forma tipăririĭ nu-lŭ preocupă, doresce să scie ce avemŭ de tipăritŭ.

D-lŭ *Sturdza* amintesce că publicarea documentelorŭ externe a luatŭ nascere prin donaţiunea Hurmuzaki. Acum e vorba, când se vorŭ puté publica documente interne, în ce formă să se urmeze cu publicaţiunea lorŭ? Pentru aceste documente va fi necesitate de noue fondurĭ pe carĭ neapăratŭ le vomŭ cere de la Cameră îndată ce materialulŭ va fi adunatŭ.

D-lŭ *N. Ionescu* ḑice că nu-lŭ preocupă formatulŭ, elŭ póte fi celŭ maĭ economicŭ; cea ce dorimŭ cu toţiĭ este ca documentele patrieĭ să fie publicate; deocamdată însă trebue să ne ocupămŭ cu coordonarea documentelorŭ spre a ne puté orienta şi ca să vedemŭ cu ce să începemŭ.

D-lŭ *V. A. Urechiă* crede că archiva S-tuluĭ Spiridonŭ din Iaşĭ este sleită cu desăvârşire; asemenea şi alte archive din părţile Moldoveĭ, pe carĭ D-sa le-a cercetatŭ şi de unde are adunate peste 1000 documente; aşteptarea Academieĭ va puté fi satisfăcută puindu-se la disposiţiune acestŭ materialŭ adunatŭ; ḑice că a sleitŭ şi condicile de anaforale de la Ministeriulŭ Justiţieĭ din Moldova. Prin buna voinţă a d-luĭ *Sturdza* a străbătutŭ şi în archiva Credituluĭ fonciarŭ ruralŭ şi este în plăcuta posiţiune a pune la disposiţiunea Academieĭ o frumósă colecţiune; maĭ are adunate documente şi de la Ministeriulŭ Domenielorŭ.

In Archiva Statuluĭ din Iaşĭ a vĕḑutŭ dosare de ale divanuluĭ de întăriturĭ, cuprinḑêndŭ o serie lungă de anĭ. De peste totŭ a culesŭ unŭ numĕrŭ considerabilŭ de documente; peste totŭ are 2000, dintre carĭ unele sunt de fórte mare însemnătate, de óre-ce, prin indicaţiunile lorŭ, se schimbă seria domnilorŭ Moldoveĭ, maĭ alesŭ a Movilescilorŭ.

Tóte le oferă Academieĭ, doresce însă ca să fie date publicaţiuniĭ. Ele, fiindŭ clasate pe domnĭ, potŭ fi în orĭ ce momentŭ puse sub tiparŭ.

O serie de documente vorŭ apare în publicaţiunea despre Costinŭ.

D-lŭ *Barițŭ* este de părere a se amâna cestiunea tipăririĭ până

nu vomŭ sci ce materialŭ avemŭ; spre acestŭ scopŭ ar fi bine să se încépă facerea unuĭ inventariŭ în formă de extractŭ.

La acéstă lucrare pregătitóre bucurosŭ va luá și D-sa parte alăturea cu d-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ.*

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* propune dóuĕ mijlóce: 1) să se publice documente în întregulŭ lorŭ cu micĭ notițe de îndreptarea erorilorŭ cronologice; publicarea să încépă cu cele scrise pe pergamente carĭ tóte sunt în limba slavonă; 2) saŭ să se facă unŭ catalogŭ cu resumatulŭ cuprinsuluĭ; acelŭ catalogŭ să fie tipăritŭ.

D-lŭ *N. Ionescu* se unesce cu opiniunea d-luĭ *Sturdza* de a se înlătura propunerea de publicațiune, începêndu-se cu facerea unuĭ inventariŭ de documente care să fie publicatŭ în Analele Academieĭ. Dorința D-sale este a se face o lucrare critică asupra documentelorŭ la care cu plăcere va conlucra și D-sa.

D-lŭ *Sturdza* formuléză următórele 2 propunerĭ:

1. Să se facă unŭ inventariŭ de tóte documentele istorice pe carĭ le posedă Academia.

2. Să fie rugatŭ d-lŭ *V. A. Urechiă* a presenta Secțiuniĭ istorice colecțiunea D-sale spre a se avé cunoscință despre lucrarea ce a făcutŭ și a se lua o decisiune în consecuență și în cunoscință de causă.

Primulŭ punctŭ punêndu se la votŭ se primesce.

Asupra secunduluĭ punctŭ urmândŭ discuțiunea,

D-lŭ *Babeșŭ* ḑice că, dacă este vorba de publicarea documentelorŭ, apoĭ i se pare fórte naturalŭ să se încépă de la acea ce posedă Academia; totŭ asemenea naturalŭ este de a se primi totŭ ce se oferă Academieĭ, urmându-se cu ele ca și cu ale sale propriĭ. Intrebarea este de către cine să se facă inventariulŭ? Printr'o comisiune saŭ în altŭ modŭ?

D-lŭ *V. A. Urechiă* reflectă că colecționarea de documente nu s'a făcutŭ nicĭ de Hurmuzaki nicĭ de Urechiă; ea începe de la V. Popp în Transilvania; astăḑĭ nu se scie unde este acea colecțiune. Dacă ar fi tipărită, ea astăḑĭ ar fi pututŭ fi utilisată cu mare folosŭ. Academia este datóre să priméscă totŭ ce i se pune la disposițiune.

Declară că oferă colecţiunea sa pentru a fi publicată, iar nicĭdecum spre a se inventoria numaĭ.

D-lŭ *Bariţŭ* observă că colecţiunea reposatuluĭ V. Popp a fostŭ testată luĭ *Cipariŭ;* veneratulŭ bĕtrânŭ, la rîndulŭ sĕŭ, a testat'o scóleĭ şi capitoluluĭ din Blajŭ; nu se îndoesce că, dacă i s'ar adresa o cerere din partea Academieĭ, ar reveni asupra disposiţiunilorŭ luate prin testamentŭ spre a satisface dorinţa Academieĭ, dacă cumva acele documente n'aŭ peritŭ la 1848—9. In cât pentru colecţiunea d-luĭ *V. A. Urechiă* întrébă dacă onor. colegŭ va fi dorindŭ că acea colecţiune să fie tipărită cu totulŭ desbinată de alte documente? După părerea D-sale, arŭ fi bine ca d-lŭ *V. A. Urechiă* să pună tesaurulŭ sĕŭ sub auspiciile Academieĭ şi în cercetarea Secţiuniĭ istorice spre a se elimina contradicţiunile posibile.

D-lŭ *Sturdza* a înţelesŭ că d-lŭ *V. A. Urechiă* să comunice Secţiuniĭ ale sale documente spre a se avé cunoscinţă despre tóte împrejurările şi că Secţiunea să fie pusă în posiţiune a se convinge despre meritulŭ şi valórea colecţiuniĭ. Decisiunea Secţiuniĭ are în totŭ casulŭ unŭ interesŭ în sine luatŭ.

D-lŭ *N. Ionescu* scie că a esistatŭ o comisiune documentară şi întrébă ce s'a făcutŭ acea comisiune?

D-lŭ *V. A. Urechiă* rĕspunde că acea comisiune s'a mărginitŭ a copia documentele şi a le trece în condicĭ după mănăstirĭ; condicele actualmente se află la Archiva Statuluĭ.

Secţiunea, în urma acestorŭ desbaterĭ, decide a se invita d-luĭ *V. A. Urechiă* că, în şedinţa de Sâmbăta viitóre, să dea relaţie despre a sa colecţiune de documente.

ȘEDINȚA DIN 29 MARTIE.

Președința d-luĭ *G. Barițŭ.*

D-lŭ *M. Kogălniceanu* reamintesce Secțiuniĭ că D-sa propusese Academieĭ maĭ acum unŭ anŭ să caute a lua informațiunĭ despre sórtea documentelorŭ pe carĭ mitropolitulŭ Dosofteiŭ le-a fostŭ luatŭ cu sine cu ocasiunea treceriĭ sale în Polonia în urma luĭ Sobieski, când a rădicatŭ atât archiva mitropolieĭ cât și pe a țěreĭ Moldoveĭ așezând-o la Zolkiew, în castelulŭ luĭ Sobieski; la luarea Galițieĭ de cătră Austria, ḑice d-lŭ *Kogălniceanu,* s'a făcutŭ unŭ inventariŭ de tóte acele documente; unŭ asemenea inventariŭ a avutŭ și D-sa, dar s'a perdutŭ într'unŭ naufragiŭ în apele Mediteraneĭ; cercetândŭ maĭ târḑiŭ d-lŭ *Kogălniceanu* ar fi aflatŭ că tóte acele documente s'aŭ luatŭ de prințulŭ Radziwil de la Zolkiew și s'aŭ transpusŭ la Radziwilowka în Podolia. Scie că între acele hârtiĭ se găseaŭ și tractatele vechĭ ale Moldoveĭ cu Sultaniĭ, și se înțelege că este de mare interesŭ a se da de urma acelorŭ documente spre a se procura celŭ puținŭ copiĭ după dînsele. Propune din noŭ a se cere de la plenum mijlócele necesare pentru a se însărcina o persónă competentă cu acésta misiune.

D-lŭ *V. A. Urechiă* rěspunde că totŭ în urma propuneriĭ făcute de d-lŭ *Kogălniceanu* s'a trimisŭ d-lŭ Bianu în acele părțĭ spre descoperirea acelorŭ prețióse documente. După încredințarea d-luĭ Bianu ele s'arŭ fi aflândŭ la prințulŭ Radziwil în Podolia, lipsindŭ în străinătate prințulŭ Radziwil, nu s'a pututŭ îndeplini misiunea ce avea d-lŭ Bianu.

D-lŭ *Maniu* spune că d-lŭ Bianu în anulŭ trecutŭ n'a pututŭ face cercetărĭ în archivulŭ familieĭ Radziwil, fiindŭ-că prințulŭ Radziwil plecase la Berlin de la Niesviecz, unde se află archivele; dar că prințulŭ i-a promisŭ că va fi bine primitŭ când va merge, fiindŭ principele la moșia sa.

Secțiunea decide a se comunica plenuluĭ propunerea d-luĭ *Kogălniceanu* și a se cere alocațiunea uneĭ sume pentru acésta misiune.

D-lŭ *Barițŭ* comunică Secțiunii o propunere semnată de mai mulțĭ membri ai sĕi, pentru alegere de membri corespondențĭ în persónele d lorŭ Dr. Schuchhardt și Prof. Calužniacki din Cernăuțĭ.

D-lŭ *N. Ionescu* cere a se amâna discuțiunea până se vorŭ lua informațiunĭ maĭ esacte.

Totŭ d-lŭ *Barițŭ* cu alțĭ membri propune de membru corespondentŭ pe d-lŭ T. Codrescu din Iașĭ.

Propunerea, fiindŭ susținută de tótă Secțiunea, se primesce.

Se pune în vederea Secțiuniĭ a dóua scrisóre de la d-lŭ *Odobescu* trimisă Secțiuniĭ din partea Delegațiuniĭ.

D-lŭ *V. A. Urechiă* observă că cererea d luĭ *Odobescu,* cuprinsă în scrisórea comunicată, fiindŭ încuviințată încă după prima D-sale scrisóre, nu maĭ póte fi locŭ de discuțiune.

Luându-se actŭ de faptulŭ relevatŭ, se trece la ordinea ḑileĭ.

D-lŭ *Barițŭ* întrébă dacă operatulŭ sĕŭ asupra vechiuluĭ Apulum s'a supusŭ Secțiuniĭ spre esaminare, după cum ceruse D-sa prin scrisóre către Delegațiune; dacă, în urma observațiunilorŭ critice ce s'aŭ făcutŭ din partea d-luĭ Tocilescu aceleĭ lucrărĭ, maĭ crede Secțiunea că raportulŭ sĕŭ, însoțitŭ de acea lucrare, maĭ póte fi păstratŭ la Academie saŭ să i se înapoieze.

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* propune a se recomanda plenuluĭ spre tipărire în Analele Academieĭ.

D-lŭ *N. Ionescu* observă că Secțiunea nu póte fi competentă a înapoia o lucrare ce i se trimite de la membriĭ sĕĭ; vede o neregularitate în procedeulŭ urmatŭ; maĭ nainte de a se dispune de o asemenea lucrare, Delegațiunea era ținută a o supune la examenulŭ Secțiuniĭ. Se unesce cu propunerea d-luĭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* de a se recomanda plenuluĭ spre tipărire în Analele Academieĭ.

Secțiunea decide în sensulŭ propuneriĭ făcute de d-niĭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* și *N. Ionescu.*

D-lŭ *Babeșŭ* observă că în privința propuneriĭ pentru documentele luĭ V. Popp nu s'a luatŭ în Secțiune niciĭ o resoluțiune. D-sa este de părere a se solicita de la plenulŭ Academieĭ ca să însărcineze

pe d-lŭ *Barițŭ* a interveni la d-lŭ colegŭ *Cipariu* pentru colecțiunea sus disă.

D-lŭ *N. Ionescu* crede că va fi bine ca, pe lângă însărcinarea ce se dă d-luĭ *Barițŭ*, să facă și Delegațiunea o adresă cătră veneratulŭ colegŭ *Cipariu* prin care între altele să-ĭ comunice că d-lŭ *Barițŭ* este însărcinatŭ de Academie a se presenta la D-sa în persónă spre a espune și verbalŭ dorințele Academieĭ.

Se decide a se face plenuluĭ o propunere în sensulŭ arătatŭ de d-lŭ *N. Ionescu*

ȘEDINȚA DIN 31 MARTIE.

Președința d-luĭ *G. Barițŭ.*

D-lu *Papadopolŭ-Calimachŭ* dă lectură lucrăriĭ sale intitulată : «Dunărea în literatură și în tradițiunĭ».

După discuțiunea urmată, Secțiunea decide a se propune plenuluĭ tipărirea scrieriĭ în Analele Academieĭ și a se învita d-lŭ *Papadopolŭ Calimachŭ* să alégă părțile carĭ le crede D-sa maĭ indicate pentru lectura publică.

ȘEDINȚA DIN 1 APRILIE

Președința d-luĭ *G. Barițŭ.*

D-lŭ *V. A. Urechiă*, după ce comunică în resumatŭ cuprinsulŭ maĭ multorŭ documente din a sa colecțiune, dice că din 2500 documente parte istorice parte juridice gata de publicare, D-sa va face pentru

usulŭ Academieĭ unŭ extrasŭ din cele maĭ însemnate, după modelulŭ presentatŭ Secţiuniĭ în documentele de la Mateiŭ Basarabŭ din aniĭ 1632 şi 1634, găsite la Creditulŭ fonciarŭ din Bucurescĭ, în carĭ se face vorbire despre instituirea saŭ aşezarea servituţiĭ în Muntenia de pe timpulŭ luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ, cunoscută sub numire de Legătura luĭ Mihaiŭ Vodă.

P. S. S. Ep. *Melchisedec* întrébă de ce se întrebuinţéză terminulŭ de *ĭobagĭŭ* ca sinonimŭ pentru *vecinŭ* sau adecă servitute, de óre ce nu era cunoscutŭ în Moldova şi Muntenia acelŭ terminŭ.

D-lŭ *N. Ionescu* observă că suntemŭ ţinuţĭ a reproduce cuvintele ast-felŭ precum ele se găsescŭ în diferite seriĭ de documente; când este vorba de Moldova, terminulŭ întrebuinţatŭ în documente este celŭ de *vecinŭ* şi *vecinie* identicŭ cu *rumânŭ* usitatŭ în Muntenia şi cu celŭ de *ĭobagĭŭ* cunoscutŭ în Ardealŭ.

D-lŭ *Bariţŭ* ḑice, cu privire la aşa ḑisa *legătura* luĭ Mihaiŭ Vodă, că în cronicele unguresci a datŭ de urmele servituţiĭ instituite de Mihaiŭ-Vodă.

D-lŭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* presupune că documentulŭ cu acea *legătură* a luĭ Mihaiŭ Vodă s'arŭ fi păstrândŭ în Odessa la Societatea istorică şi archeologică, unde se găsescŭ multe documente românescĭ. D-sa face propunere să intervină Secţiunea la plenum pentru a se procura Analele care se tipărescŭ peste anŭ de către acea Societate, din carĭ Academia posedă până acum numaĭ 7 volume din 20 câte aŭ apărutŭ.

P. S. S. Ep. *Melchisedec* se oferă a merge în persónă la Odessa, dându-i-se însărcinarea Academieĭ, fără cea maĭ mică pretenţiune la ajutorŭ bănescŭ, spre a cerceta dacă acelŭ documentŭ cu *legătura* luĭ Mihaiŭ Vodă saŭ şi alte documente românescĭ se găsescŭ fie la societate fie la alte bibliotecĭ şi archive.

Secţiunea, primindŭ cu mulţămire propunerea P. S. S. Ep. *Melchisedec*, decide a se mijloci de la plenum ruga să se însărcineze cu asemenea misiune.

ȘEDINȚA DIN 3 APRILIE.

Președința d-luĭ *G. Barițŭ.*

D-lŭ *V. A. Urechiă* observă că greșitŭ se dice în procesulŭ verbalŭ cumcă s'ar fi legatŭ a face unŭ extractŭ din cele maĭ însemnate documente ale colecțiuniĭ sale, pe când D-sa s'a mărginitŭ a declara că oferă Academieĭ colecțiunea sa pentru publicare.

D-lŭ *Maniu* respunde la obiecțiunea ridicată că nu înțelege cum ar fi pututŭ să reproducă în procesulŭ verbalŭ cuvinte care n'aŭ fostŭ rostite, dar stăruindŭ d-lŭ *Urechiă* în afirmațiunile D-sale, este gata a face îndreptarea cerută.

Secțiunea, luândŭ actŭ, trece la ordinea dileĭ.

D-lŭ *V. A. Urechiă* dă lectură uneĭ seriĭ de extracte din diferite documente ale colecțiuniĭ sale; între altele citesce resumatulŭ din documentulŭ de la Vasilie Lupu, purtândŭ data anuluĭ 1646 Maiŭ 29 privitorŭ la cumperătóre de moșie în Moldova făcută de Mateiŭ Basarabŭ; resumatulŭ unuĭ zapisŭ a luĭ Vasilie Nenciu din anulŭ 1646 Maiŭ 29 în care se vede figurândŭ Dabija ca martorŭ;

Altŭ zapisŭ a luĭ Ienescu feciorulŭ luĭ Christea din anulŭ 1647, prin care vinde luĭ Mateiŭ Basarabŭ din țéra Românéscă o sută de șerbĭ etc.;

Resumatulŭ unuĭ uricŭ din 1647 de la Vasilie Vodă contrasemnatŭ de Todorescu vel logofĕtŭ;

Unŭ zapisŭ de cumperătórea uneĭ moșiĭ în Târgoviște din a. 1650 Septembre 30, făcută de cătră Mateiŭ Basarabŭ;

Unŭ uricŭ de la Gheorghe Stefanŭ din anulŭ 1654, care se ocupă de cestiunea vînătóreĭ;

Resumatulŭ unuĭ zapisŭ din anulŭ 1652 Iunie 20, prin care femeia Anna îșĭ vinde de vecĭ doĭ feciorĭ aĭ sĕĭ preotuluĭ Gavrilă dreptŭ 20 ughĭ din causă de fóme, dicêndŭ să fie preotuluĭ țiganĭ de vecĭ;

Resumatulŭ uneĭ anaforale din anulŭ 1423 Martie 31, în care se citéză unŭ óre-care Moise Filosofulŭ.

Resumatulŭ unuĭ uricŭ de la Dabija Vodă, anulŭ 7170 saŭ 1662 Aprile 5, datŭ luĭ Rustea neguţătorulŭ, ca să aibă voie a se aşeza în ţéră unde va voi spre a face negoţŭ, plătindŭ cu ruptulŭ precum plătescŭ şi Brăileniĭ. Prin acestŭ uricŭ chiamă şi pe alţĭ neguţătorĭ fugiţĭ din ţéră în vremurĭ grele.

Relativŭ la păcura din ţéră, pune în vederea Secţiuniĭ cele d'întâĭ documente găsite până acum de la 1596 Martie (în limba slavă), 1605, 1628 (în limba română), în care se vorbesce despre fântânile de păcură de pe moşia Tateştĭ.

ŞEDINŢA DIN 5 APRILIE.

Preşedinţa d-luĭ *G. Bariţŭ.*

D-lŭ *Maniu*, Secretarulŭ Secţiuniĭ, relevă că nu s'a luatŭ nicĭ o decisiune în privinţa colecţiuniĭ de documente interne a d-luĭ *V. A. Urechiă*, de şi, în urma cetiriĭ ce s'a datŭ unuĭ însemnatŭ numĕrŭ de estracte, s'a recunoscutŭ marea importanţă ce aŭ acele documente atât pentru istoria nóstră naţională cât şi pentru viéţa socială politică şi juridică din Moldova şi Muntenia. De asemenea maĭ are să se pronunţe Secţiunea în modŭ definitivŭ nu numaĭ asupra corespondenţeĭ d-luĭ *Bariţŭ* cu diferiţĭ bărbaţĭ din ţĕrile nóstre, dar şi în privinţa documentelorŭ cu a cărorŭ adunare fusese D-sa însărcinatŭ şi pe carĭ le-a înaintatŭ Academieĭ în treĭ rîndurĭ spre îndeplinirea misiuniĭ sale, însoţindu-le cu informaţiunĭ de unŭ interesŭ particularŭ. In fine pune în vederea onor. Secţiunĭ necesitatea de a se procede numaĭ decât la constituirea Secţiuniĭ conformŭ cu prescripţiunile regulamentuluĭ.

D-lŭ *Bariţŭ* dice că Academia, votândŭ banĭ pentru culegere de documente, este în dreptŭ a cere dare de sémă de la D-sa de împlinirea misiuniĭ cu care a fostŭ însărcinatŭ; la rîndulŭ sĕŭ, D-sa

este datorŭ a da comptŭ de cum şi-a îndeplinitŭ sarcina ce-ĭ era încredinţată; pune în vederea Secţiuniĭ sumariulŭ de documente politice şi istorice cuprinse în conspectulŭ pe care l'a înaintatŭ Academieĭ împreună cu documentele.

D-lŭ *Kogălniceanu* observă că colecţiunea conteluĭ Kemeny este publicată în dóuĕ catalóge şi întrébă dacă documentele cuprinse în registrulŭ d-luĭ *Bariţŭ* sunt numaĭ unŭ extractŭ din cele publicate în sus ḑisele catalóge Kemeniane saŭ maĭ sunt şi altele nepublicate privitóre la ţĕrile românescĭ.

D-lŭ *Bariţŭ* rĕspunde că conspectulŭ D-sale cuprinde şi o parte din cele publicate în catalógele tipărite; sumariulŭ documentelorŭ trimise Academieĭ în decursulŭ cestorŭ doĭ anĭ conţine o serie de diplome, rescripte şi decrete împărătescĭ relative la turburările religióse din véculŭ alŭ 18-lea precum şi estrase din cronice latinescĭ ardelene carĭ se referŭ şi la istoria principatelorŭ române; maĭ sunt şi legiuirile dieteĭ convocate de domnulŭ Mihaiŭ Vitézulŭ, una în anulŭ 1599 Novembre 20, alta în anulŭ 1600 Iulie 20 la Alba-Iulia; în fine sunt şi extracte din maĭ multe cronice ungurescĭ, începêndŭ de la 1592 până la 1679, altele decât cele publicate din colecţiunea Kemeniană.

Secţiunea, luândŭ actŭ de espunerile d-luĭ *Bariţŭ*, decide a se pune şi în vederea plenuluĭ darea de sémă a d-luĭ *Bariţŭ* făcută în sînulŭ Secţiuniĭ.

Se procede la constituirea Secţiuniĭ şi se alege preşedinte d-lŭ *V. A. Urechiă*, iar vice-preşedinte d-lŭ *A. Papadopolŭ-Calimachŭ*.

ȘEDINȚA DIN 7 APRILIE.

Președința d-luĭ *V. A. Urechiă.*

1. Propunerea d-luĭ *A. Romanŭ*, făcută în ședința plenară și transmisă Secțiuniĭ spre a-șĭ da avisulŭ, luându-se în examinare și vĕdêndu-se că documentele oferite Academieĭ pentru suma de 100 leĭ aflătóre în posesiunea comiteluĭ Mailath din Ungaria, sunt originale (în numĕrŭ de 24), aŭ o necontestată însemnătate pentru istoria nóstră națională cu privire la familia mareluĭ domnŭ Mihaiŭ Vitézulŭ, cuprindêndŭ faptele petrecute între aniĭ 1622 și 1635; Secțiunea, în urma esplicărilorŭ primite de la d-lŭ *A. Romanŭ*, consultândŭ copiile acelorŭ documente depuse de onor. nostru colegŭ, decide a se recomanda plenuluĭ, ca din fondulŭ desemnatŭ pentru cumpĕrare de documente să se rĕspundă d-luĭ *A. Romanŭ* suma de 100 leĭ pentru acuisițiunea acelorŭ 24 documente originale.

2. In privința espunerilorŭ făcute plenuluĭ din partea d-luĭ *Cobălcescu* asupra stațiuniĭ preistorice de la Cucutenĭ,

Secțiunea, împărtășindŭ vederile espuse în sînulŭ plenuluĭ, decide a se însărcina d-niĭ *Papadopolŭ-Calimachŭ* și *V. A. Urechiă* ca, împreună cu delegațiĭ Secțiuniĭ sciințifice, să procédă la fața loculuĭ pentru esplorațiune, remânêndŭ ca, după primirea raportuluĭ, Delegațiunea să facă propunerile necesare.

SECȚIUNEA SCIINȚIFICA

Raportulŭ Secretaruluĭ Secțiuniĭ sciințifice despre alegerea candidațilorŭ pentru înlocuirea reposatuluĭ membru Dr. A. Fĕtu.

Domnilorŭ Colegĭ,

Secțiunea sciințifică, avêndŭ a se ocupa cu propunerea unuĭ noŭ membru în loculŭ multŭ regretatuluĭ nostru colegŭ Dr. Fĕtu, s'a întrunitŭ în maĭ multe ședințe și a discutatŭ, dacă înlocuitorulŭ trebue să fie de aceiașĭ specialitate ca rĕposatulŭ saŭ póte fi și de o altă specialitate sciințifică, și în urma discuțiunilorŭ urmate s'a decisŭ ca, fără privire la ramura din care ar face parte candidatulŭ, să recomande pe acelŭ saŭ aceĭ bărbațĭ carĭ prin capacitatea și meritele lorŭ să obție și sufragiele D-vóstre pre lângă acelea ale Secțiuniĭ nóstre.

Ca urmare a acesteĭ decisiunĭ s'a propusŭ în sînulŭ Secțiuniĭ maĭ mulțĭ bărbațĭ din diferite ramurĭ ale sciințeĭ, și după ce s'aŭ arătatŭ meritele fie-căruia, s'aŭ pusŭ la votŭ succesivŭ. Doĭ din eĭ aŭ obținutŭ majoritatea de 5 voturĭ a Secțiuniĭ; aceștĭ bărbațĭ sunt : d-lŭ Gr. Cobălcescu și Spiru Haretu, ambiĭ corespondențĭ aĭ Academieĭ. Pe d-lŭ Cobălcescu l'ațĭ votatŭ în sesiunea din anulŭ trecutŭ, pe d-lŭ Haretu în sesiunea din anulŭ 1879. În consecință dar Secțiunea nóstră vĕ propune *doĭ candidațĭ ;* prin acésta ea a voitŭ, pe de o parte să dea unŭ justŭ omagiŭ bărbațilorŭ de meritŭ, iar pe de alta să lase plenuluĭ tótă latitudinea în alegerea sa.

Secretarŭ, *Gr. Stefănescu.*

Raportulŭ Secțiuniĭ sciințifice despre constituırea sa pentru anulŭ 1886—87.

Domnilorŭ Colegĭ,

Am onóre a vĕ face cunoscutŭ că Secțiunea sciințifică, conformŭ art. 14 și 15 din statute, și-a reînnoitŭ biuroulŭ sĕŭ, alegêndŭ :

Preşedinte pe d-lŭ *P. S. Aurelianu*, Vice-Preşedinte pe d-lŭ Generalŭ *St. Fălcoianu*, Secretarŭ pe d-lŭ *Gr. Stefănescu.*

Raportulŭ Secțiuniĭ sciințifice prin care recomandă subiectulŭ de pusŭ la concursulŭ premiuluĭ Lazarŭ pe anulŭ 1889.

Subjectulŭ de pusŭ la concursŭ pentru premiulŭ Lazărŭ în anulŭ 1889:

«Studiulŭ vinurilorŭ din România din punctulŭ de vedere economicŭ și alŭ compositiuniĭ lorŭ chimice».

COMISIUNEA BIBLIOTECEI.

Raportŭ asupra progreselorŭ Bibliotecei în anulŭ 1884—85.

Domnilorŭ Colegĭ,

Din raportulŭ asupra lucrărilorŭ Academieĭ de peste anŭ, pe care ni l'a presentatŭ d-lŭ Secretarŭ generalŭ, ațĭ vĕḑutŭ, în trăsurĭ generale, progresele ce le-a făcutŭ biblioteca Academieĭ în decursulŭ anuluĭ academicŭ espiratŭ. Comisiunea bibliotecei vine acuma a vĕ pune în vedere relațiunea sa maĭ amĕnunțită asupra cresceriĭ și îm-

bunătățirilorŭ ce s'aŭ făcutŭ în biblioteca nóstră, a vĕ arăta totŭ odată trebuințele eĭ cele maĭ simțite în următórele puncte :

1. In budgetulŭ anualŭ s'a alocatŭ suma de 2400 leĭ pentru cumpĕrare de cărțĭ, pentru Secțiunile sciințifică și literară. Cu acéstă sumă s'aŭ cumpĕratŭ, în urma decisiunilorŭ comisiuniĭ, 454 volume. S'aŭ procuratŭ tóte volumele carĭ aŭ maĭ apărutu din «Dictionnaire encyclopédique des sciences médicales» pe care biblioteca nóstră îlŭ posedă întregŭ câtŭ s'a publicatŭ până acum. S'a profitatŭ apoĭ de o favorabilă ocasiune spre a se procura prețiósa «Encyclopaedia Metropolitana» publicată la Londra la 1845 în 29 volume în 4⁰. Totŭ o asemenea ocasiune a făcutŭ pe comisiune să decidă procurarea însemnateĭ publicațiunĭ «Annales de chimie et de physique» de la 1790—1883 în 309 volume. Pentru cumpĕrarea acesteĭ din urmă colecțiunĭ suma disponibilă în budgetŭ nu era suficientă ; de aceea comisiunea a decisŭ, și a fostŭ aprobată și de Delegațiune, ca să se facă o datorie plătibilă în rate anuale de câte 600 francĭ librărieĭ de la care s'a procuratŭ și care s'a învoitŭ la acéstă combinațiune.

In acelașĭ articlu alŭ budgeteluĭ s'a prevĕḑutŭ suma de 800 leĭ pentru legarea cărțilorŭ. Cu acéstă alocațiune s'aŭ legatŭ 292 volume.

2. Prin darurĭ și schimburĭ de publicațiunĭ cu alte Academiĭ și Societățĭ a crescutŭ biblioteca în acestŭ anŭ cu 1952 volume. Printre dăruitorĭ avemŭ fericirea a numĕra în acestŭ anŭ pe M. S. Regele, augustulŭ nostru Președinte onorarŭ, care, pre lângă documentele istorice carĭ ni s'aŭ presentatŭ în sesiunea trecută, a binevoitŭ a maĭ dona o colecțiune de cărțĭ vechĭ românescĭ.

I. P. S. S. Mitropolitulŭ Primatŭ ne-a dăruitŭ o serie de 23 prețióse volume publicate în secolulŭ XVII-lea cu privire la dreptulŭ ginților̆.

D-lŭ *D. A. Sturdza* a îmbogățitŭ în acestŭ anŭ biblioteca nóstră cu 1023 volume tipărite, 56 manuscrise (37 românescĭ din secoliĭ XVIII și XIX, 18 grecescĭ și unulŭ francesŭ).

Inainte de a merge maĭ departe, ne credemŭ datorĭ a arĕta că onor. nostru Secretarŭ generalŭ, preste cărțile menționate maĭ susŭ, a destinatŭ diurnele sale de ședințe și acele de Secretarŭ la cumpărărĭ de cărțĭ, manuscrise și monede plus armoriulŭ de ferŭ anun-

țatŭ prin raportulŭ de deschidere a sesiuniĭ, plus diverse alte sume date din punga sa pentru diverse achisițiunĭ destinate a înavuți colecțiunile Academieĭ.

Prin nóuĕ relațiunĭ de schimbŭ s'aŭ primitŭ publicațiunĭ de la următórele instituțiunĭ :

Academia imperială din Viena ne-a trimesŭ amândóuĕ seriile dărilorŭ de sémă ale ședințelorŭ sale de la 1883 încóce.

Academia de sciințe din Amsterdam și Societatea regală din Edimburg ne-aŭ trimisŭ colecțiunile principalelorŭ lorŭ publicațiunĭ. S'aŭ stabilitŭ de asemenea relațiunĭ de schimbŭ cu Academia de sciințe din Aix en Provence și cu capitululŭ metropolitanŭ din Blajŭ. Pe lângă acestea s'aŭ primitŭ publicațiunĭ de la Academiile și institutele cu carĭ eramŭ de maĭ înainte în aceleașĭ relațiunĭ. Registrulŭ publicațiunilorŭ primite, care vi se presintă de o dată cu acéstă dare de sémă, vĕ va da o idee esactă despre îmbogățirea biblioteceĭ nóstre cu prețióse publicațiunĭ obținute prin aceste relațiunĭ.

3. Vĕ este pe deplinŭ cunoscută neorînduiala completă în care a fostŭ aruncată biblioteca nóstră din causa incendiuluĭ care a sdruncinatŭ palatulŭ Universitățiĭ în anulŭ trecutŭ. Cărțile biblioteceĭ aŭ fostŭ amestecate cu exemplarele de publicațiunĭ, cu o mare parte din archiva și biblioteca Senatuluĭ. In timpŭ fórte scurtŭ însĕ după acelŭ desastru, biblioteca a fostŭ adusă în ordinea sa anterióră. La acéstă grea lucrare bibliotecarulŭ nostru a fostŭ ajutatŭ de maĭ mulțĭ tinerĭ studențĭ de la facultatea de litere, a cărora remunerațiune s'a datŭ de a dreptulŭ de către colegulŭ nostru *Sturdza*, a căruia generositate și zelŭ fără exemplu pentru colecțiunile nóstre vĕ sunt de multŭ cunoscute. După punerea în ordine a biblioteceĭ, bibliotecarulŭ, prin raportulŭ presentatŭ la 11 Decembre 1884, a constatatŭ că s'aŭ perdutŭ 130 de publicațiunĭ în 136 volume; de atuncĭ s'aŭ maĭ găsitŭ 3 publicațiunĭ în 3 volume, așa că astădĭ perderea biblioteceĭ constă în 127 publicațiunĭ în 133 volume. Din lista perderilorŭ însĕ a constatatŭ că multe din publicațiunile perdute se maĭ află în bibliotecă în alte exemplare puse la alte numere, și ast-felŭ

perderile suferite de biblioteca nóstră cu acea nenorocită ocasiune aŭ fostŭ cu totulŭ neînsemnate.

4. Vĕ este cunoscutŭ că onor. Cameră legislativă în anulŭ trecutŭ a datŭ Academieĭ unŭ semnŭ de înaltă consideraţiune, acordândŭ mijlócele spre a se cumpĕra şi a ne oferi nóue biblioteca d-luĭ D. C. Sturdza de la Scheia. Acéstă preţiósă bibliotecă s'a depusŭ în localulŭ Academieĭ în luna luĭ Iuliŭ. Ea este compusă din 7431 volume tipărite, 142 volume manuscrise şi o colecţiune de documente istorice originale parte din principatele române parte din Transilvania şi Ungaria din seculiĭ XVI—XVIII. Aprópe întréga bibliotecă era pusă în ordine cu numere curente la fie-care volumŭ de la 1—6896. Volumele carĭ pórtă aceste numere sunt trecute într'unŭ catalogŭ alfabeticŭ scrisŭ în volumŭ. Afară de aceste 6896 volume s'aŭ maĭ primitŭ 589 cărora li s'aŭ datŭ numere în urmă, precum şi maĭ multe exemplare duple. Făcêndu-se inventarulŭ după catalogulŭ alfabeticŭ s'a constatatŭ că lipsescŭ dintre cele 6896 volume catalogate 54, despre carĭ s'a dresatŭ o listă de către oficiulŭ bibliotecel. O parte din cărţile carĭ lipsescŭ se află imprumutate de fostulŭ posesorŭ alŭ bibliotecel încă înainte de a le preda Academieĭ. Acuma înse Delegaţiunea a luatŭ disposiţiunĭ pentru ca acele publicaţiunĭ să se înapoieze bibliotecel.

Nu vomŭ insista asupra valoriĭ acesteĭ bibliotecĭ care este unŭ adevĕratŭ tesaurŭ cu deosebire pentru studiile istorice române.

5. Prevĕdêndŭ crescerea cea fórte însemnată a bibliotecel, în sesiunea trecută s'aŭ luatŭ disposiţiunĭ pentru întocmirea localuluĭ necesarŭ aşezăriĭ cărţilorŭ. Decisiunile luate atuncĭ s'aŭ executatŭ tóte, anume :

a) Depositulŭ de publicaţiunile Academieĭ s'a aşezatŭ într'unŭ localŭ închiriatŭ în oraşŭ, şi cu acestŭ chipŭ s'a lăsatŭ liberŭ salonulŭ în care se aflaŭ maĭ înainte ;

b) In acestŭ salonŭ s'aŭ făcutŭ nisce rafturĭ pre câtŭ s'a pututŭ maĭ simple şi maĭ potrivite pentru aşezarea şi păstrarea cărţilorŭ. In acestŭ noŭ localŭ s'a instalatŭ biblioteca primită de la Scheia şi

o parte din vechia bibliotecă a Academieĭ pentru care localulŭ devenise neîncăpătorŭ.

Prin facerea acestorŭ nóuĕ instalărĭ, localulŭ bibliotecei a devenitŭ de treĭ orĭ maĭ mare de cum era înainte; cu tóte acestea nicĭ acum localulŭ nu e îndestulătorŭ pentru așezarea cărților într'o ordine sistematică, lăsândŭ locŭ pentru continuările carĭ se potŭ prevedé într'o mică serie de anĭ. Din acéstă causă necesitatea unuĭ localŭ mare, întocmitŭ în modŭ definitivŭ, nu rĕmâne maĭ puținŭ simțită ca maĭ înainte.

De o cam dată însă instalările făcute în anulŭ trecutŭ aŭ trebuință de maĭ multe accesoriĭ spre a fi complete; este necesarŭ a se face dóuĕ dulapurĭ la ferești, o masă specială pentru catalogŭ, și altele. Pentru aceste vĕ propunemŭ să votațĭ în budgetŭ suma de 1000 leĭ.

6. Prin crescerile despre carĭ amŭ vorbitŭ maĭ sus, biblioteca nóstră a ajunsŭ de posedă actualmente cam 30,000 volume. In fața acesteĭ stărĭ înflorĭtóre ni se impune necesitatea de a lua mĕsurĭ pentru regularea sistematică și definitivă a bibliotecei. Pentru acésta, pe de o parte trebue ca biblioteca să se despartă în câte-va secțiunĭ după cuprinsulŭ cărților, pe de altă parte trebue să se facă catalogulŭ alfabeticŭ definitivŭ.

Bibliotecarulŭ nostru va trebui să se ocupe cu studiulŭ acestorŭ lucrărĭ spre a le realisa în anulŭ următorŭ.

Biletele cataloguluĭ alfabeticŭ provisoriŭ ce este acum în usŭ se vorŭ întrebuința la clasificarea cărților și vorŭ continua a fi întrebuințate provisoriŭ până la facerea cataloguluĭ alfabeticŭ definitivŭ. Asemenea bilete s'aŭ făcutŭ pentru întréga bibliotecă de la Scheia. Pentru facerea acestorŭ lucrărĭ se cere, pe lângă studiulŭ metódelorŭ, fórte multă muncă materială, cum este copierea titlurilorŭ cărților. Din acéstă causă bibliotecarulŭ ne arată că are absolută necesitate de celŭ puținŭ unŭ ajutorŭ, pe lângă concursulŭ ce i-lŭ dă personalulŭ cancelarieĭ. Remâne ca casulŭ acesta să se supună aprobăriĭ D-vóstre la timpŭ de către Delegațiune.

7. Pe lângă trebuințele până aicĭ arătate ale bibliotecei, avemŭ onóre a vĕ maĭ pune în vedere următórele :

a) In biblioteca de la Scheia se află maĭ multe publicaţiunĭ periodice carĭ încă sunt în cursŭ de publicare și trebuescŭ completate cu cele publicate de câţĭ-va anĭ încóce. Pentru completarea acestorŭ publicaţiunĭ este necesarŭ ca suma alocată în budgetŭ pentru cumpărare de cărţĭ să fie în acestŭ anŭ celŭ puţinŭ de 1200 leĭ de fiecare Secţiune.

b) Numĕrulŭ volumelorŭ carĭ trebuescŭ legate fără întârḑiere spre a se conserva în bună stare a devenitŭ fórte mare, fiindŭ că sumele alocate în budgetele anuale spre acestŭ scopŭ aŭ fostŭ totŭ-deauna multŭ maĭ micĭ de câtŭ trebuinţele. Cu primirea bibliotecei de la Scheia numĕrulŭ acestorŭ volume a crescutŭ fórte multŭ.

De aceea este necesarŭ a se aloca în budgetulŭ anuluĭ viitorŭ celŭ puţinŭ *2000 leĭ* pentru asemenea destinaţiune.

Aceste sunt, Domnilorŭ Colegĭ, trebuinţele principale ale bibliotecei nóstre. Nu ne îndoimŭ că D-vóstre veţĭ aproba cererile comisiuniĭ, dândŭ mijlócele cerute ca necesare pentru păstrarea bibliotecei în bună ordine și pentru desvoltarea eĭ.

G Sion, Gr. Stefănescu, V. Maniu.

Raportŭ asupra progreselorŭ Bibliotecei în anulŭ 1885—86.

Domnilorŭ Colegĭ,

D-lŭ Secretarŭ generalŭ, în raportulŭ sĕŭ asupra lucrărilorŭ de peste anŭ, v'a făcutŭ cunoscute câte-va din cele maĭ însemnate progrese ce a făcutŭ biblioteca Academieĭ în decursulŭ anuluĭ încetatŭ. Comisiunea bibliotecei are onóre a vĕ arăta, în următórea sa expunere, lucrările carĭ s'aŭ făcutŭ în cursulŭ anuluĭ pentru crescerea colecţiunilorŭ Academieĭ și pentru ţinerea lorŭ în bună ordine.

1. Suma de 3000 leĭ, ce aţĭ prevĕḑutŭ în budgetŭ pentru crescerea bibliotecei, s'a întrebuinţatŭ pentru procurarea a 530 volume,

parte publicaţiunĭ nóuĕ parte vechĭ, avêndu-se în vedere şi completarea saŭ continuarea unorŭ publicaţiunĭ din carĭ biblioteca poseda de maĭ nainte o parte.

Cu suma de 2000 leĭ, prevĕḑută în budgetŭ, s'aŭ legatŭ 689 volume în deosebite formate.

2. In decursulŭ anuluĭ încetatŭ biblioteca a crescutŭ fórte multŭ prin însemnate donaţiunĭ.

Numĕrulŭ volumelorŭ adause la bibliotecă în acestŭ modŭ se urcă la 2462 tipărite şi 125 manuscrise.

Din acestea, biblioteca lăsată Academieĭ de rĕposatulŭ Ubicini ne-a adusŭ 1049 volume tipărite şi 8 manuscrise; biblioteca dăruită de d-lŭ generalŭ Pencovicĭ a măritŭ biblioteca nóstră cu 809 volume tipărite.

D-lŭ *D. Sturdza* ne-a dăruitŭ 877 volume tipărite şi 117 manuscrise.

In urma legiĭ privitóre la tipografiĭ s'aŭ primitŭ 615 volume în câte treĭ exemplare.

Diferiţĭ particularĭ, autorĭ saŭ editorĭ, ne-aŭ dăruitŭ 284 volume.

De o deosebită însemnătate este colecţiunea de manuscrise dăruite de d-lŭ *D. Sturdza.* Aprópe tóte sunt vechĭ codice de ale cronicarilorŭ moldovenĭ, şi prin urmare preţióse isvóre pentru facerea ediţiunilorŭ critice ale scrierilorŭ nóstre istorice din secoliĭ XVII şi XVIII.

Relaţiunile de schimbulŭ publicaţiunilorŭ cu institute sciinţifice aŭ continuatŭ a mări biblioteca cu publicaţiunile făcute de ele. In schimbŭ s'aŭ primitŭ 686 volume.

S'aŭ stabilitŭ nóuĕ relaţiunĭ de schimbŭ cu Institutulŭ Ossolinski din Lemberg şi cu Ministeriulŭ de lucrărĭ publice şi de comerciŭ din Mexico.

De la promulgarea legiĭ din 2 Aprilie 1885 se primescŭ de la tipografiile din ţéră imprimatele de orĭ-ce natură şi numĕrulŭ lorŭ este din ce în ce maĭ mare.

3. In decursulŭ anuluĭ personalulŭ cancelariĭ s'a ocupatŭ cu punerea în ordine şi catalogarea colecţiunilorŭ primite precum şi cu a celorŭ carĭ nu eraŭ catalogate de maĭ înainte. Pe de o parte s'a continuatŭ şi completatŭ catalogulŭ generalŭ alfabeticŭ, întroducêndu-se în elŭ tóte publicaţiunile din noŭ intrate, pe de altă parte s'aŭ

făcutŭ inventariĭ atât pentru biblioteca de la Scheia, cât și pentru partea din bibliotecă formată din publicațiunile ultimilorŭ doĭ anĭ.

Lucrările de orînduire și catalogare ale bibliotecei întîmpină însă o pedică fórte mare în strîmtorarea localuluĭ, carele a devenitŭ cu totulŭ nesuficientŭ, așa în cât cărțile ce se vorŭ primi în anulŭ viitorŭ, vomŭ fi siliți a le așeza maĭ tóte în magasinulŭ de publicațiunĭ.

Pentru continuarea cresceref și buneĭ întrețineri a bibliotecei este necesarŭ a se prevedé în budgetulŭ anuluĭ viitorŭ aceleașĭ sume, carĭ aŭ fostŭ prevĕḑute și în anulŭ trecutŭ.

Gr. Stefănescu, G. Sion, Maniu.

Lista cărților cumpărate în anulŭ 1885—86.

Abețedariŭ russo-românescŭ. Iașĭ 1831. 1 vol. 4⁰.

Alfavitŭ sau Bucoavnă pentru folosulŭ și procopsala școalelorŭ némuluĭ rumânescŭ typărită în Blajŭ, 1796. 1 vol. 8⁰.

Archaeologiai értesitö I—XIV, Uj folyam I, 3. II, 2, 3. 16 vol. 8⁰.

Archaeologiai közlemények I—XIII. Pest 1859—1880. 13 vol. 8⁰.

Archiv des Vereins für die Kenntniss Siebenbürgens. Seria veche, tom. I—IV. Seria nóuă, tom. I—IX. Hermannstadt 1843—1871. 13 vol. 8⁰.

Archiv für die Kenntniss Siebenburgens. Tom. I, 1. 2. Hermannstadt 1840—1841. 1 vol. 8⁰.

Archiv für osterreichische Geschichte, Tom. XL. 2, LXII. 2, LXIII—LXVI, LXVII, 1. Wien 1869, 1881—1886. 7 vol. 8⁰.

Archiv fur slavische Philologie. I—VIII. 8 vol. 8⁰.

Asaki D., Impresiĭ de călĕtorie în țările Caucazuluĭ prin Besarabia și Crimeea. Iașĭ 1858. 1 vol. 8⁰.

Babeșŭ V., veḑĭ *Cornil.*

Bartoli A., Storia della letteratura italiana. Firenze 1878—84. I—V, VII. 6 vol. 8⁰.

Calendariŭ pe șapte planete așăzat, în care cuprinde 140 de anĭ, începându-să de la 1816 și până la 1956. Iașĭ 1816. 1 vol. 8⁰.

Chéĭa înțelesuluĭ scoasă pre limbă rum(ă)néscă cu os(ă)rdiĭa P. Sfn. Kyr. Var. Mit. Ung. Vlah. în zil. Pré lum. Dom. Io Șer(ban) V. V. și s'aŭ typăritŭ întăiŭ în Mitrop. Bucureșt. Aniĭ Dom. 1678. 1 vol. fol.

Cornil A. V. et *V. Babes*, Les Bactéries. Paris 1885. 2 vol. 8°.

Correspondenzblatt des Vereins fur Siebenbürgische Landeskunde, 1878—85. Hermannstadt. 8 vol. 8°.

Czuczor Gergely és *Fogarasi János*, A magyar nyelv szótára. Pest 1862—1874. 6 vol. 8°.

Dictionnaire encyclopédique des sciences médicales. I-re Série, tom. 31, 32, 33 p. 1; II-e Série, tom. 21, 22 p. 1; III-e Série, tom. 15; IV-e Série, tom. 10 p. 2.

Értekezések a nyelv és szép tudományok korébol. Kiadja a Magyar tudományos Akadémia. I—VIII, IX, 5. 9 vol. 8°.

Értekezések a torténettudományi osztály korébol. Kiadja a Magyar tudományos Akadémia. I—VIII. IX, 3, 12 10 vol. 8°.

Fontes rerum austriacarum. Zweite Abtheilung. Diplomataria et acta. XLIII, XLIV. Wien 1883, 1885. 2 vol. 8°.

Geitler Dr. L., Die Albanesischen und Slavischen Schriften. Wien 1885, 1 vol. 4°.

Jàger O., Geschichte der Griechen. Gutersloh 1881. 1 vol. 8°.

Jahrbuch fur romanische und englische Literatur. I—XV. Berlin, Leipzig. 1859—1876. 15 vol. 8°.

Magyar tórténelmi tár. I—XXV. Pest 1856—1878. 25 vol. 8°.

Mărgăritare. Bucureștĭ, 1691 (7199). 1 vol. fol.

Mila y Fontanals M., De la poesia heroico-popular castellana. Barcelona 1874. 1 vol. 8°.

Mila y Fontanals M., De los trovadores en España. Barcelona 1861. 1 vol. 8°.

Molităvnicŭ. Izvodit din Slovenie pre limba Rumănĭască suptŭ crăiĭa și biruința Pré luminatuluĭ și milostivuluĭ Domnŭ Mihailŭ Apafi, celŭ maĭ mare. Belgrad 1689. 1 vol. 4°.

Neue Fr., Formenlehre der lateinischen Sprache. Berlin 1877. 2 vol. 8°.

Le Pays roumain, I, II. Bucurescĭ 1867—1868. 2 vol. fol.

Píč I. L., Zur rumanisch-ungarischen Streitfrage. Leipzig 1886. 1 vol. 8°.

Pravilă comerțială. — Allgemeine Handlungs- und Wechsel-Ordnung: saŭ Pravilă comerțială. Brașovŭ 1837 1 vol. 8°.

Pravoslavnica mărturisire a săbornicești și apostolești Beséreceĭ Răsărituluĭ. Buzăŭ 7200 (1692). 1 vol. 8°.

Preutulŭ, foaie bisericéscă, Anulŭ III. 1863. Iașĭ. 1 vol. 4°.

Rivista di filologia e d'istruzione classica. XIII, XIV, 1884, 1885. 2 vol. 8°.

Romania. XIV. 1885. 1 vol. 8°.

Romania. Table analytique des dix premières années (1872—1881), par J. Gilliéron. Paris 1885. 1 vol. 8°.

Rostŭ de poesiĭ adecă stihurĭ. 1822. 1 vol. 8°.

Salvioni C., Fonetica del dialetto moderno della città di Milano. Torino 1884. 1 vol. 8°.

Seulesculŭ Gh., Abețedariŭ romănescŭ. Ediția a cincia. Iașĭ 1847. 1 vol 8°.

Seydlitz E. V., Geographie. Ausgabe A. B. C. Breslau 1885. 3 vol. 8°.

Szabó K., Régi magyar könyvtár. Budapest 1879, 1880. 2 vol. 8°.

Századok, I—XV. 15 vol. 8°.

Teleki József, Hunyadiak kora Magyarországon. I—VI. 1, X—XII. 9 vol. 8°.

Thurot Ch., De la prononciation française. Paris 1881—83. 3 vol. 8°.

Acta Tomiciana, IX. Posnaniae 1876. 1 vol. fol.

Történelmi tár, 1878—1885. 8 vol. 8°.

Tudományos gyujtemény. 1817—1837. 1838, I, II, IV, VI, VIII—XII. 1839, I, II, IV—XII. 1840, I, III—VI, VIII—XI. 1841, II—XII. Pest. 249 vol. 8°.

Új magyar muzeum. 1850—1860. Pest. 18 vol. 8°.

Zeitschrift für romanische Philologie. IX, 1885. 1 vol. 8°.

Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung. XXVIII. 1 vol. 8°.

Codex diplomaticus comitum Zichy. Pest 1871—78. 4 vol. 8°.

COMISIUNEA PREMIILORŬ ANUALE.

ȘEDINȚA DIN 31 MARTIE.

Se iaŭ următórele decisiunĭ :

1. D-lŭ *B. P. Hasdeŭ* iea asupra sa raportulŭ asupra cărțiĭ d-luĭ Ar. Densușianu, presentată pentru premiŭ.

2. Se consideră ca recomandatŭ printre cărțile presentate pentru premiŭ și opulŭ d-luĭ Dr. Z. Petrescu «Elemente de terapeutică și de materie medicală» cu majoritate.

3. Se citesce raportulŭ d-luĭ *Hasdeŭ* asupra cărțilorŭ d-luĭ Borgovan și G. Dem. Teodorescu. Cărțile d-luĭ Borgovan sunt respinse cu unanimitate. In privința colecțiuniĭ d-luĭ Teodorescu, majoritatea admite raportulŭ d-luĭ *Hasdeŭ*, contra *J. Negruzzi*.

4. Codicele Voronețean s'a înlăturatŭ, după decisiunea Academieĭ din 7 Septembre 1876.

5. Cărțile d-lorŭ Costiescu și Pușcariŭ se respingŭ în urma raportuluĭ generaluluĭ *Fălcoianu*.

ȘEDINȚA DIN 2 APRILIE.

D-lŭ *Maiorescu* cetesce raportulŭ relativŭ la scrierile d-luĭ Gr. Grandea presintate la concursŭ conchiḑêndŭ la respingere.

Conclusiunile raportuluĭ se admitŭ în unanimitatea voturilorŭ.

D-lŭ *Hasdeŭ* cetesce raportulŭ relativŭ la scrierea d-luĭ Densuișanu «Istoria limbeĭ și literatureĭ române» presentată la concursŭ, conchiḑêndŭ la respingere. Conclusiunile raportuluĭ se admitŭ în unanimitate.

D-lŭ *Hasdeŭ* este alesŭ raportorŭ generalŭ.

ŞEDINŢA DIN 3 APRILIE.

Se cetesce raportulŭ d-luĭ *N. Ionescu* relativŭ la cartea d-luĭ Meitani presentată la premiŭ, care conchide la respingere.

Conclusiunile raportuluĭ, puse la votŭ, se primescŭ în unanimitate.

D-lŭ *Hasdeŭ* va ceti raportulŭ generalŭ Sâmbătă în 5 Aprilie în comisiune.

Raportŭ generalŭ asupra cărţilorŭ intrate la concursulŭ premiilorŭ anuale pe 1886, de d-lŭ B. P. Hasdeŭ.

Domnilorŭ,

Afară de premiulŭ pentru cea maĭ bună culegere de ariĭ poporale supusŭ cercetăriĭ uneĭ comisiunĭ ad-hoc, Academia Română are a decerne în sesiunea de faţă următórele dóuĕ :

1. Premiulŭ Năsturelŭ Herescu de 4000 leĭ pentru o lucrare literară în genere;

2. Premiulŭ Lazărŭ pentru o lucrare sciinţifică în specie.

Comisiunea alésă de d-vóstre în sesiunea trecută pentru a se rosti asupra ambelorŭ acestorŭ premie, constituindu-se sub preşedinţa d-luĭ *G. Bariţŭ* şi avêndŭ de secretarŭ pe d-lŭ *I. Negruzzi*, a ascultatŭ raporturile speciale ale membrilorŭ sĕĭ, a discutatŭ apoĭ valórea fiecăriĭ lucrărĭ în parte, le-a trecutŭ pe tóte prin scrutinŭ şi mi-a făcutŭ şi de astă-dată onórea de a mĕ însărcina cu facerea raportuluĭ generalŭ, onóre pe care am primit'o cu atâtŭ maĭ voiosŭ, cu cât nu voiŭ puté să mĕ maĭ bucurŭ de o asemenea sarcină în sesiunea viitóre.

Domnilorŭ,

Fie-care din cele dóuĕ premiĭ urméză a fi votatŭ în deosebĭ. De aci resultă divisiunea raportuluĭ meŭ în dóuĕ părţĭ, cărora le vorŭ corespunde, ca resultate immediate, cele douĕ votărĭ ale d-vóstre. Numaĭ printr'o ast-felŭ de împărţire se înlătură orĭ-ce confusiune, fiecare votare resultândŭ d'a-dreptulŭ din impresiunea produsă prin audirea părţiĭ respective a raportuluĭ.

Incepŭ dară prin a vĕ supune cele relative la:

I. Premiulŭ Lazărŭ.

Iată textulŭ legiĭ (art. 95 Regul.):

«Dotaţiunea Statuluĭ, consacrată premiilorŭ *Lazărŭ* şi *Heliade-Rădulescu* prin art. 4 alŭ legeĭ din 27 Martie, va constitui pe fie-care anŭ, douĕ premiĭ de câte 5,000 leĭ.

«Insă forma acestorŭ dóuĕ premiĭ se va schimba alternativŭ, la fie-care doĭ anĭ; adică în anulŭ când Academia va fi defiptŭ o cestiune sciinţifică ca să constitue unŭ concursŭ pentru premiulŭ *Lazărŭ*, ea va decerne premiulŭ *Heliade-Rădulescu* uneĭ bune cărţĭ, cu conţinutŭ literarŭ, tipărită în decursulŭ celorŭ doĭ anĭ precedenţĭ.

«In anulŭ următorŭ, premiulŭ *Heliade-Rădulescu* va constitui concursŭ asupra uneĭ determinate cestiunĭ literare, iară premiulŭ *Lazărŭ* se va acorda uneĭ bune publicaţiunĭ saŭ uneĭ importante invenţiunĭ sciinţifice, făcute în decursŭ de doĭ anĭ precedenţĭ.

«Şi totŭ astŭ-felŭ înainte, începêndŭ acéstă alternanţă din anulŭ 1882, până când ambele premiĭ se vorŭ da la publicaţiunĭ judecate meritoriĭ.

«La tóte aceste premiĭ nu potŭ concurge decât scrierĭ în limba română.»

In conformitate cu dispoziţiunile legiĭ, s'aŭ presentatŭ la premiŭ treĭ lucrărĭ, din carĭ douĕ de acum, iar una din anulŭ trecutŭ, şi anume:

1. Equerulŭ grafometru saŭ quadrantulŭ de campanie, de colonelŭ A. Costiescu;

2. Suprastructura de cale metalică cu studiulŭ unuĭ noŭ sistemŭ de I. I. Puscariŭ;

3. Elemente de terapeutică și de materia medicală, de Dr. Z. Petrescu.

Despre primele dóuě lucrărĭ, nefiindŭ nimenĭ competentŭ în sînulŭ comisiuniĭ, ne-amŭ permisŭ a cere opiniunea d-luĭ generalŭ *Fălcoianu*, care ne-a și respunsŭ următórele:

Equerulŭ grafometru saŭ Quadrantulŭ de campanie, de colonelŭ A. Costiescu.
Suprastructurĭ de cale metalică cu studiulŭ unuĭ noŭ sistemŭ de Ion Ion Pușcariu, Bucurescĭ 1885.

Raportŭ de d-lŭ Generalŭ St. Fălcoianu.

«*Domnule Președinte!*

«Conformându-mĕ dorințeĭ esprimate în scrisórea Dnieĭ-vóstre din 16 Martie, ce ațĭ binevoitŭ a-mĭ adresa, am examinatŭ cu tótă atențiunea ce compórtă lucrările presentate spre premiare de d-lŭ Colonelŭ de artilerie A. Costiescu și inginerŭ de la căile ferate I. Pușcariŭ.

«Lucrarea d-luĭ Colonelŭ A. Costiescu întitulată «Equerulŭ grafometru saŭ quadrantulŭ de campanie», constă în resolvarea problemuluĭ următorŭ: Dacă avemŭ o circumferință de o radă de 100^{m} și dacă pe de o parte ducemŭ o tangentă la acéstă circumferință, iar pe de alta dirigemŭ din centru, din gradŭ în gradŭ, rade carĭ întâlnescŭ tangenta într'unŭ sensŭ, dobândimŭ cu înlesnire prin unŭ calculŭ elementarŭ, lungimea tangenteĭ corespundetóre fie-căruĭ unghiŭ. Aceste lungimĭ găsite astfelŭ teoreticŭ, dacă le raportămŭ pe unŭ cuartŭ de circumferință instrumentală, putemŭ dobândi unŭ instrumentŭ, cu ajutorulŭ căruia, când voimŭ să avemŭ distanța care ne desparte de loculŭ unde ne aflămŭ și unŭ punctŭ óre-care aflatŭ la orisontŭ, ridicămŭ pe linia ce voimŭ să mĕsurămŭ, în loculŭ unde ne aflămŭ, o perpendiculară; mĕsurămŭ pe acéstă perpendiculară o basă de 100$^{m.}$ și la acéstă distanță a baseĭ așezămŭ instrumentulŭ, graduatŭ și aplicatŭ cum am ḑisŭ maĭ susŭ; dirigemŭ originea saŭ *0* alŭ gradațiuniĭ cătră punctulŭ de unde a plecatŭ și visămŭ apoĭ obiectulŭ la orisontŭ, a căruĭ depărtare voimŭ să aflămŭ. Linia de visare dirijată asupra obiectuluĭ indică pe cuartulŭ de circumferință

instrumentalŭ, care cuprinde distanțele corespundetóre, acea la care se află obiectulŭ a căruĭ depărtare voimŭ să o cunóscemŭ. Acéstă simplă aplicațiune a problemeĭ elementare menționate maĭ susŭ este obiectulŭ principalŭ alŭ lucrăriĭ d-luĭ colonelŭ Costiescu, și prin aceașĭ aplicațiune elŭ a fostŭ repurtatŭ prin o disposițiune particulară a instrumentuluĭ și la mĕsurătórea distanțelorŭ de nivelŭ între dóuĕ puncte a cărorŭ distanță orisontală ar fi cunoscută.

«O dificultate însă fórte mare face resolvarea problemuluĭ în cestiune fórte dificilă. Acéstă dificultate constă în acea a graduluĭ de aproximație ce autorulŭ póte dobândi prin aplicațiunea sa. Așa dar, dacă din punctulŭ de vedere teoreticŭ problema se póte resolva cu cea maĭ mare înlesnire, din punctulŭ de vedere însă alŭ aplicațiuniĭ ea presintă diferite dificultățĭ, carĭ nu potŭ fi învinse cu mijlócele propuse de autorŭ. Astfelŭ mĕsurarea uneĭ distanțe de maĭ multe kilometre, cu ajutorulŭ uneĭ base numaĭ de $100^{m.}$, nu se póte face, maĭ cu sémă cu ajutorulŭ instrumentuluĭ d-luĭ Costiescu, decât cu o aproximație fórte grosieră, căcĭ basa fiindŭ prea mică, resultă că cea maĭ mică eróre făcută asupra unghiuluĭ, erórea este considerabilă asupra linieĭ ce se mĕsóră. Osebitŭ de acésta distanțele înscrise pe limbulŭ metalicŭ, neputêndu-se face pentru tóte unghiurile posibile, erórea devine încă și maĭ mare asupra mĕsurăriĭ distanțeĭ.

«Conchidŭ că instrumentulŭ d-luĭ colonelŭ de artilerie Costiescu, deși ca concepțiune este ingeniosŭ și originalŭ, ca aplicațiune însă, cu tóte perfecționările aduse, adaptândŭ instrumentuluĭ o lunetă și unŭ micŭ vernier, nu póte însă satisface aplicațiuniĭ din causa erorilorŭ inherente moduluĭ de resolvare a problemeĭ. Totușĭ printre instrumentele de felulŭ acesta întrebuințate până acum, acesta alŭ d-luĭ Costiescu este superiorŭ.

«Lucrarea d-luĭ inginerŭ Pușcariŭ are de obiectŭ a înlocui sistemulŭ traverselorŭ de lemnŭ prin unŭ sistemŭ metalicŭ. Acestŭ sistemŭ constă în întrebuințarea unuĭ scaunŭ compusŭ din 2 păreţĭ de ferŭ în formă de lopată, în capulŭ cărora se prinde cu butóne raĭiulŭ. Distanța între raliurĭ se propune a se menține prin traverse de raliurĭ vechĭ de o lungime de $2^{m.}$ împărechiate câte 2 bucățĭ. Pentru

acésta autorulŭ propune întrebuinţarea de raliurĭ fără scaunŭ. Pentru înlăturarea sgomotuluĭ ce ar produce îmbinarea feruluĭ cu ferŭ în mişcarea trenurilorŭ, autorulŭ propune încă întrebuinţarea uneĭ tălpĭ de stejarŭ, care să se aşeze între traverse şi îndoitura lopeţilorŭ. Acéstă lucrare a d-luĭ inginerŭ Puşcariŭ póte da resultate fórte satisfăcătóre, dar totuşĭ aplicaţiunea trebue să dovedéscă acésta, căcĭ şi sistemele întrebuinţate până acum aŭ părutŭ la începutŭ avantagióse, iar în urmă aplicaţiunea singură a doveditŭ nesuficienţa saŭ inconvenientele lorŭ.

«Cu tóte acestea lucrarea d-luĭ Puşcariŭ are meritulŭ de a fi originală, raţionată şi diferită de acelea ce s'aŭ propusŭ până acum.»

Intemeĭată pe conclusiunile raportuluĭ de maĭ susŭ, Comisiunea a respinsŭ cu unanimitate lucrările d-lorŭ Puşcariŭ şi Colonelŭ Costiescu.

Despre opera d-luĭ Dr. Z. Petrescu, ĭată raportulŭ d-luĭ *Dr. Felix:*

Elemente de terapeutică şi materie medicală de Dr. Z. Petrescu. — Raportŭ de d-lŭ Dr. I. Felix.

«*Domnule Preşedinte şi Domnilorŭ colegĭ,*

«In sesiunea anuluĭ trecutŭ cartea d-luĭ Profesorŭ Dr. Z. Petrescu «Elemente de Terapeutică şi de materie medicală, Bucurescĭ 1884» a concuratŭ pentru premiulŭ Năsturelŭ-Herescu. Academia a recunoscutŭ valórea aceleĭ scrierĭ însemnate, consciinţióse şi fórte meritorie, care represintă sintesa tutulorŭ cercetărilorŭ făcute până astă-dĭ de bărbaţĭ specialĭ asupra acţiunilorŭ farmaco-dinamice şi aplicaţiunilorŭ terapeutice ale medicamentelorŭ; ea n'a putută însă să-ĭ decerne premiulŭ celŭ maĭ mare, cu care se recompenséză lucrările unuĭ Vasilie Alecsandri şi ale altorŭ geniĭ rarĭ, carĭ facŭ gloria naţiuniĭ române; s'a propusŭ însă în sînulŭ Academieĭ, ca cartea d-luĭ Dr. Z. Petrescu să se considere ca presentată pentru premiulŭ Lazărŭ în anulŭ 1886.

«Vĕ rogŭ dar, Domnule Preşedinte şi Domnilorŭ Colegĭ, ca să bine

voițĭ a vĕ reaminti raportulŭ specialŭ alŭ d-luĭ *Dr. Brândză*, membru comisiuniĭ premiilorŭ din anulŭ trecutŭ și raportulŭ generalŭ alŭ d-luĭ *Hasdeŭ*, raportorŭ aceleĭ comisiunĭ, carĭ amândoĭ recomandă opulŭ d-luĭ Dr. Petrescu într'unŭ modŭ căldurosŭ pentru a fi premiatŭ. Subsemnatulŭ, unindu-mĕ cu laudele ce aceștĭ colegĭ aŭ făcutŭ cărțiĭ în cestiune, am onóre a o recomanda pentru premiulŭ Lazărŭ».

Punêndu-se la votŭ, Comisiunea a opinatŭ cu unanimitate a se acorda opereĭ d-luĭ Dr. Petrescu premiulŭ Lazarŭ.

Subscrisulŭ îșĭ face dar datoria de a o supune scrutinuluĭ D-vóstre, aducêndu-vĕ totŭ-o-dată aminte că în sesiunea trecută lucrarea d-luĭ Dr. Petrescu reușise a obține la primele dóuĕ votărĭ succesive majoritatea absolută chiar pentru marele premiŭ de 12,000 leĭ.

II. Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu.

S'aŭ presentatŭ la concursŭ următórele lucrărĭ :

V. Gr. Borgovan, Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămîntulŭ intuitivŭ. Gherla 1885.

V. Gr. Borgovan, Antâia, a doua și a treia carte de Aritmetică pentru șcólele populare române.

Th. Alexi (Stan Pârjol), Mórtea luĭ Mihaiŭ Vitézulŭ. Tragedie în cincĭ acte. Brașov 1881.

G. Dem. Teodorescu, Poesiĭ populare române. Bucurescĭ 1885.

Ar. Densușianu, Istoria limbeĭ și literatureĭ române. Iașĭ 1885.

G. G. Meitani, Studiĭ asupra Constituțiuneĭ Românilorŭ, fasc. X. Bucurescĭ 1885.

Gr. H. Grandea, Miosotulŭ, Poesiĭ. A 4-a ediție. Bucurescĭ 1885.

Gr. H. Grandea, Nostalgia, Poesiĭ. Bucurescĭ 1885.

Gr. H. Grandea, Fulga saŭ idealŭ și realŭ. A 8-a ediție. Bucurescĭ 1885.

Ion alŭ luĭ G. Sbierea, Codicele Voronețean, cu unŭ vocabularŭ și studiŭ asupra luĭ. Cernăuțĭ 1885.

Comisiunea a începutŭ prin a elimina cartea d-luĭ Th. Alexi alias «Stan Pârjol», tipărită tocmaĭ la 1881, și pe «Codicele Voronețean», tipăritŭ chiar cu spesele Academieĭ, adică înlăturatŭ de la concursurĭ academice prin decisiunea din 7 Septembre 1876.

Pentru cele-alalte lucrărĭ s'aŭ citită următórele raporturĭ speciale :

a) alŭ d-luĭ *Hasdeŭ* despre Borgovan, Teodorescu și Aronŭ Densușianu;

b) alŭ d-luĭ *Ionescu* despre Meitani;

c) alŭ d-luĭ *Maiorescu* despre Grandea.

In privința cărțilorŭ d-lorŭ Borgovan, Aronŭ Densușianu și Meitani, Comisiunea a fostŭ unanimă în verdictulŭ negativŭ, primindŭ conclusiunile următórelorŭ raporturĭ speciale :

V. Gr. Borgovan, Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămîntulŭ intuitivŭ. Gherla 1885.

V. Gr. Borgovan, Antâia, a doua și a treia carte de Aritmetică pentru scólele poporale române.

Raportŭ de d-lŭ B. P. Hasdeŭ.

«Cele dóuĕ lucrărĭ ale d-luĭ V. Gr. Borgovan de la Gherla, «Invĕțămîntulŭ intuitivŭ» și «Aritmetica», arŭ puté să se presinte la premiulŭ celŭ didacticŭ, de care dispune Academia, nicĭ într'unŭ casŭ însă la premiele cele literare și sciințifice, căcĭ în aceste lucrărĭ sciința câtă se găsesce e pré puțină și este compilată, ĭar valóre literară nu se află.»

Ar. Densușianu, Istoria limbeĭ și literatureĭ române, Iașĭ 1885. — Raportŭ de d lŭ B. P. Hasdeŭ.

«Comisiunea n'a fostŭ tocmaĭ bine-voitóre pentru mine însărcinându-mĕ cu aprețiarea cărțiĭ d-luĭ Aron Densușianu.

«Istoria limbeĭ și literatureĭ române» — titlu mărețŭ. «Manualŭ,» saŭ «Incercare,» orĭ «Schiță,» saŭ altŭ ceva asemenea nu convenia autoruluĭ, care ne spune la pag. 13 că voesce «a da următorilorŭ «speranța și puterea de lucrurĭ maĭ marĭ și maĭ frumóse! Gloria lorŭ «va fi și a nóstră!»

«După prefață și după o întroducere destulŭ de lungă, care se încheie prin exclamațiunea de maĭ susŭ, urméză «partea generală» privitóre la limbă și «partea specială» consacrată literatureĭ.

«Metoda externă, adecă o împărțire nemerită a materieĭ după

însăși natura lucrurilorŭ și unŭ stilŭ concisŭ, clarŭ, scurtŭ și coprindĕtorŭ, acésta nu lipsesce d-luĭ Densușianu; îĭ lipsesce însă cu desăvârșire metoda internă, care este tocmaĭ ea cea de căpetenie și pentru care sunt neapĕrate: 1⁰, cunóscerea deplină și adâncă a subiectuluĭ în tóte straturile și substraturile luĭ; 2⁰, înlăturarea a totŭ felulŭ de prevențiunĭ, tendințe și patime personale, une-orĭ rĕŭ botezate naționale, și carĭ împingŭ pe d-lŭ Densușianu de a cerceta nu pentru a găsi adevĕrulŭ, ci pentru a dovedi că d-sa avusese dreptate chiar înainte de a fi cercetatŭ.

«Partea relativă la limbă este întrégă maĭ pe josŭ de orĭ-ce critică. Autorulŭ e cu totulŭ străinŭ curentuluĭ filologieĭ comparative în genere și-ĭ sunt cu totulŭ străine lucrările speciale ale romaniștilorŭ. Vaĭ de ceea ce vorbesce d-lŭ Densușianu despre vocala obscură, despre zetacismŭ, despre articlulŭ postpositivŭ, despre unitatea graiuluĭ etc. etc. In partea a doua, privitóre la istoria literară propriŭ ḑisă, după ce admirabila literatură poporană a Românilorŭ capĕtă abia patru foĭ, în carĭ nu se ḑice aprópe nimicŭ, maĭ rĕŭ de cum arŭ fi fostŭ chiar nimicŭ, urmézā apoĭ unŭ șirŭ de aruncăturĭ de ochĭ asupra manuscriptelorŭ și tipăriturilorŭ române până la 1700, unde e bunŭ numaĭ dóră ceea ce bunŭ fusese deja la Cipariŭ și la alțĭ câțĭ-va, pe carĭ îĭ utiliséză d-lŭ Densușianu. Studiŭ originalŭ alŭ fântânelorŭ nu se vede nicăerĭ cu o singură escepțiune, care și aceea e problematică. In adevĕrŭ, autorulŭ are aerulŭ de a fi aprofundatŭ prin sine-șĭ cronica luĭ Ureche, ajungêndŭ la conclusiunea că ea aparține luĭ Nestor Ureche, iar nu luĭ Grigorie Ureche; dar și acésta din întîmplare o spusese cineva încă de la 1865. Proprie d-luĭ Densușianu nu sunt decât o mulțime de erorĭ secundare, dintre carĭ ne va ajunge a cita aci una saŭ douĕ. Așa la pag. 133 d-sa ne spune că a descoperitŭ unŭ codice scrisŭ «pe la finele secoluluĭ XV saŭ începutulŭ secoluluĭ XVI de ieromonachulŭ Varlaam la mănăstirea Seculŭ», iar la pag. 162 mărturisesce că mănăstirea Seculŭ n'a fostŭ zidită decâtŭ pe la anulŭ 1602, adică cu o sută de anĭ maĭ târḑiŭ. Ast-felŭ iarășĭ la pag. 282 —283 d-lŭ Densușianu confundă portretulŭ luĭ Vladŭ Țepeșŭ publicatŭ pe la 1500 la Strassburg cu por-

tretulŭ luĭ Stefan celŭ Mare datŭ la lumină de Asachi și pe care Asachi l'a însoțitŭ de nisce versurĭ : «iată iroulŭ Moldoveĭ etc.» ceea ce autoruluĭ «Istorieĭ limbeĭ și literatureĭ române» i se pare fórte vechiŭ, dar totușĭ — ḑice d-sa cu gravitate — «limba și ortografia «ne facŭ să ne îndoimŭ de o vechime așa mare». Alte poticnelĭ analóge ne întîmpină la totŭ pasulŭ.

«Nu vomŭ vorbi nimicŭ despre modulŭ d-luĭ Densușianu de a privi asupra literatureĭ române moderne, în care Bolintinénu și Mureșénu îĭ aparŭ ca nisce uriașĭ, pe când Alecsandri devine maĭ mititelŭ decât reposatulŭ Lepădatu de la Brașovŭ.

«Conchidŭ darŭ la nepremiarea acesteĭ lucrărĭ».

G. G. Meitani, Studiĭ asupra Constituțiuneĭ Românilorŭ saŭ esplicarea pactuluĭ nostru fundamentalŭ din 1 Iuniŭ 1866, Fascicula X. — Raportŭ de d-lŭ N. Ionescu.

«D-lŭ G. G. Meitani, cu esplicările sale asupra Constituțiuniĭ nóstre, urméză mereŭ înainte, sciindŭ bine că, orĭ și cum, face lucru meritoriŭ pentru scripturistica nóstră politică. In acestŭ anŭ se presintă publiculuĭ cu cărticica a X-a, care cuprinde comentariele a 10 articole, ajungêndŭ până la articlulŭ 100. I-aŭ rĕmasŭ numaĭ 33 de articole de esplicatŭ. Autorulŭ ne spune că nu crută nicĭ timpulŭ nicĭ travaliŭ pentru desăvârșirea opuluĭ sĕŭ laboriosŭ. Intru acestŭ alŭ ḑecelea fasciculŭ, ḑice D-sa, i-aŭ fostŭ de mare folosință istoriciĭ românĭ. Intru adevĕrŭ, ni se pare că acum, nu numaĭ sub raportulŭ juridicŭ ci și în respectulŭ istoricŭ, cercetările aceste studióse adaugŭ la valórea scriptuluĭ.

«Materia cercetată despre Domnulŭ constituționalŭ și Ministriĭ sĕĭ deșteptă maĭ vârtosŭ interesulŭ publicŭ din respectulŭ practiceĭ constituționale iar nu numaĭ alŭ teorieĭ pure. Am puté ḑice cu dreptŭ cuvîntŭ, că de astădată senatorulŭ comentatorŭ alŭ Constituțiuniĭ române ne aduce opulŭ sĕŭ de căpetenie, dacă nu o capod'operă de străduința juridică-politică.

«D-lŭ Meitani caută a esplica funcționarea regulară a regimuluĭ constituționalŭ prin tóte țĕrile. Pentru acésta a făcutŭ bine de a a-

lergatŭ la archetipulŭ, ca să nu ḑicŭ prototipulŭ, tuturorŭ pactelorŭ constituţionale moderne care este *marea carte a libertăţilorŭ* Englitereĭ din primiĭ anĭ aĭ secululuĭ XIII.

«Eŭ unulŭ sunt convinsŭ că d-lŭ Meitani a nimerit'o bine căutândŭ de unde şi cum s'a iscatŭ constituţionalismulŭ acesta odiernŭ, care face giurulŭ lumeĭ civilisate. Nu maĭ puţinŭ a nimerit'o şi când se arată persuasŭ că pentru a înţelege sructura constituţiuniĭ englese trebue a o studia în istoria Englitereĭ. De aceea, pentru a preurzi şi tinereĭ Constituţiunĭ române unŭ traiŭ de viéţă lungă, cautĭ să vedemŭ cum 'şi până la ce gradŭ reunesce România de astă-ḑĭ condiţiunile de prosperitate a regimuluĭ de libertate. Nimica, se vede, nu lipsesce aicĭ din cea ce trebue unorŭ instituţiunĭ politice pentru ca să prindă rădăcină adâncă şi să se desvolte pentru fericirea unuĭ poporŭ de viţă bună şi cu bune însuşirĭ.

«Regimele constituţionalŭ are acestŭ bunŭ prea stimatŭ, că mereŭ şi necontenitŭ se caută a se potrivi legile cu deprinderile morale, şi a se regula deprinderile prin legĭ cât maĭ bune şi împlantate în consciinţa tuturorŭ şi iubite de toţĭ, de principe şi de poporŭ.

«Bine este dară a se sci, în de totŭ, de cine şi cum se facŭ legile cele bune. Insă maĭ bine şi de folosŭ este a ne pricepe cum să facemŭ şi să dregemŭ ca legile bune să se aplice bine, căcĭ bunătatea legilorŭ maĭ vârtosŭ atârnă de la acurata lorŭ esecutare. A compara o constituţiune politică cu o plantaţiune tînĕră lăsată în voia vênturilorŭ, adecă a o lăsa să créscă maĭ întâiŭ şi să trăiască pentru a o judeca, este a comite nu numaĭ o eróre de perspectivă, ci maĭ alesŭ a nu purta grijă de ceea ce face maĭ cu sémă viéţa uneĭ instituţiunĭ, vremŭ să ḑicemŭ practica eĭ de tóte ḑilele şi necontenita îngrijire.

«Ni s'a părutŭ că comentatorulŭ nostru constituţionalŭ e pătrunsŭ de acestŭ adevĕratŭ sistemŭ de a esplica de la începutŭ şi a nu înceta nicĭ odată de a esplica resultatele practiceĭ constituţionale. Domnulŭ şi Ministriĭ fiindŭ în mecanismulŭ constituţionalŭ pirotulŭ prin care totulŭ se mişcă, d-lŭ Meitani se arată însuşĭ cu deplină satisfacţiune în adânculŭ inimeĭ că face o operă cu totulŭ naţională. A scrie,

comentândŭ constituţiunea nóstră, despre prerogativele Suveranuluĭ constituţionalŭ şi despre diregĕtoria Ministrilorŭ sĕĭ rĕspunḑĕtorĭ este de bună sémă a fi folositorŭ ţĕriĭ, a coopera la întemeierea instituţiunilorŭ sale libere.

«Faţă cu aşa de bune intenţiunĭ şi cu atâtŭ de stăruitóre străduinţe, devolute asupra unorŭ studiĭ de aşa mare interesŭ, critica caută să fie nu atâtŭ scrupulósă cât simpatică şi binevoitóre.

«Lucrarea de acum a d-luĭ Meitani s'ar puté intitula : Despre prerogativele Regeluĭ constituţionalŭ şi despre atribuţiunile Ministrilorŭ sĕĭ rĕspunḑĕtorĭ, comentate dupre textulŭ constituţiuniĭ în vigóre. In faţă cu demnitatea regală se pune diregĕtoria ministerială. Regele domnesce, ministerulŭ ocârmuiesce (Le roi régne, mais ne gouverne pas). Iacă, în patru vorbe, teoria guvernamentuluĭ constituţionalŭ. Cât despre practică, comentatorulŭ nostru n'a întreprinsŭ a face numaĭ istoriculŭ împrejurărilorŭ după carĭ s'a importatŭ la noĭ o carte constituţională, ci caută încă a arăta că, după ḑece anĭ de practică liberală, ne putemŭ lăuda şi cu excelenţa puneriĭ în aplicare a teoriilorŭ constituţionale.

«D-lŭ Meitani totuşĭ este pe calea cea bună. Totŭ făurindŭ va ajunge meşterŭ-faurŭ de comentariĭ constituţionale. Metodulŭ adoptatŭ însă în recenta sa lucrare se resimte maĭ vârtosŭ de o precipitare regretabilă în aprecierile sale istorice. Aşa bună óra (la pag. 22), sub No. 628, citimŭ următórele :

«Regimulŭ constituţionalŭ a fostŭ pururea regimulŭ celŭ maĭ bine «vĕḑutŭ, din causă că elŭ singurŭ dă mişcare multă în funcţionarea «organismuluĭ puterilorŭ publice. Istoriculŭ Fotino ne ḑice că Domniĭ «*de prin vechime* luaŭ *totŭ-d'auna* părerea adunărilorŭ ţĕreĭ. Nicĭ una «din afacerile cele marĭ ale Statuluĭ nu se resolva fără consimţimîntulŭ «acestorŭ adunărĭ». Acéstă sentinţă o citéză d-lŭ Meitani din grecésca luĭ Fotino, scriindŭ însă cu litere latine.

«Alăturea cu acestea ne-amŭ permite să ḑicemŭ ce urméză.

«Celŭ maĭ vechiŭ cronicarŭ moldovénŭ cunoscutŭ, vorniculŭ mare Grigorie Ureche, ne dă óreşĭ-carĭ lămurirĭ despre aşezămintele cele d'intâiŭ ale domnieĭ Moldoveĭ. Elŭ ḑice, în capitolulŭ întitulatŭ : «Pen-

«tru descălecatulŭ țěreĭ Moldeveĭ», că «o samă de feciorĭ de domnĭ...
«și cu ómeniĭ lorŭ din Maramureșŭ, viindŭ peste munțiĭ ungurescĭ
«și peste munțiĭ țěreĭ Moldoveĭ, vênândŭ hérc sĕlbatice, până aŭ e-
«șitŭ la apa ce-ĭ dicemŭ Moldova, gonindŭ unŭ zimbru, carele l'aŭ
«și vênatŭ la loculŭ unde se chiamă acmu satulŭ Boureniĭ, pre acea
apă a Moldoveĭ . . .

«. . . Și pentru acésta se cunósce că, precum nu este descălecată
«țéra de ómenĭ așezațĭ, așa nice tocméla, nice obiceele țěreĭ bine nu-sŭ
«așezate; ci tótă direptatea aŭ lăsatŭ pre celŭ maĭ mare să o giudece,
«și ce i-aŭ părutŭ luĭ, orĭ bine orĭ rěŭ, aceea aŭ fostŭ lége; de unde
«aŭ luatŭ și voe p'așa mărie și vărvu. De ce cumu-ĭ voia Domnuluĭ,
«numaĭ ce caută să le placă tuturorŭ, orĭ cu folosŭ orĭ cu paguba
«țěreĭ, care obiceiŭ și până astă-dĭ trăesce.

«Și aŭ domnitŭ doĭ anĭ Dragoșŭ Vodă, și s'aŭ săvârșitŭ.» (Cap. I.)

«Și întru acésta începătura aŭ fostŭ domnia ca o căpitănie.» (Cap. I. Cron. Ureche.)

«Cap. XIII. De domnia luĭ Bogdanŭ Vodă feciorulŭ luĭ Stefan Vodă celuĭ Bunŭ (1504—1517).

«Iară în anulŭ 7025 Aprilie în 18, rĕposat'aŭ Bogdanŭ V, celŭ
«orbŭ și grozavŭ, fiiulŭ luĭ Stefanŭ Vodă, la unŭ césŭ de nópte, în
«Târg în Huși, nu cu puțină laudă pentru lucrurile vitejescĭ ce aŭ fă-
«cutŭ. Că nu în bețiĭ și în ospețe petrecea, ci ca unŭ strejariŭ în
«tóte părțile priveghia, ca să nu se știrbéscă țéra ce-ĭ rĕmăsese de la
«tată-sĕŭ. Și domnindŭ 12 anĭ și 9 lunĭ și 3 sĕptĕmânĭ, multe lu-
«crurĭ bune aŭ făcutŭ și cu mare cinste l'aŭ îngropatŭ în mănăști-
«rea Putna.

«Iar ce se va fi lucratŭ înăuntru, saŭ în țéră la noĭ despre par-
«tea giudéțelorŭ și a direptățeĭ nu aflămŭ; ce cunóscemŭ, că unde nu-sŭ
«pravile, din voia domnilorŭ multe strâmbătățĭ se facŭ.»

«Să punemŭ acum de o parte cercetările comparative dintre constituțiunea română și cu cartele constituționale ale altorŭ țěrĭ, și să ne ocupămŭ de ceea ce d-lŭ Meitanĭ numesce «istoria și datinele «nóstre naționale.» La fie-ce articolŭ găsimŭ însemnărĭ juridico-isto-

rice preţióse, chiar şi atuncĭ când ele ni s'aŭ părutŭ neacurate. Să continue comentatorulŭ nostru și va face maĭ bine.

«La art. 91 textulŭ este lămuritŭ : «*regele nu póte să devie capulŭ* «*unuĭ altŭ statŭ fără consimţimêntulŭ adunărilorŭ.*» Paragrafulŭ alŭ 2-lea, alŭ art. determină procedura după care se exprimă învoirea representaţiuniĭ naţionale, și care este aceeașĭ ca la orĭ-ce modificare a dispoziţiunilorŭ constituţionale, adecă $^2/_3$ din numĕrulŭ celorŭ presenţĭ într'unŭ completŭ de $^2/_3$ din efectivulŭ membrilorŭ. Regeluĭ, ḑice d-lŭ Meitani, póte să-ĭ surîḑă splendórea uneĭ îndoite coróne; lucirea pietrelorŭ preţióse ce ea va arăta póte să turbure, întru câtŭ-va, vederea limpede, la începutŭ, a suveranuluĭ; și într'o asemenea eventualitate, legea a ḑisŭ că, și Domnulŭ, și Camera și Senatulŭ aŭ să judece și să hotărască.... După art. 48 din constituţiunea Greciel, este proibitŭ în modŭ hotărîtorŭ regeluĭ Elenilorŭ de a fi vr'odată și capŭ alŭ vre-unuĭ altŭ statŭ. Ni se pare că aci nemeresce bine comentatorulŭ nostru constituţionalŭ când (pag. 13) arată causa pentru care se proibesce coróna duplă unuĭ monarchŭ constituţionalŭ. Când unŭ statŭ maĭ slabŭ şĭ-ar pune capulŭ sub coróna unuĭ statŭ maĭ tare, individualitatea celuĭ slabŭ s'ar sdrobi lesne de celŭ maĭ tare. Acesta ni se pare destulŭ temeiŭ pentru disposiţiunea proibitivă absolută.

«După textulŭ constituţiuniĭ nóstre, învoirea ambelorŭ Camere legiuitóre este destulă garanţie pentru o înţeléptă resoluţiune.

«La articolulŭ 92 textulŭ ḑice : «Persóna regeluĭ este neviolabilă. «Miniștriĭ luĭ sunt rĕspunḑĕtorĭ. Nicĭ unŭ actŭ alŭ regeluĭ nu póte «avé tărie, dacă nu va fi contrasemnatŭ de unŭ ministru care, prin «acésta chiar, devine rĕspunḑĕtorŭ de acelŭ actŭ.»

«Maĭ bine de o jumătate din cărticica d-luĭ Meitani se vede umplută ochiŭ cu comentariile acestuĭ articolŭ, care este tractatŭ ca o dogmă constituţională. Credemŭ că nu este de trebuinţă de o pré ageră perspicacitate juridică pentru ca să pricépă óre-cine că, dacă monarchulŭ constituţionalŭ este neviolabilŭ, apoĭ aceĭ ce-ĭ contrasemnéză actele adecă miniștriĭ caută să fie rĕspunḑĕtorĭ.

«Pentru ca coróna să fie neviolabilă caută să fie portofoliele responsabile.

«De aceea nicĭ responsabilitatea ministerială nu este nicĭ trebue să fie numaĭ o simplă ficțiune constituțională. Cine-va caută bine să rĕspundă pentru actele administrațiunii esecutive.

«Articlulŭ 93 cuprinde summa prerogativelorŭ suveranuluĭ constituționalŭ comentate în jumătatea a 2-a a cărticeleĭ d-luĭ Meitani.

«Inainte de a presenta conclusiunile ce ne-a inspiratŭ repedea cetire a comentariilorŭ d-luĭ Meitani credemŭ a face încă următórele citărĭ :

«Pag. 56—59. « . . . principiulŭ responsabilitățiĭ ministeriale este o creațiune cu totulŭ modernă. Dicemŭ modernă, față cu timpurile cele maĭ depărtate . . .

«In privința Statuluĭ Românŭ față cu principiulŭ acesta, ce amŭ cercetatŭ până aci, a responsabilitățiĭ ministeriale, avemŭ puține de cercetatŭ, puține de disŭ, Dreptulŭ nostru publicŭ internŭ a fostŭ puținŭ desvoltatŭ în trecutŭ. Era de libertate, instituțiunile moderne, sistemulŭ constituționalŭ, guvernulŭ representativŭ și corolariulŭ tutulorŭ acestorŭ întocmirĭ... principiulŭ responsabilitățiĭ ministeriale, aŭ fostŭ tóte aceste fórte târdiŭ așezate la noĭ. Vĕlulŭ intunericuluĭ din trecutŭ, ce ne acoperea, maĭ alesŭ în privința instituțiunilorŭ constituționale, nu se ridică pentru Statulŭ Românŭ de câtŭ în 1858 Augustŭ 7, atuncĭ când Convenția din Paris așeză primele base ale organisăriĭ nóstre politice. Art. 14 din menționata convenție ne arăta că principele guvernéză cu concursulŭ miniștrilorŭ numițĭ de dênsulŭ... Art. 15 adăoga : «Orĭ-ce actŭ, emanatŭ de la capulŭ Statuluĭ, trebue să fie contra-semnatŭ de către miniștriĭ competințĭ. — Miniștri vorŭ fi respundĕtorĭ *de violarea legilorŭ* **și maĭ alesŭ de orĭ-ce risipă a banilorŭ publicĭ.** — Eĭ vorŭ fi justițiabilĭ înaintea Inalteĭ curțĭ de Justiție și de Casație. Urmăririle vorŭ putea fi provocate și de principe și de Adunare. — Punerea sub acusațiune a miniștrilorŭ nu se va putea pronunța de câtŭ cu majoritatea de două părțĭ din treĭ a membrilorŭ presențĭ.»

«Afară de aceste disposițiunĭ aflate într'o întocmire regulată, nu vomŭ merge negreșitŭ să căutămŭ pedepsele, ce aplica fruntașilorŭ țĕriĭ Domnulŭ Țepeșŭ și alțĭ semenĭ acestuia.

«Așa, știmŭ că Vlad III (1), în periodulŭ primeĭ sale domniĭ, se arată unulŭ din Domniĭ ceĭ maĭ crudĭ din câțĭ Țara Românescă a avutŭ vre-odată să sufere. Elŭ chemă într'una din dile pe toțĭ fruntașiĭ Statuluĭ și-ĭ măcelări pe toțĭ ;

(1) Supranumitŭ Țepeșŭ saŭ Țepeluș, 1456.

așa știa elŭ să facă judecată și să o esecute contra celorŭ ce-lŭ nemulțumia (1). Ce să maĭ ḑicemŭ de Vladŭ I Țepeșŭ care puse în țépă pe toțĭ fruntașiĭ Târgoviștei în întĕia zi de paște, 1400, pentru o mică ofensă ce aceștia făcuseră unuĭ frate alŭ luĭ Țepeșŭ (2). Totŭ astŭ-felŭ pe la 1585, Mihnea turcitulŭ porunci să se tae capulŭ luĭ Stanciŭ, fruntașŭ alŭ țĕriĭ, mare Logofĕtŭ. Maĭ târḑiŭ, Mihnea III pe la 1658 decapită pe Vornicu Radu Kindescu, pe frațiĭ acestuia Negoiță și Moise; pe marele Spătarŭ Udriță; pe marele Stolnicŭ Radu Fărcășanu; pe marele Postelnicŭ Perețeanu împreună cu fiulŭ acestuia Preda, mare logofĕtŭ; pe marele Comis Badea Comăneanu și alțĭ mulțĭ fruntașĭ aĭ țĕriĭ (3). — De câte orĭ ne silimŭ dar a comenta pactulŭ nostru fundamentalŭ din 1 Iuliŭ 1866, nu ne vomŭ urca nicĭ odată la asemenea sorginte, pentru a lumina pe cititorŭ și a ne lumina și convinge pe noĭ înși-ne. Vomŭ alerga la instituțiunile moderne, la instituțiunile altorŭ țĕrĭ, ce aŭ întocmirĭ semene întocmirilorŭ nóstre; vomŭ întreba, vomŭ consulta pe aceĭ comentatorĭ carĭ aŭ esplicatŭ asemenea întocmirĭ.»

«Ca ultimă citațiune vomŭ citi cele din urmă pagine atingătóre de neresponsabilitatea Coróneĭ — Le roy ne peut mal faire.

Pag. 297—301. «Articolulŭ nostru 100, cu care ne ocupămŭ actualmente, combinatŭ cu art. 93 și 92 din Constituțiune, cu care ne-amŭ ocupatŭ deja, așéză unulŭ din pilastrele cele maĭ puternice, pe care se razemă mărețulŭ nostru edificiŭ politicŭ din Iulie 1866. — *Pactulŭ nostru fundamentalŭ* din 1866, acestŭ documentŭ scumpŭ, ce cuprinde drepturile cele maĭ sfinte ale națiuniĭ, așéză totodată o instituțiune nóuă, necunoscută până atuncĭ în țéră la noĭ, instituțiunea Regalitățiĭ și domnia ereditară. Constituțiunea, prin tóte disposițiunile eĭ, a căutatŭ se absórbă pe Rege în instituțiune, așa ca stabilitatea să se pótă odată întemeia în țéră și în Principe, neobicĭnuindu-ne a vedea pe persóna privată, ci numaĭ pe persóna publică, să putemŭ astfelŭ perpetua instituțiunea. Când Domnulŭ nu póte nicĭ da ordine, nicĭ face vre-unŭ actŭ, fără contrasemnătura ministruluĭ competentŭ, elŭ nu póte face nimicŭ vătămătorŭ țĕreĭ; când legea nóstră fundamentală declară că persóna Regeluĭ este inviolabilă, ea înțelege că Suveranulŭ Românieĭ nu este nicĭ responsabilŭ, nicĭ justițiabilŭ pentru nimicŭ, și fórte dreptă este declarațiunea acésta. De timpŭ ce Regele nu póte face nimicŭ vătămătorŭ țĕreĭ, elŭ nu póte fi pentru nimicŭ respunḑĕtorŭ, nicĭ justițiabilŭ (4). — Și tóte aceste întocmirĭ le-a făcutŭ țéra în 1866, tóte aceste ficțiunĭ

(1) Vedĭ F Aaron Idee repede de istorie t I p 107—108.
(2) Dionisie Fotino. Istoria vecheĭ Dacie. t II p. 37, ediția 1818.
(3) Dionisie Fotino. Istoria vecheĭ Dacie t II, p. 110 și 210, ediția 1818.
(4) L'inviolabilité, appliquée à une personne, signifie qu'elle n'est ni responsable, ni justiciable. Hello. loc. cit. p. 205 și 203.

constituţionale aŭ fostŭ create de pactulŭ nostru fundamentalŭ din acelŭ anŭ pentru a ne scăpa odată de starea nesigură din alte timpurĭ şi a se pune sfârşitŭ tuturorŭ acelorŭ rele, de carĭ a suferitŭ Statulŭ Românŭ din causa preschimbărilorŭ continue a Domnitorilorŭ de pe timpurĭ.

«Unulŭ din ilustriĭ nostri istoricĭ, d-lŭ F. Aaron, în precuvîntarea «istorieĭ», ce ne-a lăsatŭ, iată ce ḑice între altele asupra acesteĭ cestiunĭ: «In vremea de resuflare între acele resbóie crunte, şi chiar şi în sgomotulŭ acela alŭ armelorŭ, unirea Românilorŭ pentru slobodenie, şi faptele lorŭ cele viteze, cu care aŭ apăratŭ cinstea Patrieĭ, putea să înalţe duhulŭ lorŭ, să-ĭ facă a se simţi maĭ pre susŭ de ceea ce eraŭ, şi să îmbrăţişeze cultura cu foculŭ ce caracteriséză pe o astfelŭ de naţie; *dar ceea ce a opritŭ duhulŭ Românilorŭ de a nu se gândi la acésta şi de a nu face nicĭ o mişcare spre înaintare* **a fostŭ turburările din întru,** *carĭ aŭ fostŭ maĭ dese decât resbóele cu puterile vecine, carĭ aŭ ţinutŭ maĭ multŭ decât acestea,* **şi aŭ pricinuitŭ maĭ marĭ nefericirĭ decât ar fi putută se aducă Românilorŭ orĭ care putere streină.** Pe când naţia desfăşura o energie naţională apărândŭ drepturile Patrieĭ, *slava* **tronuluĭ** *aţiţa jaluzia între familiile cele maĭ însemnate ale ţěreĭ,* acésta încuibă dihonia; intrigile tăiară pe tótă naţia în partide, aprinseră între Românĭ unŭ focŭ de vraşmăşie şi de resbóe crunte, şi Româniĭ, pentru o deşertăciune a unuia şi a altuia, věrsară sânge de Românŭ! Aceste nenorocirĭ obştescĭ ţinură maĭ multe vécurĭ, supseră měduva ţěreĭ maĭ multŭ decât resbóele streine, slăbiră pe Românĭ chiar în vremile în carĭ trebuia se desfăşure vitejia cea maĭ minunată. Unele din urmările acelorŭ nenorocirĭ veniră până la noĭ, şi cu durere se simtŭ şi astăḑĭ de orĭ-care Românŭ patriotŭ...».

«Astfelŭ vorbea în 1836 unulŭ din aceĭ publiciştĭ însemnaţĭ, a cărorŭ nume e simbolulŭ redeşteptăriĭ nóstre naţionale. O asemenea dar stare de lucrurĭ, constituanţiĭ nostri din 1866, recitindŭ istoria şi věḑêndŭ relele trecutuluĭ, aŭ voitŭ să facă să dispară, aşeżândŭ şi întărindŭ prin tóte mijlócele stabilitatea pe tronŭ; şi tronulŭ astfelŭ se întăresce, şi dihonia, de care vorbesce ilustrulŭ istoricŭ, astfelŭ se înlătură, făcêndu-se să se stingă, din inima fie-căruĭ visătorŭ, speranţa chiar de a' puté vre-odată încinge *Coróna* ţěreĭ, *ce* este dată, cu dreptŭ de moştenire, familieĭ Regeluĭ nostru Carol I de Hohenzollern Sigmaringen, actualulŭ nostru Suveranŭ.

«Acéstă stare de lucrurĭ nu se putea altfelŭ funda pentru totdeauna, decât lăsândŭ în afară de orĭ-ce luptă de partidŭ, pentru ocuparea locurilorŭ din ministerŭ, pe Şefulŭ irresponsabilŭ alŭ Statuluĭ.

«De nu amŭ pune în minte tóte învěţămintele istorieĭ, de nu ne-amŭ folosi de esperienţa trecutuluĭ, de nu amŭ citi cu folosinţă criticele ilustrilorŭ nostri scriitorĭ, din alte timpurĭ, de nu ne-amŭ pătrunde adâncŭ de acestŭ adevěrŭ

necontestabilŭ că preschimbările continue nu aducŭ decât tempeste şi cataclisme, nu amŭ merita, în casulŭ acesta, să atingemŭ vre-odată ţĕrmulŭ acela doritŭ ce steaua tutelară a Românieĭ, luminându-ne de şése secolĭ, ne-a arĕtatŭ în fine de pe înălţimile ce înconjóră Plevna; în acelŭ orăşelŭ din Bulgaria, de 30,000 suflete, sângele bravilorŭ noştri ostaşĭ a chezăşuitŭ cu desăvârşire viitorulŭ măreţŭ ce Provedinţa a hotărîtŭ Românilorŭ. Spre acésta să iubımŭ legile ţĕreĭ; ca să le ıubimŭ trebue să le cunóştemŭ, şi ca să le cunóştemŭ trebue să le învăţămŭ... Să citımŭ dar, ca să învĕţămŭ, legea legilorŭ, Constituţiunea nóstră.»

«Tóte ficţiunile d-luĭ Meitani se potŭ înţelege şi esplica; una singură, credemŭ, nu se póte susţiné decât întorcêndu-ne îndărătŭ în nóptea trecutuluĭ.

«Anulŭ trecutŭ (1885) venerabilulŭ nostru colegŭ, raportorulŭ asupra cărţiĭ d-luĭ Meitani, aducea aminte decisiunea anterióră luată de Academie cu privire la elaboratulŭ d-luĭ Meitani, cu ocasiunea concursuluĭ din anulŭ 1884. Acea decisiune era în cuprindere ca să se aştepte eşirea de sub tiparŭ a întreguluĭ opŭ, şi dreptŭ aceea n'a maĭ înnoitŭ propunerea de a se premia studiele d-luĭ Meitani. Urmândŭ acéstă prudentă reservă, viŭ şi eŭ a nu propune alta decât să aşteptămŭ coronamentulŭ opuluĭ pentru a-lŭ lăuda după tótă cuviinţa.»

Despre colecţiunea d-luĭ Teodorescu raportulŭ specialŭ se rostesce în următorulŭ modŭ :

Poesiĭ populare române. Culegere de G. Dem. Teodorescu. Bucurescĭ 1885.— Raportŭ de d-lŭ B. P. Hasdeŭ.

«Colecţiunea de cântece poporane, publicată de d-lŭ G. Dem. Teodorescu, è fórte meritósă, şi de aceea subscrisulŭ, împreună cu d-lŭ *G. Sion*, am fostŭ propusŭ deja din sesiunea trecută de a se da eminentuluĭ colectorŭ unŭ ajutorŭ bănescŭ, întocmaĭ după cum s'a datŭ Părinteluĭ *S. Fl. Marian* pentru publicarea descântecelorŭ. Cartea este de ajutoratŭ, da; de premiatŭ, nu. Premiarea presupune o însemnată

activitate intelectuală proprie a celuĭ premiatŭ; ajutorarea constată numaĭ o mare dosă de persistență saŭ de muncă materială.»

Comisiunea dară se crede datóre a recomanda plenuluĭ acordarea unuĭ ajutorŭ de una mie leĭ colecțiuniĭ d-luĭ Teodorescu. D-niĭ *Maiorescu* și *Negruzzi*, separându-se în acéstă privință de opiniunea majorităţiĭ, aŭ fostŭ de părere a se acorda colectoruluĭ premiulŭ Năsturelŭ-Herescu.

Despre lucrările d-luĭ Grandea, raportorulŭ specialŭ d-lŭ *Maiorescu* a emisŭ următórele :

Gr. H. Grandea, Miosotulŭ, Poesiĭ. A patra ediție Bucurescĭ 1885.
Gr. H. Grandea, Nostalgia, Poesiĭ. Bucurescĭ 1885.
Gr. H. Grandea, Fulga saŭ idealŭ și realŭ. A opta ediție. Bucurescĭ 1885.
Raportŭ de d-lŭ T. Maiorescu.

«*Domnilorŭ Colegĭ*,

«Dintr'o notiță biografică ce și-a pus-o d-lŭ Grandea în noua ediție (din 1885) a poesiilorŭ d-sale *Miosotulŭ*, resultă, că aceste poesiĭ aŭ fostŭ scrise, pe când D-sa era în vârsta de la 15 la 20 de anĭ (între 1858 și 1864; d-lŭ Grandea e născutŭ la 1843).

«De atuncĭ în timpŭ de peste 20 de anĭ d-lŭ Grandea nu maĭ publicase alte poesiĭ. Dar în contra celorŭ ce «bănuiaŭ», că politica, l'arŭ fi absorbitŭ cu totulŭ, D-sa ne asigură, că «nu dă politiceĭ d̦i-«leĭ decât timpulŭ în care voesce să se repauseze de celelalte studiĭ «și lucrărĭ», și că «grămădesce în sartarele luĭ», ca fiecare autorŭ «petre scumpe saŭ false». (Prefața din 1884).

«Și în adevĕrŭ la 1885 a maĭ publicatŭ volumulŭ de poesiĭ *Nostalgia.*

«Din acésta dar se cuvine maĭ alesŭ a fi judecatŭ poetulŭ. Căcĭ cele d'întâĭ încercărĭ sunt prea din copilărie, și autorulŭ însușĭ în prefața din 1884 vrea să desarmeze critica maĭ seriósă prin următórele cuvinte : «Critica ar fi pretențiósă, dacă ar căuta în aceste

«versurĭ ceea ce nu se află decât în fructele uneĭ minţĭ cóptă prin «vârstă, studiŭ şi esperienţă. Ea va avea ocasia să-şĭ arate ascuţimea «condeiuluĭ asupra lucrărilorŭ din o vârstă maĭ înaintată».

«De şi noĭ suntemŭ de părere că nu ar fi «pretenţiósă» critica, dacă ar cere, ca orĭ ce lucrare publicată să fie fructulŭ uneĭ minţĭ cópte, ci că din contră este pretenţiosŭ autorulŭ, care se presintă în publicŭ înainte ca mintea să-ĭ fie cóptă, totuşĭ pentru judecarea scrierilorŭ presentate la concursŭ trebue să admitemŭ reserva făcută de însuşĭ autorulŭ, şi ne vomŭ ocupa dar maĭ alesŭ de poesiile posterióre adunate în volumulŭ *Nostalgia*, precum şi de novela *Fulga*.

«Din aceste două cărţĭ supunŭ apreţieriĭ D-vóstre următórele citate, destulŭ de numeróse pentru a vĕ puté forma convingerea asupra întregeĭ valorĭ literare a lucrărilorŭ din carĭ sunt extrase:

Din Nostalgia:

'Mĭ-aŭ ḑisŭ desŭ amiciĭ meĭ
Când eramŭ copilŭ ca eĭ:
«Cu voinţa ta de ferŭ
Şi cu mândru-ţĭ caracterŭ,
Veĭ fi Cromvel maĭ târḑiŭ.»
Dragă, eĭ minţiaŭ... o sciŭ!

(pag 13).

Eram strugurŭ înainte,
Eram june coptŭ de minte,
De când însă te-amŭ zăritŭ,
Strugurul s'a stafiditŭ,
Iară mintea mĭ-a peritŭ.

(pag. 12).

Am scăpatŭ acum de jugŭ,
Jugulŭ dulceluĭ amorŭ;
Par'că esŭ dintr'unŭ coscĭugŭ,
Ḑeŭ, aşa respirŭ uşorŭ!

(pa. 20).

Tómn'aĭ către fine. Vêntulŭ rece bate,
Scuturândŭ din arborĭ frunḑele uscate.

Dar vĕḑêndŭ cum ele se rotescŭ în vêntŭ
Şi ca plóie d'aur cadŭ *p'acestŭ pămêntŭ,*
Cletinându-mĭ capulŭ, ḑicŭ cu întristare etc.
(*pag. 23*).

Fragidă ca crinulŭ ce, scăldatŭ de roă,
Dulce ilŭ poleïe rumenele zïorĭ,
Veselă ca plaïulŭ când o bură-lŭ plouă.
Şi iĭ smălţuesce vile culorĭ,—
Te-amŭ vĕḑutŭ, copilă, pe aceste malurĭ,
In astŭ cuïbŭ divinŭ,
Ce se oglindează în albastre valurĭ,
Ca'ntr'unŭ cerŭ seninŭ.
(*pag 28*).

Ilusie plăcută! Dar când încercŭ pe liră
Să cânt ce simţŭ în mine, ce mintea mea admiră,
Atuncĭ.., atuncĭ *svêrl lira,* de ea find nedemnŭ,
Şi viselorŭ ascunse îndată mĕ resemnŭ.
(*pag 44*)

Sufletu-ţĭ candid 'şĭ închipuïesce
Totŭ frumuseţe, ca celŭ copilŭ
Care se jócă şi plăsmuïesce,
Ca elŭ întocmaĭ îngerĭ d'argilŭ.

Scumpe ilusiĭ, fulgerŭ în care
Noĭ vedemŭ cerulŭ ce ne-amŭ promisŭ,
Vĕ cunoscŭ preţulŭ cât e de mare,
Aḑĭ când din sînu-mĭ voĭ v'aţĭ proscrisŭ!

Oh! facă cerulŭ, scumpă copilă,
Ca în ilusiĭ să sborĭ mereŭ...
Realitatea, monstru ce 'mpilă,
Să nu te prinḑă în sborulŭ tĕŭ.
(*pag. 70*).

Voĭoşĭ serbămŭ, Armido, a ta aniversară.
Natura însă-ĭ tristă şi plângerea-ĭ amară
Resună p'între pomiĭ de frunḑă scuturaţĭ,
Ca gemĕtulŭ în nópte alŭ celorŭ trepasaţĭ.
(*pag. 71*).

FICA LUI GELU

In castelulŭ ce-şĭ resfaţă
Fruntea veche pîntre norĭ,
Aţĭ vědutŭ p'a luĭ teraţă
O fecióră une-orĭ?

Ea e jună şi frumósă,
E a lumeĭ mândră stea,
E candidă şi duiósă...
O cunósce-ţĭ voĭ pe ea?

Degetele-ĭ fugětóre
Scotŭ din harpa de ebenŭ
Sunete fermecătóre
Care 'ncântŭ acelŭ edenŭ.

Ale mele secĭ cuvinte
De ce n'aŭ putere, ḑěŭ,
Să deştepte 'n voĭ ferbinte
Dorulŭ care-lŭ simţŭ mereŭ.
(pag. 91)

«Din *Fulga*:

— Păcatŭ de acestŭ june! — esclama une-orĭ o dómnă care păstrase din junețea de odinióră numaĭ cochetăria, şi pe lângă carĭ grațiile arŭ fi pututŭ trece fără témă că vorŭ fi întunecate. — Păcatŭ! — ḑicea ea, — ĭĭ placŭ maĭ multŭ ḑînele munteluĭ, arboriĭ stâncelorŭ, noriĭ ceruluĭ, de câtŭ lumea. Este unŭ sělbatecŭ. N'are crescere. Cu tóte că în faţa luĭ este o dulce melancolie, dar sunt sigură că este unŭ fiŭ de bădăranŭ. *(pag. 6)*

Ochiĭ 'ĭ eraŭ arḑětorĭ, buzele ĭĭ murmuraŭ. Unŭ fluture, lipindu-se de buzele eĭ, arŭ fi auḑit'o şoptindŭ: *unde o fi elŭ acum?* Apoĭ întórse ochiĭ către monastire şi'ĭ aținti la ferêstra vecină cu a eĭ. Nu vědu de câtŭ perdelele albe fîlfîindŭ în vêntŭ, pomiĭ legănându'şĭ vêrful şi suspină. *(pag. 9 şi 10)*

Cum! esclamă Zoe — şi elŭ a ştersŭ aceste versurĭ carĭ sunt atâtŭ de frumóse? Dacă 'lŭ voiŭ cunósce odată, o să'lŭ rogŭ să mi le scrie *în albumŭ.*
(pag. 11)

— De odată Zoe se schimbă la faţă. Ea vědu unŭ june care înainta încetŭ şi cugetândŭ. Ascunse hârtia în sînŭ. Ochiĭ lorŭ se întâlniră, şi douĕ scânteĭ scăpărară de odată.

— Cine o fi? — se întrebă copila roşindŭ şi tremurândŭ. Ochiĭ eĭ înpăenjenaţĭ nu maĭ vedeaŭ de câtŭ întunerecŭ, şi în acelŭ întunerecŭ privirea tristă şi profundă a juneluĭ.

— Cine o fi? — se întreba Fulga, urmândŭ calea către monastire. Nu putea se'şĭ ştérgă din minte acea figură de îngerŭ şi acea ochire care îĭ pătrunsese totŭ sufletulŭ.

Nóptea veni. Luna se ridică pe umĕrulŭ déluluĭ şi lumină întinsa şi frumósa vale a Argeşuluĭ. Lumea dormea. Intr'acelaşĭ timpŭ două ferestre se deschiseră la monastire, două figurĭ se arătară.

— Cine o fi? — murmură Zoe, înclinându-şĭ fruntea pe mână.

— Cine o fi? — murmură Costinŭ, ştergêndŭ o lacrimă.

Şi ochiĭ lorŭ rătăcitră multŭ timpŭ peste vale. Apele scânteiaŭ la lumina luneĭ şi a stelelorŭ.

In acelaşĭ timpŭ două suspine se îngânară cu frémătulŭ frundelorŭ, cu cântecŭlŭ greerilorŭ, două vocĭ şoptiră:

— Cine o fi?

Şi ferestrele se închiseră. *(pag. 12 şi 13)*

Intinse braţele ca s'o strângă la sînŭ, fantasma peri.

Costinŭ se sculă cu fruntea udată de sudorĭ. Lacrimĭ ardĕtóre îĭ şuruiaŭ din ochĭ. Camera părea plină de profumulŭ ce esala pĕrulŭ fantasmeĭ.

Rĕmase multŭ pe gândurĭ. Era turburatŭ, tristŭ şi voiosŭ, audia în sufletulŭ luĭ şuerăturile vijelieĭ, adierile îmbălsămite ale dimineţeĭ, gugulirile voluptăţiĭ sufletescĭ, vedea seninulŭ ceruluĭ, purpura zorilorŭ, rĕsfrângându-se în cristalulŭ apelorŭ. Işĭ trudia mintea ca să înţelégă acelŭ misterŭ.

— Să credŭ în farmece? — se întreba elŭ cu ciudă, ştergêndu-se pe frunte.— Pentru ce copila de erĭ nu'mĭ ese din minte? Ciudatŭ!

Şi elŭ eşi din casă, dóră va eşi copila din inima luĭ!

Dar să nu eşĭ, Zoe! Unde veĭ afla tu unŭ templu maĭ sântŭ, maĭ luminosŭ, maĭ plinŭ cu armonie şi amorŭ, de câtŭ inima luĭ Costinŭ Fulga? Nu te îngrija dacă s'a supĕratŭ óre-cum, pentru că nu înţelege ceea ce simte.

Pentru întâia óră simte voluptósele torturĭ ale amoruluĭ. Şi tu totŭ asemenea, dulce copilă, tu care te svârcolescĭ cu neastâmpĕrŭ în patu'ţĭ virginalŭ fără ca somnulŭ să pótă atinge genele'ţĭ lăcrămate.

Cele două ochirĭ ce v'aţĭ aruncatŭ erĭ, aŭ fostŭ două fulgere; inima vóstră a fostŭ iasca care s'a aprinsŭ de acestŭ focŭ cerescŭ. Tóte apele pămêntuluĭ nu potŭ stinge ceea ce Dumnedeŭ aprinde. *(pag. 15 - 16)*

Intr'o spelunca sub pólele monastireĭ, vĕdu pe Zoe. Era însoţită de Amalia. Biata copilă avea aerulŭ abătutŭ. Şedea pe ţĕrmulŭ unuĭ isvorŭ şi rupea

florĭ dintr'unŭ buchetŭ pe carĭ le arunca în apă, apoĭ le urma cu ochiĭ cum plutiaŭ.

Costinŭ nu cuteză a se apropia. Şi cu tóte acestea câtŭ de multŭ doria să şaḑă pe acelŭ covorŭ de iarbă lângă copilă, maĭ cu sémă că era unŭ locŭ liberŭ lângă dênsa! *(pag. 23)*

Vorbiră de poesie, de musică, de pictură, de botanică, de astronomie, numaĭ de amorŭ nu cutezară nicĭ unŭ cuvînt.

A treia ḑi Costinŭ într'unŭ momentŭ de răpire, o salută cu numele simplu :

— Zoe!

A patra ḑi elŭ nu eşi din casă, avu frigurĭ. Zoe aflândŭ, se închise şi stătu tótă nóptea la feréstră.

A cincea ḑi se întâlniră.

Elŭ îĭ ḑise : — Zoe!

Ea îĭ ḑise : — Costinŭ! şi 'ĭ întinse mâna pe care elŭ o atinse cu buzele. *(pag. 27)*

Uranu este unŭ nume care ascunde pe celŭ adevĕratŭ.

Nicĭ că amŭ putută face altminterea, când ceĭ maĭ mulţĭ din eroiĭ noştri vieţuescŭ încă.

Zoe vorbi părinţilorŭ eĭ atâta despre întinsele cunoştinţe ale luĭ Costinŭ Fulga în litere, scinţe şi arte, în câtŭ aceştia întinseră mâna juneluĭ cu bună voinţă. *(pag. 29)*

«Aceste exemple potŭ întemeia părerea sub-scrisuluĭ, că operele d-luĭ Grandea nu sunt din cele ce s'arŭ cuveni să fie premiate de Academia Română».

Comisiunea a admisŭ prin votŭ conclusiunea raportuluĭ d-luĭ *Maiorescu*. Subscrisulŭ singurŭ n'a împărtăşitŭ si nu împărtăşesce acestŭ modŭ de a vedé. Nu mĕ sfiescŭ a susţiné că, lucrarea d-luĭ Grandea, fiindŭ maĭ bună decât tóte câte s'aŭ presintatŭ astă dată la concursŭ, urméză a fi premiată, după litera şi spiritulŭ testamentuluĭ. «D-lŭ Grandea — ḑicea la 1861 în Revista Română de George Creţénu — are o imaginaţie fină, naivă; poesia curge cu profusie din pana sa şi se traduce în cele maĭ graţióse comparaţiĭ şi imaginĭ...» Totŭ atuncĭ ḑicea Bolintinénu despre Grandea : «Poesiele sale când ne încântă prin delicateţa cugetărilorŭ şi eleganţa espresiilorŭ, când aŭ darulŭ

să misce inima și să lăcrimeze ochiĭ ceĭ maĭ secațĭ...» In fine, iată cum se rostia colegulŭ nostru d-lŭ Sion:

«Arŭ fi lucru de prisosŭ ca să facŭ unŭ elogiŭ maĭ întinsŭ acestorŭ versurĭ: ele se recomandă de sine-le. Corecția lorŭ, naturalitatea stiluluĭ, nobleța espresiilorŭ, suavitatea concepțieĭ, arta versificațieĭ, originalitatea ideilorŭ și a subiectelorŭ, — tóte aceste însușirĭ esențiale ale arteĭ poetice, — caracterisă unŭ talentŭ adevĕratŭ pentru junele Grandea și o aquisiție meritósă pentru literatura română».

Acum, decidețĭ, Domnilorŭ....

Anexa I.

MUSEULŬ ISTORICŬ ȘI ARCHEOLOGICŬ DIN TEMIȘÓRA. CĂLĔTORII ÎN INTERESULŬ SCIINȚEĬ. CERCETĂRĬ ULTERIÓRE IN ORADEA-MARE

de D-lŭ G. BARIȚŬ
Membru alŭ Academieĭ Române

Până în anulŭ trecutŭ 1885 avusem ocasiunĭ de a călĕtori și a petrece pe la unele localitățĭ maĭ însemnate numaĭ în partea de susŭ a Banatuluĭ Temeșanŭ, adecă în comitatele Carașŭ și Timișóra, iar districtele muntóse ale luĭ nu le cunosceamŭ; iar acéstă lipsă de cunoscință topografică o simțiamŭ de câte orĭ mĕ ocupamŭ saŭ cu istoria dacoromană dintre aniĭ 100 și 275 saŭ cu istoria care se începe cu primele invasiunĭ ale Turcilorŭ preste Dunăre încóce și se termină cu scóterea lorŭ definitivă anume din Banatŭ în urmarea păceĭ de la Passarovitz (Pasĭarevatz) încheiată în 21 Iunie 1718. Vechia mea dorință de a visita odată și părțile muntóse ale Banatuluĭ devenise maĭ intensivă din aniĭ de când în Timișóra, care este capitala Banatuluĭ și totodată cetate de mare importanță, s'a întemeiatŭ *o societate istorică și archeologică*, cu scopŭ declaratŭ de a studia istoria antică și a evuluĭ mediŭ, a culege documente și monumente din carĭ să înființeze unŭ museŭ archeologicŭ pentru «Ungaria meridională», precum se numesce în statutele sale, cum și a face săpăturĭ îndată ce-ĭ vorŭ permite mijlócele de banĭ.

Pentru ca să pociŭ face comparațiune ceva maĭ sigură între dóuĕ

musee și între cele dóuě societăți archeologice înființate numaĭ de puținĭ anĭ, în ḑilele prime ale luneĭ Septembre st. n. am maĭ visitatŭ odată miculŭ museŭ archeologicŭ din Deva, despre care avusem onóre a raporta în altă sesiune și am aflatŭ, că cu tótă lipsa greŭ simțită de mijlóce bănescĭ acelŭ museŭ s'a înmulțitŭ din noŭ cu câte-va obiecte și inscripțiunĭ de o valóre eminentŭ istorică, precum și că obiectele adunate atât daco-romane cât și unele preistorice, după cum se crede, sunt clasificate și așezate cu multă cunoscință de lucru. Pěcatŭ numaĭ că miculŭ localŭ închiriatŭ pentru museŭ corespunde rěŭ scopuluĭ și că este espusŭ la pericoluluŭ de focŭ.

Se adună în Deva și documente scrise, câte se potŭ afla în acea parte a Transilvanieĭ, din mare fatalitate însă maĭ multŭ cu scopŭ de a le pune în serviciulŭ politiceĭ naționaliste maghiare decât în alŭ sciințeĭ istorice pure.

De la Deva am apucatŭ pe rîulŭ Streiŭ în susŭ prin acelea regiunĭ încântătóre pline și de cele maĭ mărețe reminiscențe istorice, până la orașulŭ românescŭ Hațegŭ, iar de acolo plecândŭ în $^{2}/_{14}$ Septembre cu trăsura pe drumŭ bine îngrijitŭ pe la Sarmisegetusa înainte, de la comuna Zaicanĭ intrarămŭ pintre pădurĭ în pasulŭ saŭ strimtórea de munțĭ numită de comunŭ *Pórta de ferŭ,* unŭ nume fórte celebru acesta în istoria țěreĭ din maĭ multe vécurĭ, consideratŭ maĭ vîrtosŭ din punctŭ de vedere strategicŭ. Câtŭ ține maĭ alesŭ până la satulŭ Bucova saŭ și până la Bauțarĭ pintre acelea strîmtorĭ de munțĭ și între atâtea pădurĭ dese, chiar și ochiulŭ unuĭ laicŭ se póte convinge că orĭ ce armată eroică va fi încercatŭ să pătrundă vreodată prin acele strimtorĭ în sînulŭ Dacieĭ centrale și să respingă o armată patriotică disciplinată, va fi trebuitŭ să plătéscă cutezarea sa cu torențĭ de sânge věrsatŭ, încă și în casurĭ când armata ar fi fostŭ comandată de unŭ Traianŭ în contra unuĭ Decebalŭ saŭ de vreunŭ sultanŭ orĭ mare vezirŭ în contra unuĭ Ioanŭ Corvinŭ de Hunedóra. Munțiĭ de alăturea aceleĭ văĭ lungĭ nu sunt înalțĭ și nicĭ valea ce se întinde pintre aceia până la trecětórea de la Bucova nu este așa strîmtă precum o descriŭ uniĭ geografĭ maĭ vechĭ, este însă îngustă destulŭ pentru ca să nu poțĭ desfășura într'însa nicăirĭ vreo trupă

maĭ numĕrósă spre a o pune în ordine de bătae. Se potŭ vedé și urme de șanțurĭ trase în curmezișŭ peste vale și drumŭ. Despre epoca în care se vorŭ fi făcutŭ acele șanțurĭ de apĕrare, istoriciĭ Transilvanieĭ diferŭ în opiniunile lorŭ. Cea ce se scie de sigurŭ este că și în răsbóiele turcescĭ s'aŭ trasŭ asemenea șanțurĭ în strîmtorile numite Pórta de ferŭ. Din timpurile Romanilorŭ aŭ remasŭ numaĭ urmele drumuluĭ romanŭ care vine de la Banatŭ prin comuna bănățénă Marga la comuna Bauțarĭ; iar la Bucova s'aŭ maĭ aflatŭ și resturĭ de ziturĭ, cărămiḑĭ și alte obiecte căutate de archeologĭ. Totŭ în hotarulŭ Bucoveĭ se vĕdŭ urmele uneĭ petrăriĭ (carieră) de marmoră cristalină, cum ĭĭ ḑicŭ montaniștiĭ, iar maĭ la o parte zacŭ colóne și alte lucrurĭ de pétră începute de către petrariĭ romanĭ, dară neterminate. Când va veni odată timpulŭ și într'însulŭ ómenĭ cu averĭ marĭ ca unŭ Schlieman și totodată competențĭ în ale archeologieĭ, ca să desgrópe ruine de ale Ulpieĭ Traiane, atuncĭ aceia vorŭ sci judeca până la ce mĕsură se vorŭ fi folositŭ Romaniĭ în capitala Dacieĭ de petrăria de la Bucova. Intr'aceea Dr. I. F. Neigebaur între vreo *112* inscripțiunĭ decopiate de pe monumente de pétră scóse din ruinele Ulpieĭ Traiane nu a lipsitŭ a numi și pe cele sculptate în marmoră.

In aceașĭ ḑi, după călătorie de ḑece óre, am ajunsŭ séra târḑiŭ la orașulŭ Caransebeșŭ, cunoscutŭ sub acestŭ nume în actele publice de la 1273, espusŭ sub domnia turcéscă la marĭ adversitățĭ; din ḑilele împĕratuluĭ Iosifŭ II (1780—1790) residență a statuluĭ majorŭ pentru unŭ regimentŭ românescŭ de granițarĭ, iar de la an. 1865 resiḑență a episcopieĭ ortodoxe orientale românescĭ întemeiată de către Majestatea sa împĕratŭ și rege Franciscŭ Iosifŭ I spre mare consolațiune sufletéscă a Românilorŭ din Banatŭ, supușĭ până atuncĭ cu totŭ clerulŭ lorŭ ierarchieĭ sârbescĭ.

Avêndŭ cineva de scopŭ a studia istoria Dacieĭ luĭ Traianŭ și voindŭ a cerceta urmele drumuluĭ și ale localităților însemnate pe Tablele Peutingeriane, va face prea bine dacă va sta cevașĭ în Caransebeșŭ și, urcândŭ pe délŭ unde se maĭ cunoscŭ resturĭ multe ale uneĭ fortărețe vechĭ, va cerca să se orienteze de acolo, privindŭ

preste acea regiune frumósă și sănătósă până unde-lŭ vorŭ ajuta puterile vederiĭ; presupunŭ înse că va avé și conducĕtorĭ nu numaĭ ospitalĭ și binevoitorĭ, ci totodată pătrunșĭ pe deplinŭ de necesitatea cercetărilorŭ istorice, precum aŭ fostŭ pentru mine aceĭ doĭ domnĭ membri aĭ consistoriuluĭ recomandaţĭ de cătră venerabilulŭ octogenarŭ preas. domnŭ episcopŭ diecesanŭ Ioanŭ Popasu, cum și unŭ domnŭ architectŭ românŭ, carĭ îmĭ devotară o ḑi întrégă în interesulŭ cercetărilorŭ mele,. iar apoĭ d-lŭ architectŭ binevoi a mĕ însoţi și conduce a treia ḑi, totŭ prin comune locuite numaĭ de poporaţiune românéscă, până la minunatele stabilimente montanistice de la Reșiţa, carĭ se află în posesiunea uneĭ societăţĭ francese. Intre altele Caransebeșulŭ merită încă și din alte puncte de vedere ale epoceĭ presente ca să fie cunoscutŭ maĭ de aprópe; anume diversele institute românescĭ religióse și naţionale înfiinţate în acea residenţă de anĭ dóuĕḑecĭ încóce nu le póte trece cu vederea nicĭ unŭ Românŭ care scie, că totŭ ce s'a făcutŭ este numaĭ resultatulŭ unuĭ zelŭ sacru, iar nicĭ decum alŭ vre-unuĭ ajutorŭ, fie alŭ statuluĭ fie alŭ vre-uneĭ alte bisericĭ surorĭ care ar dispune de milióne. Ca și cum aĭ ara și semĕna într'o ţelină, a căreĭ fertilitate nu o cunoscĭ de locŭ și aștepţĭ secerișulŭ cu legitimă impacienţă, întocma așa era silitŭ a lucra primulŭ episcopŭ diecesanŭ cu membriĭ consistoriuluĭ sĕŭ, și Dumneḑeulŭ părinţilorŭ nostri i-a ajutatŭ.

Aflândŭ fraţiĭ meĭ Românĭ din Reșiţa despre scopulŭ călătorieĭ mele, întocma ca` și ceĭ din Caransebeșŭ, îmĭ steteră pe întrecute în ajutorŭ ca să mĕ îndrepte spre regiunile cele maĭ interesante pentru istoria nóstră.

Așa, după alte dóuĕ ḑile petrecute în Reșiţa, aflându-mĕ în linia căleĭ ferate, apucaiŭ iarășĭ prin o regiune cunoscută prea bine archeologilorŭ, adecă pe la Bocșa românéscă și pe lângă comuna Jidovin înainte cătră Timișóra. La acelea regiunĭ însă vomŭ chema atenţiunea d-lorŭ colegĭ îndată după ce vomŭ visita museulŭ archeologicŭ din Timișóra.

Museulŭ societăţiĭ istorice şi archeologice din Ungaria meridională.

Societatea istorică şi archeologică, a căreĭ residenţă este cetatea Timişóra, există de 14 anĭ. Preşedinte alŭ societăţiĭ e d-lŭ Sigismund Ormoş, totodată prefectŭ (comite supremŭ) alŭ comitatuluĭ Timişóreĭ cu 345 miĭ de locuitorĭ, dintre carĭ 146 miĭ sunt Românĭ, 107 miĭ Germanĭ, 18 miĭ Maghiarĭ, 47 miĭ Sârbĭ, iar restulŭ alte rasse de ómenĭ. Acestŭ preşedinte este unulŭ din archeologiĭ pasionaţĭ pe studiulŭ lorŭ. Secretarŭ este de câţĭva anĭ călugărulŭ piaristŭ Stefanŭ Pontelli, italianŭ de origine, precum îlŭ arată şi conumele, profesorŭ la liceŭ, bărbatŭ eruditŭ şi devotatŭ cu totulŭ pentru prosperarea societăţiĭ. Organisarea proprie a societăţiĭ se póte vedé din statutele eĭ. Credŭ că este bine să premitŭ acilea celŭ puţinŭ atâta, că societatea acésta istorică şi archeologică în privinţa materială stă neasemănatŭ maĭ bine decât cea din Deva; ea-şĭ are şi casele propriĭ susŭ în cetate, unde se află aşezate în ordine frumósă tóte părţile constitutive ale museuluĭ, cum şi o prea modestă bibliotecă şi unŭ micŭ începutŭ de pinacotecă.

După o primire căldurósă din partea confraţilorŭ nostri Românĭ, bravulŭ şi nepregetătorulŭ d-nŭ advocatŭ şi publicistŭ Paulŭ Rotariŭ avu bunătate a comunica secretaruluĭ Pontelli dorinţa mea de a cerceta museulŭ. In 7/19 Septembre, însoţitŭ de cătră amiculŭ Rotariŭ, am mersŭ la museŭ, unde d-lŭ secretarŭ, primindu-ne cu acea urbanitate proprie naţiuniĭ din care se trage, nu-şĭ pregetă a ne conduce pe la tóte despărţemintele museuluĭ, cum şi a ne informa óre întregĭ maĭ alesŭ despre provenienţa multorŭ obiecte archeologice din cele maĭ interesante pentru sciinţă. Voiŭ observa acilea că cercetările nu se facŭ numaĭ cu privire la archeologia daco-romană, ci se adună şi obiecte despre carĭ se crede că arŭ fi *preistorice;* maĭ departe, precum la museulŭ centralŭ din Budapesta şi la unele parţiale din alte ţinuturĭ, se caută cu zelŭ încă şi resturĭ de ale domnieĭ *Hunilorŭ*, cércăne (nemţ. Ringe) saŭ fortificaţiunĭ de pămîntŭ de ale *Avarilorŭ*, urme de morminte din timpulŭ veniriĭ Maghiarilorŭ în Panonia şi Dacia etc.; întocmaĭ face şi acéstă societate din Timişóra;

de aceea este bine a cerceta musee din Ungaria, avêndŭ în vedere și aceste scopurĭ multiple ale societăţilorŭ respective, precum și a ne însemna resultatele, că de ex. în mulţime de casurĭ în carĭ cine-va caută și sapă după urme de Hunĭ, de Avarĭ și Maghiarĭ, se pomenesce că dă totŭ numaĭ de urmele domnieĭ Romanilorŭ anticĭ.

Eramŭ să uĭtŭ că în museulŭ din Timișóra se adună și hrisóve din vécurile maĭ dincóce precum se face și la Deva. Intre cele din Timișóra încă se află câteva originale autentice de ale principilorŭ Transilvanieĭ.

Colecţiunea numismatică a museuluĭ a înaintatŭ dóră maĭ bine decât tóte celelalte părţĭ ale sale. Așŭ fi doritŭ să cunoscŭ maĭ de aprópe acéstă colecţiune; dară, precum sciţĭ, Domnilorŭ Colegĭ, visite cum a fostŭ și acésta de vre-o treĭ óre, obosescŭ încă și pe ómeniĭ ce se află în tótă vigórea vieţeĭ. Intr'aceea domnulŭ secretarŭ avu bunătatea de a-mĭ oferi buletinulŭ societăţiĭ de pre șépte anĭ, carele apare în limba maghiară, câte patru fascicule pe fie-care anŭ (Történelmi és régészeti értesitö. A délmagyarországi történelmi és regészeti társulat közlönye). Publicate fiindŭ în acestŭ buletinŭ procesele verbale ale ședinţelorŭ, cum și câte-va disertaţiunĭ istorice și archeologice, după ce vede cine-va museulŭ, din buletine póte să culégă informaţiunĭ ulterióre și póte fi că maĭ esacte decât cele date prin graiulŭ viŭ. Tocma acésta mĕ voiŭ încerca să facŭ și eŭ. Citindŭ acele buletine de pre șépte anĭ, mi s'a părutŭ că se cuprindŭ într'însele câte-va lucrărĭ și descoperirĭ de o valóre, pe care nicĭ secţiunea istorică din Academia Româna nu arŭ voi să le trécă cu vederea.

Cele maĭ multe urme de anticităţĭ daco-romane se află în comitatele *Carașŭ* și *Severinŭ,* întrunite politicesce în aniĭ din urmă într'unŭ singurŭ municipiŭ mare, adecă totŭ teritoriulŭ Banatuluĭ care se întinde din regiunea orașuluĭ *Lugojŭ* până josŭ la Dunăre, ĭară spre România până la *Mehadia* și *Orșova.* Acestŭ comitatŭ, compusŭ din dóuĕ, are la *385* miĭ suflete, din carĭ aprópe *300* de miĭ sunt Românĭ curaţĭ, vre o 19 miĭ Sârbĭ, cătră 40 de miĭ Germanĭ, ceva preste 7 (șépte) miĭ Maghiarĭ, ĭară restulŭ diverse alte limbĭ. După modesta mea părere, cifrele acestea comparate între sine pot să fie sem-

nificative nu numaĭ pentru etnografĭ, ci și pentru archeologiĭ carĭ caută în Banatŭ urme de ale domnieĭ romane. Vedemŭ adecă și din buletinele societățiĭ de la Timișóra, că aceĭ membri aĭ sĕĭ carĭ se ocupă cu archeologia, maĭ totŭ în acéstă parte a Banatuluĭ îșĭ concentréză cercetările lorŭ, totŭ așa precum făcuseră și alțiĭ înainte de eĭ.

Cercetărĭ pe urmele Tablelorŭ Peutingeriane și ale Geografieĭ luĭ Ptolomeŭ.

In fasc. 3, din anulŭ IV alŭ buletinuluĭ societățiĭ aflămŭ disertațiunea presidentuluĭ Sigism. Ormoș scrisă cu multă diligență despre cercetările sale și ale altorŭ istoricĭ făcute asupra ruinelorŭ de la *Viminacium* și *Margum*. Ormoș a consultatŭ pe toțĭ erudițiĭ câțĭ aŭ scrisŭ până acum în acéstă materie până la Kanitz și Mommsen; apoĭ, adoptând și opiniunea luĭ Dr. Ortvay, profesorulŭ de la Pressburg. care făcuse asemenea studiŭ seriosŭ la fața loculuĭ, constată între altele, că *Viminacium* a fostŭ acolo unde astădĭ este situată comuna Kostolatz în regatulŭ Sârbieĭ la rîulŭ Mlava, cam vis-à-vis de insula *Ostrova;* ĭară Margum, unde fusese stațiunea flotileĭ danubiane a Romeĭ, a statŭ pe malulŭ Dunăreĭ aprópe de comuna sârbéscă *Culicĭ*, acolo unde astădĭ se vede unŭ nucetŭ numitŭ pe sârbesce *Orașie*. In aceste cercetărĭ ale Ungurilorŭ le-a fostŭ de bunŭ ajutorŭ preotulŭ sârbescŭ *Steva* de la Kostolatz, care avea și o colecțiune frumósă numismatică și de alte obiecte archeologice. D-lŭ Ormoș mustră în disertațiunea sa pe guvernulŭ Sârbieĭ pentru indolență, căcĭ lasă ca tesaure de acelea mâne poĭmâne să dispară de la numitulŭ preotŭ, care de altmintrea nu a voitŭ să dea Ungurenilorŭ nicĭ o bucățică din acelea, nicĭ chiar pe unŭ prețŭ cu care-lŭ îmbiase Ormoș, ceea ce însemnéză că popa Steva cunoscea óreșĭ-cum valórea obiectelorŭ adunate de elŭ.

Așa dară *Viminacium*, capitala Mesieĭ superióre, și Margum, ca fortăréță renumită situată la Dunăre, nu vorŭ maĭ da materie de discuțiunĭ între archeologĭ.

Aponte și Arcidava. In fascic. 4 din anulŭ III aflăm o altă descriere de la *Palanca veche* și *Rama*, cuprinsă din ordinulŭ luĭ Or-

moș într'unŭ procesŭ verbalŭ luatŭ de către o societate care mersese de la *Biserica albă*, în Maiŭ 1877, la Palanca veche și la Rama, cu scopŭ de a căuta morminte rĕmase din răsbóiele turcescĭ și monumente romane. In acestŭ actŭ se constată, că pe acele malurĭ ale Dunăreĭ, unde se vĕdŭ astădĭ comunele Palanca și Rama, aŭ statŭ odinióră faţă în faţă *Apo* și *Arcidava*, totŭ așa precum se vĕdŭ arătate pe Tablele Peutingeriane, precum și că chiar și până în ḑiua de astăḑĭ se maĭ vede pe ambiĭ ţĕrmĭ câte unŭ *capŭ de podŭ*, care, dacă și nu fusese așa de minunatŭ ca celŭ de la Severinŭ, totușĭ a trebuitŭ să fie fostŭ ziditŭ fórte bine, saŭ încaĭ compusŭ din luntrĭ, așa ca legiunile Romeĭ să pótă trece sigurŭ preste elŭ, și de la Viminacium, Lederata, Aponte, Arcidava, Centum-Putei, Berzabis etc. să înainteze către Tibiscum, iară de acolo maĭ înăuntru în Dacia.

După inscripţiunile aflate la Rama și decopiate în susŭ citatulŭ fasciculŭ 4, pag. 170—171, în acele dóuĕ fortificaţiunĭ aŭ stătutŭ cine scie până când *legio VII Claudiana*.

Adevărata direcţiune a drumuluĭ Romeĭ prin Banatŭ.

Archeologiĭ aŭ ostenitŭ multŭ întru cercetarea acelorŭ localităţĭ și castre, carĭ sunt numite în Tablele Peutingeriane și pe la carĭ va fi trecutŭ drumulŭ luĭ Traian de la Viminacium prin Banatulŭ de astăḑĭ în o direcţiune saŭ alta. Ceĭ carĭ aŭ avutŭ în vedere numaĭ numĕrulŭ miilorŭ de pașĭ romanĭ, fără ca să aĭbă timpŭ și ocasiune pentru esplorărĭ făcute la faţa loculuĭ, aŭ fostŭ indușĭ adesea în eróre. In buletinulŭ societăţiĭ archeologice de la Timișóra an. IX, fascicula 2, de la pag. 49—59, aflămŭ o critică eșită din pana archeologuluĭ *Leonard Böhm*, locuitorŭ în orașulŭ bănăţénŭ *Biserica-albă*, care se ocupă maĭ bine de anĭ dóuĕ-ḑecĭ cu carcetărĭ archeologice în Banatŭ; iară anume în 1882 a întreprinsŭ din noŭ, în societate cu renumitulŭ archeologŭ *Carolŭ Torma*, o călătorie înadinsŭ, cu scopŭ de a fixa odată definitivŭ urmele acelorŭ localităţĭ. Resultatulŭ acele călătoriĭ și aceluĭ studiŭ a fostŭ, că numiţiĭ doĭ domnĭ respingŭ opiniunile maĭ vechĭ ale altorŭ archeologĭ, precum și pe a d-luĭ *Ilics*,

adoptată și de T. Mommsen în opulŭ seŭ monumentalŭ, ca și cum drumulŭ de la Viminacium și Lederata de la Dunăre arŭ fi trecutŭ prin partea Dacieĭ numită astăḑĭ Banatŭ până la Tibiscum pe unŭ încunjurŭ mare, adecă pe la Verșețŭ, Buziașŭ, Lugojŭ et Cavaran; ci numițiĭ doĭ domnĭ producŭ probe pentru direcțiunea următóre: De la Viminacium, trecêndŭ preste podŭ la *Lederata*, a apucatŭ spre *Biserica-albă*, de acolo pe la Varadia, unde a fostŭ *Arcidava*, de aci la *Surducu*, unde fusese *Centum-Putei*, de aci la Berzovia, în regiunea unde se află astăḑĭ comuna *Jidovin* în linia căleĭ ferate, unde s'aŭ scosŭ și până acum diverse obiecte archeologice; în fine de aicĭ drumulŭ a apucatŭ către *Tibiscum*, care cetate nu a fostŭ situată tocmaĭ pe loculŭ unde este acum Caransebeșulŭ, ci maĭ la vale între *Timiș* și *Bistra*, acolo unde se împreună aceste dóuĕ rîurĭ, precum se póte observa bine din délŭ de la Caransebeșŭ. De altmintrea în cât pentru *Tibiscum*, începêndŭ de la *Marsigli* și *Katancsich* până la *Neigebaur* și *Ackner*, toțĭ archeologiĭ sunt de acordŭ că acelŭ municipiŭ daco-romanŭ fusese situatŭ între numitele dóuĕ rîurĭ; iară Dr. Ortvay a limpeḑitŭ și maĭ bine acéstă cestiune, precum vomŭ vedé maĭ la vale.

Din tóte acestea însă, după modesta mea opiniune, nu se póte susținé, că nu arŭ maĭ fi fostŭ și în Banatŭ încă și alte drumurĭ de ale Romanilorŭ, îndată ce se va proba de ajunsŭ, că afară de susŭ numitele localitățĭ aŭ maĭ fostŭ în acea parte a Dacieĭ încă și alte coloniĭ, municipiĭ, castre stative, turnurĭ și așa numite *mansiones*. Sunt multe urme de acestea descoperite și până acuma, iară pre câtŭ credŭ eŭ, va maĭ descoperi desŭ numita societate de la Timișóra, chiar și dacă nu arŭ voi archeologiĭ eĭ; căcĭ de ex., urmărindŭ pe Hunĭ și pe Avarĭ, numaĭ ce te pomenescĭ că daŭ preste câte unŭ restŭ de edificiŭ monumentalŭ de ale Romeĭ saŭ preste o sumă considerabilă de monede de ale imperatorilorŭ.

La Verșețŭ, orașŭ cu vre-o 23 miĭ locuitorĭ, care astăḑĭ este maĭ multŭ germanŭ și sârbescŭ, cu episcopie ortodoxă sârbéscă, până în aniĭ maĭ dincóce nu credea maĭ nimenĭ că s'arŭ afla și obiecte archeologice de ale Romeĭ; iară despre resturile unuĭ a-

peductŭ fórte lungŭ numitŭ canalulŭ saŭ șanțulŭ *Flórei* de la numele uneĭ fete de Românŭ anume *Flórea*, se lățise maĭ de multŭ fabula, că acelŭ apeductŭ l'arŭ fi făcutŭ *Mustafa* pașa pe la 1716 adecă puținŭ înainte de a deșerta Turciĭ Banatulŭ pentru totŭ-d'a-una; iară la acea lucrare l'arŭ fi înduplecatŭ fica unuĭ Românŭ bătrânŭ, care împreună cu soția sa ajunsese la mare neputință, iară fica lorŭ trebuia să le aducă apă bună de bĕutŭ de la o distanță mare, unde mergea și pașa ca să bea apă próspĕtă. Flórea era în aceĭ anĭ fata cea maĭ frumósă, deșteptă și sănătósă din Verșețŭ. Mustafa pașa vĕḑêndu-o a statŭ să înnebunéscă după dînsa și o a cerutŭ de navastă pentru haremulŭ sĕŭ. Flórea s'a opusŭ până la unŭ timpŭ cu tărie sufletéscă la tóte lingușirile Moslimuluĭ; în fine însă, vĕḑêndŭ că nu scapă de Turcŭ, iĭ puse o condițiune, ḑicêndu-ĭ: «Tu veḑĭ, pașă, că eŭ ducŭ părinților meĭ în tóte ḑilele apă próspĕtă de la puțulŭ depărtatŭ, fără care eĭ arŭ muri. Dacă m'așŭ mărita eŭ departe de casa părintéscă, cine să le maĭ ducă lorŭ apă? Dacă însă tu te veĭ lega să facĭ unŭ scocŭ lungŭ de la puțŭ până în curtea caseĭ părinților meĭ, atuncĭ mĕ legŭ și eŭ să mĕ măritŭ după tine». Pașa s'a legatŭ și a făcutŭ canalulŭ, și așa Flórea nóstră era să se facă turcóĭcă. Aci însă încheie poesia poporuluĭ așa că, canalulŭ nu apucase a fi terminatŭ, pre când Flórea fu lovită de fulgerŭ tocmaĭ pe loculŭ unde-șĭ renegase ea părințiĭ și religiunea sa.

Prea frumóse ideĭ poetice acestea, bune și pentru unŭ dramaturgŭ, dară adevĕrulŭ istoricŭ este cu totutŭ altulŭ. D-lŭ B. Milleker, de la care împrumutarămŭ și acéstă fabulă, în fasc. 3 din anulŭ VII, publică o disertațiune, din care aflămŭ, că după ce a visitatŭ la maĭ multe locurĭ resturile aceluĭ canalŭ și a comparatŭ materialulŭ și modulŭ esecutăriĭ cu alte apeducte de ale Romeĭ, este silitŭ a recunósce și elŭ, ca și archeologiĭ Böhm, Ilics, și Torma, că și acelŭ apeductŭ de la Verșețŭ a fostŭ totŭ productŭ alŭ arteĭ romane antice.

Totŭ acilea se maĭ observă, că și la Verșețŭ s'aŭ aflatŭ monete de ale imperatorilorŭ. Vre o 9 din acele monete aŭ fostŭ cumpărate în a. 1856 de către unŭ pricepătoriŭ, care le-a dăruitŭ scóleĭ militare din Pancĭova. Unele aveaŭ inscripțiunea DIVUS ANTONINUS

(138—161 d. Chr.); altele eraŭ de ale luĭ *Constantinŭ M.*, de când acesta se bătuse cu *Liciniŭ;* acestea aveaŭ pe aversŭ capulŭ imperatoruluĭ cu cască, iară pe reversŭ unŭ altarıŭ pe care este aşezatŭ *globulŭ;* inscripţiunile pe acelea : VOTIS XX şi BEATA TRANQUILLITAS. Pe una moneta de aramă : MAXIMUS NOB. CAES.

In acelaşĭ fasc. 3 din an. VII saŭ adică din 1881, dămŭ preste o altă informaţiune publicată de către preşedintele Sigismundŭ Ormoş, despre unŭ tesaurŭ mare de *monete romane* aflate de câţĭ-va lucrătorĭ din comuna *Seculŭ* pe unŭ délŭ numitŭ *Pétra-albă* dintre localităţile montanistice *Reşiţa* şi *Franzensdorf.* Până să afle ómeniĭ competenţĭ şi autorităţile politice, aceĭ muncitorĭ aŭ împărţitŭ repede acelŭ tesaurŭ între sine şi ceĭ maĭ mulţĭ aŭ vêndutŭ acele monede cu preţurĭ bagatele; după ce însă escel. sa episcopulŭ rom. catolicŭ *Alexandru Bonnaz* (francesŭ de orig.) acum ca şi altă-dată avu generositatea de a destina o sumă de banĭ pentru cumpărarea monetelorŭ aflate, archeologiĭ societăţiĭ aŭ şi reuşitŭ a cumpăra şi aduna 466 de monete romane. D-lŭ Ormoş, luăndŭ în ajutorŭ catalogulŭ museuluĭ imper. din Viena redactatŭ de numismaticulŭ Iosef Eckel în an. 1779, a clasificatŭ acele 466 monete şi a aflatŭ, că acésta este o mică colecţiune fórte interesantă de la 17 împěraţĭ, împěrătese saŭ şi mame de ale unorŭ împěraţĭ. Ordinea lorŭ cronologică se începe cu *Marcu Aureliŭ* şi cu consórta sa *Faustina Iunior* (161—180), trece la *Commodus*, la *Septimius Severus* şi consórta sa *Iulia Domna*, şi aşa maĭ departe până ce ajungŭ la *Philippus pater* cu consórta sa *Otacilia Severa* şi la *Philippus filius*, adecă până la 249 d. Chr.

Cine voesce să aibă descripţiunea esactă a acelorŭ monete, o póte afla pe largŭ în aceeaşĭ disertaţiune a d-luĭ *Ormoş.*

Fiindŭ-că ajunseiŭ a mě ocupa puţinŭ cu monetele aflate la Pétra-albă, îmĭ permitŭ a observa, ca laicŭ ce sunt în numismatică, despre colecţiunea din Timişóra, numaĭ atâta, că între monetele adunate din Banatulŭ Timişóreĭ nu se află numaĭ de ale imperatorilorŭ până la Aurelianŭ (275), ci şi de la alţĭ împěraţĭ carĭ aŭ domnitŭ mult maĭ târdiŭ, despre carĭ se vědŭ în buletinŭ dărĭ de sémă făcute de către

secretarŭ și de alții în maĭ multe ședințe ale comitetuluĭ, din carĭ se ieaŭ procese verbale.

Dintre cele vre-o 90 de monete romane aflate în a. 1878 în urmarea unorŭ săpăturĭ la orașulŭ *Recașŭ*, 23 km. de la Timișóra, numaĭ 70 aŭ ajunsŭ în mâna d-luĭ Ormoș, dară între acestea nu sunt maĭ vechĭ decât începêndŭ de la desfrînatulŭ *Heliogabalus* până la *Traianus Decius Caius Messius* și consórta sa *Herenia Etruscilla,* adecă până la aniĭ 249—251. S'aŭ aflatŭ însă monete romane și maĭ dincóce de Aurelianŭ în alte localitățĭ ale Banatuluĭ, precum de ex. de la Diocletianŭ (284—305), de la Constantinŭ M. (306—337) și de la alțiĭ, câștigate pentru museŭ din diverse părțĭ ale Banatuluĭ, precum se póte ceti în procesele verbale ale comitetuluĭ societățiĭ. In ședința din 28 Septembre 1881 (1) s'aŭ presentatŭ comitetuluĭ, între unŭ numĕrŭ maĭ mare de monete vechĭ adunate de curêndŭ, una de aramă de la împĕratulŭ *Constantinŭ* fiulŭ luĭ Constantinŭ M., una de la *Toedosiŭ* (278—295) pe aversŭ cu *Imp. Theodosius P. F. Aug.*, iară pe reversŭ *Pacificatio reiterata;* capulŭ împĕratuluĭ încununatŭ cu dóuĕ șire de mărgăritarŭ. Altă monetă de la *Iustinianŭ*, pe aversŭ : *Imp. Iustinianus P. Aug.* capulŭ coronatŭ cu laurŭ; pe reversŭ din treĭ părțĭ +, sub ea B. și M. maĭ în josŭ NIKM. (Iustinianŭ a domnitŭ între 526—565).

In ședința din 30 Ianuarie 1884 aŭ fostŭ presentate monete multe din vécurĭ diverse; între cele de la Roma este una de la *Imp. Maximianus* (Gal. Val., care domnise de la 292—311) cu inscripțiunea : *Sacra Moneta Aug., Et Caes. Nostror.,* adecă moneta sacra, a căreĭ falsificare saŭ radere era supusă la pedepse înfricoșate.

Alta : *D. N. Valens P. F. Aug.*, pe reversŭ : Securitas Reipublicae (364—378).

A treĭa : *Constans P. F. Aug.,* pe reversŭ : *Victoria Aug. B.*(?) *Sis* (ciae). Constans a domnitŭ 337—350.

In a dóua ședință din 27 Februarie, între cincĭ monete de ale Romeĭ,

(1) Buletinŭ a. VII fasc. 1.

se maĭ presentă una *Constantinus Max. Aug.*, pe reversŭ circumscrisŭ Gloria Exercitus; de desubt S. M. AR. (1).

Tóte aceste monete sunt de aramă.

In ședința de la 25 Aprilie 1881 aŭ fostŭ presentate între altele încă și aceste monete : 1 de aramă *Imp. C. Val. Constantinus P. F. Aug.;* pe reversŭ Jupiter cu Victoria; împregĭurŭ : Iovi Conservatori; monogramă : S. M. N. (=Signata Moneta Narbone); pe area N.E.

Alta totŭ de la acelŭ imperatorŭ *Constantinus Max. Aug.* (alusiune la gloria luĭ Alexandru M.); pe reversŭ doĭ ostașĭ; împrejurŭ : Gloria Exercitus; monogramă : S. M. T. S. A. (Sacra Moneta Treviris Signata officina Prima).

A treia de la Constantinŭ II, născutŭ din Fl. Max. Fausta consórta a doua a luĭ Constantinŭ I, pe aversŭ : *Constantinus Iun. Nob. C.;* pe reversŭ : *Providentiae Caess.;* monogramă : S. M. S. A.

Descoperirĭ epigrafice. Importanța cea mare a obiectelorŭ antice cu inscripțiunĭ, fie aceiea metale, fie pietre și cărămiḑĭ, este recunoscută de către toțĭ. Despre inscripțiunile adunate în museulŭ din Timișóra avemŭ o informațiune bună în scrierea epigrafică maĭ nóuă a d-luĭ Carolŭ Torma apărută în publicațiunea «Archaeologisch-epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich, an. VI fasc. 2, sub titlu «Inschriften aus Dacia, Moesia superior und Panonia inferior». Eŭ n'am cititŭ acea dissertațiune a luĭ Torma, dară buletinulŭ de la Timișóra, an. IX, fasc. 3, ne asigură că în aceea se publicară 150 de inscripțiunĭ, maĭ multe nóue necunoscute până acuma, iar altele supuse la revisiune și corecturĭ, tóte latinescĭ de ale Romeĭ, cele maĭ multe adunate din Dacia și Panonia, atâtŭ inscripțiunĭ câtŭ și mărcĭ saŭ litere pe cărămiḑĭ romane. Din cele 150 de inscripțiunĭ vre-o 40 s'aŭ adunatŭ de pre teritoriulŭ Banatuluĭ, în timpŭ numaĭ *de 3 anĭ*, anume 9 de la Tibiscum (astăḑĭ Zsuppa), treĭ de la Caransebeșŭ, 4 de la Mehadia, 3 de la Pojejena sârbéscă, 1 de la Slatina, 5 de la Titel etc.; iară cărămiḑĭ cu marca vre-uneĭ legiunĭ saŭ a vre-uneĭ cohorte de la 7 locurĭ, anume de la Jidovin 4, Pojejena 4, Tibiscum 3, etc. Din tóte acestea 40, în museulŭ din Timișóra s'aŭ depusŭ 21.

(1) Buletinŭ fasc. 2 din a. X, adecă 1884.

Câte sute și miĭ de acestea vorŭ fi maĭ stândŭ ascunșe în sînulŭ pămîntuluĭ din acea parte de țéră și câte miriade aŭ fostŭ distruse în 1500 de anĭ!

In adevĕrŭ se póte dice și despre Banatŭ, că și elŭ este, ca și Transilvania, unŭ museŭ necunoscutŭ până acuma; căcĭ adecă nu numaĭ în Timișóra se adună monumente din Banatŭ acum în dilele nóstre, ci ele s'aŭ căutatŭ și strînsŭ mereŭ de la eșirea Turcilorŭ și maĭ vârtosŭ de la 1736 înainte totŭ pentru cabinetele de anticitățĭ la Viena, iară de maĭ mulțĭ anĭ încóce se adună. și pentru museulŭ centralŭ din Budapesta, unde s'aŭ încercatŭ să strămute maĭ ca în silă și pe celea de la Timișóră, Oradea și alte câte-va. Preste acestea aŭ și câțĭ-va particularĭ colecțiunile lorŭ, între carĭ, dacă nu mĕ înșelŭ, stă în fruntea celor-alalțĭ preas. sa domnulŭ espiscopŭ diecesanŭ greco-catolicŭ *Victorŭ Mihályi* cu colecțiunea sa archeologică de mare valore.

Acestea și suscitatele despre monetele aflate în Banatŭ dela imperatoriĭ Romeĭ carĭ aŭ urmatŭ după Aurelianŭ, fie de ajunsŭ numaĭ ca esemple.

Treĭ Daciĭ. Dacia Malvensis.

Istoricilorŭ le este prea bine cunoscută confusiunea în care se maĭ află icĭ colo încă și până astadĭ cestiunea depre cele *treĭ Daciĭ.* Aci diversele ipotese îșĭ aflară câmpŭ largŭ de discusiunĭ, pentru ca maĭ la urmă să dispară una după alta. Se dice că unulŭ din istoriciĭ Banatuluĭ, adecă Griselini, a fostŭ celŭ d'intâiŭ, care, fără ca să producă probe istorice, a împărțitŭ Dacia veche în Alpestris, Mediterranea et Ripensis; iară pe acesta l'aŭ urmatŭ alțiĭ până la ceĭ maĭ dincóce și anume până la L. Böhm citatŭ maĭ în sus. In cursulŭ anilorŭ s'aŭ descoperitŭ inscripțiunĭ cu Tribus Daciis și Trium Daciarum; din atâta însă nu se putea afla nici numele celorŭ treĭ provinciĭ, în carĭ imperatoriĭ vorŭ fi desfăcutŭ statulŭ monarchicŭ alŭ Dacieĭ, nicĭ părțile de teritoriŭ circumscrisŭ pentru fie-care din ele. In fine eșiră la lumină inscripțiunĭ cu câte treĭ nume, adecă : Dacia

Apulensis, Auraria, Malvensis; maĭ de curêndŭ însă și maĭ vârtosŭ după studiŭ și cercetărĭ de anĭ îndelungaţĭ ale d-luĭ Carolŭ Torma se află și *Provincia Porolissensis* cu capitala sa *Porolissum*, tocma sus în partea septentrională a Transilvanieĭ pe teritoriulŭ comuneĭ de astădĭ *Moigrad* în comitatulŭ *Selagiu*.

S'a maĭ escatŭ încă și altă neînţelegere grea maĭ alesŭ în capetele acelora, carĭ amestecaŭ în scrierile lorŭ încă și Daciile luĭ Aurelianŭ din Mesia cu Dacia luĭ Traianŭ. Acéstă neînţelegere din urmă a descurcat'o dintre scriitoriĭ noștri românĭ și eruditulŭ domnŭ canonicŭ Ioanŭ M. Moldovanŭ, vechiŭ profesorŭ și directorŭ de liceŭ, în scrierea sa polemică din a. 1873. (1)

Insă care a fostŭ Dacia saŭ Provincia Malvensis? Atâtea inscripţiunĭ vorbescŭ și de câte unŭ Procurator (Caesaris) Trium Daciarum Apulensis, Aurariae, *Malvensis*, prin urmare acésta a existatŭ alăturea cu celelalte dóuĕ părţĭ; însă unde? Dr. Antoniŭ Boleszny, unulŭ dintre membriĭ societăţiĭ archeologice de la Timișóra, în Buletinulŭ din 1884, fasc. 3, se încércă să probeze, că Dacia Malvensis s'a numitŭ totŭ teritoriulŭ Banatuluĭ Timișóreĭ de astădĭ, alŭ Banatuluĭ numitŭ odinióră alŭ Severinuluĭ, maĭ târdiŭ alŭ Craioveĭ, precum și totŭ teritoriulŭ cunoscutŭ până în dilele nóstre sub nume de *Muntenia*, iară capitala aceleĭ provinciĭ dice elŭ că a fostŭ *Drobeta* situată în regiunea comuneĭ Turnu-Severinuluĭ. Acilea Boleszny iea în ajutorŭ câte-va inscripţiunĭ din Neigebaur, Ackner, Borghesi și altele. In câtŭ pentru municipiulŭ Drobeta, temeiurile dînsuluĭ se potŭ accepta; iară cele aduse în favórea *teritoriuluĭ* Racieĭ Malvense mi se parŭ cam problematice. Să sperămŭ că archeologiĭ vorŭ rĕuși, prin necurmatele lorŭ cercetărĭ, ca să scóţă și aicĭ adevĕrulŭ întregŭ la lumină. Pentru situaţiunea cetăţeĭ Drobeta în acea parte a Dacieĭ, disertantele se provócă la descoperirile făcute de generalulŭ austriacŭ Hamilton, fostŭ gubernatorŭ alŭ Banatuluĭ, care pe la 1736 aflase în regiunea băilorŭ Herculane multe petri votive publicate de archeologulŭ Caryophilus la Viena în 1737 sub titlu: *De Thermis Hercu-*

(1) A se vedé: Spicuire în istoria bisericéscă a Românilorŭ. Rĕspunsŭ la contra-critica d-luĭ N. Popea de I. M. Moldovanu. Blajŭ 1873, pag. 81.

lanis nuper in Dacia detectis, iară între acelea și o pétră de mormîntŭ pusă unuĭ «Decemvir municipii *Drobetae*», copiată cu erorĭ de Griselini, dară corésă de Mommsen sub No. 1579. Că Drobeta fusese nu numaĭ colonie simplă, ci *municipiŭ* importantŭ, Boleszny probéză între altele și cu inscripțiunea luată de pre o pétră patrată descoperită la castrum de lângă Severinŭ, unde elŭ o aflase aruncată la o parte în grădina publică. De și literele sunt tocite și anevoie de cetitŭ, Boleszny dice că le-a descifratŭ așa :

IMP. CAES. DIV.
HADRIANI FIL.
DIVI. TRAIA. PART.
NEPOT. DIVI. NERV.
PRONEPT. AELIO HA
DRIANO ANTONI
NO. AUG. PIO. PONT. MA
XIM. TRIB. POT. VIII.
IMP. II. COS. IIII. PR
RESPVBLICA MVN.
HADRIANI DROBET
DEC. DEC.

Archeologiĭ din România, carĭ cunoscŭ acea pétră de la Severinŭ, vorŭ sci să ne spună, dacă copia luată de către archeologulŭ din Banatŭ este saŭ nu autentică.

Intr'aceea Boleszny, după ce pune mare temeiŭ pe demonstrațiunile sale și după ce visitase de câte-va orĭ atâtŭ regiunea de la Severinŭ cât și cea de la Mehadia și Orșova jurŭ împrejurŭ, apoĭ, cu carta Peutingeriană și cu geografia luĭ Ptolemeŭ în mână, plécă maĭ departe prin Banatŭ în sus pe urmele unuĭ altŭ drumŭ alŭ Romeĭ, și află printre munțĭ și délurĭ până aprópe de *Caransebeșŭ optŭ castre și municipiĭ romane;* cu alte cuvinte, elŭ ne presintă unŭ teritoriŭ locuitŭ fórte îndesatŭ de coloniĭ romane. Acele castre, fortărețe, turnurĭ cu coloniĭ și municipiĭ le pune Boleszny în ordinea acésta :

1. *Castrum Severinum* dincóce de capulŭ poduluĭ Traianŭ cu municipiulŭ *Drobeta;*

2. *Castrum Tierna* saŭ Dierna și colonia sa;

3. *Ad Mediam*, *castrum* și *colonia*, despre care totŭ Boleszny ținuse

o disertaţiune istorică în acelaşĭ anŭ 1884, spre a proba cu citate numeróse, că ceea ce se numise odinióra Ad Mediam, după multe vécurĭ ridicându-se acolo altă fortificaţiune, acésta s'a numitŭ *Mihald*, care obvine în multe documente din ḑilele regilorŭ din casa Anjou Carol Robert şi Ludovicŭ I, din ale luĭ Ioanŭ Corvinŭ şi după aceea; iară de la unŭ timpŭ încóce se numesce *Mehadia;* prin urmare ceĭ carĭ cercetéză ruinele din acea regiune, aŭ să fie cu mare luare aminte ca să nu confunde pe cele rĕmase din timpulŭ Romanilorŭ cu altele maĭ târḑie. Intr'aceea şi Boleszny ca şi *Frideric Pesty*, în scrierea sa despre districtele vechĭ românescĭ din Banatŭ (1), amestecă şi unele ipotese, cărorŭ nu se prea póte da creḑĕmîntŭ;

4. Alŭ 4-lea Castrum în ordinea pusă de Boleszny ar fi *Praetorium*, despre care ḑice dînsulŭ că a fostŭ situatŭ la distanţă numaĭ de treĭ kilometri de la Mehadia, între rîurile Bolvasniţa şi *Bela-Reka;*

5. *Ad Pannonios*, pe care Boleszny îlŭ află între comuna *Cornea*, unde este şi gara de cale ferată, şi între *Domasnia* pe hotarulŭ în care aflase şi elŭ unele resturĭ ale domnieĭ Romeĭ;

6. *Gaganis*, *castrum* şi *colonia*. Boleszny le află la comuna montanistică *Ruszka* pe partea din care intră rîuleţulŭ Rusca în rîulŭ Temeşŭ, unde ḑice dînsulŭ că a descoperitŭ fundamentele şi maĭ multe ruine pe proprietatea unuĭ românŭ anume Duma Dumescu.

7. *Masclianis*, care pe charta Peutingeriana e pusă la distanţă de XIIII miĭ de paşĭ romanĭ (quatuordecim millia passuum) adecă 28 miĭ paşĭ simpli de aĭ noştri saŭ circa 19 kilometri. Boleszny pune acéstă fortăréţa şi colonie între comunele bănăţene *Slatina* şi *Sadova-veche*, pe unde se maĭ vĕdŭ şi resturĭ din unŭ altŭ drumŭ alŭ Romeĭ, care ducea totŭ către *Caransebeşŭ* respective către *Tibiscum* saŭ *Zsupa* de astăḑĭ. Totŭ pe acolo se întinde şi unŭ şanţŭ (vallum) lungŭ, de origine misteriósă, până ce vorŭ rĕuşi a-lŭ cerceta maĭ de aprópe. Totŭ aci se aflase şi o pétră de mormîntŭ, a căreĭ inscripţiune o descifrase *Ackner* şi a fostŭ pusă AELIO ARIORTO omorîtŭ de bandiţĭ în etate de anĭ 57, precum fusese şi *Bassus* fostŭ quaestor in *Drobeta*.

(1) Pesty Frigyes, A szörényi Bánság története.

8. In fine *Tibiscum*, atât ca *Castrum* cât și ca Municipium. Despre acéstă localitate aŭ fostŭ multe dispute între archeologĭ și istoricĭ, carĭ se răzimaŭ maĭ totŭ pe ipotese, până când în a. 1875 Dr. *Teodorŭ Ortvay* de la Pressburg, ca membru alŭ Academieĭ maghiare, eșindŭ cu unŭ studiŭ cititŭ în o ședință, spulberă câte-va ipotese și revarsă lumină maĭ multă preste cestiunea disputată. Ortvay se încércă să probeze maĭ de ajunsŭ decât se întâmplase până acum, că cu nume de *Tibiscum* aŭ fostŭ odinióra dóuĕ coloniĭ și respective municipiĭ de ale Romeĭ în partea Dacieĭ numită astădĭ Banatŭ, adecă una maĭ mică, unde stă în véculŭ nostru cetatea *Temișóra*, pe alŭ căreĭ teritoriŭ încă s'aŭ aflatŭ multe obiecte antice, monete de ale imperatorilorŭ ș. a. In câtŭ pentru celalaltŭ Tibiscum, situatŭ la drumulŭ militarŭ alŭ luĭ Traianŭ, între rîurile Bistra și Temeșŭ, Ortvay produse pentru opiniunea sa și o inscripțiune pe care avuse norocułŭ ca să o descopere în a. 1872 la Caransebeșŭ în grădina unuĭ românŭ pintre multele ruine carĭ se află acolo maĭ alesŭ în partea de sus a orașuluĭ, pe strade, în curțĭ și grădinĭ; se pare însă că alte inscripțiunĭ, de și vorŭ fi existatŭ, în 1500 și maĭ bine de anĭ aŭ dispărutŭ, orĭ că staŭ astupate undeva în sînulŭ pămîntuluĭ. Pétra de marmoră în lungime de 3 urme și 6 policarĭ, în grosime 2 urme, are inscripțiunea bine conservată de cuprinsulŭ următorŭ :

I O. M. D.
IULIUS
VALENTIN
LAMEN M̆ T.
PRO SALUTEM
SUAM SUORUM
QUE OMNIUM
CoNTUBERNIAUM
V. L. M. P.

S'a întregitŭ așa :

Iovi optimo maximo Dolicheno. Iulius Valentinus Flamen Municipii Tibisci. Pro salutem suam *(sic)* suorumque Contubernalium. Votum libens merito posuit (1).

(1) A se vedé : *Tibiscum helyfekvése* Források és egyujabb feliratos emlékek valamint közvetlen helyszemlélet alapján. Irta Dr. Ortvay Tivadar akademiai tag. Egy térképpel és tobb rajzzal. Budapest 1876, pag. 48.

Pe lângă regiunile și localitățile înșirate până acilea, după cercetările făcute de către archeologiĭ societățiĭ de la Temișóra s'arŭ maĭ puté numi fórte multe altele, în carĭ s'aŭ aflatŭ urme sigure de locuința și de domnia romană, de unde apoĭ să se vadă în ce proporțiunĭ marĭ a fostŭ colonisată și acéstă parte a Dacieĭ. Scopulŭ meŭ însă nu a fostŭ și nu póte să fie în casulŭ de față altulŭ, decât numaĭ o scurtă recensiune a unorŭ studiĭ și disertațiunĭ aflate în buletinele desŭ numiteĭ societățĭ, pentru că prin acésta să tragŭ atențiunea bărbațilorŭ competințĭ în materie la lucrările aceleĭ societățĭ. M'am ținutŭ obligatŭ a face acésta cu atâta maĭ vârtosŭ, după ce am reflectatŭ la o epistolă a luĭ T. Mommsen către Dr. Ortvay, în care cela regretă că nu póte folosi scrierile tipărite în limba maghiară cu totulŭ necunoscută la alte popóre.

Podulŭ luĭ Traianŭ; turnulŭ și cetatea luĭ Alexandru Sever; turnulŭ din evulŭ mediŭ și turnulŭ de acum alŭ Severinuluĭ.

Incă numaĭ câte-va cuvinte despre aceste monumente și apoĭ am terminatŭ cu recensiunea. Voiŭ să dicŭ, că uniĭ membriĭ aĭ societățiĭ archeologice de la Timișóră nu-șĭ pregetară a întinde cercetările lorŭ și în România. Din tóte vomŭ numi acilea unŭ studiŭ eșitŭ totŭ din pana susŭ numituluĭ Antonie Boleszny, publicatŭ în buletinulŭ din 1880 fasc. 3, despre podulŭ luĭ Traianŭ și despre *Turnulŭ Severinŭ.* D-lŭ Boleszny este parochŭ catolicŭ de mulțĭ anĭ în Orșova, are poporenĭ și la Turnu Severinuluĭ, pe carĭ îĭ visitéză desŭ. In anulŭ 1871, venindŭ renumitulŭ profesorŭ Desjardins, a luatŭ lângă sine și pe Boleszny cu scopŭ de a visita totŭ ținutulŭ de prin prejurŭ, dincóce și dincolo de Dunăre, adecă pe la Severinŭ și la Cladova. De atuncĭ Boleszny s'a pusŭ cu totŭ adinsulŭ pe cercetărĭ ulteriore și pe adunare de monumente, până când a reușitŭ ca să-șĭ complinéscă studiulŭ sĕŭ publicatŭ subŭ titlulŭ de maĭ susŭ. Boleszny cunósce și citéză pe istoriciĭ câțĭ aŭ scrisŭ despre podulŭ luĭ Traianŭ și despre cetatea luĭ Alexandru Severŭ, începêndŭ de la Francke și Sulzer, cariĭ aŭ căutatŭ cu totulŭ airea podulŭ luĭ Traianŭ, până la ceĭ maĭ dincóce, cărora le ajutaseră ele-

mentele, anume în anii 1858 și 1863, ca să vadă cu ochii lorŭ capetele pilastrilorŭ, pre când apele Dunărei scădușeră fórte tare. Eŭ așŭ dori ca să reflectămŭ și noi Românii la acelŭ studiŭ alŭ lui Boleszny, ce se întinde pe vre-o 12 pagine și se imparte în trei capitole. Pe lângă temeiurile sale nóue, bune, relative la turnŭ și la municipiŭ, are și Boleszny unele conjecturi trase de përŭ, adecă de acelea de cari nu e scutitŭ nici unŭ scriitorŭ din acea clasă de ómeni cari voiescŭ să degrade sciința pură la condițiune de servitóre a acelei politice militante, care sufere de morbulŭ fanatismului naționalŭ.

Dela Timișóra, luândŭ calea pe la Aradŭ, unde iarăși recomandŭ că și alții Români călători să stea spre a se informa despre starea Românilorŭ, am trecutŭ iarăși la *Oradea mare* spre a-mi continua studiulŭ începutŭ în tómna anului 1884. In anulŭ acesta avuiŭ în vedere unele cronice manuscripte latinesci, pericope și acte aflate în opurile cele mai rari adunate de G. Șincai, fórte necesare pentru istoria nóstră; în fine aflaiŭ cu cale a lua în copie unŭ numĕrŭ respectabilŭ de acte oficióse, mai alesŭ împĕrătesci, relative la fatalele certe și persecuțiuni religióse înverșunate, câte s'aŭ întîmplatŭ mai fără precurmare în cursŭ de o sută și mai bine de ani în Ungaria și Transilvania, între diversele confesiuni și secte religióse spre dauna nespusă a popórelorŭ locuitóre în aceste țĕri.

Am adunatŭ și astă-dată unŭ volumŭ bunicelŭ de manuscripte; îmi permitŭ însă a observa că în archivele de la *Oradea mare* arŭ afla unulŭ și doi istorici materialŭ nu pentru 2—3 săptămâni ci pentru anulŭ întregŭ, chiar și în casŭ când s'arŭ mărgini numai la materialŭ necesarŭ pentru istoria nóstră.

Am scrisŭ în Novembre 1885, în Sibiiŭ.

Sumariulŭ câtorŭ-va rescripte și Decrete religionare din Ungaria relative la gónele religióse din véculŭ alŭ XVIII-lea.

Acatolici

Intre anii 1731 și 1796 aflu într'unŭ indice foliantŭ mare, conservatŭ în biblioteca episcopiei greco-catolice de la Oradea-mare, până la pag. 102, decrete, rescripte, resoluțiuni, prin cari se reguléză ra-

porturile popórelorŭ și bisericilorŭ acatolice, adecă protestante, de diverse confesiunĭ, cătră biserica latină catolică și cătră statŭ, în cele maĭ multe casurĭ cu călcarea manifestă a libertățiĭ și toleranțeĭ religiose, adesea cu denegarea orĭ-căruĭ dreptŭ de esistență a celorŭ-lalte confesiunĭ religióse. Adecă romano-catoliciĭ, după ce aŭ ajunsŭ la domnie, aŭ plătitŭ protestanțilorŭ scuturatŭ și îndesatŭ pentru gónele religióse întreprinse maĭ alesŭ în Transilvania și părțile adnexe în cursŭ de 100 de anĭ, spre esterminarea catolicismuluĭ.

Din mulțimea mĕsurilorŭ luate de cătră casa domnitóre și de cătră guvernulŭ ungurescŭ asupra sectelorŭ protestante, maĭ alesŭ calvină și luterană, vomŭ cita numaĭ câte-va, din carĭ se va puté cunósce spiritulŭ și tendința tuturorŭ.

Cu decretulŭ din 7 Ianuarie 1731 se *curmă și interdice* orĭ-ce tragere de salarie și alte ajutóre din tesaurulŭ statuluĭ în favórea popilorŭ protestanțĭ. Totŭ din acelŭ anŭ și ḑi, greco-catoliciĭ sunt obligațĭ a ține și eĭ serbătorile romano-catolicilorŭ, adecă a nu lucra întru acelea.

Cu decretulŭ din 6 Aprilie 1731 protopopiĭ romano-catolicĭ sunt autorisațĭ a visita și examina pre popiĭ protestanțĭ asupra administrăriĭ baptismuluĭ, iară causele matrimoniale ale protestanților fuseră supuse la judecătoriile episcopilorŭ romano-catolicĭ. Umilire înfricoșată. In acelașĭ timpŭ funcționariĭ și advocațiĭ de confesiunĭ protestantice aŭ fostŭ obligațĭ a depune jurămîntŭ după o formulă catolică decretată înadinsŭ spre scopulŭ acela.

Prin decretulŭ din 20 Octobre 1734 acatoliciĭ sunt oprițĭ a înființa școle superióre, dacă nu aŭ privilegiŭ de la regele spre scopulŭ acesta.

Din 3 Iunie 1746 popiĭ protestanțĭ sunt obligațĭ sub pedépsă a publica în bisericile lorŭ din amvonŭ serbătorile catolicilorŭ, pentru ca și popórele protestante să le cunóscă și să nu lucreze în acele ḑile.

In 24 Ianuarie 1747 aceleașĭ mĕsurĭ relative la serbătorile catolice se ieaŭ cu rigóre și maĭ mare.

Din *decretulŭ de la 7 Martie 1747* se vede, că în Ungaria eraŭ maĭ

multe localităţĭ, în carĭ protestanţiĭ nu aveaŭ exerciţiŭ liberŭ alŭ religiuniĭ lorŭ, prin urmare în acelea *baptismulŭ*, *cununiile* și *înmormîntările* se făceaŭ și la protestanţĭ totŭ de cătră parochiĭ romano-catolicĭ.

Decretulŭ din 29 Augustŭ 1749 interḑice sub pedepse grele darea și primirea pruncilorŭ catolicĭ la școle protestante; iară dacă totușĭ pruncii catolicĭ ar fi fostŭ crescuţĭ în vre-o religiune protestantă, să fie scoșĭ de acolo și catechisaţĭ, dară să *nu maĭ fie bătuţĭ nicĭ legaţĭ* saŭ în altŭ modŭ maltrataţĭ, ci dacă nu s'arŭ supune, să fie trimișĭ la părinţiĭ lorŭ și supraveghiaţĭ, ca să nu se întórcă iară la protestanţĭ. (Totŭ din 26 Augustŭ 1749).

Totŭ atuncĭ s'a demandatŭ, ca popiĭ protestanţĭ să nu cuteze a cununa părechĭ, daca nu vorŭ produce testimoniŭ de la parochulŭ catolicŭ, că nu esistă nicĭ o pedecă canonică. Iară protestanţiĭ carĭ arŭ cuteza să îndemne pe catolicĭ la trecere în biserica lorŭ, să fie arestaţĭ și pedepsiţĭ ca și apostaţiĭ.

Din 28 Iunie 1753. Dacă vre-unŭ preotŭ catolicŭ ar voi să visiteze între împrejurărĭ anumite pe bolnavĭ de vre-o religiune protestantă, acatoliciĭ să nu cuteze a-ĭ opri; dară nicĭ popiĭ catolicĭ să nu aplice violenţa în convertirea acelorŭ bolnavĭ, ci să-ĭ înveţe cu blândeţe. Decretŭ fórte caracteristicŭ acesta.

30 Aprilie 1753. Pe protestanţiĭ condamnaţĭ la mórte îĭ potŭ însoţi și popiĭ protestanţĭ, însă la perḑare să asiste numaĭ popiĭ catolicĭ și în carcere să le dea numaĭ aceștia învĕţăturile din urmă cu scopŭ firesce de a-ĭ converti.

In 12 Martie 1754 se *înnoesce* oprirea de a da pe pruncii catolicĭ la școle protestante.

16 Ianuarie 1755. Dacă vre-unŭ pedagogŭ protestantŭ arŭ cuteza să priméscă școlarĭ catolicĭ în instrucţiune privată, să fie aruncatŭ în prinsóre (casulŭ cu pruncii baronuluĭ Moise Révay).

Asemenea mĕsură se luase și sub data din *12 Martie 1754.*

Ceĭ carĭ nu s'arŭ supune la prea înaltele resoluţiunĭ de natura acestora, dacă sunt plebeĭ, să fie aruncaţĭ îndată și ţinuţĭ în prinsóre; iară dacă sunt nobilĭ, să fie citaţĭ prin fiscŭ și judecaţĭ; sentinţa însă să fie înaintată spre aprobare maĭ înaltă.

Totŭ din acelŭ anŭ și ḑi: Acatoliciĭ sunt opriţĭ sub pedépsă a recurge în numele comunităţilorŭ la locurile maĭ înalte în contra vre-uneĭ asuprirĭ a confesiuniĭ lorŭ.

10 Novembre 1755. Protestanţiĭ sunt obligaţĭ din noŭ și sub pedépsă a ţiné serbătorile catolice.

6 Septembre 1759. Acatoliciĭ să se supună în causele matrimoniale la jurisdicţiunea episcopilorŭ catolicĭ diecesanĭ.

26 Ianuarie 1761. Preoţiĭ catolicĭ să cerce a converti pe popórele protestante și maĭ alesŭ pe tinerimea lorŭ cu mijlóce maĭ blânde la catolicismŭ, apoĭ să îngrijéscă că să nu recadă.

19 Februarie 1761. Popiĭ acatolicĭ să fie trașĭ în judecată, dacă arŭ cuteza să tragă pe vre unŭ Jidovŭ la legea lorŭ și să-lŭ boteze.

4 Maiŭ 1762. Popiĭ protestanţĭ să nu maĭ pótă fi obligaţĭ a plăti și eĭ taxe personale popilorŭ catolicĭ. (Acésta era o favóre și graţie esceptională).

30 Decembre 1766. Popiĭ protestanţĭ sunt opriţĭ a maĭ însoţi pe ceĭ condamnaţĭ la mórte.

20 Maiŭ 1767. Popiĭ acatolicĭ carĭ arŭ cuteza să cunune persóne carĭ nu se ţinŭ de jurisdicţiunea lorŭ, să fie aruncaţĭ îndată (mox) în prinsóre și apoĭ lipsiţĭ de orĭ-ce beneficiŭ și funcţiune.

28 Iulie 1768. Superintendenţiĭ și protopopiĭ acatolicĭ să nu cuteze a judeca și esecuta sentinţe matrimoniale înainte de a fi supuse acelea la revisiunea și judecata episcopilorŭ catolicĭ. (Adecă poruncă veche publicată din noŭ).

Nr. 3756 și 3757 din 1769. Acatoliciĭ să nu cuteze a ţiné adunărĭ în bisericile lorŭ spre a se consulta despre afacerĭ temporale (mirenescĭ).

Nr. 2003, 2004 și 1396 din 1770. Comunităţile acatolice să nu pótă lua banĭ împrumutŭ pentru zidirĭ de bisericĭ și case parochiale.

Nr. *2532 din 1771.* Protestanţiĭ sunt opriţĭ din noŭ a judeca în cause matrimoniale.

De aci încolo mĕsurile luate contra acatolicilorŭ se rărescŭ până la mórtea împĕrăteseĭ Maria Teresia. A urmatŭ apoĭ *decretulŭ toleranţeĭ religióse* alŭ împĕratuluĭ Iosifŭ II, prin care s'a sfărămatŭ o

mulțime de ferecăturĭ spirituale. S'aŭ maĭ luatŭ și după aceea mĕsurĭ relative la protestanțĭ, însĕ maĭ multŭ spre a-ĭ înfrâna și pe eĭ de la facerea de proselițĭ, spre a-ĭ constrînge ca să ducă matricule regulate, și altele ca acestea.

Istoriciĭ noștri versațĭ în istoria imperiuluĭ otomanŭ vorŭ afla în mĕsurile religionare citate acilea pe scurtŭ maĭ multe carĭ sémănă cu unele luate de către sultaniĭ imperiuluĭ otomanŭ în contra comunitățilorŭ christiane saŭ și cu cele aplicate de către biserica anglicană asupra bisericeĭ catolice din Irlanda. Cu tóte acestea încă totŭ se maĭ află scriitorĭ în Ungaria și în Transilvania, cărora le place a propaga încă și până astădĭ neadevĕrulŭ manifestŭ, ca și cum diversele societățĭ religióse saŭ secte christiane ar fi trăitŭ totŭ-d'auna în pace și armonie unele cu altele.

Din estrasele carĭ urméză acilea, ne convingemŭ și maĭ multŭ, că în statulŭ Ungarieĭ, începêndŭ de la reformațiunea pornită pe la începutulŭ véculuĭ alŭ 16-lea și până în véculŭ presentŭ, nicĭ odată nu a pututŭ fi vorba de drepturĭ egale, de libertate, toleranță și pace adevĕrată între diversele societățĭ religióse; din contra fanatismulŭ religiosŭ a fostŭ adesea la ordinea dileĭ; din ură religiósă s'a și vĕrsatŭ multŭ sânge omenescŭ. Din tóte popórele însĕ locuitóre în aceste țĕrĭ nicĭ unulŭ nu a suferitŭ atâtea góne, umilirĭ, amărăciunĭ, daune materiale și spirituale, remânerea în cultură, pre câtŭ a suferitŭ poporulŭ românescŭ din causa religiuniĭ și a rituluĭ sĕŭ.

Aceste adevĕrurĭ se potŭ proba pe deplinŭ cu legĭ, cu decrete și cu mulțime de acte publice; *numaĭ câtŭ ele trebue adunate* în numĕrŭ câtŭ se póte maĭ mare, pentru ca să nu remână nimicŭ neprobatŭ. Atuncĭ apoĭ nu se va maĭ mira nimenĭ nicĭ de certele confesionale ale Românilorŭ din statulŭ Ungarieĭ, nicĭ de starea tristă a uneĭ părțĭ marĭ din clerŭ, și cu atâtŭ maĭ puținŭ de renegarea unorŭ familiĭ fruntașe și trecerea lorŭ la alte riturĭ.

Sibiiŭ în Novembre 1885.

Greco-catoliciĭ și Greco-rĕsăriteniĭ neunițĭ.

Anulŭ 1732, Novembre 28. Graeco ritui addicta *natio* in locis ubi cum catholicis promiscue habitat, festa catholicorum rite celebret.

1747, Ian. 17 et Mart. 9. Graeci ritus non uniti ad observantiam festorum decretalium non nisi quoad forum externum adstringantur.

Acelaşĭ decretŭ s'a înnoitŭ în 10 Octobre 1747 cu adaosŭ, că grecii neuniţĭ să nu cuteze a lucra la câmpŭ în sĕrbătorile romano-catolice: praesertim ne campestres labores peragere audeant. Urmarea era, că Românii şi Sârbiĭ, siliţĭ a perde şi maĭ multe ḑile de lucru, trebuiaŭ firesce ca să rĕmâe şi maĭ săracĭ.

Prin decretele din *12 Octobre 1752 şi 18 Ianuarie 1759* greciĭ neuniţĭ sunt obligaţĭ, ca afară de duminecĭ, să maĭ ţie şi sĕrbătorile cele maĭ marĭ ale catolicilorŭ, Pascile, Rusaliile, Crăciunulŭ şi Joia verde, şi să le celebreze, însă numaĭ câte o ḑi, iară în celealalte sĕrbătorĭ ale catolicilorŭ să stea fără lucru numaĭ până la orele 11 a. m. şi neguţătoriĭ să ţină boltele închise.

In fine şi o resoluţiune maĭ blândă din *27 Iulie 1752*, în care se demandă, ca poporulŭ şi clerulŭ de ritŭ grecescŭ, *din ambele confesiunĭ, să nu fie maltratatŭ şi nicĭ turburatŭ în exerciţiulŭ rituluĭ sĕŭ*, iară la unirea cu biserica romano-catolică să nu fie silitŭ prin mijlóce *violente.* Totŭ din 27 Iulie 1752 se provócă la unŭ proiectŭ de regulamentŭ relativŭ la înfiinţarea de *seminariĭ* şi *de scóle* pentru poporulŭ greco-catolicŭ adică trecutŭ la unire cu Roma.

10 Novembre 1755. Se dictéză *din noŭ* pedepse asupra locuitorilorŭ grecĭ neuniţĭ, carĭ nu voiaŭ să ţină sĕrbătorile romano-catolice.

1759 Octobre 5. Se înnoesce ameninţarea cu pedepse asupra părinţilorŭ catolicĭ, carĭ s'arŭ încumeta să-şĭ trimiţă copiiĭ la şcóle grece neunite, cum şi asupra dascălilorŭ carĭ i-arŭ primi; să fie daţĭ în judecată prin fiscalŭ ca orĭ-care crimă, iar sentinţa să fie submisă la curtea imperială spre revisiune.

1761 Februarie 19. Preoţiĭ grecĭ neuniţĭ să fie supuşĭ la rĕspundere pentru baptisme şi cununiĭ.

1766 Iulie 17. Se înnoesce mĕsura luată pentru sĕrbătorile catolice.

1766 Augustŭ 21. Pe ómeniĭ de religiunea greco-ortodoxă neunită condamnaţĭ la mórte preoţiĭ catolicĭ să-ĭ pótă petrece până la pórtă, iară dacă nu ĭ-ar puté converti prin vorbe dulcĭ, atuncĭ să-ĭ petrécă preotulŭ de ritŭ grecescŭ neunitŭ până la loculŭ de perḑare.

1767 Iulie 18. Pe poporulŭ unitŭ de ritulŭ grecescŭ să nu cuteze nimenĭ a-lŭ împedeca întru plătirea taxelorŭ și altorŭ veniturĭ cuvenite preoţilorŭ propriĭ.

Totŭ din 18 Iulie 1767. Călugăriĭ grecescĭ uniţĭ şi călugăriĭ de ritŭ latinŭ să curme certele dintre eĭ și să-șĭ înfrîne mânia (ab hujus modi animositatibus abstineatur.) Se certaŭ maĭ alesŭ ceĭ din Blajŭ cu Iesuiţiĭ de la Clujŭ.

Din 20 Maiŭ aceluiaşĭ anŭ. Popiĭ grecescĭ uniţĭ, carĭ arŭ cuteza să îndeplinéscă cununiĭ clandestine, să fie aruncaţĭ în prinsóre și să nu maĭ pótă funcţiona nicăirĭ.

1768 Martie 7. Tineriĭ de ritulŭ unitŭ să nu cuteze a se hirotoni în vre o ţéră străină sub pedépsă de a fi suspinșĭ de la orĭ-ce funcţiune și să fie supușĭ la contribuţiunile statuluĭ.

In anul 1769, sub Nr. 2926 aceeașĭ mĕsurĕ se aspresce și maĭ multŭ asupra candidaţilorŭ uniţĭ, și li se amenință cu aruncare în statulŭ iobagieĭ.

1770, Nr. 5367. Precum protestanţiĭ așa și greciĭ neuniţĭ sunt obligaţĭ ca, în casŭ de a încheia căsătoriĭ mestecate, să dea reversale, că toţĭ prunciĭ vorŭ fi educaţĭ în religiunea catolică.

In același anŭ 1770 aŭ fostŭ *opriţĭ* și greciĭ neuniţĭ, ca și protestanţiĭ, a lua banĭ împrumutŭ pentru zidire de bisericĭ și case parochiale (N-riĭ 2003, 2004 și 1396). (Apoĭ să te mirĭ, dacă maĭ vedĭ și până astă-dĭ bisericĭ de gardŭ coperite cu pae!)

1773, Nr. 3412. Greco-catoliciĭ să nu iea banĭ pentru sântulŭ mirŭ (s. chrismă) precum nicĭ pentru mărturisirea pĕcatelorŭ; încă nicĭ pentru sântulŭ maslu (ungerea de pre urmă) să nu iea taxă de la bolnavĭ; dară nicĭ episcopiĭ greco-catolicĭ uniţĭ să nu iea nicĭ o plată pentru hirotonirea preoţilorŭ.

Sub același Nr. și anŭ : Preoţiĭ greco-catolicĭ să se aibă bine cu preoţiĭ de ritulŭ latinŭ. (Se vede că se aveaŭ rĕŭ uniĭ cu alţiĭ și curtea imperială se informase despre urgiile dintre eĭ).

Totŭ acolo împĕrătésa dispune ca, *nobiliĭ* greco-catolicĭ și fiiĭ de preoţĭ greco-catolicĭ să fie aplicaţĭ în fucţiunĭ publice, fie-care după capacitatea sa, precum să fie primiţĭ și la profesiunĭ saŭ meseriĭ (o-

pifices ad contubernia admittantur), căcĭ nu eraŭ suferițĭ de Sașĭ și de Ungurĭ, iară împĕrătésa și maĭ târḑiŭ fiulŭ sĕŭ Iosif II s'aŭ încercatŭ să spargă acelŭ monopolŭ, ci n'aŭ pututŭ.

Nr. 7596 din 1787. Mărginirea numĕruluĭ serbătorilorŭ la greco-catolicĭ (reduse cu totulŭ la 24).

Sub Nr. 21651 din 1824. Impĕratulŭ Francisc dedese ordinŭ strictŭ, ca toțĭ băețiĭ de la 6 anĭ în susŭ să fie obligațĭ, prin autoritățile competinte, a merge la școlă, dar clasele feudale n'aŭ voitŭ să scie de acelŭ ordinŭ și școle nu s'aŭ făcutŭ nicăirĭ.

Apostațiĭ.

Cele maĭ aspre mĕsurĭ s'aŭ luatŭ în secolulŭ alŭ XVIII-lea în contra celorŭ carĭ treceaŭ de la biserica romano-catolică la alta orĭ-care. Scótemŭ și din acelea câte-va.

20 Octobre 1734. Inainte de a fi pedepsițĭ apostațiĭ, sentințele respective trebue să se trimită la maestatea sa.

23 Decembre 1746. Apostasia este declarată de *crimă mare*, asupra căreia să se facă investigațiunea cea maĭ strictă; ceĭ înculpațĭ să fie trașĭ în judecată prin fiscŭ și aflându-se vinovațĭ, jurisdicțiunile seculare să-ĭ pedepséscă cu pedepse grele *arbitrariĭ* (gravi arbitraria poena puniantur).

25 Aprilie 1749. Resoluțiunea anterióră prea înaltă emanată contra apostațilorŭ la protestanțĭ, să se aplice și la aceia carĭ trecŭ de la credință catolică la schismă adică la biserica grecéscă orientală saŭ neunită. Din acéstă mĕsură n'aŭ lipsitŭ urmările cele maĭ triste.

29 Novembre 1751. Apostatulŭ *Stefanŭ Buda* (românŭ), care s'a întorsŭ iarășĭ la catolicismŭ, să fie *supraveghiatŭ*, ca să nu recadă. Așa dar spionatŭ.

18 Martie 1755. In casurĭ de apostasie să se observe o procedură care diferă de procedura observată în alte cause religióse.

5 Octobre 1759. Ca să se delăture ocasiunea de a cădé în crima «apostasieĭ», părințiĭ catolicĭ, carĭ arŭ trimite pe pruncii lorŭ la școla grecéscă neunită și dascăliĭ carĭ arŭ cuteza să-ĭ priméscă să fie trașĭ

în judecată de către fiscŭ, dară sentința adusă contra lorŭ să fie supusă cu tóte actele la revisiunea prea înaltă.

9 Augustŭ 1762. Apostații întorșĭ la catolicismŭ să *nu* fie liberațĭ din prinsóre înainte de venirea resoluțiuniĭ regescĭ, iară apoĭ să fie pușĭ sub priveghere ca să nu recadă.

Sub Nr. 4197 și 5271 din anulŭ 1780 se ieaŭ mĕsurĭ noue asupra celorŭ carĭ trecŭ de la unițĭ la neunițĭ, acum însă ceva maĭ umane.

O altă resoluțiune teribilă din 10 Iulie 1751 recunósce domnilorŭ feudalĭ, câtŭ se bucuraŭ de dreptulŭ sabieĭ (jure gladii), dreptulŭ de a trage eĭ înșiĭ pe iobagiĭ supușĭ lorŭ în judecată criminală pentru apostasie, adecă trecere de la o confesiune religiósă la alta. Se prea înțelege că acéstă concesiune înfricoșată se făcea numaĭ magnațilorŭ principĭ, grafĭ și baronĭ de religiunea romano-catolică, iar nu și celorŭ de alte confesiunĭ religióse.

Eŭ credŭ că trebue să ne câștigămŭ și aceste rescripte și decrete alŭ cărorŭ sumariŭ îlŭ avemŭ acilea, din vre unŭ archivŭ publicŭ și acreditatŭ deplinŭ. Numĕrulŭ lorŭ trece preste 50, iară, precum credŭ eŭ, mergêndŭ pe urmele acestorŭ cincĭ-ḑecĭ, vomŭ da pentru acelașĭ vécŭ alŭ XVIII-lea în aceeașĭ materie preste îndoitŭ atâtea. Numaĭ când le vomŭ avé și pe acelea se va puté ḑice că se póte compune și o istorie bisericéscă din véculŭ alŭ XVIII-lea fórte agitatŭ, în care națiunea nóstră întrégă a trecutŭ într'unŭ înțelesŭ și în altulŭ, aicĭ și dincolo, preste căte o crisă care semĕna că o aduce în dóga morțiĭ.

PREMIILE ACADEMIEĬ ROMÂNE.

ÎNSCIINŢARE.

După decisiunile luate de Academia Română în sesiunile de până la anulŭ 1886, concursurile propuse de Academie sunt cele următóre:

I. *Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu* din seria B, de 4000 leĭ, se va decerne, în cursulŭ sesiuniĭ generale din anulŭ 1887, uneĭ cărţĭ scrise în limba română cu conţinutŭ de orĭ ce natură, care se va judeca maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1886.

II. *Premiulŭ Statuluĭ Heliade Rădulescu*, de 5,000 leĭ, se va decerne, în cursulŭ sesiuniĭ generale din anulŭ 1887, uneĭ cărţĭ scrise în limba română, cu conţinutŭ literarŭ, care se va judeca maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decembre 1886.

NB. Concurenţiĭ la aceste premiĭ vorŭ binevoi a trimite la cancelaria Academieĭ Române în Bucurescĭ operele lorŭ, carĭ vorŭ fi în condiţiunile de timpŭ aci însemnate, în câte 12 exemplare, până la 31 Decembre 1886.

III. *Marele premiŭ Năsturelŭ-Herescu* din seria B, în sumă 12,000 leĭ, se va decerne în cursulŭ sesiuniĭ generale din anulŭ 1889, uneĭ cărţĭ scrise în limba română, cu conţinutŭ de orĭ-ce natură, care se va

judeca maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decembre 1888.

NB. In privinţa premiilorŭ «*Năsturelŭ-Herescu*» se punŭ în cunoscinţa publiculuĭ următórele dispositiunĭ din codicilulŭ rĕposatuluĭ întru fericire C. Năsturelŭ-Herescu :

B. Premiĭ pentru opere publicate.

«In totŭ anulŭ Societatea Academică Română va avé a premia, din veniturile fonduluĭ *Năsturelŭ*, o carte tipărită originală, în limba română, care se va «socoti de către Societate ca cea maĭ bună publicaţiune apărută în cursulŭ anuluĭ.

«Însă aceste premie vorŭ fi de două specie :

«1. În treĭ anĭ consecutivĭ, d'a rândulŭ, se va decerne câte unŭ premiŭ de patru miĭ leĭ, Nr. 4000 L. n *minimum*, la cea maĭ bună carte apărută în cursulŭ anuluĭ espiratŭ ;

«2. Iară în alŭ patrulea anŭ se va decerne unŭ premiŭ fixŭ de leĭ 12,000, «carele se va numi «*Marele premiŭ Năsturelŭ*», opereĭ care va fi judecată ca «publicaţiunea de căpetenie ce va fi apărutŭ în cursulŭ celorŭ patru anĭ prece-«denţĭ. Acestŭ premiŭ nu se va puté decerne uneĭ lucrărĭ, care va fi obţinutŭ «deja unulŭ dintre premiile anuale, decât defalcândŭ dintr'însulŭ valórea pre-«miuluĭ precedentŭ.

«Operele ce se vorŭ recompensa cu acéstă a dóua serie de premiĭ vorŭ «tracta cu preferinţă despre materiile următóre :

«*a)* Scrierĭ seriose de istorie şi sciinţele accesoriĭ ale istorieĭ, preferindu-se «cele atingĕtóre de istoria ţĕrilorŭ române;

«*b)* Scrierĭ de religiunea ortodoxă, de morală practică şi de filosofie;

«*c)* Scrierĭ de sciinţe politice şi de economia socială;

«*d)* Tractate originale despre sciinţele esacte;

«*e)* Scrierĭ enciclopedice, precum dicţionare de istorie şi geografie, în carĭ să «intre şi istoria şi geografia Românieĭ, dicţionare generale saŭ parţiale de sciinţe «esacte, de arţĭ şi meseriĭ, de administraţiune şi jurisprudenţă, şi alte asemenĭ «lucrărĭ utile şi bine întocmite;

f) Cărţĭ didactice de o valóre însemnată ca metodă şi ca cuprinsŭ.

«*g)* Dicţionare limbistice în limba românéscă, maĭ alesŭ pentru limbile an-«tice şi orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, «slavonă veche şi altele;

«*h)* Publicaţiunĭ şi lucrărĭ artistice de o valóre seriósă, adecă relative la arţile «plastice, architectură, sculptură, pictură, gravură şi chiar opere musicale seriose, «pe carĭ aceste tóte Societatea Academică Română le va puté apreţia atuncĭ «când îşĭ va întinde activitatea eĭ şi asupra tuturorŭ materiilorŭ de Bele-Arţĭ;

«*i)* Scçierĭ de pură literatură română, în prosă şi în versurĭ, precum poeme, «drame şi comediĭ seriόse,—maĭ alesŭ subiecte naţionale,—şi orĭ-ce alte opere «de înaltă literatură. Acestora maĭ cu sémă aşŭ dori să se acorde *Marele Pre«miŭ Năsturelŭ*, când vorŭ fi judecate ca avêndŭ unŭ meritŭ cu totulŭ superiorŭ, «spre a se da ast-felŭ o încurajare maĭ puternică desvoltăriĭ literatureĭ naţionale».

La acestea se maĭ adaogă următόrele disposiţiunĭ luate de Societatea Academică.

1. La concursurile acestorŭ premiĭ se potŭ presenta şi opurĭ preînnoite în nόue ediţiunĭ, carĭ se vorŭ fi retipăritŭ în cursulŭ anuluĭ de autorĭ în viéţă.

2. După cuprinderea chiar a testamentuluĭ, traducţiunile din limbĭ străine sunt escluse de la concursŭ; se va face însă escepţiune pentru acele traducţiunĭ de pe opurĭ străine clasice, carĭ :

a) saŭ prin dificultăţile învinse ale uneĭ perfecte reproducerĭ în versurĭ românescĭ, vorŭ constitui adevĕrate opurĭ literare ale limbeĭ române ;

b) saŭ prin anexarea de elucidărĭ şi de note sciinţifice, cu totulŭ proprie traducĕtoruluĭ, îşĭ vorŭ fi însuşitŭ meritele unorŭ lucrărĭ originale în limba română.

3. Cărţile premiate de Academia Română din alte fondurĭ ale sale saŭ cele tipărite din iniţiativa şi cu spesele eĭ nu potŭ intra la concursŭ pentru premiile Năsturelŭ din seria B.

4. Premiile Năsturelŭ din seria B, se potŭ acorda nu numaĭ unorŭ opurĭ complete, ci şi părţiĭ unuĭ opŭ tipăritŭ în cursulŭ anuluĭ, cu condiţiune însă ca acéstă parte să fie de valόrea şi de întinderea unuĭ volumŭ şi nu de ale uneĭ simple făsciόre, (minimum 400 pag. formatŭ în 8°. garmond).

5. Premiarea uneĭ părţĭ a unuĭ opŭ la unŭ concursŭ anualŭ nu împedică premiarea uneĭ alte părţĭ a aceluĭaşĭ opŭ la unŭ concursŭ posteriorŭ.

6. Opurile anonime şi pseudonime vor puté fi admise la concursulŭ cărţilorŭ tipărite, iar autoriĭ lorŭ, spre a primi premiele acordate, vor trebui să justifice proprietatea lorŭ.

IV. *Premiulŭ Statuluĭ Lazărŭ*, de 5000 leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1887 celeĭ maĭ bune lucrărĭ în limba română asupra următoruluĭ subiectŭ :

«*Flora descriptivă a unuĭ judeţŭ din România*» după alegerea concurentuluĭ.

Manuscrisulŭ trebue să cuprindă materie pentru 300—400 pagine de tiparŭ în 8° *garmond*.

Termenulŭ presentăriĭ manuscriselorŭ la concursŭ va fi 31 Decembre 1886.

V. *Premiulŭ Alexandru Iόnŭ Cuza*, de 4,000 leĭ, se va decerne în

sesiunea generală din anulŭ 1887 celeĭ maĭ bune disertaţiunĭ în limba română asupra următoruluĭ subiectŭ :

«Istoria Românilorŭ în Dacia Traiană, de la Aurelianŭ până la fundarea principatelorŭ Moldova şi Ţéra-Românéscă».

Intinderea operatuluĭ va fi de 20 cóle de tiparŭ în 4^0 micŭ saŭ 8^0 ordinarŭ cu litere *garmond.* Terminulŭ presentăriĭ manuscriselorŭ va fi 31 Decembre 1886.

VI. *Premiulŭ Statuluĭ Lazărŭ,* de 5000 leĭ, se va decerne în cursulŭ sesiuniĭ generale din anulŭ 1888 uneĭ cărţĭ scrise în limba română, cu conţinutŭ sciinţificŭ, care se va judeca maĭ meritorie printre cele publicate de la 1 Ianuarie 1886 până la 31 Decembre 1887, saŭ celeĭ maĭ importante invenţiunĭ sciinţifice făcute de la 1 Ianuarie 1886 până la 31 Decembre 1887.

VII. *Premiulŭ Statuluĭ Heliade-Rădulescu,* de 5000 leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1888, celeĭ maĭ bune disertaţiunĭ scrise în limba română asupra următoruluĭ subiectŭ :

«Nunta la Românĭ. Studiŭ istorico-etnograficŭ comparativŭ.»

Usurile nupţiale trebuescŭ studiate în varietăţile lorŭ după tóte provinciile române, comparându-se cu nunta la vechiĭ Romanĭ şi la popórele neo-latine pe de o parte, cu nunta la veciniĭ Românilorŭ (Slavĭ, Ungurĭ, Grecĭ, Albanesĭ) pe de alta, de unde să reésă apoĭ dela sine o conclusiune istorico-etnografică.

Manuscrisulŭ va trebui să cuprindă materie pentru 200—300 pagine de tiparŭ în 8^0 *garmond.*

Terminulŭ presintăriĭ manuscriselorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decembre 1887.

VIII. *Premiulŭ Statuluĭ Lazărŭ,* de 5000 leĭ, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1889 celeĭ maĭ bune lucrărĭ în limba română asupra următoruluĭ subiectŭ :

«Studiulŭ vinurilorŭ din România din punctulŭ de vedere economicŭ şi alŭ composiţiuniĭ lorŭ chimice».

Manuscrisulŭ va trebui să cuprindă materie pentru circa 300 pagine de tiparŭ în 8^0 *garmond.*

Terminulŭ presentăriĭ manuscriselorŭ la concursŭ va fi până la 31 Decembre 1888.

IX. *Premiulŭ Asociaţiuniĭ Craiovene pentru desvoltarea învĕţămîntuluĭ publicŭ*, în sumă de leĭ 1,500, se va decerne, în sesiunea generală din anulŭ 1887, celeĭ maĭ bune cărţĭ didactice în limba română din câte se vorŭ fi tipăritŭ de la 1 Ianuarie 1883 până la 31 Decembre 1886. Acéstă dată este şi termenulŭ extremŭ alŭ depuneriĭ la cancelaria Academieĭ, în 12 exemplare, a cărţilorŭ propuse pentru concursŭ.

X. Conformŭ decisiuniĭ luate în sesiunea anuluĭ 1886, se publică concursŭ pentru cea maĭ bună traducţiune din :

M. Tulii Ciceronis De officiis liber I, cu condiţiunile următóre :

1. Traducţiunea va fi într'o limbă românéscă câtŭ se póte de curată şi de elegantă, căutândŭ a se reproduce în traducere calităţile autoruluĭ tradusŭ.

Traducĕtoriĭ sunt datorĭ a da note critice asupra diferitelorŭ lecţiunĭ ale locurilorŭ obscure din textŭ, cum şi note esplicative asupra terminilorŭ tehnicĭ şi numelorŭ propriĭ carĭ vinŭ în textulŭ autoruluĭ.

2. Manuscriptete venite maĭ târdiŭ de 31 Decembre 1886, nu se vorŭ lua în consideraţiune.

3. Manuscriptele se vorŭ censura şi judeca de Secţiunea Literară, care va propune premiulŭ destinatŭ pentru aceste lucrărĭ.

4. Manuscriptele nepremiate se vorŭ păstra în archivulŭ Academieĭ până se vorŭ reclama de autoriĭ lorŭ, ale cărorŭ nume remânŭ necunoscute, fiindŭ-că plicurile ce le vorŭ cuprinde nu se vorŭ deschide.

5. Premiulŭ pentru cea maĭ bună traducere de 20 pagine (după ediţiunile stereotipe ale luĭ *Tauchnitz* din Lipsca) va fi de leĭ 120.

6. Celŭ ce va obţine premiulŭ, ca celŭ maĭ bunŭ traducĕtorŭ alŭ părţiĭ însemnate maĭ susŭ, va fi însărcinatŭ de Academie a face traducţiunea scrieriĭ întregĭ, cu premiulŭ fixatŭ de leĭ 120 pentru fie-care 20 pagine, scrise după ediţiunea maĭ susŭ citată, fără ca pentru acésta să se escludă consultarea altorŭ ediţiunĭ în lucrarea traducţiuniĭ.

7. Traducĕtorulŭ astŭ-felŭ însărcinatŭ de Academie va fi datorŭ a urma lucrarea cu aceiaşĭ diligenţă, esactitate, eleganţă şi puritate de limbă cu care a făcutŭ şi proba premiată. Elŭ va fi datorŭ a da pe fie-care anŭ câte 200 pagine de traducere din ediţiunea luată de normă.

8. Traducţiunea se va examina de Secţiunea Literară a Academieĭ şi. aflându-se conformă condiţiunilorŭ de maĭ susŭ, se va da la tiparŭ, iară traducĕtoruluĭ se va respunde remuneraţiunea cuvenită. La căşŭ însĕ când traducţiunea n'arŭ corespunde condiţiunilorŭ stabilite, ea se va trămite autoruluĭ cu observaţiunile făcute de Secţiunea Literară şi cu invitaţiune de a o amenda.

9. Când traducĕtorulŭ, din orĭ-ce causă, n'arŭ maĭ continua lucrarea, atuncĭ se va publica din noŭ concursŭ de probă, în condiţiunile de maĭ susŭ.

10. Autorulŭ clasicŭ, care trece peste 500 pagine, se va împărţi între maĭ mulţĭ concurenţĭ ce vorŭ escela la concursŭ.

11. Tipărirea autoruluĭ tradusŭ se va face de Academie în 1000 exemplare formatŭ în octavŭ ordinarŭ, cu litere *garmond* şi pre hârtie albă curată, după unŭ modelŭ alesŭ de Academie. Formatulŭ adoptatŭ, literele şi hârtia aprobate vorŭ servi pentru toţĭ autoriĭ traduşĭ şi tipăriţĭ cu spesele Academieĭ. Preţulŭ unuĭ exemplarŭ scosŭ la vêndare se va defige în raportŭ cu spesele făcute cu traducerea şi tipărirea luĭ, aşa că din vêndarea primeĭ ediţiunĭ să iasă şi să se încaseze cu procentele lorŭ toţĭ baniĭ vĕrsaţĭ cu acéstă ediţiune.

12. Traducĕtoriĭ operelorŭ premiate de Academie sunt liberĭ a scóte o a doua ediţiune din traducţiunea făcută de dînşiĭ; însă numaĭ după trecerea întâieĭ ediţiunĭ făcută de Academie eĭ rĕmânŭ proprietarĭ pre traducţiunile lorŭ.

13. Când Academia va afla de cuviinţă a face o nouă traducţiune din unŭ autorŭ deja tradusŭ şi publicatŭ cu spesele eĭ, ea va fi liberă a procede la acésta, fără ca întâiulŭ traducĕtoriŭ să aibă dreptulŭ de a se opune.

NB. Manuscrisele relative la premiile de sub N-riĭ IV, V, VII, VIII şi X se vorŭ presenta anonime, purtândŭ o devisă, care va fi reprodusă pe unŭ plicŭ sigilatŭ conţinêndŭ numele concurentuluĭ.

Academia îşĭ reservă dreptulŭ de a tipări în publicaţiunile sale lucrările ce se vorŭ premia

Premiile se vorŭ da autorilorŭ numaĭ după tipărirea lucrărilorŭ premiate.

PERSONALULŬ ACADEMIEI ROMANE ÎN ANULŬ 1886.

MEMBRIĬ ACADEMIEĬ

I. Secțiunea Literară

1.	D.	**Romanŭ** *Alexandru*,	numitŭ	la	1866.
2.	»	**Ciparitŭ** *Timoteŭ*,	»	»	»
3.	»	**Caragiani** *Ioanŭ*,	»	»	»
4.	»	**Sbiera** *Ioanŭ*,	»	»	»
5.	»	**Alecsandri** *Vasile*,	»	»	»
6.	»	**Maiorescu** *Titu*,	»	»	1867.
7.	»	**Sion** *Gheorghe*,	alesŭ	la	1868.
8.	»	**Fontaninu** *George M.*,	»	»	1870.
9.	»	**Hasdeŭ** *Bogdanŭ P.*,	»	»	1877.
10.	»	**Quintescu** *Nicolae*,	»	»	»
11.	»	**Chițu** *Gheorghe*,	»	»	1879.
12.	»	**Negruzzi** *Iacobŭ*,	»	»	1881.

II. Secțiunea Istorică

1.	D.	**Barițŭ** *Gheorghe*,	numitŭ	la	1866.
2.	»	**Babeșŭ** *Vincențiŭ*,	»	»	»
3.	»	**Urechiă** *Vasile A.*,	»	»	»
4.	»	**Ionescu** *Nicolae*,	»	»	1867.
5.	»	**Kogălniceanu** *Mihailŭ*,	alesŭ	la	1869.
6.	»	**Melchisedec** *P.S S.Ep.*	»	»	1870.
7.	»	**Odobescu** *Alexandru*,	»	»	»
8.	»	**Sturdza** *Dimitrie A.*,	»	»	1871.
9.	»	**Manitŭ** *Vasile*,	»	»	1876.

10.	D.	**Papadopolŭ-Calimachŭ** *A.*,		la	1876.
11.	»	**Marianŭ** *Simeonŭ Fl.*	»	»	1881.
12.	»	**Marienescŭ** *At. M.*	»	»	»

III. SECȚIUNEA SCIINȚIFICĂ

1.	D.	**Kretzulescu** *Nicolae*,	alesŭ	la	1871.
2.	»	**Aurelianu** *Petre S.*,	»	»	»
3.	»	**Ghica** *Ion*,	»	»	1874.
4.	»	**Stefănescu** *Grigorie*,	»	»	1876.
5.	»	**Fălcoianu** *Stefanŭ*,	»	»	»
6.	»	**Bacaloglu** *Emanoil*,	»	»	1879.
7.	»	**Brândză** *Dimitrie*,	»	»	»
8.	»	**Poni** *Petre*,	»	»	»
9.	»	**Felix** *Iacobŭ*,	»	»	»
10.	»	**Teclu** *Nicolae*,	»	»	»
11.	»	**Porcius** *Florianŭ*,	»	»	1882.
12.	»	**Cobălcescu** *Grigorie*,	»	»	1886.

MEMBRI ONORARĬ

M. S. CAROL I, *Regele Românieĭ.*

Protectorŭ alŭ Academieĭ Române

Preşedinte onorarŭ.

M. S. ELISABETA, *Regina Românieĭ* **(Carmen Sylva).**

3. D. **Adrianŭ**, *Generalŭ George* (Bucurescĭ).
4. » **Ioanide**, *George* (Bucurescĭ).
5. » **Polizu**, *Dr. G.* (Bucurescĭ).
6. » **Grădişteanu**, *Grigorie* (Bucurescĭ).
7. » **Popea**, *Archimandritŭ Nicolae* (Sibiiŭ).
8. » **Puşcariŭ**, *Cav. Ioanŭ* (Budapesta).
9. » **Silaşi**, *Dr. Grigorie* (Clujŭ).
10. » **Mureşanu**, *Iacobŭ* (Braşovŭ).
11. » **Gonata**, *Stefanŭ* (Basarabia).
12. » **Câmpénu**, *Petre* (Iaşĭ).
13. » **Cihac**, *Iacobŭ* (Elveţia).
14. » **Capellini**, *Cav. Giov.* (Bolonia).
15. » **Biondelli**, *Cav. E.* (Milanŭ).
16. » **Ascoli**, *Graz. Isaia* (Milanŭ).
17. » **Desjardins**, *Ernest* (Paris).
18. » **Frœhner**, *Wilhelm* (Paris).
19. » **Bataillard**, *Paul* (Paris).
20. » **Linas**, *Charles de* (Arras).
21. » **Avril**, *Bar. Adolphe d'* (Paris).
22. » **Stanley of Alderley**, *Lord Henry* (Londra).
23. » **Müller**, *Max* (Oxford).
24. » **Steenstrup**, *I. S.* (Copenhaga).
25. » **Lepsius**, *Richard* (Berlin).
26. » **Tobler**, *Adolf* (Berlin).
27. » **Schuchardt**, *Hugo* (Gratz).
28. » **Bock**, *Dr. Franz* (Aquisgrane).

29. D. **Uvaroff,** *Comite Alexi* (Moscva).
30. » **Picot,** *Emile* (Paris).
31. » **Mommsen,** *Teodorŭ* (Berlin).
32. » **Miklosich,** *Franz* (Viena).
33. » **Torma,** *Carolŭ* (Budapesta).
34. » **Crețianu,** *Gheorghe* (Bucurescĭ).
35. » **Grădișteanu,** *Petre* (Bucurescĭ).
36. » **Haynald,** *Cardinalŭ L.* (Calocia).
37. » **Hurmuzachi,** *Nicu* (Cernăuțĭ).
38. » **Ionescu,** *Ioanŭ* (Bradu).
39. » **Kotzebue,** *Wilhelm de* (Orrenhoff).
40. » **White,** *William A.* (Bucurescĭ).
41. » **Brătianu,** *Ioanŭ C.* (Bucurescĭ).

MEMBRIĬ CORESPONDENŢĬ.

Pentru Secţiunea Literară :

1. D. **Laurianŭ,** *D. A.* (Bucurescĭ).
2. » **Boiŭ,** *Zacharia* (Sibiiŭ).
3. » **Popescu,** *Ioanŭ* (Sibiiŭ).
4. » **Densuşianu,** *Aronŭ* (Iaşĭ)
5. » **Vulcanu,** *Iosifŭ* (Oradea-mare).
6. » **Rosny,** *Léon Prunol de* (Paris).
7. » **Iarnik,** *Ioanŭ Urban* (Praga).
8. » **Gane,** *N.* (Iaşĭ).
9. » **Bengescu,** *Gheorghe* (Paris).
10. » **Esarcu,** *Constantinŭ* (Bucurescĭ).

Pentru Secţiunea Istorică :

11. D. **Tocilescu,** *Grigorie* (Bucurescĭ).
12. » **Densuşianu,** *Nicolae* (Bucurescĭ)
13. » **Moldovanu,** *Ioanŭ M.* (Blajŭ).
14. » **Legrand,** *Emile* (Paris)
15. » **Jung,** *Dr. Julius* (Praga).
16. » **Slavicĭ,** *Ioanŭ* (Sibiiŭ).
17. » **Vizanti,** *Andreiŭ* (Iaşĭ).
18. » **Goldişŭ,** *Ioanŭ* (Aradŭ).
19. » **Sutzu,** *Michailŭ* (Bucurescĭ).
20. » **Schuyler,** *Eugen* (Molino di Sopra. Alessio. Italia).
21. » **Codrescu,** *Teodorŭ* (Iaşĭ).

Pentru Secţiunea Sciinţifică :

22. D. **Robescu,** *C. F.* (Bucurescĭ).
23. » **Haretŭ,** *Spiru* (Bucurescĭ).
24. » **Hepites,** *Stefanŭ* (Bucurescĭ).
25. » **Janca,** *Victorŭ* (Budapesta).
26. » **Kanitz,** *Aug.* (Clujŭ).
27. » **Petrescu,** *Dr. Zaharie* (Bucurescĭ).

OFICIILE ACADEMIEĬ ROMÂNE PE ANULŬ 1886-87.

A PERSONALULŬ DELEGAŢIUNII

Preşedinte alŭ Academieĭ Române. . . . . . . D-lŭ **Ghica** *Ion.*
Asesorĭ (Vice-Preşedinţĭ) : din *Secţiunea Literară.* . . » **Maiorescu** *T.*
din *Secţiunea Istorică.* . . » **Kogălniceanu** *M.*
din *Secţiunea Sciinţifică.* » **Fălcoianu** *St.*
Secretarŭ Generalŭ (pe 7 anĭ, 1884—1891) . . . » **Sturdza** *D. A.*

B. PERSONALULŬ SECŢIUNILORŬ

I SECŢIUNEA LITERARĂ

Preşedinte . . . . D-lŭ **Chiţu** *Gheorghe* (Craiova)
Vice-preşedinte. . . . . » **Hasdeŭ** *B. P.* (Bucurescĭ)
Şecretarŭ (pe 7 anĭ, 1883-1890). . . . . » **Sion** *G.* (Bucurescĭ)

Membriĭ : D-niĭ **Alecsandri** *Vasile* (Paris), **Caragiani** *Ionŭ* (Iaşĭ), **Ciparĭŭ** *Timoteĭŭ* (Blajŭ), **Fontaninŭ** *George M.* (Craiova), **Maiorescu** *T.* (Bucurescĭ), **Negruzzi** *Iacobŭ* (Iaşĭ), **Quintescu** *Nicolae* (Bucurescĭ), **Romanŭ** *Alexandru* (Pesta), **Sbiera** *Ionŭ* (Cernăuţĭ).

II. SECŢIUNEA ISTORICĂ

Preşedinte. . . . . D-lŭ **Urechiă** *V. A.* (Bucurescĭ)
Vice-preşedinte . . . . » **Papadopolŭ-Calimachŭ** *A.* (Tecucĭ)
Secretarŭ (pe 7 anĭ, 1880-1887) . . » **Maniu** *Vasile* (Bucurescĭ)

Membriĭ : D-niĭ **Babeşŭ** *Vicenţiu* (Budapesta), **Bariţŭ** *George* (Sibiiŭ), **Ionescu** *Nicolae* (Iaşĭ), **Kogălniceanu** *Mihailŭ* (Bucurescĭ), **Marianŭ** *S. Fl.* (Suceava), **Marienescu** *A. M.* (Budapesta), **Melchisedec** *P. S. S. Ep.* (Romanŭ), **Odobescu** *Alex.* (Paris), **Sturdza** *D. A.* (Bucurescĭ).

III SECŢIUNEA SCIINŢIFICA

Preşedinte . . . . D-lŭ **Aurelianu** *P. S.* (Bucurescĭ)
Vice preşedinte. . . . . » **Fălcoianu** *Stefanŭ* (Bucurescĭ)
Secretarŭ (pe 7 anĭ, 1886-1893). . . » **Stefănescu** *Grigore* (Bucurescĭ)

Membriĭ : D-niĭ **Bacaloglu** *Em.* (Bucurescĭ), **Brândză** *Dim.* (Bucurescĭ), **Cobălcescu** *Gr.* (Iașĭ), **Felix** *Iacobŭ* (Bucurescĭ), **Ghica** *Ion* (Londra), **Kretzulescu** *Nic.* (Bucurescĭ), **Poni** *Petre* (Iașĭ), **Porcius** *Florianŭ* (Rodna), **Teclu** *Nicolae* (Viena).

C. PERSONALULŬ COMISIUNILORŬ

I. Comisiunea permanentă a Bibliotecei :

Membriĭ : D-lŭ **Sion** *G.*, secretarŭ alŭ Secțiuniĭ literare.
» **Maniŭ** *Vasile*, secretarŭ alŭ Secțiuniĭ istorice.
» **Stefănescu** *Grigore*, secretarŭ alŭ Secțiuniĭ sciințifice.

II. Membru conservatorŭ alŭ colecțiuniĭ numismatice : D-lŭ **Sturdza** *D. A.*

III. Comisiunea pentru cercetarea cărților tipărite intrate la concursŭ pentru :

Premiulŭ *Năsturelŭ* din Seria B, de 4,000 leĭ, destinatŭ celeĭ maĭ bune cărțĭ în limba română cu conținutŭ de orĭ-ce natură, tipărită de la 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1886; și

Premiulŭ Statuluĭ *Heliade-Rădulescu* de 5,000 leĭ, pentru cea maĭ bună carte scrisă în limba română cu conținutŭ literarŭ și tipărită în timpulŭ de la 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decembre 1886.

Membriĭ :

din Secțiunea literară : D-niĭ **Quintescu** *N.*, **Caragiani** *I.*, **Roman** *A.*
din Secțiunea istorică » **Barițŭ** *G.*, **Ionescu** *N.*, **Urechiă** *V. A.*
din Secțiunea sciințifică » **Fălcoianu** *St.*, **Brândză** *Dr. D.*, **Teclu** *N.*

IV. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilorŭ presentate la concursŭ pentru :
Premiulŭ Statuluĭ *Lazărŭ* de 5,000 leĭ pe anulŭ 1887 :
Flora descriptivă a unuĭ județŭ din România :
D-niĭ *P. S.* **Aurelianu**, *Gr.* **Stefănescu**, *Fl.* **Porcius.**

V. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilorŭ presentate la concursulŭ Premiuluĭ *Alexandru Ioanŭ Cuza* de 4000 leĭ pe anulŭ 1887 : «*Istoria Românilorŭ în Dacia Traiană de la Aurelianŭ până la fundarea principatelorŭ Moldava și Țéra-Românéscă.*
D-niĭ *B. P.* **Hasdeŭ**, *N.* **Ionescu**, *G.* **Barițŭ.**

VI. Comisiunea pentru revisuirea Regulamentuluĭ generalŭ :
D-niĭ *D.* **Sturdza**, *T.* **Maiorescu**, *Dr. D.* **Brândză.**

VII. Comisiunea pentru explorările dela Cucutenĭ :
D-niĭ *V. A.* **Urechiă**, *A.* **Papadopolŭ-Calimachŭ**, *Gr.* **Cobălcescu**, *Gr.* **Stefănescu.**

CUPRINSULŬ

TOMULUĬ VIII, SECŢIUNEA I, A ANALELORŬ ACADEMIEĬ ROMÂNE.

PARTEA I.—ŞEDINŢELE ORDINARE DIN ANULŬ 1885—86

PARTEA II. — SESIUNEA GENERALĂ DIN ANULŬ 1886

Secțiunea literară.

Secțiunea istorică.

Secţiunea sciinţifică.

Comisiunea Bibliotecei.

Comisiunea premiilorŭ anuale.

Pag.

Anexe.